Svenska Baptisternas Historia

SWED
5-2b

Nancy Peterson

FEB. 1991

DONATED By

IDA SKARSON McCORMICK

SEATTLE GENEALOGICAL SOCIETY.

VOL. D

5-2
VOL. II

In Swedish

SVENSKA BAPTISTERNAS HISTORIA

UNDER EN TID AF FEMTIO ÅR

1848—1898

AF

A. G. HALL

C1900

ANDRA DELEN

CHICAGO, ILL.
A. G. HALLS FÖRLAG.

Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/svenskabaptister0000agha

SVENSKA
BAPTISTERNAS HISTORIA
I
FÖRENTA STATERNA
1852—1899
OCH
TILLÄGG
OM BAPTISTERNA I FINLAND OCH NORGE
SAMT
ETT BAPTIST-HISTORISKT KRONOLOGISKT REGISTER.

COPYRIGHT 1900
BY
A. G. HALL.
ALL RIGHTS RESERVED.

CHICAGO, ILL.
S. TH. ALMBERG, BORTRYCKARE, 290-292 WELLS STREET,
1900.

Svenska Baptisternas i Amerika befordrare — Svenska Baptistpredikant-seminariets grundläggare — Den bibeltrogne exegeten — Den samfundskäre och människovänlige

D:r J. A. EDGREN

tillägnas med vördnad och kärlek detta lilla arbete af

FÖRFATTAREN.

Förord.

Jag skall här icke vara mångordig, utan öfverlämnar härmed helt enkelt andra delen af detta arbete, eller Svenska Baptisternas i Amerika Historia att läsas och betraktas, och är det mitt hopp att den värde läsaren skall såsom en följd af detta historiska studium känna sig med mig än mer tacksam till Herren "för hans nåd och för hans under med människors barn".

Berättelsen följer rörelsen så noga som möjligt, upprinnelsen, de olika riktningar den tog i landet och några närmare omständigheter därvid. Män, som gått i spetsen äro, så vidt material stått mig till buds, bemärkta och utvecklingen till organiseradt samfundsarbete tämligen omständligt skildrad. Tendenser, läroriktningar äro obetydliga och gemensamma med dem i Sverige och därför mera berörda i förra delen.

Någon yttrade här om dagen att "den är icke född, som skall skrifva Svenska Baptisternas Historia". Han visste antagligen icke själf huru sant han talade. Vi lefva för nära händelserna för att skärskåda och med historisk stränghet behandla dem. Grannlagenheten m. m. hindrar ett kritiskt biografiskt studium. Det oaktadt är jag öfvertygad att samlandet, bearbetandet och ordnandet af det historiska materialet från cirka femtio år af

svensk baptism har större värde och betydelse än vi ana. Detta historiska arbete, är så tillförlitligt som det under omständigheterna kan vara, och måste läsas till uppbyggelse och lärdom af samtid och utgör en grund för kommande generationers historieskrifvare. Då jag tänker på det tioåriga arbetet, förknippadt med otroliga svårigheter och stora omkostnader, jag haft att bryta väg för den svensk-baptistiska historiska forskningen, så är jag förmäten nog att lyckönska dem, som få komma efter, men ännu mer göra anspråk på en mild, hofsam kritik.

Jag tror mig hafva biografiskt omnämndt alla mer kända banbrytare bland svenska baptister här i landet. Därnäst har jag sökt välja representanter för olika stater, verksamhetsgrenar och åldrar. Biografiernas vidlyftighet hafva berott på betydelsen och halten af materialet.

Till alla bröder, som haft storhjärtenhet nog att bistå mig med tryckta eller skriftliga källor samt egenhändigt skrifna eller muntliga upplysningar, får jag uttala min hjärtligaste tacksamhet. Bland dessa må särskildt nämnas: Frank Peterson, A. P. Ekman, E. Sandell, P. A. Hjelm, G. A. Hagström. Må nu han, den gudomlige frälsaren, hvars fotspår jag sökt teckna, äfven genom detta arbete välsigna sin församling och befrämja sin sak!

Evanston, Ill., i Augusti 1900.

A. G. HALL.

Några inledande anmärkningar.

1820—1852.

Fältet. — Sporadiska baptister.

SVENSKA baptisterna i Amerika äro resultat af immigration, dels af svenskar i allmänhet, hvilka blifvit omvända och döpta här, dels af svenska baptister, omvända och döpta i Sverige.

Före 1870-talet var invandringen obetydlig. Det är först efter 1820, som man fört statistik däröfver. Under tio-årsperioden 1820—1829 invandrade endast omkring 826 personer från Sverige och under trettio-årsperioden 1820—1850 tillsammans omkring 11,000. Invandringen stiger något i omfång härefter. Under dekaden 1861—1870 når immigrantantalet summan 71,833 och fortfar att stiga till 1882 och 1883, då den når sin kulminationspunkt eller 50,000 hvardera året. Under fem-årsperioden 1881—1885 invandrade omkring 195,882 personer från Sverige. Här hafva vi det passiva och till någon del det aktiva materialet för det svenska baptistsamfundet i Amerika.

Att svenska baptister hafva funnits i detta land någon tid före deras formliga framträdande är ju en känd sak. Huru många de varit och för huru lång tid

tillbaka de förefunnits här kan näppeligen någonsin blifva fullt bekant.

Redan för 108 år sedan*) fanns en mycket verksam svensk baptist vid namn John Asplund. I immigrationens första tider kommo svenskarne mer än hvad nu är fallet strax i närmare beröring med amerikanarne och det säger sig självt, att de då också mera lätt indrogos i amerikanarnes varma kyrkliga lif och förenade sig med deras församlingar. Men till hvilken omfattning är och förblir troligen okändt. Dock kan af för handen varande omständigheter den slutsatsen göras, att icke så få svenska baptister för lång tid tillbaka lefvat och verkat i amerikanska baptistförsamlingar. Lägger man härtill följande fakta blir detta antagande tämligen sannolikt.

I Detroit, Mich., fanns år 1853 en svensk-åländsk familj, medlemmar i första amerikanska baptistförsamlingen därstädes. Mannens namn var John Åkerblom. Att han ej var en nykomling kan man sluta däraf att han redan var förmögen. Icke var han heller nyligen blifven kristen, ty han var redan nämnda år diakon i församlingen.

G. W. Schröder blef omvänd och döpt bland amerikanarne. Han har också nästan hela tiden tillhört amerikansk baptistförsamling, fastän han af vissa orsaker kommit i kontakt med svenska baptistverksamheten, särskildt under hans vistelse i Sverige.

En dotter till Katharina Broberg reste 1847 till Amerika, hvarest hon samma år blef omvänd och döpt bland amerikanarne i New York.

*) År 1790.

Gustaf Palmquist blef själf döpt i den amerikanska baptistförsamlingen i Galesburg, Ill., och skulle möjligen hafva stannat bland amerikanarne, hade icke hans begåfning, inre kallelse, och krafvet af evangelii predikan bland hans svenska bröder manat honom åt det hållet.

Före 1863 skall en svensk grefve Piper hafva varit medlem af en amerikansk baptistförsamling i New York.

Från olika håll och sedan årtionden tillbaka hafva vi funnit att troende och döpta personer i detta land skrifvit bref till vänner i Sverige, i hvilka de omtalat, att de brukat samlas med de amerikanska baptisterna; men att de på grund af språket längtade efter umgängelse och verksamhet tillsammans med svenska bröder och systrar.

Vi ha antecknat dessa exempel för att därmed bestyrka den åsikten att svenska baptister funnits till, och det i större antal än man vanligen tror; och alldenstund de funnits i amerikanska församlingar under 1850- och 1840-talen, hvarföre skulle de icke hafva funnits under 1830- och 1820-talen? Därnäst hafva vi genom dessa exempel fått ett begrepp om materialet för eller ursprunget till svenska baptistförsamlingar i detta land.

FÖRSTA KAPITLET.

Uppkomsten af de första svenska baptistförsamlingarne. — Organiseradt arbete.

1852—1864.

Det organiserade svenska baptistsamfundet i Amerika är resultat af tvänne ingripande faktorer. I Sverige hade F. O. Nilson predikat, döpt, lidit fängelsestraff och landsförvisning, efter att före exilen hafva besökt Stockholm och samtalat med därvarande lefvande kristna. G. W. Schröder hade också bland dem vittnat om det kristna dopet. Dopet hade alltså icke litet varit på tal i denna grupp. Wiberg hade börjat omfatta läran om det kristna dopet. Bröderna Palmquist voro bland Wibergs intimaste vänner. Hos Gustaf Palmquist, som 1851 emigrerade till Amerika, hade redan tron på barndopets skriftenlighet lidit afbräck. Då han anlände hit var han alltså öppen för en renare åskådning. Detta är den ena af de åsyftade faktorerna. Den andra är amerikanska baptisternas mot främlingarne bevisade hjärtlighet, lifsvärma i religionsöfningen och rättframma, enkla öfverbevisningsförmåga, så att döpelsehandlingen och öfvergången blef en verklighet. Gustaf Palmquist m. fl. blefvo

Gustaf Palmquist.

snart döpta bland amerikanarne i Galesburg, Ill., hvilket redan är väl bekant.

1. Församlingars uppkomst.

I *Rock Island, Ill.*, bildades svensk baptistförs. d. 26 Sept. 1852, fyra år och fem dagar efter det den första svenska baptistförsamlingen bildades i Sverige. Gustaf Palmquist ledde förmodligen förhandlingarne och var antagligen en af de första medlemmarne, fastän hans namn ej förekommer å listan. Allt gick nog mycket enkelt till väga. De första medlemmarne voro: Theodor Mankee, A. Boberg, Fredrika Boberg, Peter Söderström, Karl Johanson och Anders Norelius. Öfver sju månader senare eller den 5 Maj 1853 sammanträdde en "council" bestående af delegater från 1:sta baptistförs. i Rock Island, 1:sta baptistförs. i Davenport, Iowa, 2:dra baptistförs. i Davenport, Iowa, 1:sta baptistförs. i Moline, Ill., 1:sta baptistförs. i Galesburg, Ill. samt A. Wiberg, som då första gången besökte detta land för att taga i öfvervägande om församlingen skulle erkännas såsom en reguljär baptistförsamling. Hon blef ock erkänd som sådan. Såsom ordförande vid detta tillfälle tjänade äldste A. G. Eberhart och såsom sekreterare äldste C. M. Miles.

Medlemmarne i den sålunda recogniserade församlingen voro: Peter Söderström, A. Boberg, A. Norelius, Chas. Johnson (Karl Johanson?), Chas. Håkanson, John Asp, G. H. Peterson, Theodor Mankee, Hans Smith, Hans Matson, Fredrika Boberg, Margreta Peterson och Maria Johnson. Alla dessa voro döpta i Rock Island, Ill., af Gustaf Palmquist, som naturligtvis bör tilläggas ofvannämnda lista, för så vidt

han icke ännu tillhörde den amerikanska församlingen, där han blef döpt, hvilket är mindre troligt, alldenstund han vid samma tillfälle blef "högtidligen insatt som församlingens lärare". Våra vänner samlades den första tiden "här och där i husen" till ordets betraktande och bön. En större väckelse uppstod på våren 1853, då församlingen förökades med 50 medlemmar. Längre fram på sommaren samma år ankom F. O. Nilson med sina vänner från Sverige, af hvilka tre familjer från Berghems socken stannade i Moline och anslöto sig till församlingen i Rock Island.

Bland dem, som i sällskap med F. O. Nilson midsommartiden 1853 anlände till Rock Island, Ill., och som bosatte sig där och i Moline, var en af de i Sverige första döpta troende, vid namn Inga Anderson. Vi nämna henne särskildt, ty hon har hela denna tid af 46 år varit en trogen, verksam och uppoffrande medlem. Då församling bildades i Moline ingick hon där och alla i församlingen hafva ett godt ord att säga om henne. Författaren hade en gång förmånen samtala med denna Herrens tjänarinna af den gamla, kärnfriska stammen. En varm gudsfruktan och trosfriskhet framglänste ur hennes tal. Hon talade också om förföljelsens tider å västkusten i Sverige åren 1848—1853, såsom endast en deltagare kan tala, och är innerligt tacksam till Gud för samvetsfriheten i detta land. Inga Anderson föddes 1823, lefver frisk och lycklig i Gud samt är lika innerligt tillgifven församlingen och verksamheten som någonsin, fastän något bräcklig till kroppen.

Gustaf Palmquist tjänade församlingen, understödd af "Am. Bapt. Home Mission Society", såsom

Inga Anderson.

hennes lärare till i Aug. 1857. De två sista åren ägnade han en del af sin tid åt verksamhet i New York, N. Y. och Chicago, Ill. Han synes en tid hafva varit bosatt å sistnämnde plats.

Församlingens i Rock Island, Ill., första kyrkobyggnad uppfördes 1857, antagligen medan ännu G. Palmquist var hennes pastor. Denna kyrka hade sittplatser för 70 personer och var den första svenska baptistkyrka i Amerika.

Efter Gustaf Palmquist tjänade A. Norelius såsom pastor från Aug. 1857 till April 1858. Därefter var församlingen utan lärare till hösten 1859, då F. O. Nilson kom till Rock Island och förestod församlingen i sex månader. Nilson återvände 1860 till Sverige och församlingen blef åter utan lärare tills på hösten 1862, då L. L. Frisk antog församlingens kallelse såsom hennes föreståndare. Medlemsantalet hade 1864 stigit till 72.

I *New Sweden, Iowa,* kom församling till stånd på våren 1853 af tolf medlemmar. Dess förste lärare var A. Norelius från April 1856 till på våren 1857, hvarpå församlingen synes hafva varit utan reguljär föreståndare till 1859, då O. Peterson tillträdde lärarebefattningen.

I *Village Creek, Iowa,* organiserades svensk baptistförsamling d. 10 Aug. 1853. De första medlemmarne voro E. Sandman, A. G. Svedberg, E. Sund, E. Hanson, A. Anderson, Marta Sandman, Brita Ericson, Maria Anderson, Margareta Hanson, Helena Sund, Kristina Broström och Anna Kristina Peterson. Alla dessa 12 döptes förut af Gustaf Palmquist. A. G. Svedberg valdes till församlingens lärare och tjä-

nade henne såsom sådan i två år, hvarefter hon var utan lärare tills A. G. Svedberg åter mottog denna kallelse d. 24 Okt. 1856. Ännu år 1864 innehade samme broder denna befattning.

I *Swede Bend, Iowa,* bildades församling 1856 af 20 medlemmar. De flesta af dessa hade blifvit döpta af Gustaf Palmquist. Församlingen betjänades med ordets förkunnande i sex månader af A. Norelius, åren 1856—57. I Sept. 1859 tillträdde L. L. Frisk såsom lärare och tjänade församlingen i två och ett halft år.

I *Altona, Ill.* (f. d. Galesburg) bildades församling på hösten 1857 af sju medlemmar. L. L. Frisk tjänade denna församling ett år och efterträddes af Hans Matson.

I *Chicago, Ill.*, bildades församling på 1850-talet. Denna församling var enligt muntliga berättelser den största svenska baptistförsamling i detta land på sin tid. Hon hade egen kyrka och bedref predikoverksamhet. Om vi hafva förstått våra sagesmän rätt var L. L. Frisk predikant där. Dessutom hafva vi tillförlitliga källor om att Gustaf Palmquist besökte och predikade i denna församling. Hon upplöstes eller förskingrades som det synes redan före eller tidigt på 1860-talet. Inre strider, strider mellan ledare och de unge männens utgående till kriget m. m. tyckes hafva orsakat församlingens utslocknande.

Houston, Minn. Här bildades församling den 18 Aug. 1853 af nio medlemmar. Under sommaren 1854 dogo fyra medlemmar i kolera. Under åren 1853—1859 hade församlingen sex besök af F. O. Nilson.

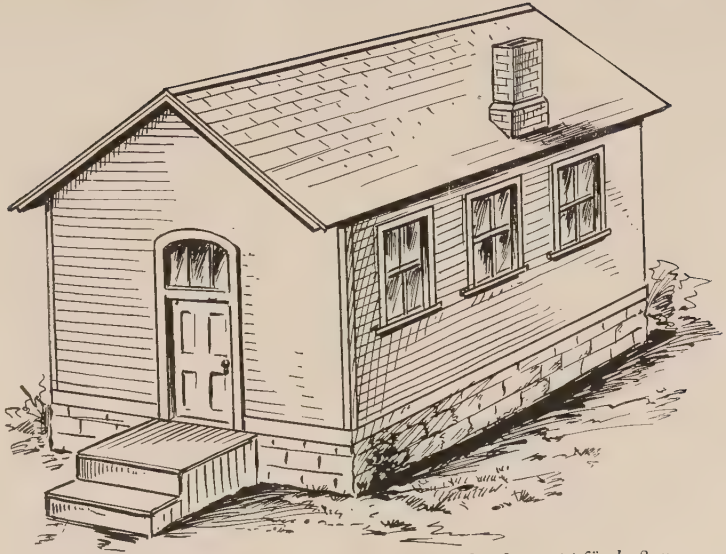

Svenska Baptisternas i Amerika första kyrka, uppförd 1857, i Rock Island, Ill.

L. L. Frisk förestod församlingen från Dec. 1856 till sommaren 1857 och A. Norelius från Okt. 1858 till den 12 Juni 1859; från Juni 1859 till Okt. 1861 förestod Abraham Anderson församlingen och efterträddes då af Johannes Anderson,*) som ännu 1864 tjänade församlingen. Upp till denna tid hade Nilson döpt sju, Frisk två och Norelius tio.

I *Scandia, Minn.*, bildades församling den 1 Aug. 1855 af sju medlemmar, och förestods församlingen af F. O. Nilson från denna tid till hösten 1859,och af Alfred Johnson från sistnämnda tid till Maj 1860. J. A. Peterson tillträdde såsom församlingens lärare d. 28 Maj 1860 och fortfor i denna egenskap 1864.

I *Chisago Lake, Minn.*, bildades en församling hösten 1856, hvilken dock upplöstes våren 1860, då medlemmarne utflyttade och förenade sig med andra församlingar.

I *Wastado, Minn* , organiserades församling den 5 Juli 1857 af 11 medlemmar. Följande bröder hade upp till år 1864 arbetat i samband med denna församling: J. Norelius, Juli 1857—April 1858; A. Norelius April 1858—Juli 1862. S. C. Nilson från Juli 1862 och fortfor ännu 1864.

I *Carver, Minn.*, bildades församling 1858 af omkring 30 medlemmar, hvilken församling betjänades af en broder A. Granlund, som fortfor i denna egenskap 1864.

Vasa församling i Minn. bildades den 17 Mars 1860 af 20 medlemmar. Lärare hafva här varit från

*) Antagligen den samme som vår bekante trogne veteran och älsklige broder John Anderson.

denna tid till 1864: A. Norelius och John Anderson, omkring två år hvardera.

En församling bildades 1859 eller 1860 i *Acton*, Minn., som förskingrades 1862 på grund af ett fientligt infall af sioux-indianer.

I *Cambridge**) sammanslöto sig 14 medlemmar till församling den 17 Juni 1860.**) Hennes lärare hafva 1864 varit: Mathias Smith, Juni 1860—hösten 1861 och A. Norelius från Juli 1862.

Detta är nu en lista af svenska baptistförsamlingar och den ungefärliga nummerordningen i hvilken de kommo till stånd samt några få data i sammanhang därmed. Åtskilliga fakta framgår af dessa korta notiser, saker som äro intressanta nog att uppmärksamma.

2. *Några reflektioner, grundade på föregående historiker.*

1. Den första svenska baptistpredikant, döpt och ordinerad att verka bland landsmännen i Amerika, är Gustaf Palmquist.

2. Gustaf Palmquist organiserar fem församlingar (möjligen är Chicago den sjette) i Illinois och Iowa och döper nästan alla de första medlemmarne af dessa församlingar.

3. Då F. O. Nilson sommaren 1853 anländer med sitt sällskap af baptister, som gått i frivillig landsflykt, stannar visserligen några i Rock Islands för-

---

*) Hon kallades senare *Isanti*, och bör alltså icke förväxlas med den nuvarande baptistförs. i Cambridge, Minn.

**) Under ledning af A. Gales och A. Norelius.

F. O. Nilson.

församling, men de fleste af dem tillsammans med Nilson fortsätta till Minnesota och blifva det första materialet till församling i Houston, o. s. v.

4. Vi ha icke kunnat finna några källor som bestämdt bevisa, att Gustaf Palmquist bildade någon församling i Minnesota, icke ens att han besökte Minnesota-församlingarne. Det senare kunna vi dock på goda grunder antaga; ty, alldenstund behofvet af ordets förkunnare var stort, (F. O. Nilson var som det synes nästan ensam i Minnesota i flere år) kunde nog icke G. P. uraktlåta att besöka åtminstone de sydligaste baptisterna i Minn. Vidare är det kändt att Gustaf Palmquist, då koleran rasade bland våra landsmän, "*besökte de sjuka och döende natt och dag för att räcka dem andlig och lekamlig läkedom och hjälp*"; och då vi icke kunnat finna, att denna pest hemsökte hans fält i Illinois och Iowa, men i Houston, Minn., där t. o. m. medlemmar dogo i denna farsot, är det tämligen säkert, att G. P. äfven besökte och verkade i Minnesota.

5. Ordinerade predikanter i dessa det svenska baptistsamfundets första dagar voro få. De voro: Gustaf Palmquist, F. O. Nilson, L. L. Frisk, A. Norelius, John A. Peterson, A. G. Swedberg, N. J. Rundquist, O. Peterson och John Anderson, af hvilka endast Gustaf Palmquist och möjligen F. O. Nilson och L. L. Frisk ägnade hela sin tid åt ordets förkunnande.

6. En annan sak, som framgår af föregående historik är, att verket jämfördt med "den första tiden" i Sverige och senare årtiondena i detta land, gick mycket sakta. Materiala och territoriala om-

ständigheter förklara nog denna sak. Settlarne voro ännu få, fattiga, vidt spridda på flere hundra mils afstånd från hvarandra. Församlingarne bestodo med sina föreståndare af nykristna, obepröfvade och oerfarna medlemmar. Kommunikationerna voro vid tiden i fråga icke så goda som nu. Hundratals mil måste tillryggaläggas till fots eller i bästa fall med "stage" eller med flodbåtar. Tages allt med i beräkningen är det uträttade att anse som storverk.

Sammanslutning till konferenser.

De få, nybildade, svaga och tämligen vidt spridda svenska baptistförsamlingarne kände tidigt behof af gemensam uppbyggelse och samarbete med hvarandra, hvilket ledde till samfälda möten, kallade konferenser. Dessa konferenser motsvarade till stor del våra uppbyggelsemöten. Tanken var dock redan från början på en reguljär, konstituerad konferens i egentlig mening. Redan nu berättades om tillståndet i församlingarne. Dessutom afgafs någon liten statistisk rapport. Någon styrelse, som hade någon konferensverksamhet eller ordnadt missionsarbete om händer, var ännu icke kommen till stånd. Då mötena voro slut, var "konferensens" eller församlingarnes samarbete också formligen slut tills ett annat år, ifall ett möte då sammanträdde.

Det första konferensmötet hölls i Rock Island den 20—25 Juni 1856. Gustaf Palmquist var ordförande och A. Norelius sekreterare.

Representerade församlingar vid denna konf. voro följande: Rock Island, Chicago, Ill.; Allmakee, New Sweden, Iowa; "Root River" (Houston), St. Paul,

Clear Water Lake och Chisago Lake, Minn.; samt New York, N. Y.

Året därpå eller 1857 sammanträdde "konferensen" i Village Creek, Iowa. Äfven då tjänade Gustaf Palmquist som ordförande och A. Norelius som sekreterare. Rock Island och Chicago Ill.; New Sweden, Webster och Village Creek, Iowa; Scandia, Chisago Lake och Root River, Minn., voro representerade.

Tredje konferensmötet hölls i New Sweden, Iowa, den 26—29 Juni 1858. Ordförande var nu N. J. Rundquist. A. G. Svedberg tjänade som sekreterare. Rock Island, Ill. och Village Creek, Webster och New Sweden, Iowa, hade sändt representanter.

Vid fjärde mötet som hölls i Rock Island, Ill. den 20—22 Juni 1859, tjänade N. J. Rundquist som ordförande och P. Nordell som sekreterare. Representerade voro följande förs.: Rock Island, Chicago, samt Galesburg, Ill.; Village Creek, Webster och New Sweden, Iowa; F. O. Nilson rapporterade från Union settlement, Chisago Lake, Wastado, Houston (Root River), Minn.

Ett femte möte hölls 1860 i Rock Island, af hvilket intet protokoll ännu kunnat upptäckas.

1861 hölls intet möte, att döma af att det icke finnes några uppgifter om något sådant från detta år samt af att protokoll fördt vid mötet 1860 justerades vid konferensmötet 1862.

Den sjette konferensen sammanträdde i Rock Island den 4 och 5 Juli 1862 "*med Svenska Baptistförsamlingarne i Illinois och Iowa*". Endast Rock Island Ill. och Village Creek, Iowa, voro representerade.

Vi hafva icke funnit några dokument, som ådagalägga att något möte hölls 1863. Nästa möte, som alltså skulle vara det sjunde i ordningen, hölls i Village Creek, Iowa, den 16—18 Juni 1864, då Illinois-Iowakonferensen formligen konstituerades.

Då alltså enligt tillgängliga källor inga möten höllos åren 1861 och 1863 blir den konferens, som hölls i Village Creek, Iowa 1864, det sjunde konferensmötet i ordningen. Med utgående från denna beräkning blir — förutsatt att en konferens hållits hvarje år sedan 1864 och förutsatt att ofvannämnda möten kunna betecknas som Illinois-konferens-möten — Illinois-konferensens årsmöte 1900 det 42:a i ordningen. Starka skäl förefinnas dock, hvilka stödja den åsikten att Illinois-konferensen icke logiskt kan anses äldre än sedan 1864. Förutsatt att möten sedan dess hållits hvarje år, skulle vårt Illinois-konferensmöte år 1900 bli det 36:e i ordningen.

En återblick på de sex första konferensmötena må här vara på sin plats.

Vid 1856 och 1857 års möten är Gustaf Palmquist närvarande, ledande, ordnande och lärande. Utan tvifvel kommo också dessa möten till stånd genom hans föranstaltande. Strax året därpå (1859), förnimmes en reaktion. Intresset för dessa möten och halten af desamma sjunka med hvarje år, att döma af protokollen till 1862, då endast två församlingar hade sändt representanter. Att intresset var sjunket styrkes ännu mer däraf, att konferensmötena i tre år efter hvarandra måste hållas i Rock Island, Ill. Mötet 1860 var förmodligen obetydligt. Ingenting i protokollväg

af betydelse finnes från denna konferens. Året därpå (1861) uteblifver konferensen helt och hållet.

Som sagdt finna vi Gustaf Palmquist närvarande 1856—57. Det sistnämnda året reste han till Sverige. Vid mötena 1856—57 och 1859 är F. O. Nilson närvarande. Äfven han återvände till Sverige 1860. De kvarvarande bröderna, bland hvilka särdeles framstå A. Norelius, A. G. Svedberg och N. J. Rundquist, voro nog välvillige män, men saknade, som det synes, ledande och organiserande förmågor.

En sak som bör anmärkas är, att mötena som man sträfvade efter att hålla hvarje år icke voro närmare bestämda af ett namn. Man sade och skref helt enkelt "Konferensen" eller "De svenska baptistförsamlingarnes i Förenta Staterna konferens". Först 1862 heter det: "Protokoll, fördt vid hållet konferensmöte i Rock Island den 4 och 5 Juli 1852, med Svenska baptistförsamlingar inom Illinois och Iowa". Konferensen, om mötena skola benämnas så, var upp till 1864 mera ansedd såsom en generalkonferens än en statskonferens. Det är redan nämndt att mötet 1860 var obetydligt och att mötet alldeles uteblef 1861.

Vid ett församlingsmöte i Rock Island den 6 Juli 1860 beslöts att genom skrifvelse underrätta systerförsamlingarne i Minnesota om församlingens närvarande förhållanden, samt anhålla om liknande underrättelser från dem tillbaka. Dessutom framställdes en fråga om, "*hvad som är att göra med Svenska Baptistförsamlingarnes konferens; om den skall upphöra eller om den skall fortfara och på hvad sätt den skall kunna fortfara*". Såsom kommitterade att verkställa detta beslut, valdes bröderna N. J. Rundquist och Lars Peterson.

Häraf framgår att det var okändt för Rock Island-församlingen att Minnesota-församlingarne redan sammanslutit sig till en egen statkonferens, samt att Illinois- eller Illinois-Iowa-konf. ännu icke ansågs organiserad, i hvilket fall en förfrågan till Minnesota-församlingarne hade varit meningslös.

Framgången under tiden 1852—1864 ter sig närmelsevis sålunda:

1852 fanns en församling och sex medlemmar.

1853 voro församlingarne tre och medlemsantalet 88. Under 1854 bildades ingen församling. Ingen uppgift finnes om ökning eller minskning.

1855 äro församlingarne fyra och medlemsantalet omkring 95 personer.

1856 uppgifvas församlingarne vara nio och antalet medlemmar 179.

1857 voro medlemmarne 232, alltså en ökning af 53 personer. Men församlingen i New York nämnes ej, hvadan ofvannämnda medlemsantal är fördeladt på endast åtta församlingar.

För 1858—1863 inga ordentliga uppgifter.

1864 finnes 11 församlingar och 360 medlemmar.

Minnesota-konferensen.

Det är redan bekant att den landsförviste F. O. Nilson och de med honom, hvilka gingo i frivillig landsflykt, anlände hit sommaren 1853. Några af hans sällskap stannade visserligen i Rock Island-församlingen, men de fleste åtföljde honom till Minnesota. Några flere af Illinois-baptisterna synes snart kommit efter till Minnesota. Dessa blefvo första materialet för församlingar därstädes. Någon förstärkning er-

Baptistförsamlingens i Scandia, Minn., kyrka.

hölls snart af i Sverige troende och döpta immigranter samt inom staten omvända och döpta landsmän. Af såväl F. O. Nilsons dagbok som andra urkunder framgår, att F. O. N. arbetade oförtrutet den första tiden: han tillryggalade långa vägsträckor till fots eller i bästa fall med mer eller mindre obekväm skjuts och predikade i de olika settlementen mellan Houston, Houston Co. i söder och St. Anthony och St. Paul i norr. Små församlingar kommo sålunda till stånd i från hvarandra vidt skilda settlement.

Dessa små flockar kände behof af sammanhållning, gemensamma bemödanden för egen uppbyggelse och missionsverksamhet bland de inflyttade landsmännen. Vid ett allmänt möte i Scandia, Minn. d. 19 Sept. 1858, bildades "*Svenska Baptisternas i Minnesota årskonferens*" af fyra församlingar: Houston, Scandia, Wastedo och Chisago Lake. Medlemmarnes antal var 160 och ordinerade lärare två: F. O. Nilson och A. Norelius. Om stadgar etc., som vid tillfället må hafva antagits, hafva vi ingen kännedom.

Inga förhandlingar från denna epok i svenska baptisternas i Minnesota historia hafva stått till vårt förfogande. Troligtvis finnas inga. Detta möte har stor betydelse därföre, att de svenska baptisternas i Amerika första statskonferens bildades, så ock därföre att denna lilla svaga konferens, om hvilkens stiftelse man knappast vet mer än att den blef stiftad och när den blef stiftad, har utvecklats fort och fast till den största och inflytelserikaste af svenska baptistkonferenser i Unionen. Alldenstund våra källor äro så få kunna vi ej heller säga mera om tillkomsten af denna konferens; men skola längre fram finna material, som

ådagalägga förloppet af dess arbete och utomordentliga framgång.

Illinois-Iowa-konferensens bildande.

Vi måste beundra våra trosfränder äfven i detta land, hvilka visserligen icke voro utsatta för förföljelsens stormar och samvetstvång, men hade att på samma gång bryta bygd i både lekamlig och andlig mening. De hade också mycket att bekämpa och öfverkomma, samt underhålla andlig glöd och lifaktighet utan att uppmuntras af den gloria, som omgaf våra martyr-bröder å fosterjorden. De svaga flockarne i Illinois och Iowa lefde, verkade och utbredde sig, och för att utföra sin kallelse mera progressivt insågo de att en god sammanhållning hade stor betydelse.

Det steg församlingen i Rock Island tog för att finna ut hvad församlingarne i Minnesota tänkte om "konferensens" upplifvande hafva vi nyss sett. Dessas svar är okändt. Naturligtvis upplystes om att de redan bildat en egen konferens inom sin stat. Initiativet är gifvet och man skulle icke vänta annat än att den grupp af små-församlingar, som fanns inom Illinois och Iowa skulle äfven de, formligen sammansluta sig till en konferens. Utan tvifvel uppmuntrades bröderna till ett sådant steg af pastor A. Wiberg, som 1863—1866 besökte Amerika och 1864 inträffade i Illinois och Iowa m. fl. platser i Nordvästern. Vare härmed huru som helst, ett möte kom till stånd i Village Creek, Iowa, den 16—18 Juni 1864, vid hvilket pastor Wiberg var närvarande. Han utsågs ock till mötets ordförande. Man skulle nästan ha kunnat upptäcka Wiberg där, äfven om hans namn icke förekom-

mit i förhandlingarne. Protokollet förråder en hittills bland svenska baptisterna i Amerika saknad ordnande ande, som besjälar hela mötet. Stadgar uppsättas, som kännetecknа en organisatör. Samtalsämnena och svaren ådagalägga den erfarne läraren och djuptänkte teologen. Förhandlingarne redigeras på ett utmärkt sätt och befordras till tryckning. Dessa förhandlingar utgöra i själfva verket svenska baptisternas i Amerika första årsbok; ty utom protokoll finnes där stadgar för konferensen, historik om de första församlingarnes uppkomst och utveckling, om Minnesota-konferensen samt något statistik. Ja, pastor Anders Wiberg besökte detta möte. Hans ankomst var ett viktigt moment.

Närvarande ombud för församlingarne voro: L. L. Frisk, P. Nordell, C. Johnson, L. A. Palmquist, A. G. Svedberg, A. Olson, E. Sandman, John Peterson och A. Ahlquist — tillsammans nio ombud. Besökande bröder från Minnesota voro: A. Norelius och fyra andra.

Bland det viktigaste af förhandlingarne vid detta möte, var antagligen organiserandet eller konstituerandet af Illinois-Iowa-konferensen. Förloppet däraf är af så allmänt intresse att det här bör något närmare omförmälas.

Mom. 8 af protokollet lyder: "Föreslogs att bilda en gemensam konferens af alla baptistförsamlingarne i Nordvästra Amerika; men som lokala svårigheter därvid yppades, *beslöts att bilda en konferens af församlingarne inom Illinois och Iowa* för gemensamma angelägenheter".

Mom. 9. "Beslöts att välja en kommitté för upprättande af stadgar för nämnda konferens, och utsågs

därtill bröderna A. Wiberg, L. L. Frisk, A. G. Svedberg och P. Nordell. Denna kommittés arbete har följande lydelse:

Stadgar för de svenska baptistförsamlingarnes konferens i Illinois och Iowa.

§ 1. Denna konferens skall bestå af ett eller flera ombud ifrån, om möjligt, hvarje af de reguljära svenska baptistförsamlingarne i Illinois och Iowa.

§ 2. Ändamålet med denna konferens skall vara att söka befrämja nämnda församlingars välfärd samt Kristi rikes utbredande ibland skandinaverna inom nämnda stater.

§ 3. För detta ändamål skall konferensen hafva en årlig sammankomst med en eller annan af ofvannämnda församlingar.

§ 4. För ordnandet af konferensens förhandlingar vid dess årliga sammankomst samt förvaltandet af dess angelägenheter under det mötande året, väljes vid hvarje årssammankomst en bestyrelse bestående af en ordförande, en vice ordförande, en sekreterare och en kassaförvaltare.

§ 5. Vid öppnandet af hvarje årsmöte öfvertages ledningen af den vid föregående års konferens valde ordföranden eller vice ordföranden, hvarefter ombuden från de särskilda församlingarne förete sina fullmakter och kassaförvaltarens räkenskaper öfver konferensens inkomster och utgifter för det förflutna året uppläsas.

§ 6. Nytt val af ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare företages, hvarefter en kommitté af minst tvänne bröder utses för att granska de upplästa räkenskaperna och, ifall de befinnas riktiga,

tillstyrka decharge. Därjämte utses en kommitté för utväljande af talare vid uppbyggelsestunderna.

§ 7. Sedan kassaförvaltaren erhållit decharge och kommittén för utväljande af talare vid uppbyggelsestunderna afgifvit sin rapport, uppläsas berättelserna af ombuden rörande tillståndet i deras respektiva församlingar.

§ 8. För utredande af frågor, hvilka äro af synnerlig vikt för församlingarne, inlämnas af ombuden skriftliga förslag till öfverläggningsämnen, och en kommitté utses att desamma granska och förorda; hvarefter de företagas till diskussion i den ordning de af kommittén blifvit antagna.

§ 9. Konferensen skall söka göra sitt inflytande inom sina respektiva församlingar gällande till att bereda tillräckliga medel till understöd af en eller flera resepredikanter.

§ 10. De medel, som insamlas till understöd för resepredikanter, skola förvaltas af den vid hvarje årsmöte utsedda bestyrelsen, hvilken äger att bestämma huru mycket understöd skall lämnas åt resepredikanten samt hvarest denne skall verka under året; dock så att kassaförvaltaren är i första hand ansvarig för medlens rätta användande.

§ 11. Alla konferens-sammankomster skola börjas och slutas med bön af bröder, som därtill för tillfället utses af ordföranden; hvarjämte predikan hålles minst hvarje afton under mötet af bröder, som därtill utses af den i § 6 nämnda kommittén.

§ 12. Konferensens förhandlingar skola årligen tryckas på bekostnad af de församlingar som repre-

senteras af konferensen; och skall för detta ändamål en kommitté utses att göra utdrag af de vid konferensens sammankomster förda protokoll, äfvensom de af ombuden medförda berättelser från församlingarne, samt desamma, så fort sig göra låter, till trycket befordra och sedermera utdela ibland församlingarne.

§ 13. Tiden när och stället hvarest konferensen skall samlas för hvarje år, bestämmes vid slutet af hvarje konferens.

Dessa stadgar, som förut voro granskade af konferensen, antogos och underskrefvos af följande ombud, som representerade församlingarne.

Village Creek, Iowa d. 21 Juni 1864.

A. G. Svedberg, Carl Johanson, John Peterson,
A. Ahlquist, Anders Olson, L. L. Frisk,
P. Nordell, Adolf Palmquist,
Eric Sandman".

Om tillståndet i församlingarne får man en föreställning af "församlingsbrefven", ur hvilka vi göra följande utdrag:

Rock Island. Herren har förökat vår lilla hjord med några, som vi hoppas äro hans lam. Broder L. L. Frisk är församlingens föreståndare. Under året ha åtta blifvit döpta, fyra ha blifvit intagna i församlingen genom bref. Ingen har blifvit utesluten. Tvänne äro genom döden afgångna. Församlingen räknar f. n. 72 medlemmar.

Village Creek. Under året ha tre blifvit uteslutna för okristlig vandel och en har erhållit "af-

skedsbref''.*) En har blifvit intagen i församlingen. Förhållandet inom församlingen har ej varit särdeles godt, emedan strider och tvedräkt ofta förekommit. Må Herren se i nåd till oss, att frid, enighet och kärlek må åter bli rådande.

New Sweden. Medlemmarnes antal är tolf. Trenne hafva under året afflyttat. Ingen tillökning. Br. O. Peterson förestår församlingen. Vi hafva sammankomst hvarje Söndag, brödsbrytelse första Söndagen i hvarje månad. Bönemötena äro nästan indragna. Sabbatsskolan fortgår å båda språken. Församlingens tillstånd är sjukligt. Herren förbarme sig öfver oss så väl som öfver hela sitt andeliga Sion!

Altona. Var förhindrad att sända ombud. Fyra ha tillkommit under året genom bref och två genom dop. En af de döpta utesluten. Medlemmarne voro 22. Församlingen hade ingen föreståndare, stod i beredskap att kalla Frisk.

Swede Bend var icke representerad.

Elfva år och nio månader hafva förflutit sedan den första svenska baptistförsamlingen bildades i Förenta Staterna. Af denna tid arbetade Gustaf Palmquist här i fem år eller till sommaren 1857. F. O. Nilson från 1853 till 1860. Arbetarne voro ytterst få och deras arbetsfält vidsträckt — flera hundra mil mellan somliga af dem. De försökte att hafva sammanhållning så godt sig göra lät medelst allmänna möten och skrifvelser etc., hvilket allt återigen gaf upphof till Minnesota- och Illinois-Iowa-konferenserna.

*) Antagligen flyttningsbetyg.

Vid slutet af 1852—1864-perioden finna vi arbetet visserligen i sin linda, men redan organiseradt i en Minnesota-konferens af sex församlingar med 173 medlemmar och fem ordinerade(?) predikanter, en Illinois-Iowa-konferens af fem församlingar med 187 medlemmar. Ordinerade predikanter voro: L. L. Frisk, A. G. Svedberg, O. Peterson, A. Norelius, John Erikson och John Anderson, hvilka hafva biträdt i ordet och läran i sina respektiva församlingar. Tillsammans funnos alltså 1864 efter nära 12 års ihärdigt arbete i landet endast 11*) små församlingar af 360 medlemmar och omkring ett halft dussin predikanter. I sanning ett hårdt fält och en pröfvosam men betydelsefull gryningsperiod. Hade flere trogna arbetare varit att tillgå och medel för deras underhåll kunnat anskaffas, hade utan tvifvel framgången äfven under dessa begynnelseår varit större.

Förtrupperna voro emellertid utposterade, härlig kamp och seger skulle komma. Grobara korn voro utströdda på skilda, just nybrutna åkerfält, rika skördar skulle komma att inbärgas. Grunden för missionsarbete var lagd, de kommande årtiondenas utkorade Herrens vittnen, pekuniärt och moraliskt understödda, skulle få se tiotalen af förskingrade Guds barn växa till tusenden.

---

*) Fjorton församlingar inalles ha bildats under nämnde period. Men förs. i Chisago Lake upplöstes och medlemmarne förenades med andra församlingar. Förs. i Acton skingrades på grund af indianuppror. Förs. i Chicago upplöstes och förskingrades af okänd anledning. Samma var förhållandet med församlingen i New York.

John Anderson.

John Anderson.

Bland veteraner från den tid, som vi hittills berört, och hvilkas arbetsdag i Herrens vingård blef af ansenligare längd, må särskildt nämnas John Anderson.

Pastor John Anderson föddes i Vestra Ry, Östergötland, Sverige den 25 Mars 1831. Emigrerade till Amerika 1852, alltså vid 21 års ålder. Han bosatte sig först i Burlington, Iowa, hvarest han blef frälst och döpt 1854. F. O. Nilson, som var medel i Guds hand till hans frälsning, fick också döpa honom den 21 Jan. samma år. Han bosatte sig i Scandia, hvarest han tillsammans med några andra baptister sammanslöto sig till församling 1855. År 1862 flyttade han till Vasa, Minn., blef här ordinerad till evangelii tjänst den 17 Dec. 1862 samt mottog vården af därvarande nybildade församling. Han var dock icke nybörjare. Redan fyra år förut(1858), började han predika. Församlingen i Vasa tjänade han i cirka 16 år. Förestod därefter församlingarne i Eggleston och Minneapolis, Minn. I Leenthrope förs., hans sista pastorat, nedlade han herdestafven för öfverherdens fötter och gick för att vara när Kristus. Han dog den 14 Nov. 1887, alltså endast 56 år gammal. Det synes oss som Herren kallade denne sin tjänare för snart; men han hade redan hunnit utföra ett nära 30-årigt vingårdsarbete, och då en så lång tjänst också är trogen, såsom här är fallet, är detta icke en ringa sak.

Gift 1854 med Maria Kristina Peterson, hade de tillsammans sex barn. Hans hustru fick endast

några dagar efter hans död följa sin make till det sälla landet.

Några af här följande ord äro valda ur John Ongmans minnesruna öfver John Anderson i N. W. P. 1887:

"John Anderson verkade i evangelium såsom ofvan anförts inom Minnesota i nära 30 år, och var följaktligen en af de allra första, som började predika Kristus för våra landsmän i denna stat. Han var under hela denna tid en trogen Herrens tjänare, begåfvad med stor fördragsamhet och stort tålamod samt mycket fridsam. Hans råd voro alltid välbetänkta och mogna, hans förmaningar voro kärleksfulla och framsprungna ur det varmaste deltagande. Det var något så förtroendeväckande i hans sätt att man i hans umgänge manades att upplåta sitt hjärta för att af honom mottaga råd och tröst. Under många år var John Anderson en ledande man i missionsangelägenheter i samfundet. Medlem i missionsstyrelsen för 'Am. Bapt. State Convention' utverkade han mångt understöd för våra små församlingar".

"John Anderson var känd icke blott inom Minnesota, utan öfver hela detta land, där svensk baptistmission fanns. Han var ofta med på våra allmänna konferenser och innehade vanligen ordförandeplatsen. Han var därföre väl förtrogen med missionen på hela fältet".

Sådana Jesu Kristi vittnen saknas alltid djupt af dem som hafva att fortsätta troskampen i världen. Men deras exempel är en kraftig maning att "efterfölja deras tro".

John Erikson.

En annan af svenska baptistsamfundets förkämpar är John Erikson. Han var född i Östergötland, Sverige 1815 (datot obekant). Han emigrerade till Amerika år 1852. Äfven John Eriksons omvändelse var en frukt af F. O. Nilsons verksamhet i Burlington, Iowa, och blef han af densamme därstädes döpt 1854. Han predikade mer eller mindre uteslutande i 30 år. Hans mesta arbete nedlades dock i Scandia och Lincoln, Minn. Han bodde några år i Delano, Minn. och organiserade en församling där. "Han var", säger hans son, "en af de tidigare "pioneers" i Minnesota. Han hade att predika om Söndagarne och arbeta hårdt med sina händer under veckan. Predikanterna voro denna tid få, och folket gladdes att få höra evangelium. Utan tvifvel blefvo många omvända hvilka i dag lofprisa det slaktade Lammet". Ja, så är det. Hopen har förökats hvart år, af dem som blifvit frälsta. Såningsmännen voro trogna och säden var god.

John Erikson var de sista åren af sin lefnad mycket svag till sin kropp. Men anden, som bodde i denna bräckliga hydda, var däremot trosfrisk och ungdomlig. Man kände sig rik, då man ännu å större möten och konferenser såg denne Herrens tjänare kunna hedra mötena med sin närvaro. Endast detta (ty han orkade senare tiden icke predika) var inspirerande.

Pastor John Erikson blef hemförlofvad till hvilans lugna hamn 1889, efter en lefnads- och arbetsdag af 74 år.

Det första skedet af svensk-baptistisk verksamhet i Amerika är tillryggalagdt och omfattar 12 år. Samfundets standarbärare under denna tid må ihågkommas med vördnad. De voro i dubbel mening ropande röster i öknen. Namnen Gustaf Palmquist, John Anderson, John Erikson skola för all framtid och med heder fylla ett rum i Guds församlings historia. Hvarför skulle vi icke till dessa tre och näst till Gustaf Palmquist lägga namnet: F. O. Nilson? Han förolyckades — han föll! Men hvem af oss vågar fördöma? Möjligen visste Gud om ett sätt och en möjlighet att upprätta sitt fallna barn. Det saknas ju icke heller vittnesbörd därom *). Faktiskt är att han under tiden i fråga arbetade troget och med försakelse för vår gemensamma sak. Emellertid hvila nu alla förkämparne från detta skifte till uppståndelsens dag, och må vi vara deras efterföljare så långt de voro Kristi.

*) Se första delen sid. 49, 50.

John Erikson.

ANDRA KAPITLET.

Fortsatt grundläggningsarbete och sakta men lofvande utbredning.

1865—1870.

Vi funno i föregående kapitel att svenska baptistsamfundet etablerat sig i Förenta Staterna, och att det efter nära 12 år består af 11 församlingar med tillsammans 360 medlemmar, sammanslutna till två konferenser. Några så särdeles utomordentligt andliga revolutioner inträffa visserligen icke under de sex år 1865—1870 som följa. Dock presentera sig faktorer så skilda från föregående period, på resultatet så ingripande, men det oaktadt i förhållande till det skede i svenska baptisternas i Amerika historia, som börjar med 1871 så primitivt, att vi funnit skäl nog att låta åren 1865—1870 innefatta ett särskildt kapitel, som vill framvisa: Tilltagande invandring, ökade arbetskrafter och ansenligt forcerad verksamhet.

Immigrationen.

Efter inbördeskriget antar invandringen allt större dimensioner. Våra landsmän, och bland dem icke få baptister, lämna det älskade men fattiga fäderneslandet — detta till den grad att det väckte oro hos

våra ledande bröder i Sverige. De talade och skrefvo mot utvandringen, hvilket naturligtvis var fåvitskt. Att med lock eller pock hindra en folkvandring är otänkbart. Historien visar ock att inga makter i världen förmå något mot sådana företeelser. En högt aktad och eljest mycket klarsynt broder skrifver sålunda:

"Jag önskade att jag kunde höja en kraftig varningsröst emot denna i de flesta fall otidiga utvandringslusta. Jag talar här icke om utvandringen i allmänhet, utan blott om utvandringen af våra döpta bröder i Sverige. Vår pligt är att stanna hemma i Sverige och tjäna såsom ett salt emot förruttnelsen". En annan gång skrifver samme man till en församling: "Att så många frivilligt dragit sig ifrån eder och utvandrat till ett annat land, förråder en sjukdom inom församlingen. Jag kan ej betrakta den utvandringslust, som nu börjat så vidt gripa omkring sig ibland våra vänner, annorlunda än såsom en sjukdom, som kommit öfver församlingarne". Därpå framställas huru de i allmänhet, då de komma till Amerika dö af pest, huru de andre bli skingrade i alla riktningar i detta vida land, huru de måste andligen dö o. s. v. — Allt detta hade någon sanning för sig, ty alltsammans inträffade i enskilda fall; men det var långt ifrån allmänt. Vi undra icke på att våra bröder i Sverige kände saknad af sina emigrerande vänner, frukten af deras arbete och medhjälpare i den gryende baptistmissionen. Vi ha också blott anfört dessa varningsord för att tillsammans med andra vittnesbörd bestyrka, att immigrationen denna tid tog särdeles fart. Att baptister, med andra landsmän, emigrerade från

Sverige och blefvo utströdda i de svenska nybyggena, se vi återigen vara en synnerlig Guds skickelse, för hvilken i dag 20,000 svenska baptister i Amerika tacka Gud. De utströdda döpta kristna var utsädet för den nuvarande härliga skörden.

Immigrantströmmen tog riktning mot de nordvästra staterna i allmänhet och Minnesota i synnerhet. Här, hvarest fanns godt om bördigt land bildade svenskarne, såväl som andra nationaliteter, stora nybyggen. Det var nu bland dessa talrika svenska nybyggare, som mången längtade efter att få höra Guds ord, det var bland dessa det nya landets, de skenbart ändlösa präriernas "pioneers" (1865—1870), som våra bröders bästa krafter togos i anspråk såsom "pioneers" å Guds stora åkerfält.

Såsom det redan är kändt voro arbetarne ytterst få den första perioden. Gustaf Palmquist och F. O. Nilson hade återrest till Sverige; men Herrens sändebud ökades under vårt nuvarande skifte med: Olaus Okerson 1865, Olof Lindh, John Ring, N. E. Axling, J. H. Ullmark 1866 och John Ongman 1868.

Ett par vägrödjande missionärer.

Olaus Okerson började sitt mångåriga, rastlösa arbete såsom missionär 1866, understödd af "Am. Bapt. Home Miss. Society". Han var antagligen detta sällskaps förste svenske missionär i nordvästern, och den andre i ordningen i landet. Gustaf Palmquist var dess förste svenske missionär. O. Okersons kommision innebar att vara allmän skandinavisk missionär i staten Minnesota med $400 i lön. Det första året han var missionär, tillryggalade han omkring

2,800 mil, en stor del däraf till fots. De senare åren hade han dock häst, hvilket underlättade hans färder. Vi låta honom själf berätta:

"Hvarhelst man kom den tiden utbröt väckelse. Hundratals blefvo omvända och icke så få döpta. Jag döpte i sjöar och floder, ofta då det var hård vinter så att kläderna fröso styfva strax man kom upp på isen, och dock blef aldrig någon förkyld. En vinter döpte jag flere i Mississippi-floden vid Minneapolis, då det var rätt kallt, men folket sjöng gladt sånger till Lammets lof".

Såsom exempel på Guds försyn anföra vi ytterligare ur Okersons anteckningar följande:

"Det var i Pope Co. Jag fick tillfälle skjutsa en farmare och hans mjölsäck öfver prärierna till hans stuga och fick därföre hålla sammankomst hos honom. Mycket norskt folk kom tillsammans. De voro där mycket rädda för villfarelse, men vid predikans slut voro mångas ögon fulla af tårar. De bådo mig snart komma igen. Jag frågade om de någonsin hört någon baptist och huruvida de ville höra någon sådan. De svarade, 'nej visst icke, ty det är en farlig villfarelse'. Jag frågade om de funno någon villfarelse i min predikan, hvarpå de svarade: 'Oh nej! Det var ju rent Guds ord'. Ja, sade jag, vi ha ej något annat än Guds ord att tala till folket — jag är baptist. Däröfver blefvo de mycket förlägna. En tid därefter fick jag bref om att komma igen. Jag gjorde så, och döpte då tolf, som blifvit troende, och bildade församling. Jag fick upplefva många sådana tilldragelser".

Okerson bildade eller tog del i bildandet af församlingarne i Grove City, Cokato, Stanchfield, Grass

Lake, Lake Elisabeth, Fergus Falls, Eagle Lake, Minneapolis och norska församlingen i Pope Co.

Hvarhelst man kommer i Minnesotas gamla settlement tala de kristna om Olaus Okerson, hans rastlösa arbete, färder öfver spårlösa vilda prärier under snöstormar och stark köld; de tala om hans väldiga, trosstärkande och väckande predikan. De äldre minnas dessa dagar såsom "den gamla goda tiden" i andlig mening.

Efter 1868, då John Ongman anlände från Sverige blef äfven han en Minnesota-missionär. Han arbetade med trohet och nit i sin Herres tjänst. Under det Okersons fält nu synes hafva varit nordvästra delen af staten, var Ongmans den nordöstra. I de östra och sydöstra församlingarne synes predikanterna ha varit mera stationära.

Någon broder från Minnesota skref till Evangelisten 1870: "Här äro blott två kringresande predikanter i Minnesota, nämligen O. Okerson från Skåne och John Ongman från Jämtland, hvilka ha sitt arbetsfält på hvardera sidan om Mississippi-floden. Ongman vistades i Anoka förliden höst, och där blef en stor väckelse ibland våra landsmän. Många hafva funnit Jesus. Samme broder (Ongman) har ock varit här (i Pleasant Valley) och verkat med välsignelse".

Baptistförsamling i Grove City.

Vi hafva nyss fått en liten inblick i våra vägrödjande bröders arbete på 1860-talet. Vi skola här lämna ett litet exempel på en församlings tillkomst och erfarenheter vid samma tid. Alldenstund vi ej kunna

bereda utrymme för många församlingshistoriker välja vi någon såsom typ. Grove City må här tjäna såsom sådan; ty hon är en af de tidigare, och dessutom äro hennes öden gemensamma för flera församlingar under tidskedet i fråga.

Svensk baptistverksamhet utöfvades i Grove City, Minn. redan år 1860. På eftersommaren detta år bildades en baptistförsamling härstädes af F. O. Nilson och A. Gales; men på grund af ett indianuppror 1862 och villfarelse i läran upplöstes och förskingrades denna församling. En del af de förskingrade återvände och flera troende och döpta hade inflyttat, hvadan verksamhet åter började.

Den 13 Okt. 1866, bildades den nuvarande församlingen af 15 medlemmar. Olaus Okerson tjänade som ordförande och Rev. J. A. Tresher som sekreterare. Till föreståndare valdes A. Ekbom, till sekreterare N. Elofson och till diakoner F. G. Cornelius och O. M. Håkanson. I April 1867, beslöt församlingen att bygga en samlingslokal. Det dröjde dock ännu öfver ett år innan detta företag blef förverkligadt. Nu började också söndagsskola.

Den 8 Aug. 1868 upptog J. P. Lundquist lärarebefattningen, men innehade den blott för en liten tid, då A. Ekbom förestod församlingen tills M. Dahlquist mottog föreståndareskapet. Dahlquist bibehöll denna plats ett år och sju månader och församlingen räknade vid slutet af denna termin 62 medlemmar.

Nu måste åter A. Ekbom fylla vakansen tills John Hallström anlände och antog församlingens kallelse att tjäna som hennes lärare. Han tillträdde den 14 Okt. 1874 och arbetade i denna egenskap i två år

Svenska Baptistförsamlingens i Grove City kyrka.

och fyra månader. Under hans tid byggdes ny kyrka. Verksamheten gick framåt och medlemsantalet steg till 122.

A. B. Norberg var församlingens nästa pastor för något öfver två år. 1886 antog O. S. Lindberg, som redan förut arbetat i samband med denna församling, församlingen och har arbetat därstädes i nära nio år, båda terminerna inberäknade. Öfrige som tjänat församlingen äro O. Thiven, J. Hedeen. J. M. Schulene tillträdde lärarebefattningen d. 1 Juni 1868.

Broder A. Ekbom nämndes. Denne broder är en ädel representant för de goda bröder i dessa tidiga dagar, hvilka under det de byggde bo, bröto och brukade sin jord, tjänade både som evangelister och pastorer. A. Ekbom ankom med familj (antagligen från Sverige och redan baptist) till Carver, Minn., sommaren 1857. Där började han verksamhet samma år. Vi veta redan att församling snart bildades där. Ekbom flyttade 1863 till Grove City, hvarest han strax började verksamhet, som han uppehöll äfven sedan församling bildades. Han ägde församlingens fulla förtroende, hvilket visas däruti att han tre särskilda gånger tjänat henne som lärare.

Denna församling har haft förmånen att inom sig hafva flere gudfruktiga och begåfvade bröder, som tagit aktiv del i arbetet från början och fortfara ännu. T. ex. Nils Ekholm, som tidtals predikat och föreståtт söndagsskolan.

Fortsatt missionsarbete i Östern.

I flere år efter sedan G. Palmquist lämnade Förenta Staterna, var det oss veterligt ingen, som ägnade

hela sin tid åt evangelii utbredande. Flere driftiga och begåfvade bröder hade anländt; men de måste arbeta med sina händer för sitt uppehälle. Det oaktadt predikade de och ledde andra möten i församlingarne som de tillhörde, — ja utsträckte sin verksamhet dit där icke församlingar funnos samt bildade sådana.

Vid konferensen, som hölls i Chicago 1869, mottogos löften från församlingarne om bidrag för en eller flere resepredikanter. Dessa löften utgjorde tillsammans $764. Bröderna Axling och Johanson erhöllo och antogo kallelsen att blifva konferensens resepredikanter för ett år. Vi ha oss icke kändt vidare om deras arbete, men antaga att de båda tjänade enligt kallelse och utförde ett godt verk.

Förloppet i detalj angående rörelsens utbredning är och förblir nog af flere skäl okändt. Konferensförhandlingarne af 1864 utgör en utmärkt källskrift om verksamheten upp till sin tid. Konferensens stadgar att "Konferensens förhandlingar skola årligen tryckas" § 12 etc., efterlefdes antagligen aldrig. Allt hvad vi veta är att konferensen, som 1864 hölls i Village Creek, Iowa, beslöt att 1865 möta i Rock Island, Ill. Därnäst hafva vi ett skrifvet protokoll, ur hvilket vi redan anfört något från konferensmötet i Chicago, Ill. 10—12 Juni 1869, hvarvid beslöts att nästa konferens skulle hållas i Swede Bend 1870. Vi antaga att konferensmöten höllos hvarje år från 1864.

Huru sparsamma än underrättelserna äro från denna tid finner man dock framåtskridande. Det är till och med öfverraskande, att så pass framgång förspordes dessa år, då man tager i beräkning de ringa resurser, som stodo till samfundets förfogande. Flere

församlingar organiserades, däribland sådana som Chicagos "första" och New Yorks "första". Dessa församlingar, hvilka icke allenast varit af utomordentlig betydelse för hvar sina jättestäder och mång' tusenfaldiga svenska befolkning, utan äfven utöfvat hälsosamt inflytande vida omkring i landet, skola här ägnas någon särskild uppmärksamhet.

Första Svenska Baptistförsamlingen i Chicago.

Denna församling är kallad den "första" alldenstund hon är den första svenska baptistförsamling som för närv. existerar i Chicago. Eljest är det ju kändt att en svensk baptistförsamling fanns där under 1850-talet. Detta faktum må nu icke betyda mer för oss än såsom bevis för tidig svensk baptistverksamhet äfven här. Det bör anmärkas att svenska metodisterna voro före oss — i Chicago och i New York så väl som för öfrigt i detta land. Då A. Wiberg d. 19 April 1853 besökte Chicago, på genomresa till Rock Island, uppsökte han och hade bön tillsammans med metodistpredikanten Nyman*).

Vid tiden för den första svenska baptistförsamlingens organisation, hade Chicago en befolkning på 200,418. Redan nu funnos här ett stort antal svenskar och bland dem några baptister. Dessa senare, som samlades med amerikanska baptisterna, — några synes samlats med och tillhört dansk baptistförsamling — kände sig främmande och mycket besvärade af okunnigheten i engelska språket. Några ord ur ett bref till Evangelisten, dateradt Chicago, Ill. d. 10 Febr.

*) Längre fram synes Wiberg äfven hafva predikat bland landsmännen i Chicago.

1866, af en br. "J. C. F."(kanske J. C. Fasten) belyser något tillståndet bland våra bröder innan svenskt församlingshem för dem kom till stånd. Så här bl. a. skrifver? signaturen:

"Jag besöker mycket en söndagsskola här; den hålles i "North Star Baptist Church". I denna skola hafva vi öfvat oss mycket i läsning, så att jag kan något litet läsa engelska. Här har varit en sandöken för våra syskon emedan de ej förstå språket.

Vi hoppas dock det skall bli bättre här i staden hädanefter, om Herren vill låta oss få en egen församling, som jag nog tror han vill. Det fattas blott en ordets förkunnare; och vi hoppas Herren har utsett någon. Det skall då bli lust att skåda hur härligt det skall tillgå i Herrens församling. O, dyra syskon, förenen eder med oss i bön både för oss, alla Guds barn och för alla människor. Låt oss bedja att det må bli många arbetare utsända på sädesfältet".

"D. 16 Jan. 1866 hade några af de från Sverige till Chicago, Ill. inflyttade baptisterna ett möte hos broder J. C. Fasten, för att rådgöra om att bilda en svensk baptistförsamling. Kapten R. E. Jeanson från New York öppnade mötet med bön. De som voro närvarande önskade alla att få en svensk församling bildad, på det att de här i landet kunde få åtnjuta samma förmåner, som de åtnjutit i Sverige, där de på olika orter tillhört baptistförsamlingar. De önskade äfven att på sitt eget språk få för sina landsmän förkunna frälsningens evangelium".*)

Ämnet blef dock nedlagdt denna gång. Först sex månader senare, d. 15 Juli samma år, upptogs frågan

*) Ur 25-års berättelsen af P. A. Hjelm.

igen, då man åter var samlad hos br. J. C. Fasten. En broder A. Janson läste Ps. 71 och nedkallade Guds välsignelse öfver de församlade. Efter en längre öfverläggning af frågan: "Är tiden nu inne för oss att bilda en svensk baptistförsamling?" beslöts genom enhällig omröstning att bilda församling. Efter detta möte höllos åter förberedande möten d. 19, 22, 26 Juli (ett möte utan uppgifvet dato) 5, 9, 14 och 16 Augusti eller tillsammans nio preliminära möten. Under tiden, som dessa möten höllos, ankommo från Sverige bröderna O. Lindh, N. E. Axling och John Ring — de två förstnämnde redan d. 15 Juli. Detta blef nog icke utan inflytande på hela förloppet af församlingsbildandet.

Vid dessa förberedande möten samtalades om, hvilka bröder borde kallas då församling skulle bildas och huru inträdet af de första medlemmarne skulle ske, samt beslöts att hvar och en skulle aflägga bekännelse om sin omvändelse och sin lifsgemenskap med Herren förr och nu. Ordförande och sekreterare*) för dessa för-möten valdes, bekännelse aflades, till och med af dopsökande (en Karin Anderson, som blef döpt d. 4 Aug. 1866.) Man beslöt ändtligen att hafva församlings-organisation den 19 Aug. samt att hafva predikant och gifva honom det första året $150 i lön.

Söndagen d. 19 Aug. 1866 var den stora högtidsdagen, då svensk baptistförsamling skulle bildas i Chicago, Ill. Högtidligheterna började med läsning af Ps. 92, bön, bekännelse och dopförrättning. Kl. 4 e. m.

*) A. Janson blef ordförande och John Lindquist sekreterare.

samlades vännerna i "The North Star Baptist Church", som upplåtits för detta tillfälle. Danska och amerikanska baptistbröder, som inbjudits att närvara uteblefvo. John Ring, som blifvit vald till församlingens lärare, läste Ps. 147 och talade några ord om Guds hjärtelag och kärlek till sina barn. N. E. Axling läste 1 Petr. 2, och talade tröst och uppmuntran samt påminte om hvilken betydelse denna stund hade för de församlade. Därpå hölls bön om Andens ledning och tacksägelse. Vännerna fattade hvarandras händer och bildade en ring med läraren i midten. Bröderna O. Lindh och N. E. Axling bådo under handpåläggning af den nyvalde läraren samt nedkallade Herrens rika välsignelse öfver både lärare och församling. Mötet fortsattes med bön och sång och allas hjärtan voro fulla af fröjd*). Sålunda tillkom 1:sta svenska baptistförsamlingen i Chicago.

De första medlemmarne voro: John Ring, Christina Ring, Martha Ring, C. G. Lindgren, Christina Lindgren, John Lindquist, Anna Lindquist, Göran Janson, Abraham Johnson, S. Peterson, N. P. Nelson, F. M. Malmsten, Stephanus Lidén, A. Nylund, Maria Nylund, J. C. Fasten, Anna Fasten, B. Hamström, Andrew Kemmer, Hanna Kemmer, Karin Lindh, Carl A. Anderson, G. A. Johnson, Thilda Johnson, N. E. Axling, O. Lindh, Maria Lindh och P. O. Sellgren. De utgjorde alltså tillsammans 28 personer.

Mycket kunde och kanske borde sägas om denna

*) Uppgifterna om församlingens bildande äro i enlighet med och bitvis kopierade ur 25-årsberättelsen af P. A. Hjelm.

församling, men vi måste här inskränka oss till några få data.

Den nybildade församlingen hade först sina sammankomster dels i den danska baptistkyrkan vid Union str., dels i "The North Star Bapt. Church" vid Division str. tills i Nov. 1866, då hon hyrde ett skolhus vid Bremer str., tillhörigt presbyterianerna.

Församlingen har byggt tre kyrkor. Den första, som invigdes hösten*) 1868, var belägen vid Oak str. och kostade tillsammans med lotterna $5,000. Härom skrifver John Ring till Evangelisten i Okt. 1868, som följer:

"Vårt nya församlingshus, som vi påbörjade den 1 Jan. d. å., blef så till vida färdigt att vi Torsdagen d. 14 Maj kunde inviga det. Högtidligheten började med predikan af d:r W. W. Everts, pastor i 1:sta am. baptistförsamlingen i Chicago. Flere amerikanska bröder voro närvarande.

Söndagen därpå höllo vi där vår första svenska predikan, då huset var öfverfullt. Det rymmer omkring 700 personer. Kyrkan är ändamålsenlig och kostar 14,000 kronor. Vi stå i någon skuld på densamma; men Herren, som hulpit intill denna dag, hjälper oss nog att betala densamma. Ehuru nedre våningen icke är riktigt färdig, hafva vi dock haft förmånen att härbergera några medellösa immigranter. Särdeles trefligt var det en Söndag, då icke mindre än 100 nykomna bjödos att spisa kvällsvard i nedre våningen, hvilket med tacksamhetens tårar emottogs. Sedan bjödos de upp på bönesalen, för att spisa af den mat, som

*) Enligt 25-års berättelsen af P. A. Hjelm. Huru detta kan bringas i samstämmighet med nedanstående veta vi ej.

ej förgås. Många af dessa träffas nog icke förr än vi skola äta och dricka på nytt i Guds rike. Om några syskon lämna det gamla landet och få sin väg genom Chicago, så känna vi oss glada om de uppsöka oss. Vår kyrka är belägen på Oak str., mellan Townsend och Sedgwick streets".

Denna församlingens första kyrka strök med i den stora chicagobranden d. 9 Okt. 1871. Icke allenast det utan "församlingen skingrades nästan helt och hållet". Dock repade hon sig och byggde ny kyrka, som invigdes d. 15 Febr. 1873. Denna andra kyrka rymde 300 personer och kostade $2,500. Men alldenstund verksamheten utvecklades mer och mer blef hon snart för liten och tillbyggdes på längden 1876. Det är denna tillbyggda kyrka vi finna afbildad på sidan 71.

Den nuvarande kyrkan, belägen i hörnet af Elm- och Milton-gatorna, byggd under P. A. Hjelms föreståndareskap och under hans ledning 1889, har sittplatser för 1,000 personer, kostar nära $38,000, och invigdes den första Söndagen i Mars 1890.

Bland församlingens pastorer och predikanter märka vi:

John Ring (den förste), Olof Lindh*) C. W. Segerblom (sorglig i åminnelse), J. A. Edgren (den trogne och vördade läraren), E. Wingren (en Johannes, kärlekens apostel), E. Lundin, John Ongman (en Elias), P. A. Hjelm (patriarken) och G. A. Hagström (en David).

---

*) O. Lindh säger själf att han aldrig varit pastor i Chicago, Ill., men väl att han predikat såsom vikarie.

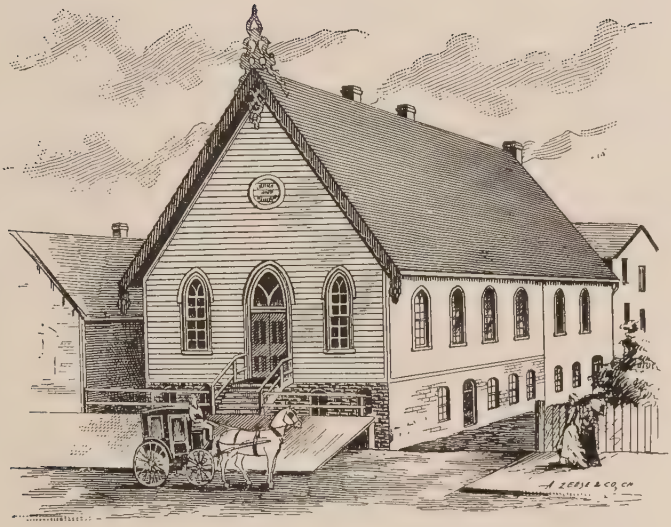

Första Svenska Baptistförsamlingens i Chicago andra kyrka, uppförd 1873.

Denna församling har utfört ett mycket godt verk. Hon har fått strö ut medlemmar till olika delar af landet, hvilka blifvit orsak eller första fröet till församlingar å deras respektive orter. Hon har indirekt genom sina kraftfulla förtroendemän utöfvat ett vidsträckt, hälsosamt och för missionsarbetet befrämjande inflytande. Hon började strax söndagsskola, betecknande nog — på engelska. Hon blef en gästgifvaregård, en oas, ljuf hviloplats, en missionsstation för våra i massa invandrande landsmän och bröder. Välsignelsen af denna mission kan aldrig beräknas, skall nog aldrig blifva riktigt känd förrän den stora dagen, det vill säga i de rättfärdigas uppståndelse.

Dotterförsamlingar som hon utsändt äro: Evanston, Lake View och Salem. Dessutom har hon lämnat ett betydligare antal åt församlingar som bildats: till 2:dra församlingen, Englewood, Roseland och South Chicago, m. fl. församlingar i Chicago och dess omnejd.

Församlingen har ett stort fält och förmånen att verka bland många tusen af våra landsmän. Hon har också en väl ordnad verksamhet såsom församling och inom henne äro alla nutidens verksamhetsgrenar representerade, hvilket är en sak att tacka Gud för, blott man icke faller i maskineriets ofta dolda faror.

Man plägar säga att siffror tala. En statistik innebär också, i som det tyckes stumma tal, en historia. Vi låna här statistiken ur 1:sta församlingens 25-årsberättelse af P. A. Hjelm upp till 1891, och fullfölja den enligt samma plan ur kalendern för 1899 upp till närvarande tid.

Statistik öfver 1:sta Svenska Baptistförsamlingen i Chicago,

Från d. 19 Aug. 1866 till d. 1 Jan. 1899.

Tillökning åren	Döpte	Betyg	Bekän.	Återuppt.	Summa	Förminskning Åren	Betyg	Utesluta	Utstrukn.	Döde	Summa		Medlemsantal
1866-1880	207	306		36	549	1866-1880	209	82		25	316	32	233
1881	49	68	5		122	1881	22	20		2	44		311
1882	20	70	9		99	1882	70	10		1	81		329
1883	28	40	6	4	78	1883	43	17	2	5	67		340
1884	49	22	12	1	84	1884	30	14		1	45		379
1885	31	43	20		94	1885	28	25		2	55		418
1886	12	39	11		62	1886	50	19		3	72		408
1887	53	72	8	5	138	1887	41	31		1	73		473
1888	24	94	8		126	1888	47	21		1	69		530
1889	8	40	15	1	64	1889	67	15	32	7	121		483
1890	34	61	8	4	107	1890	47	10	12	4	73		515
1891	15	38	7		60	1891	21	9		3	33		584
1892	15	60	4		79	1892	43	18		9	70		515
1893	33	45	9	2	89	1893	48	9	2	4	63		541
1894	24	43	12		79	1894	54	13		6	73		546
1895	21	29	8		58	1895	40	9		1	50		554
1896	88	26	8		122	1896	36	18		4	58		616
1897	49	34	13		96	1897	34	11	1	4	50		663
1898	59	17	14		87	1898	30	18	2	5	55		695
	819	1147	177	53	2193		960	369	51	88	1468		

Första Svenska Baptistförsamlingen i New York.

Äfven i New York, N. Y., hafva vi funnit en församling uppkomma under 1850-talet, men som åter försvinner; äfven här finna vi att många landsmän hade stannat redan på 1860-talet. Bland dessa voro icke så få baptister, som i bästa fall ingingo i amerikanska församlingar. Detta fortgick tills 1865, då kapten R. E. Jeanson anlände till New York. Han började med att tala till immigranterna i Castle Garden, och vid färj- och järnvägsstationerna. "Den 13 Maj, mindre än 20 dygn efter han lämnade sitt fädernesland, höll den unge och för Herrens sak nitiske kaptenen det första bönemötet med tre åhörare i läsrummet "of The First Baptist Mariners' Church".

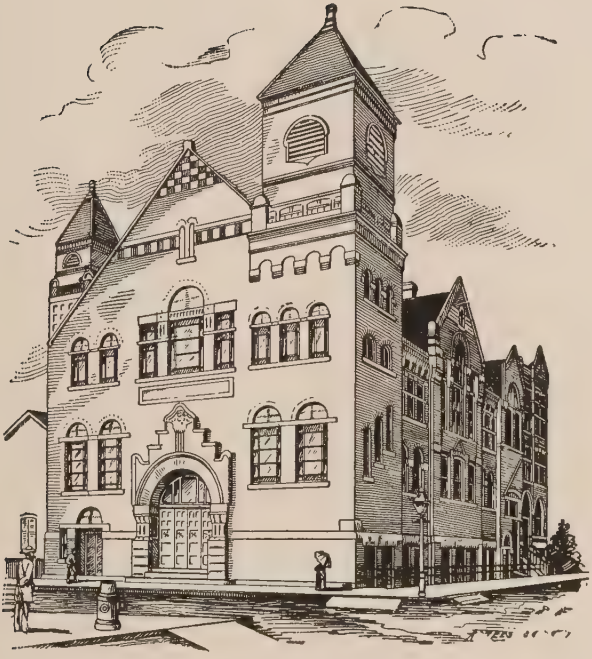

Första Svenska Baptistförsamlingens i Chicago nuvarande kyrka, uppförd 1889.

Den 4 Juli samma år hölls den första*) offentliga predikan på svenska för några få åhörare på samma plats. Vid denna tid anlände en annan ung sjökapten, numera professor d:r J. A. Edgren.

Dessa bådo nu till Herren om ledning och kommo öfverens om att fortsätta med predikan hvarje Söndag kl. 4 e. m. Antalet åhörare ökades och snart blef lärummet för litet och mötena flyttades in i den stora lektionssalen".**) Under detta första verksamhetsår blefvo sju omvända till Gud och fyra döpta.

En kolportör J. E. M—n, understödd af "Am. Bapt. Home Miss. Soc.", skrifver d. 4 Sept. 1867, som följer:

"På sommaren 1865 började vi hålla möten i "F. B. M:s Ch." i New York. Första året var mera ett sånings- än skördeår. Jordmånen var hård och obruten. De besökandes antal växlade mellan åtta och 20 och de visade sig liknöjda och otillgängliga. Men Herren uppehöll dock modet särskildt på vår dyre broder Jeanson, som hela tiden verkat bland oss som ordets förkunnare, i visshet om att 'den som går ut gråtande sående ädel säd skall återkomma med glädje och bära sina kärfvar'.

Vi känna oss tacksamma till Gud att 12 själar blifvit frälsta och tio af dem döpta. Åhörarnes antal har ökats så att jag räknade 100 härom dagen. Flere äro i bekymmer och vi hoppas att de snart skola få frid. Vi ha beslutat att hafva bönemöten i Brooklyn,

*) Så heter det, men det är ju en känd sak att så väl Gustaf Palmquist som Anders Wiberg predikade i New York.

**) Ur Kalendern "Julgåfvan" 1893. Artikelns förf. är A. P. Ekman.

där många skandinaver bo. I New York och Brooklyn bo omkring 50 svenska baptister, som vi känna, och de flestas önskan är att bilda en svensk församling.

Jag har arbetat som kolportör i tre månader. Det är icke det lättaste att arbeta här, alldenstund våra landsmän bo vidt skilda. Några af dem bjuda mig på bannor och sparkar. Dock har Herren välsignat verksamheten med frukt i trots af metodister och lutheraner, som göra allt för att hindra oss''.

Senare, i Okt. samma år, skrifver samme broder:

''Herren fortfar att välsigna våra ringa bemödanden. Nästan hvarje vecka kommer någon och säger sig ha funnit frid och fröjdar sig i lefvande Gud. Deras antal, som besöka våra sammankomster variera mellan 100 och 150. Vi ha också två bönemöten i veckan, det ena i Brooklyn, det andra i New York. Lutheranerna hata oss. Metodisterna göra allt de förmå till att motverka oss, varnande folket för oss. 'Men är Gud för oss, ho kan då vara emot oss'?''

Ofvanstående belyser början af våra bröders verksamhet, yttre och inre omständigheter, under hvilka de arbetade, svårigheter de hade att bekämpa och resultatet.

Det var en allmän önskan bland de få svenska baptisterna i New York, att få bilda egen församling. D. 11 Dec. 1867 voro 15 bröder och 19 systrar, som begärt flyttningsbetyg, samlade och beslöto taga mått och steg för församlings bildande, som skedde d. 22 Dec. 1867 af 32 medlemmar. En ''council'' af bröder från andra baptistförsamlingar hade redan varit kallad,

Första Svenska Baptistförsamlingens i New York första kyrka eller kapell.

"1:sta svenska baptistförsamlingen i New York" var af densamma erkänd.

"Nu fick", skrifver A. P. Ekman, "verksamheten ny fart. Den lilla församlingen förökades storligen. Vid första årsmötet uppgick medlemsantalet till 78. 25 hade upptagits genom dop och 38 på betyg. "Verksamheten gick fortfarande framåt, så att församlingen vid 1869 års slut räknade 138 medlemmar. Detta år emottogos tio genom dop och 64 på betyg. Året därpå (1870) blefvo tio döpta i församlingen och 42 intogos på betyg.

Församlingen fortfor att hafva framgång. Många intogos hvarje år på betyg; men det oaktadt minskades församlingen i medlemsantal. Orsaken härtill var den att medlemmar i Brooklyn togo ut betyg och förenades med amerikanska församlingar, men största orsaken var att "västern" drog immigranterna till sig. Det finnes väl ej en enda svensk församling, hvilken såsom New Yorks fått sända sina uthvilade, uppfriskade immigrerade baptister, nyfödda och nydöpta medlemmar till de västra staterna. Men äfven detta är en mission, en välsignelse.

Kapten Jeanson, som var församlingens förste pastor,afsade sig denna befattning vid hennes första årsmöte. Sedan dess ha följande bröder arbetat i samband med denna församling: C. G. Bergstedt till i Okt. 1872; John Johnson, som dessutom arbetade med sina händer för sitt uppehälle, Claes Österholm, som anlände från Sverige 1873, delade predikoverksamheten med Johnson, A. Person, John Peterson, O. Lindh, Nathanael Smith och A. P. Ekman.

Då O. Lindh 1880 emottog vården om församl., hade hon en längre tid fört ett tynande lif; och amerikanarne hade föreslagit hennes upplösning och att medlemmarne skulle ingå till dem. Detta inträffade dock icke. Gud ville det ej. Br. Lindh grep sig verket manligt an. Han fann vid 1881 års början 121 namn i böckerna, men kunde endast finna 60 medlemmar. Under detta hans första år upptogos 32 genom dop, 80 på betyg och sex på bekännelse, så att hela antalet igen steg till 169; 1882 emottogos 30 genom dop, 41 på betyg och fyra på bekännelse och medlemsantalet steg vid andra årets slut till 222. 1883 emottogos 44 genom dop och 38 på betyg; men detta år utgingo 83 medlemmar och bildade församling i Brooklyn. 1887 lämnade O. Lindh församlingen. Hans arbete hade krönts med sällspord framgång. Pastor Ekman, som förestått församlingen sedan i Nov. 1888, har också i 10 år fått verka med stor framgång i flere riktningar. Utom den i Brooklyn har förs. fått utsända en dotterförsamling till Arlington, N. J. Församlingen har under pastor Ekmans tid skaffat sig tvänne hus (naturligtvis efter hvarandra) för gudsdyrkan. Det första inrymde lägenheter för pastor, vaktmästare och missionärinna. Denna kyrkoegendom var värd $32,000. Församlingens nuvarande kyrka kostar omkring $50,000, är väl belägen och antagligen värd sina $80,000.

Från församlingens början hafva intagits genom dop 412, på betyg 847, på bekännelse 76 och 28 återupptagits. Medelst betyg hafva afgått 786, 147 uteslutits, 142 borttappats och 40 hafva ingått i

Första Sv. Baptistförsamlingens i New York, N. Y. nuvarande kyrka.

den eviga hvilan. Närvarande medlemsantal (1897) är 283.*)

Där finnes mycket att lära ur denna församlings historia. Men vi ha i detta arbete icke rum för vidare reflexioner. Det bör dock anmärkas, under de 13 första åren underhöll hon icke sina lärare. Dessa arbetade med sina händer för sitt uppehälle. Endast 77 döptes under hela denna tid. Att 847 medlemmar mottagits på betyg och åtf ett lika antal, minus 61, utgått på betyg, visar att församlingen fått tjäna såsom en anhaltstation för våra immigrerande trosförvanter, som hafva följt rådet: "Go west young man!" Så har då församlingen i New York, utom alla andra vanliga missionsgrenar, haft den, att emottaga våra bröder m. fl främlingar i ett främmande land, hjälpa dem till rätta i andligt och lekamligt, gifva dem den första fostran såsom amerikanska medborgare och medlemmar af Guds församling i detta adoptivland. Vi äro alla skyldiga Gud och New York-församlingen tacksamhet därför.

R. E. Jeanson.

Detta är ett namn, som är kändt och älskadt af svenskar utan hänsyn till denominationella färger. För tiotusenden af våra landsmän har kapten Jeanson varit en vän och far i råd och dåd vid deras anländande till New York såsom immigranter, utblottade på allt och okunniga om språket.

*) De flesta af ofvanstående uppgifter äro lånade ur Kalendern "Julgåfvan" samt ur årsberättelsen för 1897; båda dokumenten äro af A. P. Ekman.

I vårt samfunds rörelser har kapten Jeanson en icke ringa del, synnerligen i dess första stadium.

Kapten R. E. Jeanson föddes i Karlskrona d. 3 Juli 1832 och blef omvänd till Gud 1860, alltså vid 28 års ålder. Året därpå, d. 19 Febr., blef han i Göta älf döpt af F. O. Nilson. Vid denna tid var han sjökapten och förde ångfartyget Marstrand. Såsom en följd af att han antog det kristna dopet blef han af sitt rederi afskedad från sin befattning. Såsom orsak gafs att han icke kunde föra fartyg, då han antagit afvikande lära. Vid möjligen inträffande sjöolycka har en kapten att på ed afgifva förklaring och eden kunde icke antagas för god af en, som var villfarande i läran. Prästerna hade naturligtvis intalat rederiet dessa osanningar; men alldenstund kapten Jeanson fann att hans rederi hade sådana farhågor försakade han gerna denna sin befattning och afreste till Amerika. Han anlände till New York d. 12 Maj 1865.

Redan i Sverige, två år efter sin omvändelse, hade han börjat tala Guds ord. I New York blef han nu ordinerad till ordets tjänst under Wibergs och Broadys ledning. Han predikade därefter för våra landsmän dels i Stewarts kyrka, dels i andra kyrkor i New York. "Det var", säger Jeanson, "denna tid ingen församling öster om Rock Island. Chicagos 1:sta församling hade blifvit andligen ruinerad". Af det föregående veta vi att äfven i New York hade tidigare funnits en församling, som äfven den upplösts. Vi känna redan till förloppet vid församlings tillkomst i New York; men det oaktadt låta vi här kapten Jeanson på sitt sätt berätta:

"Jag samlade spillrorna af församlingen tillsam-

Kapten R. E. Jeanson.

mans och beslöts att ånyo bilda församling. Jag fortfor att predika på samma gång som jag hade Emigrations-kontor och dess affärer om hand. Först hade jag möten under ett halft års tid i d:r Bachus eget hus i Brooklyn. Därefter hade vi möten i både Brooklyn och New York, i Brooklyn i "Tabernacle and Pierpoint Street church" och i den kyrka i New York där jag var medlem och medäldste med d:r Hodge. Under vintern döpte jag 32". Denna verksamhet synes hafva föregått församlingens bildande; ty i sammanhang med ofvanstående skrifver kapten Jeanson: "följande året (1867), utgingo vi utur den (församlingen) och bildade 1:sta svenska baptistförsamlingen i New York, N. Y. Jag fortsatte sedan att predika och vi hade stundom ända till 800 personer närvarande".

Kapten Jeanson besökte Massachusetts, Pennsylvania, Indiana, Illinois, m. fl. platser och predikade till stor välsignelse. Han gjorde ett besök i Sverige 1869 och predikade då fem gånger i Betelkapellet, hvarvid 50 blefvo omvända och 32 döpta.

Kapten Jeanson har grundlagt settlementet "Svea" i Iowa,och genom hans arbete ha vi också församling där, hvars pastor Jeanson varit tills 1894, då han fick slag och har sedan dess varit oförmögen att arbeta. I settlementet Svea har han döpt 90 personer.

Vi hafva endast kunnat meddela några få drag af denne ädle mans lifsgärning — och detta hufvudsakligast om hans direkt evangeliska verksamhet. Men han har också varit sina landsmän till hjälp i det ekonomiska. I olika delar af detta land ha vi varit i tillfälle att höra kapten Jeanson omtalas med vördnad af

de äldre invandrarne. Med tacksamhetens tårar omtala de huru han hjälpt dem både med penningar och råd. "Ingen", sade en farmare en gång, "blef nekad om man sökte hjälp af kapten Jeanson". Det är af stort värde att hafva vittnesbörd af dem som äro utantill.

Vi sluta denna lilla teckning om denne Herrens trogne och gråhade tjänare med några hans egna ord:

"Må Gud, allsmäktig hafva äran för allt. Nu är jag onyttig, kan hvarken skrifva eller tala; men jag får tacka Herrens heliga namn att jag, bortkastelsevärda varelse, fått genom Kristi nåd och kärlek förkunna Kristus, Guds nådegåfva, död för syndare till frälsning. Vet ej hvarför jag skulle få slag. Kanske var jag högmodig. Lofvad vare Gud, som vet huru han skall sköta sina barn".

Olaus Okerson.

Denne man, hvars namn är oskiljaktigt inflätadt med svenska baptisternas mission i Minnesota, kan med skäl benämnas Minnesotas, Washingtons och Oregons apostel. Han har varit en "break"-plog, en evangelist och organisatör af första rang. Några drag ur hans lif böra här finna rum.

Olaus Okerson föddes i Norra Wram, Skåne d. 12 Febr. 1836. Han blef omvänd till Gud i Okt. 1856 i Bjuf och döpt d. 28 Nov. 1858 i Ausås af P. Nilson från Hörja, hvarpå han förenade sig med Broby baptistförsamling och deltog i uppbyggandet af dess bönehus 1859.

Okerson hade utan tvifvel den folkskoleunderbyggnad, som gafs den tiden. Omvänd och med en

Olaus Okerson.

inre maning att verka för Gud och upplysning, mottog han någon undervisning af en broder Liljander i Mala, som undervisade baptisternas barn och unga bröder. Själf undervisade sedan Okerson baptisternas barn i Ullstorp, Killeryd, Brösarp, Yngsjö, Vallby m. fl. ställen i Skåne samt i Ljunga, Småland. Under samma tid talade han Guds ord till folket och hade glädjen se både äldre och yngre mottaga Jesus såsom sin frälsare.

Ordinerad till ordets tjänst 1863, döpte han därpå många, som blefvo omvända, samt fortsatte att både förkunna evangelium och hålla skola, trots stort motstånd till på våren 1864.

I Maj samma år bröt Okerson upp och anträdde tillsammans med några vänner sin resa till Amerika. Resan, som var ganska äfventyrlig, tog dem sju veckor med segelskepp från Göteborg till Quebeck. Deras segelfartyg satte på grund på Anticosta Island, Canada, hvarifrån en ångbåt efter två veckors vistelse där förde dem till Quebeck.

Ankommen till St. Paul, Minn., tog han in hos en broder Lindahl, och hade bönesammankomst där samma kväll; "och trefligt kändes det", säger han själf, "att åter få bryta lifvets bröd bland andligen hungrande medmänniskor".

Han slog sig först ned i Scandia, hvarest han skötte "farmen" för en broder, som gått ut i kriget samt talade Guds ord i församlingen därstädes. Sedan han mottagit kommission af "Am. Bapt. Home Miss. Soc." till skandinavisk missionär i Minnesota bodde han i Scandia i tre år, i Lake City och Houston i tre år, i Swede Grove (Grove City) i fem år, i Fergus Falls i

fyra år. Hans trägna arbete i Minnesota, rikt på frukt är af det föregående något bekant. Hans verksamhet och minne i denna stat är prisadt af de gamla, och om än okändt dock välsignelsebringande för den yngre generationen.

Då han 1880 genom bref hörde att många landsmän bosatt sig på västkusten och att ingen skandinavisk baptistpredikant fanns där, beslöt han sig för att bryta upp och börja missionsarbete därstädes. Detta så mycket mer, som flere kraftfulla bröder numera voro i fullt arbete i Minnesota och, för att bruka hans egna ord: "Jag ansåg mitt arbete (min särskilda kallelse) vara att upptaga nya fält och göra förberedande arbete."

Han anlände till Portland, Oregon, i Dec. 1880. I Jan. 1881 började han predika för våra landsmän, först i en metodistkyrka och sedan i undervåningen i am. baptistkyrkan, och icke så få kommo för att höra ordet. Han reste ut för att undersöka fältet utmed Columbia River och fann åtskilliga landsmän i Astoria, Oreg. Därpå rekognoscerade han orterna omkring det stora Puget Sound och fann tusentals skandinaver i Tacoma och Seattle. Han inlämnade nu ansökan om understöd från "American Baptist Home Mission Society", hvilket beviljades. Nu predikade han evangelium som förut och de som voro Guds barn gladdes storligen och flere blefvo förda till Herren; men han började nu särskildt planlägga för stadig verksamhet särdeles i städerna Tacoma, och Seattle, Wash. och Portland, Oreg. och för att i dessa städer få kyrkor byggda. Om förloppet härvid låta vi Okerson själf berätta, som följer:

"Jag köpte en lott i Seattle och byggde ett hus därpå, reste omkring och mottog subskriptioner af penningar, "lumber", spik, dörrar, fönster och allt jag eljest kunde få. En Mr. Willard gaf "lumber" för $300 och hans förman i Seattle gaf $100 till bönehuset i S. Därefter började jag i Tacoma: köpte två lotter för $300 och byggde på dem ett hus; men på det kom jag i skuld. Det var ännu ingen församling hvarken i Seattle eller i Tacoma. Alltsammans hvilade på mig.

Därefter köpte jag lott i Portland, Oreg. samt ett skjul, som jag flyttade in på den köpta lotten, reste så omkring och tiggde penningar för att afbetala kyrkoskulderna. Jag skref nu till "Östern" och bad om en god broder att upptaga verksamheten, på det att jag måtte få frihet att resa till östra staterna för att tigga penningar till afbetalning af skulden på kyrkorna i Tacoma och Portland. Liljeroth kom, tog min plats och jag var nu utan lön, reste på eget bevåg genom Dakota, Minnesota, Iowa, Nebraska, Illinois, New York, Pennsylvania och Delaware och samlade öfver $2,000; reste därpå åter till kusten betalade skulden och hade alltså tre kyrkor i de tre största städerna här. Fick så br. N. Hayland till Seattle och i Tacoma döpte jag en norsk br. K. Nilson, som öfvertog arbetet där.

Verksamheten har gått framåt. Flere dugliga och trogna bröder ha kommit hit ut. Församlingar hafva uppstått. Jag är glad öfver hvad jag fått se Gud utföra på obrutna fält, hvarest nu blomstrande och hoppgifvande församlingar finnas. Herren tillkommer ock all äran, och afslutar dessa ord med Herrens bön: '*Tillkomme ditt rike*'."

Så långt Olaus Okerson. Vi ha intet mer i sak att

tillägga. "Arbetet prisar mästaren" och hans arbete, som är nog för att vara hans lifsgärning, må vara vittnesbörd om hans outtröttlighet, trohet och nit — ja om hans karakter. Vi äro glada att Okerson ännu lefver ibland oss fastän i tillbakadragen stillhet. Må han ännu få se huru Gud gör väl med Israel, medan han bidar sin egen hemförlofning till fridsboningarne.

Vi ha varit något omständliga här; men alldenstund Okersons arbete på kusten äfven får tjäna som baptismens därstädes historia, som är af tillräckligt allmänt intresse, har rummet varit tämligen väl användt.

O. Lindh.

Hvad O. Okerson varit för Minnesota och Västkusten det har O. Lindh varit för Illinois-Iowa-konferensen och Östern. Han har inlagt stor förtjänst i midtelförsamlingarnes tillväxt och mission och hvad "Östra konferensen" beträffar, är han nära nog dess skapare. Några rader om hans lif och arbete fylla här väl sin plats.

Pastor Olof Lindh föddes i Helsingtuna, Sverige, nära Hudiksvall d. 24 Sept. 1835 och blef omvänd till tron på Jesus i Okt. 1859 i Hudiksvall. Han blef alltså frälst vid 24 års ålder. Hans fader var en sann, lefvande kristen och nykterhetsvän, som naturligtvis inplantade dessa grundsatser uti barnens unga hjärtan, hvarföre ock den unge Ole var mycket påverkad af Guds ande vid 6 à 7 års ålder. Den 8 Maj 1860, blef han af sin bror Per Lindh begrafven med Kristus genom dopet i Hudiksvalls skärgård. Han började predika evangelium vintern 1862 i

Hudiksvall och föreslod församlingen därstädes till 1866, då han emigrerade till Amerika.

Han anlände till Chicago d. 15 Juli sistnämnde år och höll sin första predikan i detta land Söndagen därpå d. 22 Juli för svenskar och danskar i danska baptistkyrkan.

O. Lindh var en bland de 28, som sammanslöto sig till Chicago 1:sta baptistförsamling d. 19 Aug. 1866, samt valdes till diakon i den nybildade församlingen. "Föreståndare var jag", säger han, "aldrig i Chicago. Jag predikade det oaktadt en gång hvarje Söndag och måste då Ring resignerade 1869 fylla platsen tills församlingen fick sig lärare. Hade tjänat som ordförande äfven under Rings tid,alldenstund han icke hade någon förmåga i den vägen. Han bad mig om denna tjänst och församlingen sanktionerade det".

Sålunda arbetade han i ordet och läran och försörjde sig med kroppsarbete. Han reste till Moline, Ill. i Dec. 1870 för att där arbeta med sina händer. Hans beslut var, då han lämnade Chicago, att icke vidare predika. Åtskilliga ledsamheter hade förmått honom till detta beslut. Lindh har icke yppat anledningen, men då vi erinra oss,att den visserligen begåfvade men eljest oandlige Segerblom var blifven Chicago-församlingens pastor kunna vi gissa orsaken.

Alltnog, när O. Lindh kom till Moline, blef han strax vald till Rock Island-Moline-församlingens föreståndare. Församlingen räknade då 126 medlemmar. I samband med denna församling arbetade Lindh i sex år, hvarunder församlingen ökades med 139 medlemmar. Medlemsantalet var alltså vid Lindhs aflyttning 265. Nu reste Lindh till Sverige och förestod

Sundsvalls församling i två år och församlingen i Hässjö i 13 månader. 1879 återvände han till Amerika. Under sin tjänstetid i Sverige fick han blifva medel till mångas frälsning och döpte 300 personer.

Återkommen till Amerika antog Lindh kallelse att blifva församlingens i New York lärare. I samband med denna församling arbetade han till sommaren 1887. Som vi känna af det föregående, kom han och med Guds hjälp räddade församlingen i New York från att upplösa sig. Hon hade också därpå under Lindhs ledning en utomordentlig framgång. Samtidigt härmed utsträckte han sin verksamhet till Bridgeport, New Haven, New Britain, Conn., Antrim och McKeesport, Pa. samt Jamestown och Brooklyn, N. Y. På dessa platser bildade han församlingar och utverkade*) understöd från "The American Baptist Home Mission Society" åt pastorer. 1887 efterträdde han A. Tjernlund i Boston, Mass., men stannade icke där längre än till i Maj 1888; arbetade såsom östra konferensens missionär till 1891 samt förestod församlingen i Bridgeport, Conn. Pastor O. Lindh är sedan sommaren 1897 pastor för församlingen i Concord, N. H. Han har arbetat i ordet och läran i nära 36 år. Han säger: "Jag har bildat tillsammans 19 församlingar i detta land, tre i Illinois och 16 i Östern och har dessutom hjälpt till vid bildandet af förs. i Cleveland, Ohio, Philadelphia, Pa., Dover, N. J., Cambridge, Mass. Jag har döpt omkring 500 här i landet och 300 i Sverige; döpt och rekommenderat till predikanter, T. Clafford, O. P. Peterson, Magnus Larson och John Olander".

*) Enligt egen utsago.

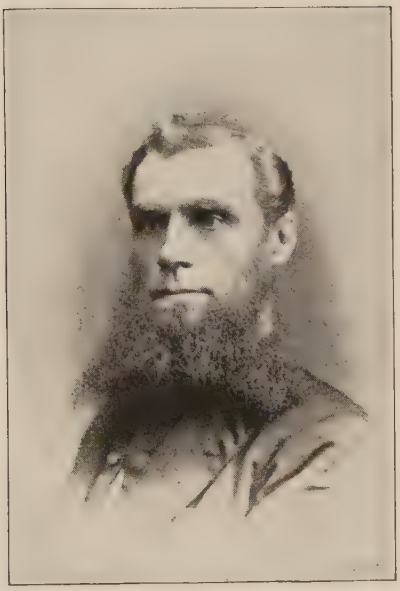

O. Lindh.

Som vi finna har O. Lindh varit en framgångsfull arbetare. Han har visat sig duglig att predika och leda verksamhet på samma gång som han försörjde sig själf med kroppsarbete, att bryta upp nya fält och fylla en evangelists kall, att organisera och sätta förmågor i verksamhet. Han har dessutom visat sig duglig att vara pastor. Då härtill kommer att O. Lindh är, hvad man plägar säga en "selfmade man" är det så mycket mer underbart. Kanske blir det rättare att säga O. Lindh är hvad Gud gjort honom till. Det är självklart att han har felat. Endast medelmåttor och odågor i världen och Guds församling gå felfria. Men en arbetare, en framåtskridandets man, som har att nedbryta,bortrödja,skapa och uppbygga — en sådan gör felsteg. Så antaga vi, utan att veta om något,att pastor Lindh måst under sitt rödjningsarbete mer än en gång ha "huggit i sten". Emellertid har han planterat lefvande minnen i världen som få andra. Herren vare ära för alla gåfvor, som han gifvit människorna.

John Ring.

Pastor John Ring har sin del, och en icke så ringa sådan, i att befordra vår sak i detta land i sin gryning till framgång och seger.

John Ring föddes i Delsbo socken, Helsingland d. 16 Febr. 1829. Han blef omvänd och döpt 1859 och började strax därpå predika evangelium. Prästerna, hvilka sågo detta med oblida ögon, lagade att Ring blef fängslad och anklagad för att hafva förkunnat villfarande läror. Han dömdes till 30 dygns fängelse vid vatten och bröd, hvilket straff

han aftjänade i Hernösands cellfängelse vintern 1862—63*).

Sommaren 1866 reste han med familj till Amerika. Vid framkomsten hit bosatte han sig i Chicago, samt var en af de första medlemmarne af 1:sta församlingen i Chicago, och tjänade församlingen såsom predikant och föreståndare från dess bildande den 19 Augusti 1866 till den 3 Maj 1869, — i detta arbete dock delvis biträdd af O. Lindh.

Under Rings tid byggdes gamla eller första kyrkan på Oak st., hvilken blef färdig på hösten 1868. Denna församlingens första kyrka nedbrann som vi veta i den stora chicagobranden, som ödelade nästan hela staden 1871.

På våren 1869 flyttade Ring till Trade Lake, Wis., för att idka jordbruk. Församlingen där kom till stånd såsom en frukt af hans arbete, så ock 1:sta församlingen i Minneapolis, Minn.

John Ring bosatte sig i Omaha, Nebr. Han var två gånger gift och hade i första äktenskapet tre barn, en son och två döttrar. Det sista äktenskapet var barnlöst.

Under de många år Ring var bosatt i Omaha, tjänade han därvarande församling flere gånger såsom predikant och föreståndare. Åren 1877—80 förestod han församlingen i Kiron, Iowa. 1880—85 dref han en juvelerareaffär i Oakland, Nebr., där han då hade

*) Om Ring satt på vatten- och brödstraff var det nog ej för mer än 28 dygn. En annan sak är om det var enkelt fängelse, hvilket vi med de resurser som stå oss till buds ej kunna afgöra.

John Ring.

sitt hem. Den sista tiden ägnade han sig åt urmakareyrket i Omaha, Nebr.

Såsom följd af en olyckshändelse vid velocipedåkning i sistnämnda stad, då han erhöll svåra invärtes skador, afled han efter några timmars lidande den 6 Okt. 1896, in i det sista vittnande om den frälsare han tjänat och trott på.

Svenska Baptist Församlingen i Big Springs, South Dakota.

År 1868 ankommo de första svenskarne till Big Springs eller Union Creek, som det då kallades, i Union county, Dakota Territory. De flesta af dessa tidiga nybyggare voro baptister och kommo från örebro-trakten, Sverige. Alla voro de fattiga, många utan en dollar att börja med. De hade många besvärligheter att utstå under de första åren. Deras första bostäder voro icke de så mycket omtalade torfkojorna; då de flyttade in i dem, ansågos de som palats i jämförelse med de första. Dessa bestodo af källare (dugouts) med både golf, väggar och tak af jord. Ormar och jordråttor voro där deras dagliga gäster och under rägnväder, då man bäst behöfde tak öfver hufvudet, blef man vanligtvis hemlös. Under de förfärliga snöstormarne, som då rasade öfver slätterna, blefvo ofta dessa kojors invånare begrafna i fulla tre dagar och tre nätter. Ingen må dock tänka, att de under denna tiden kände sig olyckliga; däremot får man ofta höra dem med hänförelse tala om dessa tider såsom de lyckligaste i deras lif.

Dessa trosförvanter kommo alla från ordnade församlingar i sin hembygd och därför framträdde också

snart hos dem behofvet af att ordna sig till en församling i sitt adoptivland. Detta skedde i Juli 1869. Ingen bok angifver dato och ingen af de äldre minnes det.

Mötet för församlings bildande hölls i P. A. Rings torf-ladugård, hvilken då var det bästa hus, som fanns i trakten. Den användes ej då för ladugård. De voro sju personer som sammanslöto sig till församling. Alldenstund anteckningarna äro mycket ofullständiga, sväfvar man i ovisshet om, hvilka dessa personer voro; men enligt de äldres antagande synas de hafva varit följande: P. A. Ring, Mrs. P. A. Ring, Andrew Lindblom, Mrs. Andrew Lindblom, Peter Larson, Mrs. P. Larson och Per Johnson.

P. A. Ring, som var predikant från Sverige, valdes att predika och leda mötena, dock utan att bära ansvaret såsom äldste. A. Lindblom var församlingens förste sekreterare och kassör. Samma sommar hade församlingen icke så liten tillökning utaf sådana, som voro omvända och döpta i Sverige; men som ej hade tillfälle att vara närvarande, då församlingen bildades.

Den 14 Juli 1872 hade församlingen sin första dopförrättning. Den försiggick i västra Union Creek och kandidaterna voro: Fredrik Larson, hustrun Lovisa Larson och Mrs. Anders Anderson. Dopet förrättades af A. Norelius. Vid samma tillfälle invaldes P. A. Ring till församlingens förste föreståndare, hvilken plats han innehade så länge han tillhörde församlingen, eller till i April 1876.

På vintern 1873—74 hade församlingen en vidtomfattande väckelse under Rings ledning. Nästan hela samhället syntes vara berördt af Guds ande.

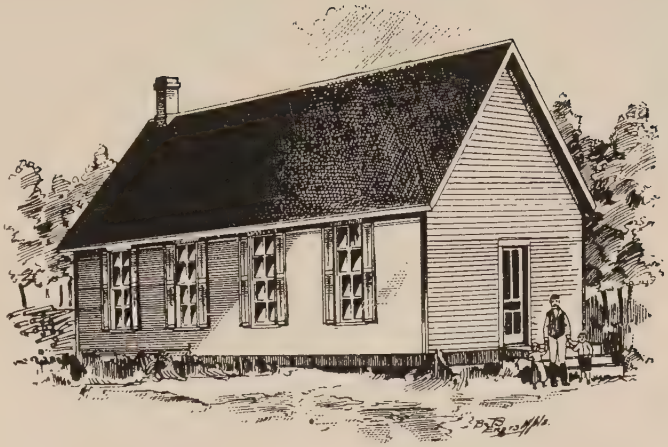

Församlingens i Big Springs första kyrka, uppförd 1874.

Huru många, som då blefvo omvända, kan man icke finna reda på. Men påföljande vår och sommar döptes, enligt församlingsboken, 17 personer.

De små jordhyddorna blefvo nu för trånga att samlas i och därför beslöts på hösten 1873 att bygga kyrka, hvilket beslut sattes i verkställighet nästföljande vår, så att kyrkan invigdes Söndagen den 7 Juni 1874. Från denna tid räknar söndagsskolan härstädes sitt ursprung. Två söndagsskolor funnos förut; men dessa sammanslötos nu till en, med kyrkan till samlingslokal. I Okt. 1874 valdes delegater att deltaga i bildandet af en skandinavisk missionsförening för Dakota Territory, hvilken sedan utvecklades till So. Dakota Skandinaviska Baptistkonferens.

Församlingen hade haft så god framgång under dessa år att den vid 1877 års början kunde räkna omkring 60 medlemmar. Allt hade hittills gått stadigt och lugnt framåt. Det skulle dock icke alltid få gå på detta sätt. Stormarna äro af nöden på det att trädet må vinna i styrka. Så äfven här. Sabbatsfrågan synes ha börjat oroa några sinnen redan 1875 och 1876. Sålunda höllo några, och ibland dem församlingens föreståndare, Lördagen som Sabbat, hvaraf andra togo anstöt, så att de afhöllo sig från församlingens enskilda möten, hvilket förorsakade mycket missförtroende och oro.

Den 3 April 1876 blefvo fem af dessa sabbatshållare uteslutna och ibland dem församlingens föreståndare, P. A. Ring. Församlingen hade därför att se sig om efter en annan man att förestå verksamheten, hvilken hon fann i A. B. Nordberg, som just afslutat sina studier vid vår missionsskola i Chicago.

Nordberg öfvertog församlingsvården i Maj 1876. Hans tid såsom föreståndare var en tid af många förändringar inom församlingen. Många uteslutningar förekommo, mest till följd af delade åsikter i sabbatsfrågan. Å andra sidan blefvo icke så få döpta och andra, som hållit sig på afstånd på grund af dessa slitningar rörande Sabbaten, kommo nu tillbaka, sedan dessa sabbatshållare blifvit uteslutna, så att vinsten synes till fullo ha uppvägt förlusten.

Pastor Nordberg uppsade sin plats och lämnade församlingen i Maj 1878. Således tjänade han henne i två år. Under den tid af ett år, som församlingen var utan predikant, förestods verksamheten af Carl Johan Nilson, hvilken numera är hemkallad till hvilan.

I Mars 1879 hade församlingen besök af Chas. Sandquist, hvilken sedermera den 26 Maj s. å. blef invald till föreståndare. Sandquists första företag var att få församlingen inkorporerad, hvilket hittills varit ogjordt, hvarefter fastighetspapper å församlingens egendom anskaffades.

Sedan 1884 hafva fem pastorer arbetat i samband med denna församling. Dessa äro: C. M. Widen, Andrew Johnson, A. P. Palm, Andrew Swartz och nu sedan 1896 Christopher Silene. Verket gick framåt. Församlingens första kyrka befanns vara för liten. Beslut fattades 1892 under pastor Swartz föreståndareskap att bygga en ny, rymlig kyrka. Detta skedde, och den nya nuvarande kyrkan invigdes den 24 September 1893.

Församlingen i Big Springs synes hafva haft flere gammaldags väckelser. Affalls- och rens-

SEATTLE GENEALOGICAL SOCIETY.

Församlingens i Big Springs n. v. kyrka, uppförd 1893.

ningstider hafva förekommit. Af bibelstridiga läror märkes särdeles adventismen eller sjundedags-baptismen hafva tagit tämligen djupt.

Denna församling är för närvarande en af de kraftfullare och större landtförsamlingarne af svenska baptister i Förenta Staterna. Hennes medlemsantal är 240 och hennes kyrkoegendom är värd $4,500.00.

Hvad vi finna 1870.

Under perioden 1865—70 hafva församlingarna ökats med Chicago, Grove City, Lincoln och Stanchfield 1866; New York 1867; Kiron 1868; Trade Lake, Neocha(?), Wood River, Oakland och Big Springs 1869; Otter Creek före 1869; Fergus Falls och Estina 1870. Om vi icke fästa oss vid uppgifternas variationer skulle vi 1870 hafva inalles 24 svenska församlingar i Förenta Staterna. Medlemsantalet är allt för ovisst för att tillnärmelsevis f. n. kunna uppgifvas. Predikanter, som mer eller mindre ägnade sig åt evangelisk verksamhet äro omkring 11. Desse såväl som församlingarne finna vi i Illinois, Iowa, Minnesota, Nebraska, Kansas och New York. Det är nu 18 år sedan den första församlingen bildades, en tämligen ansenlig tid, under hvilken icke litet arbete utfördes, och dock var resultatet i jämförelse därmed ringa. En god grund var det oaktadt lagd och det gällde nu att bygga därpå.

TREDJE KAPITLET.

Storartad utveckling och framåtskridande.

1871—1898.

Med 1871 börjar svenska baptistsamfundet i Amerika att taga raskare steg framåt i alla riktningar. Goda, trogna arbetare uppväckas, framträda och öka de förut varande predikanternas led. Vi nämna här blott d:r J. A. Edgren, Rev. Frank Peterson omkring 1871; redaktör E. Wingren 1880; professor C. G. Lagergren 1889. Andra till framgång medverkande orsaker voro: predikantskola 1871; allmänna konferensen 1879. "American Baptist Home Mission Society", som nu med mera allvar upptager och understöder de svenska församlingarne och resemissionärer; "American Baptist Publication Society", som befrämjar söndagsskolan genom att understödja söndagsskolmissionärer och kolportörer. En icke så ringa litteratur har framsprungit, af hvilken den periodiska såsom Ev. Tidskrift, Zions Vakt, Nya Wecko-Posten och senare Dufvo-Posten, Missions-Bladet, Ungdomens Tidning, Fyrbåken och Barnens Tidning hafva fyllt ett betydelsefullt rum. På senare tiden ha också ungdomsrörelsen och söndagsskolan gjort ett visst uppsving och på sitt sätt bidragit till samfundets och missionens fromma.

Vår predikantskola.

Ett af de förnämsta och välsignelserikaste företag i början af 1870-talet, var inrättandet af en skola för unga predikanter, hvarföre vi ock skynda oss att här stanna för detta ämne.

D:r J. A. Edgren, som hade varit medlärare i Betelseminariet i Sverige, återkom därifrån 1870. Han insåg att unga predikanters utbildning var af största betydelse för evangelii utbredning bland våra landsmän äfven i Amerika och började lägga planer för en skola. Det blef beslutadt att börja en sådan i 1:sta svenska baptistförsamlingens i Chicago kyrka vid Oak st., men fakulteten af "The Baptist Union Theological Seminary of Chicago" inbjöd våra bröder att börja den påtänkta undervisningskursen i dess seminarium, hvilket naturligtvis med tacksamhet antogs. Således började "vår skola" 1871 med en student. Denne var Christopher Silene; — en ringa början, men det var i alla fall en början.

Då d:r Edgren 1873 återkom från en rekreationsresa till Sverige, blef han officielt kallad att undervisa och förestå en skandinavisk afdelning i nämnda seminarium — men att själf vara ansvarig för sin lön. Alldenstund ännu många fördomar rådde mot predikanters skolbildning föll det sig icke så lätt att insamla någon ordentlig lön. Det finnes väl icke många, om någon, som vågat för samfundet och saken, hvad Edgren här vågade. I nära fem år arbetade han under samma villkor.

Då skolan öppnades 1873 ingingo fyra studenter i densamma och läroämnena voro: svenska och grekiska

språken, bevis för Bibelns gudomliga ursprung, Bibelns geografi, fornkunskap, bibeltolkningens lagar, kristlig troslära och homiletik. Bland de första som utgingo från skolan voro N. Hayland, A. A. Linné, C. Silene och A. B. Orgren.

"The Baptist Union Theol. Seminary" flyttades 1877 ut till Morgan Park, Ill., och med det den skandinaviska afdelningen. Skolan fortgick sålunda i samband med ofvannämnda seminarium till och med våren 1884.

Af flere orsaker blef det trångbodt för vår afdelning bland amerikanarne och önskan att få egen skola blef allt starkare och allmännare. Vid allmänna konferensens i Council Bluffs årsmöte 1881 fattades följande beslut:

"Att de skandinaviska baptisterna upprätta en egen skola för predikanters utbildning; att denna skola förlägges till Minneapolis, Minn., och att br. J. A. Edgren utses att upprätta skolan och leda undervisningen däruti". Sedan finna vi ingenting om skolan förr än vid allmänna konferensens årsmöte i Minneapolis, Minn. 1884, hvarest "det beslöts att förorda till församlingarne att efter bästa förmåga understödja skolan med förböner och medel". Det upplystes om att skolan var bildad men ej hvarest hon var förlagd. Men vid allm. konf. i Chicago, Ill. 1885, upplyser d:r J. A. Edgren om skolans flyttande från Morgan Park och förläggande till Stromsburg, Nebr., och fattas vid samma tid följande beslut:

"Alldenstund behofven af en teologisk och allmän skola för vårt samfund blifvit trängande och allmänt erkända, och alldenstund skolan, som nu blifvit

förlagd till Stromsburg, Nebraska, under namn af "The Central Bible Seminary", blifvit enhälligt erkänd af alla distrikt-konferenserna vid deras respektive årsmöten, och alldenstund styrelsen för denna skola nu erbjuder vårt samfund att öfvertaga den och sörja för dess underhåll, beslutar konferensen att lämna styrelsen i uppdrag att å dess vägnar vårda och leda skolan med alla hennes angelägenheter".

Emellertid hade skolan varit förlagd till St. Paul, Minn., under höstterminen 1884 och vårterminen 1885. Undervisningen bedrefs i första svenska baptistkyrkans därstädes undervåning. Utom d:r Edgren undervisade rev. Frank Peterson bl. a. i geografi, rev. John Ongman i pastoral-teologi och A. B. Orgren i musik. Den sistnämnde hade dessutom såsom sin uppgift att vara "skaffare".

Det syntes ganska hoppfullt. Man hade ett tillbud om land m. m. för skolan i Merriam Park, mellan St. Paul och Minneapolis, Minn. Under de två terminer skolan hölls i St. Paul, inkom för hushållet öfvernog, nämligen $1,400 i kontanter på tre månader och dessutom in natura: Smör 700 pounds, bönor 7 säckar, grönsaker 23 säckar, potatis 73 bushels, sirap 40 gallons, "groceries" tre packlårar, mjöl 2,600 pounds, ved sju "cords". Dessutom mottogs en del möbler och subskriberades ett grundkapital af $20,000. Detta nämnes endast för att ådagalägga med hvilket intresse och förtroende vårt samfund omfattade det att hafva en egen skola. Saken var förberedd sedan några år tillbaka, opinionen väl upparbetad och resultatet var verklig entusiasm. Vårterminen i St. Paul afslutade med 40 studenter, hvarvid ock fem graduerade.

Vi måste nu återgå till Stromsburg, dit vi funno predikantskolan vara förlagd. Orsaken till denna flyttning är nog icke så klar. Skolan blef ju bjuden stora fördelar: 40 acres land och $10,500 i penningar. Alltnog, allmänna, kanske enskilda, fördelar hos några medverkade, och skolans flyttning dit hade blifvit en verklighet. Utan tvifvel var denna flyttning en olycka, som på en gång omintetgjorde den under åratal närda idén — en egen predikantskola, hvilken idé antagligen härefter aldrig kommer att förverkligas. Vår "*egen*" predikantskola förgicks nämligen i sin tillkomst.

Vid konferensen i Stromsburg, Nebr., 1886, beslöts att skolan skulle blifva allmänna konferensens (samfundets) egendom; man bringade "tacksamhetsbetygelser till skolans styrelse och till Stromsburgs samhälle". Vid konferensen i Moline, Ill., 1887 upplystes att skolan icke kunde öfverlämnas till konferensen, alldenstund papperen ej voro klara, men beslöts att:

"Alldenstund korporationen beslutat, att med Guds hjälp söka anskaffa för vår missionsskola sådana män, som äro lämpliga för sitt kall och att de på allt sätt vilja till Guds ära och hans rikes utbredande föra skolan framåt, så besluta vi som allmän konferens, att efter bästa förmåga i ett hjärtligt deltagande understödja korporationen med våra böner och medel".

Man hoppades, som det synes, att rätta platsen för vårt seminarium var funnen, samt att institutionen skulle fortlefva. Flere vidrigheter tillstötte, af hvilka några ej kunna detaljeras. Några af de ledande männen började snart betvifla möjligheten af planens genomförande.

Vid skolafslutningen i Stromsburg, våren 1888, uppkom frågan, huruvida Stromsburg vore den lämpligaste platsen för vårt teologiska läroverk. De fleste af medlemmarne i skolstyrelsen voro af den tanken, att skolan borde förläggas på någon för vår verksamhet mera central plats. Några röster höjdes väl emot skolans flyttning, men dessa utgjorde minoriteten. Frank Peterson och John Ongman fingo i uppdrag att utröna om möjlighet förefunnes att förlägga skolan antingen i Minneapolis eller i St. Paul, och åt E. Sandell, som då var skolans föreståndare, uppdrogs att underhandla med "The Baptist Theological Union" i Chicago om en återförening med seminariet i Morgan Park. Sandell reste ock genast till Chicago och lyckades efter en långvarig underhandling med de amerikanska bröderna erhålla, efter omständigheterna ganska goda villkor.

Såsom följd af detta professor Sandells förarbete uppkom vid allmänna konferensen i Chicago samma år (1888) ett förslag om skolans flyttning från Stromsburg, Nebr., och återförening med seminariet vid Morgan Park. Vid omröstningen visade sig, att 42 delegater voro för en sådan återförening och sju för dess kvarblifvande i Stromsburg. Mötet blef därpå enhälligt för skolans flyttning och beslöts att den redan då innevarande höst skulle förenas med "The Union Theological Seminary" vid Morgan Park. En kommitté tillsattes att underhandla med seminariets i Morgan Park styrelse därom. Professorerna Sandell och Morten utnämndes till lärare för ett år. Det beslöts dessutom att kalla pastor Lagergren från Sverige till lärare för ett kommande år.

Alltså blef skolans återförening med seminariet i Morgan Park beslutadt och förverkligadt och bland resolutionerna vid allm. konf. i Rockford, Ill., 1890 förekommer i afseende på skolan följande:

"Vi hembära vår innerliga tacksamhet till 'The Am. Bapt. Theol. Union' för dess utomordentligt stora uppoffringar och vänliga hållning gent emot den svenska afdelningen af skolan vid Morgan Park".

"Vi hembära våra tacksamhetskänslor till 'The Bapt. Education Society' för den handräckning som detta sällskap gifvit våra i behof af finansiell hjälp varande bröder i skolan".

De omnämnda villkor, som bereddes vår skolafdelning vid dess återförening med Morgan Park eller som nu, sedan seminariet uppgått i "The University of Chicago" gälla äro:

1. Lärosalar och rum för studenter i "Walker Hall", Morgan Park.

2. Lön till två af våra professorer.

3. Något understöd till studenter från ett "Education Society".

"The Divinity School of The University of Chicago" dominerar det hela och utdelar diplom åt de graduerande.

Utom andra förändringar, finna vi nu professor Carl G. Lagergren vara skolans föreståndare. D:r J. A. Edgren, som grundat den svenska undervisningen för predikanter, måste af bristande hälsa draga sig tillbaka från sin kära, välsignelserika stiftelse. Vidare ändringar med lärarepersonalen inträffade 1895, då professorerna N. N. Morten och E. Sandell resignerade. De

ledigvordna platserna tillträddes af W. A. Peterson hösten 1895 och af O. Hedeen hösten 1896.

Sedan skolans grundläggning 1871 hafva följande personer längre eller kortare tid varit lärare: J. A. Edgren, C. Silene, E. Wingren, N. P. Jensen, Frank Peterson, John Ongman, A. B. Orgren, N. N. Morten, E. Sandell, C. G. Lagergren, W. A. Peterson och O. Hedeen.

Vid predikantskolans tioårsfest i 1:sta sv. baptistförsamlingens i Chicago, Ill., kyrka rapporterades att undervisning meddelats åt 87 studenter, däraf 63 svenskar, 17 danskar och nio norrmän; att dessa under sin tid på fältet döpt 2,000 troende, organiserat 55 församlingar och 25 söndagsskolor, varit med om att uppföra 24 kyrkobyggnader, värda $50,000. — Om denna verksamhet under de sedan dess tilländalupna 17 åren af blott samma antal studenter fortsatts till samma omfattning, skulle tillsammans af dem döpts cirka 5,400 personer, bildats 270 församlingar och 60 söndagsskolor. Den studiekurs, af från ett till tre år, som under 27 års tid kommit bröder till del, har ovedersägligen medfört oberäkneligt godt. Något men har man nog haft däraf att villkoren för inträde i skolan varit allt för elastiska. På senare åren har därför den principen bestämts och delvis följts, att eleven skall hafva varit minst ett år på missionsfältet för att vinna inträde i seminariet. Detta är också af stor vikt. Dessutom är ifråga att införa följande:

"Fordringar i fråga om kunskaper för inträde i The Swedish Theol. Seminary:

1. Förmåga att någorlunda väl kunna läsa och

skrifva svenska språket. — Rättstafningslära enligt Sundéns sv. språklära, 12:te upplagan.

2. En kort kurs i bibliska historien. — 104 Bibliska Historier, af d:r C. G. Barth, på svenska bearbetad af C. W. Skarstedt.

3. Sveriges historia. — Odhners lärobok för allmänna läroverkens högre klasser.

4. Skandinaviens geografi. — Dahms geografi.

5. Aritmetik — hela tal och bråk".

Detta är ju billiga fordringar och måste, om de träda i kraft verka godt.

Enligt professor C. G. Lagergrens rapport vid konferensen i Oakland, Nebr., 1898, hafva 124 af vår predikantkår på 247, studerat mer eller mindre i vår skola, 22 i Betelseminariet, tre i andra lärdomsanstalter och att 98 icke hafva genomgått någon predikantskola.

Lärare äro f. n.: C. G. Lagergren, O. Hedeen och W. A. Peterson. Alla tre äro dugande män.

Några vissa fastställda dogmer äro icke af universitetet föreskrifna.

"Vår skola" i Morgan Park har oss veterligt ingen för sig bestämd säregen ortodoxi. Är ännu åtminstone fri från den s. k. högre kritiken: Hon mottager ordet icke såsom människors, utan såsom det sannerligen är, såsom Guds ord.

Predikantskolans framtid är delvis höljd i dunkel, mer så än de engelsk-amerikanskas, beroende på svenska språkets längre eller kortare kontinuitet. Om nu det svenska språket är redo att inträda i sitt sista stadium "of consumption" samt snart färdigt att nedstiga i grafven, så är vår skola snart obehöflig. Här är icke

platsen att inlåta sig i någon undersökning af denna fråga. Vi äro öfvertygade om, att den ädla halten af det svensk-religiösa kristendomslifvet, nästan oskiljtigt från det svenska språket, skall länge fortvara såsom en välsignelse för svenska, svensk-amerikanska och amerikanska folket, samt att vår svensk-amerikanska teologiska bildningsanstalt må länge lefva till det svensk-amerikanska Sions och Guds rikes i allmänhet fromma.

D:r J. A. Edgren.

Vi hafva talat om vår predikantskola. Denna skolas förste man och grundläggare är d:r Edgren. Detta manar oss att här teckna några drag, en minnesruna, ur hans dådrika lif. Ingen annan före eller efter honom har uträttat så mycket för en sund utveckling af svenska baptistsamfundet i Amerika. Sedan mer än trettio år tillbaka blef hans hälsa bruten; alltså försvagad till kroppen har han det oaktadt utfört ett jättearbete. Han kunde med aposteln säga: "Jag har arbetat mer". Han har arbetat under ogynnsammare omständigheter än de flesta. Hans trogna verksamhet omfattar bl. a. evangelistens, pastorns, professorns och litteratörens. I sist nämnda afseende har han utmärkt sig som tidningsredaktör, exeget, och apologet.

Johan Alexander *) Edgren föddes på Östanå bruk i Elfsbacka socken, Vermland, d. 20 Febr. 1839. Hans föräldrar voro bruksförvaltaren Axel Edgren och dennes maka Mathilda Edgren, född Berger. Unge Alexander Edgren intogs i Karlstads elementarskola 1849;

*) I Amerika kallad "John Alexis".

men fick redan vid 13 års ålder följa sin lust att gå till sjös. Sin första sjöresa gjorde han å ett handelsfartyg från Göteborg till Morlaix i Frankrike. Han inträdde i Stockholms navigationsskola 1854 och aflade styrmansexamen därstädes 1855. Han gjorde längre och kortare sjöresor, däribland å Medelhafvet till Egypten och tillbaka till England samt till Vestindien och Sydamerikas Stillahafskust. Han tog sjökaptensexamen med bästa betyg i Stockholms navigationsskola 1859, samt tog samma år ångbåtsbefälhafvare-examen, tjänstgjorde sedan som förste styrman å ångfartyg och som andre styrman å segelfartyg 1859—1861. Därpå aflade han navigationslärare-examen i Stockholm 1862 och reste samma år till Amerika. Här aflade han sjöofficers-examen vid örlogsvarfvet i Brooklyn. Ingick vid Nordstaternas flotta och tjänstgjorde som löjtnant 1862—1863, samt såsom befälhafvare å krigsångarne "Catalpa" och "Transport". Han deltog bland annat vid blockaden och striderna, som ledde till Charlestons fall 1865.

Efter krigets slut tog han afsked från flottan. Hans kallelse var en högre och hans lefnads mål skulle vara att kämpa trons kamp och vinna segrar för Kristi fridsrike på jorden.

Under en af hans sjöresor (på Atlantiska hafvet) blef han omvänd samt blef därpå döpt i New York 1858. De ord, som bringade frid till hans själ voro: "Den till mig kommer kastar jag sannerligen icke ut". Åren 1866—1869 var han lärare i Betelseminariet i Stockholm och undervisade i matematik, fysik, geografi och astronomi. Under ett år predikade han på Söder å Skybergs sal m. fl. platser. I början af 1869

D:r John Alexis Edgren.

var han pastor i Uppsala och organiserade ny församling därstädes alldenstund den gamla församlingen var omöjlig. Därifrån flyttade han till Göteborg, hvarest han biträdde T. Truvé i predikoverksamheten vintern 1869—1870. På grund af fru Edgrens bristande hälsa måste Edgren lämna Sverige och återvända till Amerika. Detta var 1870. Han antog kallelse från 1:sta sv. baptistförsamlingen i Chicago, hvilken plats han innehade från d. 19 Aug. 1870 till chicagobranden i Okt. 1871.

Teologisk lärdom inhämtade han dels vid "Princeton University" i New Jersey, hvarest han studerade 1863—64, dels vid "The Baptist-Theological Seminary" i Chicago, hvarifrån han också graduerade. Han kreerades till teologie doktor vid "The University of Chicago 1880".

Vi ha redan sett huru d:r Edgren 1871 grundlade svensk predikantskola i Chicago, Ill., börjande med en elev och huru han upparbetade henne tills elevernas antal uppgått till 40, och ledde denna kär vordna anstalt i 15 år. Som vi funnit höll denna hans skapelse på att falla. Svårast var dock det att d:r Edgrens hälsa svek och tvingade denne ädle man att 1887 draga sig tillbaka från den skola och det arbete, som han så varmt älskat. Hans undermінerade hälsa var en följd af solstyng, som han drabbades af under sin tjänstgöring vid flottan.

D:r Edgren har varit en tämligen produktiv författare. Han har utgifvit:

"Bibeln, en gudomlig uppenbarelse". 168 sid. 1867.

"Minnen från hafvet och kriget". 103 sid. 1872.

"Efter döden".

"Den öppna kommunionen i Skriftens ljus".

"Sabbaten och Herrens lag (dag?)"

Dessa tre sistnämnda ingå förbättrade i hans arbete: "Brännande frågor".

"Minnen från hafvet, kriget och missionsfältet". 110 sid. 1878.

"Bibeln Guds bok". 112 sid. 1878.

"Försoningen". Föreläsning, 16 sid. 1880.

"Epiphanea: A study in prophecy". 105 sid. 1881.

"Bibeltolkningens lagar".

"Kristlig Troslära för barn".

"Biblisk Troslära" samt "Öfversättning och utläggning af Mattei Evangelium" och "På lifvets haf" — den senare 1898.

Gift d. 10 Mars 1866 med Annie Abbot Chapman, född i Becket, Mass. d. 29 Okt. 1846, hafva de i sitt äktenskap haft nio barn, af hvilka fem lefva.

Nu lefver denne Herrens trogne tjänare i stilla tillbakadragenhet i Oakland, Cal., nästan ur stånd att förrätta något tankearbete. Men han gjorde sin sak väl i sin krafts dagar. Alla hans arbeten äro bibeltrogna och vittna om grundlig lärdom. Edgren är en älsklig och sympatisk broder. Han behöfver blott kännas för att älskas.

Det är för oss en oersättlig förlust, om, som det synes, hans krafter icke skola tillåta honom att fullborda öfversättningen och utläggningen af Nya Testamentet. Men äfven utom detta hans käraste arbete har han hugfästat sitt minne för många generationer. De många unga män, hos hvilka han inplantat Skrif-

tens sköna lärdomar och de tanke- och sanningsdigra litterära verk, som utgått från hans penna, utgöra ett lefvande och lifvande monument, värdigt en Guds man som J. A. Edgren. Sannerligen, han har kämpat den goda kampen. Han har behållit tron.

Vi meddela till denna ofullständiga teckning, enligt tillåtelse, följande honom tillägnade verser:

"Till J. Alexis Edgren.

Haf tack för allt hvad du har gjort,
Det vare ringa eller stort,
Att utan mål af timlig lön
Förbreda ljus i verk och bön!
Haf tack för hvad du än må göra,
Att fridens ljufva talan föra
I råd och dåd för bröders öra
Och göra världen skön!

Från zenit sjunker den allt mer
Din lefnads sol mot kvällen ner.
Dig mödan bjudit har sin hand,
Och bördan varit tung ibland;
Och stormen pröfvat långa färden
Allt från den fjärran hemlands-härden —
O, kär ännu och dyrbar är den! —
Till västerhafvets strand.

Men arbetsdagens glöd likväl
Har mognat axen i din själ;
Och djupare ditt väsens rot
Har trängt sig ner vid stormens knot.

Och skulle ännu åskor ljunga
Dock sköna himlaröster sjunga
Till dig sin frid med änglatunga
Utöfver stormens hot.

Och dröjer än en molnbädd kvar,
När aftonstunden kommit har,
Långt rikare blir kvällens glans,
Än om ej moln på himlen fanns.
Hur skönt att se vid slutad möda
De mörka molnen plötsligt glöda!
Hur gyllne då och purpurröda,
En härlig glorie-krans!"

Carl G. Lagergren.

En annan banérförare inom svenska baptistsamfundet och en predikantskolans man är professor Lagergren, som visserligen gjort en så pass betydlig insats i vårt samfunds i Sverige verksamhet, att en teckning af honom bort förekomma i första delen af detta arbete; dock är redan så många år tillbringade i detta land, hans post så viktig och återstående arbetstid, hoppas vi, så lång, att han med rätta tillhör svensk-amerikanska baptistsamfundet.

Carl Gustaf Lagergren är född i Östersund, Jämtland, d. 21 Juni 1846. Förutom i folkskolan, hvarest han läste såsom barn, har han studerat i högre Elementarläroverket (5-klassigt) i Sundsvall; i högre Elementarläroverket (9-klassigt) i Östersund; inträdde i Sundsvalls Elementarläroverk hösten 1860 och graduerade därifrån våren 1865; tog efter fortsatta studier i

Professor Carl G. Lagergren.

Östersunds Gymnasium 1865—69 afgångsexamen därifrån till universitetet i Uppsala. Han intogs som student vid Uppsala universitet hösten 1871, hvarest han under två år öfvade studier i språk och filosofi och förestod samtidigt Uppsala baptistförsamling.

Uppfostrad af en gudfruktig moder, blef Lagergren omvänd vid 16 års ålder och döpt i Indal, Medelpad, i Aug. 1862. Han var pastor i Uppsala i 12 år, 1871—1883, samt i Sundsvall i sex år och tillträdde den befattning han nu innehar, nämligen professor i teologi m. m. och föreståndare för den svenska teologiska afdelningen af "University of Chicago", 1889.

Lagergren har också varit ganska flitig i litterärt afseende. Han redigerade "Evangelisten", som han öfvertog efter A. Wiberg, i tio år, 1873—1883, på ett förtjänstfullt sätt och förde som alltid samfundets runor med heder tills denna tidskrift dog år 1883; "Svärdet och Murslefven", 1883—89. Denna tidning är så att säga den uppståndne Evangelisten, med namn af Spurgeons "The Sword and the Trowel," utgifningsort Sundsvall och mera afsedd för Norrland, gick under sin lefnad i Evangelistens anda och kraft. "Nykterhetsvännernas Tidning", 1876—78; dessutom har han utgifvit åtskilliga smärre skrifter, af hvilka vi nämna: "Strödda Tankar", "Missionstal", "Om små barns dop", "Födelsen af vatten och Ande", "Frälsningen i dopet", "Dopet ett nådemedel", "Öppen eller sluten kommunion", "Studier och betraktelser", "Nytt och Gammalt" och dessutom tidningsuppsatser af olika slag, reseskisser, poem o. s. v.

Åren 1876—79 arbetade han betydligt för nykterhetssaken, reste genom hela Norrland och delar af

mellersta Sverige och bildade omkring 50 absoluta nykterhetsföreningar af mellan 2,000 och 3,000 medlemmar, var med — om "Medelpads Nykterhets-förbunds stiftande 1876", "Uppsala Student-nykterhetsförening" 1877, Helsinglands och Västmanlands nykterhetsförening. Lagergren hade såsom nykterhetstalare tillträde till många kyrkor i Uppland, Hälsingland, Medelpad, Jämtland, Ångermanland och Norrbotten. Äfven till Finland sträckte han ut sina resor i evangelii och nykterhetssakens intresse. Åren 1884—1888 höll Lagergren predikantskola en viss tid hvarje år i Sundsvall, hvilket var till stor välsignelse särskildt för Norrland.

Professor Lagergren har varit en framgångsfull pastor under tillsammans 17 år tills han af svenska baptisterna i Amerika kallades till professorstolen i "The Baptist Union Theological Seminary of Chicago" 88. Han har i denna egenskap vårdat hjorden väl. Såsom litteratör är han kraftfull, har på ett grundligt och öfverbevisande sätt fört baptisternas (d. v. s. Nya Testamentets lära om dop, församling och nattvard) talan gent emot barndopets försvarare och bland dessa särskildt P. Waldenström. Han innehar nu den betydelsefulla förtroendeposten att bibringa våra unga bröder, som Gud kallat till evangelii tjänst, teologisk bildning d. v. s. grundligare kännedom i de heliga skrifterna; och har i detta arbete fått upptaga d:r J. A. Edgrens mantel. Han har värdigt fyllt denna plats. Vi hoppas hans lifsdagar skola bli många och ännu större ting än hittills utförda.

Olof Hedeen.

Olof Hedeen föddes i Undersåker, Jämtland, d. 19 Juni 1860. Ända från barndom hade han en nästan osläcklig läslust, som han mellan det trägna arbetet i föräldrahemmet sökte tillfredsställa genom allehanda böcker och tidningar, som han kunde komma öfver. Han begaf sig till Östersunds allmänna läroverk hösten 1876, där han genom hjälp af en pastor, som intresserade sig för honom, fick tillfälle vistas i tre terminer d. v. s. ett och ett halft år, hvarunder fyra ettåriga klasser genomgingos. Blef vid 17 års ålder omvänd till Gud och förnam kort därpå en stark maning af Herren att ägna sitt lif åt evangelii tjänst. Han beslöt sig därför att blifva präst och fortsatte därefter studierna i Uppsala, först vid Fjellstedtska skolan, där studentexamen aflades med goda betyg, och sedermera vid Uppsala universitetet tills våren 1883. Ju närmare det led mot det prästerliga målet, desto mera började han allvarligt tänka på det oskriftenliga i den statskyrkliga organisationen och det blef slutligen klart för honom att han ej med godt samvete kunde såsom präst ingå i svenska statskyrkans tjänst. I hopp om att den andliga verksamheten inom lutherska kyrkan i Amerika stode på bättre ståndpunkt än i Sverige, begaf han sig hit till landet samma år 1883 och antog kallelse till den lutherska församlingen i New Sweden, Me., som då stod i förbindelse med en amerikansk synod. År 1885 aflade han prästexamen i Rock Island, Ill., ingick i "Augustana-synoden" samt antog kallelse till lutherska kyrkan i Manchester, N. H.

Under vistelsen i Manchester byggdes därvarande

församlings kyrka och församlingen tillväxte hastigt. Under sin förbindelse med Augustana-synoden innehade han åtskilliga förtroendeposter, såsom sekreterareskapet för New York-konferensen, och medredaktör i veckotidningen "Österns Väktare" samt var ett par års tid officiel korrespondent för Östra staterna till tidningen "Augustana och Missionären". Under hans arbete inom lutherska församlingen uppstodo andliga väckelser flera gånger och rätt många af församlingens medlemmar och utom stående blefvo förda från mörker till ljus. Emellertid blef det honom mer och mer klart, att det är praktiskt möjligt, att en församling så ordnas, att de som uppenbart sakna lifvet i Gud ej få tillträde till Herrens instiftelser, och att församlingar nu lika väl som i den första kristna tiden böra och kunna inrättas efter apostoliskt mönster. Efter mycken inre kamp, bön till Herren och studier i ordet, blef det visst för honom att han ej för sitt samvetes skull längre kunde kvarstå i lutherska kyrkan, hvadan han år 1890 uppsade sin plats såsom församlingens pastor och begärde utträde ur Augustana-synoden. Han begärde därpå inträde i Tremont Temple-församlingen i Boston och blef begrafven med Kristus genom dopet inför många vittnen i en sjö i New Sweden, Maine, d. 10 Aug. 1890 af pastor A. Tjernlund. Kort därpå antog han Svenska baptistförsamlingens i Brooklyn, N. Y., till honom ställda enhälliga kallelse att blifva dess föreståndare och predikant, hvilken befattning han innehade tills år 1896, då han antog kallelsen att blifva lärare vid det svenska teologiska seminariet i förbindelse med "The University of Chicago", hvilken befattning han ännu innehar. Under sin verksamhet i

Professor Olof Hedeen.

Brooklyn hade han förmånen att få se många själar frälsta samt att döpa 237 personer och hälsa 570 välkomna i församlingens gemenskap.

Församlingens gamla kyrka å Atlantic ave. hade under denna tid såsom otillräcklig blifvit såld och en ny kyrka, känd under namnet "*Svenska Tabernaklet*" i Brooklyn, uppförd. Denna lokal, som är i allo ändamålsenlig för församlingens behof, blef invigd för offentlig gudstjänst Söndagen d. 12 Mars 1893.

Professor Hedeen är en stilla, fridsam man och utför grundligt hvad han företager sig. Han är en anderik predikant och behandlar sitt ämne mångsidigt. I professorsstolen synes han redan vara ordentligt hemmastadd och sin sak vuxen. Hans inflytande måste blifva mycket godt och varaktigt på de unga bröder som komma under hans ledning.

W. A. Peterson.

Den trio, som innehar lärostolarne vid vår predikantskola, är ej full förr än här ofvan gifna namn är tecknadt, hvarföre vi i korthet må ur hans så väl började lefnadsbana meddela följande, till största delen i enlighet med en teckning om honom i "Ungd. Tidn."

Wilhelm August Peterson, föddes d. 24 Mars 1860 i Ärila socken, Södermanland. Sina folkskolestudier fullbordade han med beröm vid 14 års ålder, samt "läste fram sig" ett år senare; men var som de fleste därvid ofrälst. Unge Wilhelm besökte ofta evangeliska möten. Sången var dragningskraften. En söndagseftermiddag lämnade han sin broders hem, där ett varmt bönemöte hölls, för att gå med några kamrater

att jaga. Hans samvete var redan oroligt. Ett skott brann af, som var nära att ända hans lif.

Denna varning, tillsammans med det ord som redan fallit i hans hjärta, blef orsaken till hans frälsning. Måndagen var han en frigjord själ. En kamrat följde honom. Detta var d. 19 Maj 1878. Fastän han ej sagt ett ord om sin omvändelse, sågo likväl hans gamla vänner att han var en ny människa. De försökte få honom tillbaka, men förgäfves. Slutligen utropade en af de unge männen: "Det lönar ej, han är redan präst". God kännedom om Bibeln samt ett godt minne voro vapnen, som bortjagade hans förföljare.

Den 20 Jan. 1879 döptes han af pastor O. Larson i Eskilstuna. Han förenades med församlingen i Ärila. Bröderna märkte snart hans samvetsgranna vandel och varma nit för syndares frälsning, samt hans begåfning för Herrens verk. Han uppmanades därföre att ägna sig åt ordets tjänst. Särskildt hans pastor John Westerberg, tillsammans med hvilken han gjorde åtskilliga predikoresor, uppmuntrade honom därtill.

Svenska baptisternas i Södermanland missionsförbund stod i behof af missionär. Peterson kallades att upptaga arbetet. Skörden var mogen och många blefvo frälsta under denna verksamhetstid. Fastän somliga hånade ynglingen och bortstötte budskapet, skola dock många välsigna minnena från 1881—83.

Efter denna erfarenhet på fältet ansågs det vara visligt att söka vidare skolbildning. Med rekommendation från pastor Larson, såväl som från församlingen i Ärila, mottogs missionären i läroverket Betelseminariet i Stockholm. Här studerade Peterson under tre

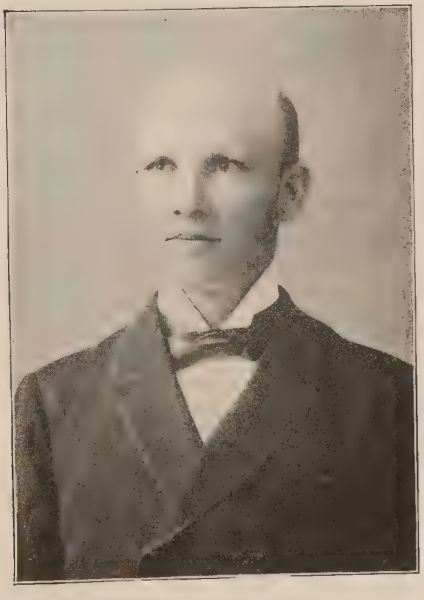

Professor Wilh. August Peterson.

år. Grekiskan och hebreiskan studerade han med sällspord framgång.

Efter att 1886—88 hafva förestått församlingen i Sala, Västmanland, reste han sommaren 1888 till Amerika för att fortsätta med studier. I början af Oktober mottogs han i svenska afdelningen i "The Baptist-Union Theological Seminary", Morgan Park, Ill., hvarifrån han graduerade följande vår. Sommaren tillbragtes i Iron River, Mich. Hösten 1889, inträdde han i amerikanska afdelningen i "The Baptist-Union Theological Seminary". Efter ett år tog han teologie kandidaten (B. D.), Ludington, Mich. var hans predikoplats under sommarferierna, där kallelse att stanna besvarades nekande. I sistnämnda skola fortsatte han med en högre kurs till våren 1891. Under hans vistelse i seminariet undervisade han privat i svenska, grekiska och hebreiska språken. Han måste nu ut på fältet en tid. Han tjänade församlingen i Sioux Falls, S. Dak., tills han hösten 1892 återvände till universitetets lärosalar.

Utnämnd till professor i vår skola i Morgan Park tillträdde han denna befattning 1895. Han undervisar i allmän historia, kyrkohistoria, svenska och grekiska språken.

Professor Peterson har visat stor duglighet såsom lärare. Hans grundliga kunskaper samt hans lifliga framställningssätt göra honom väl passande för detta kall. Det är energi och fart uti hans undervisning. Studenterna icke allenast respektera, utan älska honom. Han är deras lärare, men också deras broder.

W. A. Peterson står i dag bland arbetarne i lifvets förmiddag, intet att misströsta, men allt att

hoppas. Hans inflytande för vårt folks upplysning, som vi funnit vara godt och som vi hoppas skall blifva mångårigt, skall den stora uppenbarelsens dag bringa i ljuset.

Eric Sandell.

Denne ädle och helgjutne man, som endast behöfver kännas för att älskas, och som hvarhälst han hittills arbetat, förstått att göra sig nästan oumbärlig, skall i all korthet här ägnas några ord; ty äfven han har innehaft professorsstol och föreståndareskap i vårt seminarium, och det med heder. Och fastän hans närvarande kall är pastorns, är han dock så till sitt väsende som verk för alltid en skolans man.

Eric Sandell är född i Helsingtuna socken i Norra Helsingland d. 26 Jan. 1856. Hans föräldrar, hvilka ännu lefva, äga en mindre landtgård belägen i Hudiksvalls skärgård och blott 15 minuters väg från staden. Han är den andre i ordningen af fem bröder. Sandell fick tidigt börja den hårda kampen för tillvaron. Redan vid åtta års ålder fick han arbeta allt hvad krafterna medgåfvo både på åkern och i fiskarbåten, och vid tolf års ålder gjorde han tjänst som "full karl".

Sina första kunskaper inhämtade han i hemmet under sin faders ledning. Denne, som i unga år fått en rätt god skolunderbyggnad, var ock, enligt hvad S. själf berättat, en både skicklig och "eftertrycklig" skolmästare. Det dugde ej till exempel att skrifva "hafva" utan f eller "rappa" med ett p, ty då ljöd det: Fram med stafboken och gå igenom den på nytt. När han sedermera sattes i folkskolan, gällde det lik-

Professor Eric Sandell.

väl att ständigt hålla sig beredd för en extra examen i hemmet. Den som lagt grunden ville gärna veta, huru en annan byggde därpå. Vid en sådan examen gafs följande betyg: "Du har blifvit tio gånger sämre, sedan du började gå i skolan, än du var förut". Detta diplom skrefs icke på papper, utan på minnets tafla, där det ännu är i godt förvar.

Några år senare hade han förmånen att jämte några andra gossar erhålla privat undervisning af en, som studerat till präst, men som af okänd anledning icke blifvit prästvigd. Han var i alla fall en förträfflig lärare. Det vetande, som under dessa fyra terminer inhämtades, förökades sedermera genom självstudium. Böcker låntes eller köptes, när medel därtill kunde erhållas, och mer än en gång fann en öm moder sig föranlåten att protestera mot det myckna läsandet om nätterna, emedan det därigenom ginge lätt att förstöra sin hälsa.

Redan tidigt vaknade hos den unge mannen hågen för sjömansyrket, och d. 8 Juni 1873 tog han hyra på ett handelsfartyg och gick redan påföljande dagen till sjös. Han föresatte sig nu att icke spara någon möda för att lära sig sitt nya yrke samt om några år söka inträde vid någon navigationsskola. Under ledning af en välvillig styrman inhämtade han jämte det praktiska i yrket äfven de första grunderna i navigations-vetenskapen. Under sin tid som sjöman besökte han bland andra platser äfven Bejrut i Syrien och Alexandria i Egypten, och hvad han på dessa histoririska platser såg och iakttog har sedan varit honom till stor nytta.

På våren 1877 blef Sandell, som då någon tid

vistats hemma, omvänd, men först två år senare döpt. Han hade redan i sina gossår varit allvarligt påverkad af Guds ande; men det hade aldrig kommit till en hel öfvergång. Nu vann Herren seger öfver allt motstånd och ljus uppgick i den unge sjömannens själ. Han insåg nu, att hans andliga lif fordrade en vård, som det icke gärna kunde erhålla, om han fortsatte sitt yrke som sjöman. Han beslöt sig därför att sluta därmed och välja någon annan bana. Han vistades nu i hemmet och sysselsatte sig med hvarjehanda arbeten, tills på våren 1880, då han reste till Amerika i afsikt att blifva landtbrukare.

Vid sin ankomst till detta land, slog han sig ned i Moline, Ill., och ingick på betyg i därvarande sv. baptistförsamling. Där började han tala offentligt och där var det han mera allvarligt kände och insåg sin kallelse att helt ägna sig åt evangelii tjänst.

På hösten 1881 ingick han vid skolan i Morgan Park för att där genomgå en förberedande kurs för predikanter. Han graduerade med B. D. i Maj 1884.

Från d. 1 Febr. 1884 till d. 1 Okt. 1887 förestod Sandell 2:dra svenska baptistförsamlingen i Chicago. Hans verksamhet i förening med denna församling kröntes med stor framgång, och utmärktes af den största endräkt och sunda utveckling inom församlingen och en ständig tillväxt af antalet medlemmar och åhörare. Den gamla samlingslokalen vid Butterfield Street (nu Armour Ave.) blef snart för liten och en ny, rymlig och ändamålsenlig sådan uppfördes vid Fifth ave. nära 31st street.

I början af Oktober 1887 flyttade Sandell till Stromsburg, Nebr., dit han af samfundet kallats

Professor N. N. Morten.

till lärare vid baptisternas teologiska läroverk, som då var förlagdt på denna plats; men som året därpå flyttades tillbaka till Morgan Park, Ill.

Under hela den tid, Sandell tjänstgjorde vid skolan, sedan hon åter blifvit förlagd vid Morgan Park, var han medlem af 2:dra svenska baptistförsamlingen i Chicago, och var då dess pastor såväl som församlingen till stor hjälp och uppmuntran.

På våren 1895 resignerade professor Sandell från sin befattning vid skolan. Han antog kallelse att blifva pastor vid Elimförsamlingen i Minneapolis, Minn. och tillträdde i början af Juli samma år. Verksamheten kröntes med välsignelse och församlingen hade stadig framgång under hela tiden. Sedan ett par månader (Juli 1899) är han pastor af Svenska baptistförsamlingen i Roseland, Ill. (4:de baptistförs. i Chicago, Ill.)

D. 14 Nov. 1884 sammanvigdes broder Sandell med Miss Emma Larson, som är född i Vermland, Sverige, men var då bosatt i Chicago och medlem af därvarande 1:sta församling. Denna förening har välsignats med sju barn, af hvilka en gosse hemkallats i sitt första lefnadsår.

Lefve och verke denne trohjärtade man ännu i många år!

N. N. Morten.

En annan man, som under åtskilliga år undervisade i vår missionsskola, är pastor Morten. Han arbetade troget och förtjänar att nämnas bland vårt predikantseminariums veteraner.

N. N. Morten föddes i Önestad, Kristianstads län

Sverige, d. 11 Sept. 1858. Hans föräldrar emigrerade till Amerika 1868. Alltså anlände han med dem 10-årig till detta land. Familjen bosatte sig i Vasa, Minn. Vår unge N. blef omvänd till Gud d. 11 Juni 1876 och döpt samma dag af rev. John Anderson i Burnside, Minn. Efter att ha genomgått "The Public School" inträdde Morten hösten 1879 i "Wayland Acadamy", Beaver Dam., Wis., och graduerade därifrån våren 1882. Han inträdde hösten samma år i svenska afdelningen och graduerade 1885 i St. Paul, dit "vår skola" då var flyttad, och blef i sammanhang därmed ordinerad. På hösten samma år antog han lärarebefattningen vid det nybildade "The Central-Bibel-Seminary" i Stromsburg, Nebr. till 1888, då det återförenades med läroverket i Morgan Park, hvarest han fortsatte såsom professor till 1895, då han resignerade och antog kallelse att blifva pastor i sv. baptistförsamlingen i Brockton, Mass., hvilken befattning han ännu innehar.

Pastor N. N. Morten har med trohet och framgång fyllt sina uppgifter både såsom professor och pastor och ung som han ännu är, hinner han utföra ännu större ting.

Christopher Silene,

som är vår predikantskolas och på samma gång d:r Edgrens första student och dessutom något undervisat i samma skola, bör inom detta kapitel hafva en liten runa ristad.

Silene är född i Korpåsen, Hassela socken i Helsingland, Sverige, d. 11 Febr. 1850 och blef därstädes

Christopher Silene.

omvänd till Gud vid 14 års ålder. Sommaren 1865 blef han döpt af en Erik Person från Grantjärn och införenad med Stensjö baptistförsamling.

Silenes första studier voro naturligtvis i folkskolan; men han mottog dessutom privat undervisning i hemmet af kristna lärare, hvilka hans föräldrar engagerade. Han flyttade till Amerika 1867 och tillbringade första vintern i engelsk skola i Anoka och Minneapolis, Minn., och ingick i "d:r Edgrens skola" hösten 1871, hvarifrån han graduerade 1875.

Denne vår skolas så att säga förstfödde har arbetat som en man allt sedan han utgick på fältet och kan räknas till våra veteraner i detta land. De församlingar han tjänat äro: Chicago 2:dra, församlingarne i Galesburg och Rockford, Ill.; Topeka, Kans.; Kansas City, Kans.; Duluth, Minn. och sedan Sept. 1895 Big Springs, S. Dak.

Pastor Silene har en tämligen mångsidig begåfning. Han är en god predikant och pastor samt, då man blir närmare bekant med honom, finner man honom ledig i sitt sätt och sällskaplig, hvilket är paradt med gudsfruktan och andlig värma.

Flere exempel på utbredningens förlopp.

Om vi erinra oss att svenska folket i Förenta Staterna till större delen är invandradt, måste vi anse svenska baptisternas utbredning i detta land fenomenalt. I inledningen till denna del berörde vi den stigande svenska immigrationsströmmen. Denna fortfor att stiga tills blott för några få år tillbaka. Med denna flod följde i samma grad i Sverige döpta kristna. Desse senare förde, så att säga, sitt arbetsfält med sig; och båda dessa klasser — baptister och icke baptister — stärkte och blefvo material för de här förefintliga baptistförsamlingarne. Af de 64,607 svenskar, som 1882 invandrade till F. S., voro enligt låg beräkning sex och ett halft hundra baptister. Endast 1892 anlände 679 döpta kristna till detta land och under femårs-perioden 1891 - 95 stego dessa invandrade svenska baptister till 1,942. Man kan tryggt antaga att 10,000 baptister immigrerat till vårt adoptivland från Sverige. Naturligtvis äro många af dessa döda och några äro på annat sätt förlorade för svensk-amerikanska baptistsamfundet. Det oaktadt måste man, då man talar om den oerhörda framgång vi såsom samfund haft i detta land, för att vara rättvisa, medräkna den stora procent vi erhållit "hemifrån", d. v. s. från fosterlandet.

Guds ande hvilade öfver arbetet som utfördes af våra bröder här. Evangelii goda säd var sedan den tidigare delen af 1850-talet utsådd. Äfven nu såddes det stora uppbrutna fältet omsorgsfullt; men isynner-

Första Svenska Baptist Församlingens i Minneapolis, Minn., kyrka, köpt 1887.

het inbärgades rika skördar. Denna framgångstid började 1871 och har fortgått upp till 1898, nådde dock sin kulminationspunkt åren 1884 -1894. De voro härliga tider för oss svenska baptister i Förenta Staterna dessa tio à femton åren på '84- och '90-talen. Hundra- ja tusentals själar blefvo frälsta, döpta och lagda till församlingarne.

Under de 18 åren omfattande 1852—1870 organiserades, såsom vi minnas, 22 församlingar. Nästa dekad, som slutar med 1880, kommo 47 församlingar till stånd. Man finner här alltså en icke ringa stegring. Men från och med 1880 antager tillväxten en dittills aldrig uppnådd fart. Under tioårs-perioden 1880—1890 bildas icke mindre än 116 församlingar. Medlemmarnes antal är nu också 12,172. Sedan 1890 upp till 1899 hafva organiserats 100 församlingar och medlemsantalet är 20,260 — en nettotillökning af 8,088. I genomsnitt hafva under flere år döpts 1,230 om året och rena tillökningen för samma tid har varit omkring 800 för år. Tillökningen har såsom naturlig följd af den tätare svenska settlingen varit starkast i Minnesota, som hela tiden gått före, samt i Illinois, som kommit näst. Utan tvifvel skall det intressera och dessutom vara till nytta att något närmare lära känna uppkomsten af några samfunds-centra och förloppet vid några flere ledande församlingars tillkomst och utveckling.

Första Svenska Baptistförsamlingen i Minneapolis, Minn.

Den förste svenska baptistpredikant, som predikat i Minneapolis, Minn., var F. O. Nilson. Därnäst

uppträdde O. Okerson därstädes. Detta hade till följd att de få troende och döpta, som funnos där, kommo tillsammans, och önskan att få en egen församling till stånd blef uttalad. En svensk bibelklass anordnades någon tid före 1871 af en br. W. Malmsten. Denna bibelklass var början till mera regelbunden verksamhet.

Vid början af år 1871 hade baptisternas antal ökats till öfver 20. Dessa började nu med mera ifver tänka på bildandet af en egen församling. De tillhörde en amerikansk sådan och i hennes kyrka sammanslöto de sig till församling den 8 Nov. 1871. De voro tillsammans 24. Pastor John Ongman ledde förhandlingarne. Hennes namn blef: Första Svenska Baptistförsamlingen i Minneapolis, Minn.

Mötena flyttades snart till en sal belägen på hörnet af Nicollet ave. och 2nd street. Söndagsskola bildades snart och hölls regelbundet hvarje Söndag, jämte predikan af olika bröder.

Behofvet af egen lokal var kännbar. Medlemmarne voro få och fattiga. Men Herren förser. Rev. Armory Gale, som alltid var välvillig mot svenskarne, köpte en lott på hörnet af 6th street och 12th ave., South, för $1,000, hvilken summa till största delen bestriddes af en förening, "The Baptist Union". På denna lott byggdes ett hus 36 fot bredt och 60 fot långt. Oaktadt huset ej var färdigt höll Minnesotakonferensen sitt årsmöte där 1873. Följande vinter blef kyrkan färdig till stor del genom frivilligt arbete af medlemmarne själfva och invigdes i Mars 1874. Åtta år senare måste huset tillbyggas, och verksamheten gick framåt med stora steg under pastor Frank Petersons ledning. Den 16 Mars 1885 brann kyrkan ner i

Första Svenska Baptist Församlingens i Minneapolis, Minn., kyrka, uppförd 1894.

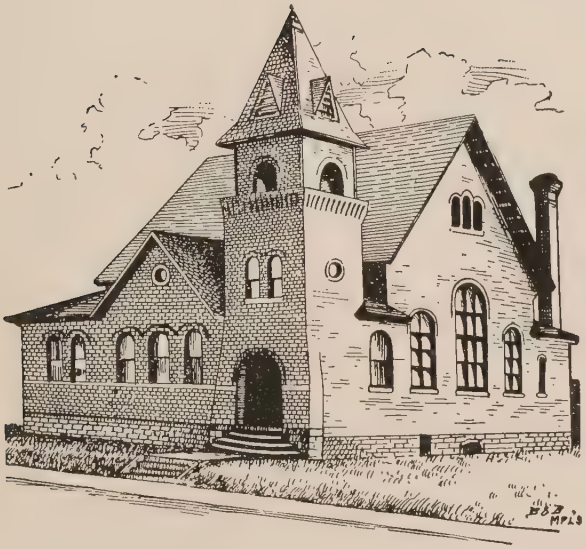

Elim Församlingens i Minneapolis, Minn., kyrka.

grund. Församlingen, som förtröstade på Gud och lifvades af sin kraftfulle lärare, Frank Peterson, fattade mod och köpte en amerikansk kongregationalistkyrka, som var till salu. Hon var belägen i hörnet af 13th ave. och 8th st. Om vi ej misstaga oss betalades $13,000 för denna kyrkoegendom, som 1887 var värderad till $20,000.

De pastorer, som förestått denna församling, äro: John Ring, J. A. Peterson, A. B. Orgren, John Anderson, Frank Peterson och O. Bodien. Emellan Frank Peterson och O. Bodien vikarierade först Allfrid Sjölander och därpå C. A. Sandvall. Under Frank Petersons föreståndareskap från Juni 1881 till Okt. 1890 sprang medlemsantalet upp till 550.

Från församlingen hafva utgått följande dotterförsamlingar: 1) Norsk-Danska 1879, 2) Elim 1888, och 3) Bethel 1896.

Församlingen har intagit ett framstående rum hvad angår den yttre och inre missionen. I detta afseende har den framstående och kraftfulle missionsvännen Frank Peterson inlagt stor förtjänst i denna församling såväl som i hela svenska baptistsamfundet.

Pastor Olof Bodien antog församlingens kallelse och tillträdde föreståndareskapet den 1 April 1893. I December 1893 brann denna församlings kyrka andra gången. Under vintern stod Norsk-Danska baptistkyrkan till hennes förfogande, och i Juni 1894 invigdes den nya kyrkan, som har piporgel och sittplatser för 1,000 personer och värd $15,000. Antalet medlemmar är nu 460. Söndagsskolan har 320 barn inskrifna.

Olof Bodien.

Pastor Bodien är född i Älfdalen af Falu län, Sverige, den 20 april 1857. Hans föräldrar ägde härstädes en liten landtgård. De voro båda gudfruktiga.

Sedan unge Olof ordentligt genomgått folkskolan blef han vederbörligen konfirmerad vid den härför vanliga åldern.

I hans tidigare ungdom arbetade han i sin faders smedja; men sökte samtidigt genom självstudium förvärfva sig en viss allmänbildning. Han tog skollärareexamen och tjenstgjorde i statens folkskola i tre år.

Omvänd till Gud vid 13 års ålder, affälling och upprättad vid 19 år, hyllade han tidigt baptistiska åsikter, hvarföre han hade att utstå åtskilliga trakasserier från sina öfverordnades sida. Detta föranledde honom att frånsäga sig sin skollärarebefattning, hvarpå han afreste till Amerika 1880 och blef döpt samma år och förenad med norra svenska baptistförsamlingen i Isanti, Minn.

Hans inre kallelse och begåfning frammanade honom snart att i det offentliga bära vittnesbörd om Herrens frälsningsråd. Vi finna honom verka såsom distriktsmissionär i Nordöstra Minnesota 1881. Hösten samma år blef han ordinerad till Ordets tjänst och kallad till föreståndare för svenska baptistförsamlingen i Stanchfield, Minn. Denna plats innehade han till hösten 1883. Bodien började nu blifva mera känd och ett större verksamhetsfält blef honom anvisadt. "Am. Bapt. Publ. Soc." antog honom till söndagsskolmissionär bland svenskarne i Minnesota.

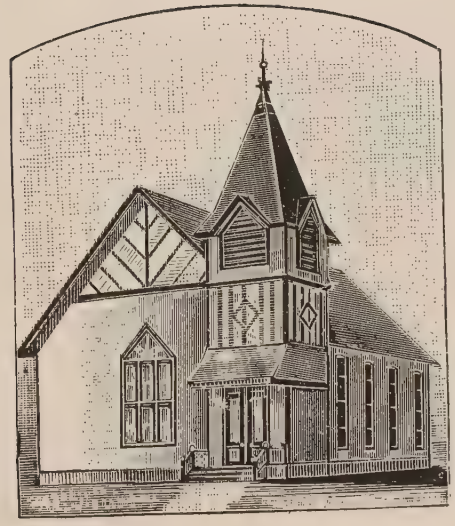

Bethel Församlingens i Minneapolis, Minn., kyrka.

Olof Bodien.

I denna egenskap utförde Bodien ett godt arbete, bildande söndagsskolor, uppmuntrande redan befintliga, anordnande söndagsskolmöten samt deltagande i väckelse- och missionsmöten. 1888 uppsade han denna sin anställning och antog en liknande kallelse af Dalarnes söndagsskolförening, Sverige. Denna hans kommission blef dock ej långvarig; ty redan våren 1889 finna vi Bodien såsom pastor i baptistförsamlingen i Linköping. Endast ett år varade detta pastorat. Våren 1890 antog han en till honom utfärdad kallelse från baptistförsamlingen i Sundsvall. I tre år verkade han i samband med denna församling, hvarunder hennes numerär sprang upp väsentligt såsom en följd af en genomgripande väckelse. Detta var antagligen glanspunkten i Bodiens lif. Första Svenska Baptistförsamlingen i Minneapolis, Minn., hade en längre tid varit utan reguliär pastor, och Bodien, som tilldragit sig en icke liten uppmärksamhet blef kallad att öfvertaga församlingsvården här. Han antog denna kallelse och tillträdde den den 7 April 1893. Han är fortfarande (1900) kvar i Minneapolis hvilket alltså är hans längsta pastorat.

Pastor Bodien är en god och ledig talare. Han kan stundtals hänföra sina åhörare. Hans förnämsta makt öfver åhörarne ligger i hans sympatiska röst, anslående berättelser och anekdoter, väl nyanserade och ibland uppdrifna till en viss pathos. Detta har gjort honom till en gärna hörd predikant.

Förenad i äktenskap sedan 1878 med Margareta Olson, hafva de i detta äktenskap två söner och en dotter.

Första Svenska Baptistförsamlingen i St. Paul, Minn.

Denna församling bildades den 18 Maj 1873 af 10 medlemmar. Bröderna John Erickson och O. S. Lindberg hade utöfvat verksamhet bland svenskarne någon tid förut. Pastor J. Ongman, som ledde församlingsbildandet, var dess förste pastor från Maj 1873 till Aug. 1875. Till möteslokal användes en sal på 3:dje våningen å 7th str., nära Wacouta str. Vid pastor Ongmans afgång till Chicago i Augusti 1875 bestod församlingen af 33 medlemmar. De närmaste två månaderna förestod G. O. Östergren verksamheten och i Oktober 1875 öfvertog pastor K. A. Östergren församlingsvården och förestod densamma tills i Oktober 1877. Under denna tid byggdes församlingens första kapell på en hyrd tomt på Kittson st. Under det följande året förestod A. B. Orgren församlingen och besökte St. Paul och predikade hvar tredje Söndag, under det bröder inom församlingen däremellan ledde mötena.

Kapellet flyttades till hörnet af Canada och 10th st., där tomt förhyrts för ändamålet. Pastor A. B. Nordberg var församlingens föreståndare från Okt. 1878 till i Okt. 1881, då pastor Ongman för andra gången öfvertog ledning af församlingen och tjänade till i April 1885, då han återvände till Chicago.

Under denna period byggdes församlingens kyrka på hörnet af Collins och Burr st. G. O. Östergren köpte 1882 i eget namn hörntomten och genom att taga lån på sin egen egendom kunde han förskottera en del af penningarna för församlin-

Första Svenska Baptist Församlingens i St. Paul, Minn., gamla kyrka, uppförd 1882.

gen. Kyrkan byggdes samma år och medlemsantalet var då omkring ett hundra. Lotten näst intill kyrkan köptes sedermera och pastorshus uppfördes därpå.

Tiden från 1881 till 1885 var en skördens tid för församlingen. Inflyttningen från Sverige var mycket stor, så att många ingingo på betyg och de nykomna svenskarna voro lättare åtkomliga för evangelium. På de tre åren och fem månaderna som pastor Ongman tjänade församlingen döptes 183 personer, 187 intogos på betyg och 127 återupprättade ingingo på bekännelse. Hela antalet intagna var 397. Under samma tid afgingo 114.

År 1883 bildades Norsk-Danska Baptistförsamlingen med 14 medlemmar, som utgingo ur denna församling. Från Maj 1885 till September 1886 förestods församlingen af pastor A. Tjernlund. Under tiden döptes 26; på betyg intogos 50 och 7 återupprättade upptogos på bekännelse; summa 83 personer. De afgående antal samma tid var 102. Från Okt. 1886 till den 29 Sept. 1890 tjänade J. Ongman församlingen som dess pastor för tredje gången. Under tiden blefvo 124 döpta, 157 intogos på betyg, 31 återupprättade upptogos på bekännelse; summa 312. De afgående antal var 193. Albemarle-kapellet uppfördes under denna tid. Pastor J. M. Shulene tjänade under ett års tid som missionär inom staden.

Den 2 Oktober 1890 öfvertog församlingens nuvarande lärare församlingsvården och har tjänat församlingen i nio år. Herrens goda hand har i nåd hvilat öfver församlingen och skurar af välsignelse hafva kommit henne till del.

Under tiden från Oktober 1890 till 1 Maj 1898 hafva 237 blifvit döpta och lagda till församlingen, 120 hafva ingått på betyg, 32 hafva intagits på bekännelse och 14 hafva återupptagits i församlingens gemenskap. Summan af intagna utgör sålunda 403. Under samma tid hafva 366 afgått, 55 af dessa till St. Paul 2:dra församling, och omkring ett 50-tal namn måste under de första åren strykas emedan personerna ifråga icke stodo att finna. Sålunda utgör i egentlig mening de afgångnas antal 261. Hela medlemsantalet uppgår för närvarande (1900) till 450. 1893 köptes lotter och bygdes salen på Arlington Hills, där söndagsskola och bönemöten hafva hållits sedan dess.

Församlingen uppförde 1898—1899 en ny kyrka, som är belägen på en mycket lämplig plats och kostar omkring $24,000.

Församlingen har tre söndagsskolor och olika föreningar arbeta med nit och värma att sprida evangelii välsignelser omkring sig. Hon är lifaktig och pastor O. P. Peterson leder henne med trohet och heligt nit framåt till seger. Under de nio år pastor Peterson verkat i samband med denna församling hafva intagits genom dop, bekännelse och betyg 422 medlemmar. Naturligtvis är nettobehållningen mycket mindre.

Olof P. Peterson.

Första Svenska Baptistförsamlingens i St. Paul, Minnesota, lärare, O. P. Peterson föddes i Gonthems socken, Gotland, Sverige, den 10 Febr. 1860. Hans fader arrenderade en landtgård tillhörig häradshöfding A. L. von Strussenfelt; men köpte sedermera en

Första Svenska Baptist Församlingens i St. Paul, Minn., nya kyrka, uppförd 1898—1899.

gård i Bara eller Hörsne. Sedan Olof vid 11 års ålder genomgått folkskolan arbetade han i landtbruk en tid hemma hos fadren och mottog särdeles vintertid en tids privatundervisning, som gafs åt barn, hvilka afslutat folkskolan. Han blef omvänd till Gud redan vid 14 års ålder; affälling för en tid upprättades han vid 17 år.

Han ingick i snickarelära och blef gesäll 1879, hvarpå han arbetade i yrket i två år dels i Wisby, dels i Stockholm. Då han blifvit upprättad erfor han en inre kallelse att predika evangelium, men likt unge Samuel fordom förstod han icke alldeles, hvems rösten var och hvad saken gällde. Under hans resa till Amerika 1881 fick han flere tillfällen att å fartygen leda andaktsstunder. Framkommen till Bridgeport, Conn., blef han af vännerna nästan nödgad att börja offentligt predika evangelium. I December 1881 blef han af pastor Olof Lindh döpt i New York, N. Y., och förenades med därvarande församling. Genom, som det synes, en särdeles Guds skickelse kom han vintern 1882 att resa till New Haven, Conn., för att arbeta med sina händer och predika. Här hade ingen svensk predikant verkat förut. Svenskarne i staden voro mest ungt folk. Flere affällingar blefvo upprättade och andra syndare frälsta. Icke så få af dessa nyomvända blefvo samma år döpta af pastor O. Lindh. Församling bildades i Bridgeport hösten 1881 och i New Haven 1883.

Hösten 1882 ingick Peterson i skolan vid Morgan Park, Ill., och graduerade därifrån 1884. Under studietiden predikade han hvarje Söndag samt under ferierna. Sommarferierna 1883 predikade han i New

Haven och afskildes i Maj 1884 i New York, N. Y., till evangelii tjänst. Därpå ingick Peterson i Betelseminariet i Stockholm, Sverige, för att fullborda sina studier. Genom två svåra förkylningar blefvo hans lungor skadade och på själfva examensdagen i Juni 1885 fick han en stark lungblödning, hvarför han af läkare blef tillrådd att hälst afsluta med studierna för att om möjligt återvinna hälsan. Under hans studietid i Stockholm verkade han dels i Gäfle, dels i Stockholms 5:te församling och mottog från båda kallelse att blifva deras pastor; men han kände sig böjd för Amerika och antog en två gånger honom tillställ kallelse från Svenska Baptistförsamlingen i Moline, Ill. Han tillträdde här den 19 Oktober 1885, och stannade fyra och ett halft år. Därpå förestod han församlingen i Campello eller Brockton i sex månader. Detta korta pastorat grundade sig på sjukdom. En elakartad influensa satte till såsom en följd af det fuktiga klimatet. Alldenstund i sammanhang härmed en kallelse från 1:sta Sv. Bapt. Förs. i St. Paul, Minn., tillställdes honom, tog han detta såsom en Guds fingervisning, hvadan han antog densamma. Under de nio år Peterson förestått denna församling har han haft stor framgång. Herren har rikeligen välsignat församlingen och dess lärare.

Pastor O. P. Peterson lefver ett varmt lif i Gud. Hans predikan är anderik och eggar till högre andligt lif. Trogen Guds ord i lära och vandel är han en makt för det godas sak — för Guds rike. Såsom predikant förenar han i sig både lärarens och evangelistens egenskaper. Lefve han ännu länge ett salt mot förruttnelsen, ett vittne om ett sant helgadt lif!

O. P. Peterson.

Pastor Peterson förenades i äktenskap i Moline den 9 Dec. 1885 med Anna Kling från New York, N. Y. De hafva i sitt äktenskap välsignats med fem barn, två gossar och tre flickor.

Andra svenska baptistförsamlingen i St. Paul, Minn.

Denna församling är ung och ännu liten; men såväl fältets betydelse som andra förefintliga omständigheter berättiga åtminstone hennes omnämnande i detta arbete.

Hon är en dotterförsamling till den första och bildades den 28 Mars af 34 medlemmar, hvilka utgingo ur första församlingen. Hennes förste pastor var A. Ekström, som fortfor i denna egenskap till den 1 Oktober 1894. Derefter förestods församlingen af pastor M. Johnson till den 1 Juni 1896, då pastor Fredr. Palmborg öfvertog församlingsvården. I sex år har pastor Palmborg arbetat i samband med församlingen, under hvilken tid han fått döpa 75 personer. Medlemsantalet är, då detta skrifves, 175. Församlingen har just mottagit pastor Tjernlund såsom lärare. Han tillträdde formligen denna sin befattning den 17 Maj 1900.

Fredr. P. Palmborg.

Pastor Palmborg är född i Knista socken, Nerke, den 20 April 1863, lärde känna Gud såsom sin frälsare 1877, samt blef döpt i Stockholm 1882 och förenad med första församlingen därstädes. På hösten 1884 vann han inträde i Betelseminariet i Stockholm och utexaminerades därifrån 1887. Han har sedan arbetat

i samband med församlingen i Kungsör, Sverige, två år; Providence, R. I., i fyra år och två månader; samt därefter som missionär bland vårt folk i Boston. Han har just fullbordat ett sexårigt pastorat i St. Paul andra församling och innehar nu befattning som allmän missionär i Minnesota. Han är sedan den 18 Okt. 1887 förenad i äktenskap med Anna Mathilda Wall, bördig från Västmanland, Sverige.

Axel Tjernlund.

För nära femton år sedan var Tjernlund pastor i St. Paul. Just nu har han åter här antagit herdestafven. Visserligen har han arbetat i evangelium i västerns bergsstater och nedlagt blomman af sitt lifsarbete i "östern" — i Boston, Mass. Dock förlägges en liten teckning om honom, af antydda skäl, här i sammanhang med svenska baptister i Minnesotas vackra hufvudstad.

Pastor Axel Tjernlund föddes i Aug. 1854, tre svenska mil söder om Sundsvall, Sverige. Hans fader var smed och arbetade hårdt för sin familjs uppehälle. Snart efter sedan han fullbordat sin skolgång och, om vi förstå honom rätt, äfven blifvit konfirmerad, afreste vår Axel till New York, Förenta Staterna, hvarest han hade en äldre syster. Omvänd till Gud blef han ett år därefter, eller 1873, döpt och förenad med första svenska baptistförsamlingen därstädes.

Då Tjernlund blifvit viss om sin himmelska kallelse, nämligen att förkunna evangelium, sökte han ock inträde i seminariet i Morgan Park. Hösten 1877 började han sina studier här och full-

Andra församlingens i St. Paul, Minn. kyrka.

Fredr. P. Palmborg.

bordade kursen 1880. Under sin skoltid predikade han på åtskilliga platser i "västern" och i Chicago. I Maj 1880 erhöll han och antog kallelse att föreslå de svenska baptisterna, medlemmar af Tremont Temple-församlingen, i Boston, Mass., ett antal af 30, hvilket under fem år steg till 100. Våren 1885 antog han kallelse att blifva pastor Ongmans efterträdare i St. Paul första församling. Här stannade han denna gång blott ett och ett halft år, då han i Okt. 1886 mottog församlingen i Denver, Col. Äfven här stannade han blott ett och ett halft år och återvände på kallelse till Boston 1888. I nio år arbetade han nu ibland våra trosförvanter och landsmän i Boston, hvilket tillsammans gör ett fjortonårigt föreståndareskap på denna plats. Under senare nio åren blefvo 400 lagda till församlingen, hvaraf 165 genom dop, och under 14-årsarbetet har han mottagit 529 medlemmar, däraf 235 genom dop. Medlemsatalet var, då han lämnade Boston, 253.

Våren 1897 antog Tjernlund första svenska baptistförsamlingen i Worcester, Mass. Endast omkring ett år kunde han stanna där på grund af ohälsa, hvarpå han åter antog församlingen i Denver, Col., och arbetade där i trohet och, som vi veta, till välsignelse, tills han på våren 1900 för andra gången antog en kallelse till St. Paul, men nu till andra församlingen.

Pastor Tjernlund är en ledig talare. Hans predikan är enkel men på samma gång tankediger, känslig utan pjunk. Han talar eldigt och med skärpa och dock finner man hans predikan vara ett ljufligt och gladt budskap, ett fridens evangelium af nytesta-

mentlig färg. Han är sedan 1888 gift med Sigrid Engström. De hafva välsignats med flere barn. Tjernlund är icke stark till sin hälsa; men han har en utomordentlig viljekraft, är själsstark och trosfrisk. Må detta Herrens trogna vittne i många år få lefva till Guds rikes fromma på jorden!

Första svenska baptistförsamlingen i Stromsburg, Nebraska.

Svenska baptistförsamlingen i Stromsburg organiserades den 12 Juli 1873 i Mats Samuelsons hem, omkring två mil från staden.

Följande personer utgjorde denna församlings ursprungliga medlemmar: Mats Samuelson och hans hustru Margareta; Geo. Matson och hans hustru Ellen; Bengt Peterson och hans hustru Mary; A. Backlund; Margareta A. Börgeson; Peter Hedlund; Anna Brita Hedman; L. P. Norin och hans hustru Brita, samt döttrarne Tilda och Tilly.

Förhandlingarne vid organisationen leddes af Mr. N. E. Axling. C. Lundgren var församlingens förste pastor och har hon sedan betjänats af följande pastorer: A. F. Palm, A. P. Ekman, L. Arlander, Magnus Larson, C. W. Sundmark, N. Christopherson och Allfrid Sjölander. Församlingen utvecklades ganska fort och under pastor Ekmans tid byggdes den förträffliga kyrka, som nu utgör församlingens andliga hem.

Under 1880-talet utbröt den sorgliga striden om försoningsläran, som hade till följd att först och främst ett 50 tal organiserade sig till en ny försam-

Axel Tjernlund.

ling under namnet: Den reguliära svenska församlingen i Stromsburg, Nebraska.

Många och långvariga slitningar hafva ägt rum, slitningar, som man helst förbigår. Dessa stridigheter hvarken kunna eller böra beskrifvas i närvarande tid. För handen varande resultat är, att vi i Stromsburg hafva, utom den egentliga svenska baptistförsamlingen, en svensk baptistförsamling, som kallar sig amerikansk och en helgenistisk—unitariansk.

Det bör särskildt nämnas att pastor M. Larson såsom ett medel i Guds hand i icke ringa mån bidrog att rädda församlingen i Stromsburg från ruin, samt att hon nu i pastor Allfrid Sjölander har en bepröfvad och duglig lärare. Hon skall med Gud öfvervinna allt motstånd och Herren Jesus genom henne vinna pris i samhället *).

Allfrid Sjölander.

Visserligen är pastor Sjölander en hela landets man. Han har utöfvat och utöfvar ännu stort inflytande, muntligt och skriftligt; men såsom pastor i Stromsburg, och en bland de ledande männen i Nebraska, låta vi en liten teckning inflyta här om denne samfundsman.

Allfrid Sjölander föddes d. 5 Aug. 1857 i Gransjö by, Stöde socken, (4 mil väster om Sundsvall) Sverige. Hans föräldrar, som voro ett välbärgadt bondfolk, hade redan 1842 blifvit omvända och några år senare började fadern, Olof Carlson, att leda möten och predika. 1856 finna vi Carlson vara föreståndare och

*) Enligt uppgifter af Magnus Larson.

predikant för Gransjö baptistförsamling, hvilket han förblef till sin död 13 år senare. Grosshandlare J. Johansson, Sundsvall, gaf honom följande vitsord som predikant: "Genom självstudium hade han tillvunnit sig en kraftig och ledig svenska, och hvad bevisningskraft och andlig insikt angick, var han bland oss andra som en lummig ek bland småskog".

Tvångsbegjuten blef Allfrid, en dag gammal, af en supig statskyrkopräst, Urén. För att skymfa föräldrarne, hade prästen medtagit två fattighjon, hvilka tjänade som faddrar. Som intet namn var påtänkt och prästen mött åtskilligt motstånd i ord, ville han döpa den lille till namnet Ofrid, hvartill den sjuka modern svarade: "Gif honom hellre namnet Allfrid", och så blef det. Han var den sjunde länken i syskonkedjan.

Oaktadt föräldrarnas varma gudsfruktan visade barnen inga religiösa behof tills böneveckan 1865, då nästan hela byns befolkning jämte de sju syskonen blefvo omvända till Gud. Knäböjande i stallet fick den sjuårige Allfrid erfara himmelens fridshälsning genom orden: "Var vid godt mod, min son, dina synder äro dig förlåtna".

Lust att predika vaknade vid omvändelsen, kanske omedvetet beroende däraf att hans äldre bröder Carl och Nils började att predika vid denna tid. Då han under sommaren stundom vallade getter, plägade han strö salt omkring stora stenar och strax var där "samling" och "predikan".

Vid femton års ålder var han redan föräldralös och året därpå, efter slutad konfirmationsläsning, lämnade han hemtrakten. Vid Norrtälje elementar-

Första svenska baptistförsamlingens i Stromsburg, Nebr., kyrka.

Allfrid Sjölander.

läroverk, togs med informators hjälp, de tre första klasserna på ett och ett halft år. Kursen fortsattes i Stockholm, men afbröts andra året genom okloka råd af vänner. Därefter genomgicks landtbruksskola och Axel Forsbergs Handelsinstitut. Planen var att bli affärsman; men Gud tänkte annat. Det andliga lifvet hade under skoltiden sjunkit ned till en rykande veke, om icke helt andlig död. Då icke affärslifvet skänkte den inre tillfredsställelse, hvarefter hjärtat trånade, började bibelläsning och bön ånyo att praktiseras lifligt och förlåtelsens ljusstrålar erforos på nytt.

Intresset för affärer var nu slut. Äldre kristna började utlysa möten för honom och Gud krönte hans predikoförsök med själars frälsning. Pastor Carl Sjölander i Östhammar, anmodade honom att komma dit och hjälpa sig i arbetet där. Så skedde. Ehuru af baptistisk öfvertygelse från sin barndom blef nu först den yngsta brodern döpt af den äldsta i Östhammarvikens klara vatten hösten 1879.

Det gick lätt att predika, ty Herrens ande fyllde hjärtat. I Öregrund blefvo dock båda bröderna stenkastade och vid en färja i Grislehamns-trakten, höll den yngre på att blifva ihjälslagen af en färjkarl, hvilkens hustru dagen förut å mötet vaknat till bekymmer om sin frälsning. Stora väckelser uppkommo i Alunda, Romhälls grufvor och Morkarla, hvarest Allfrid tillbragte största delen af vintern. På våren besöktes Arboga, Köping och angränsande trakter. I Munktorp uppstod väckelse. Vid ett större möte i Köping träffades pastor T. Truvé från Göteborg. Denne tog ett stort intresse i den unge Sjölander, gaf

honom det rådet att resa till Amerika och ingå vid Madison Universitet, N. Y., och efter några års skola hemkomma och blifva hans medarbetare i Göteborg. Rådet antogs, fäderneslandet lämnades och en treårig kurs togs vid omskrifna skola.

För att få en öfverblick af Amerika företogs sommaren 1883 en resa till Minnesota, där bekanta bodde. Då Gud bekände sig till arbetet där, så att några där och hvar kommo till frid, och han dessutom erhöll kallelse från Isanti församling att blifva dess lärare, beslöt han sig för att stanna. Här nedlade han det mest trägna arbete i två år. Medlemsantalet som vid tillträdet var omkring 80 ökades till 184. Det var en ovanlig framgång, en stilla men djupgående väckelse, som fortsatte två år, vinter och sommar lika. Lönen, som var frivillig, blef $95.50 första och omkring $200 andra året.

Duluth, Minnesota, var hans andra arbetsfält i Amerika. Här fann Sjölander 36 medlemmar, som redan köpt tomt till en blifvande kyrka. De voro inbördes delade i två grupper, som existerade tills de vid Sjölanders flyttning blefvo hvar sin församling. Arbetet var därföre ogynnsamt. Dock kröntes verket så, att Sjölander kunde lämna församlingen hösten 1887 med en kyrkoegendom värd $6,000, och endast $720 skuld. Medlemsantalet hade också betydligt ökats. Efter att hafva verkat som missionär i N. W. Minnesota några månader, antog han kallelse till Leenthrop, Minn., hvarest tre lyckliga år förflöto i god samverkan med därvarande församling. Samtidigt byggdes där ett trefligt pastorsboställe. Under denna tid började han tillsammans med pastor A. G. Hall

att utgifva Missions-Bladet, som i början utkom två gånger i månaden och sedan blef en vecko-tidning. På våren 1891 flyttade han till Minneapolis, Minn., hvarest han gaf en del af sin tid åt omskrifna tidning och dels tjänade första församlingen som tillfällig pastor.

Samma höst sålde han sin andel i tidningen och antog kallelse till Oakland, Cal., hvarest han förblef i fem år och fem månader, då han antog kallelse till Stromsburg, Nebraska, där han nu tjänar sin frälsare. Angående arbetet å dessa senare fält, kan bättre skrifvas i framtiden.

Den 1 September ingick han äktenskap med Miss Adelia Danielson från Cambridge, Minnesota. En utmärkt pastorsfru och fem trefliga barn pryda hemmet.

Andra svenska baptistförsamlingen i Chicago, Ill.

Andra svenska baptistförsamlingen i Chicago, Ill., synes hafva haft sin första upprinnelse från den första amerikanska baptistförsamlingen, därigenom att några svenskar som blifvit troende låtit sig döpas och förenats med nämnda församling.

De voro i början ytterst få, men flere kommo, och denna lilla hop var full af nit för sina landsmäns frälsning, hvarföre de snart anordnade evangeliska möten på svenska språket. Dessa möten fingo de hålla i ett litet rum i den amerikanska kyrkans undervåning. Denna kyrka var en mission till första amerikanska baptistförsamlingen och var belägen vid 25:te gatan nära Wentworth ave.

Att leda dessa möten och att där predika den korsfäste Kristus till frälsning, funno dessa vänner villiga arbetare i de bröder, som studerade i den skandinaviska afdelningen af "The Baptist Thological Seminary", hvilket var förenadt med det gamla universitetet, beläget vid 35:te gatan och Cottage Grove ave.

Då läsåret i denna skola började hösten 1873, funnos där sex svenska bröder och en dansk, hvilka skulle beredas för evangelii kall. Dessa bröder grepo verket an i Herrens namn, väntande frukt af skördens herre. Det första mötet hölls den 27 Nov. 1873, då elfva personer voro närvarande, och af dessa elfva voro de förut nämnda sex studenterna.

Det såg för tillfället icke så lofvande ut, om man tog i betraktande det ringa antal, som infunnit sig vid denna sammankomst; men då tro och nit förefinnas, så kunna icke framgång och välsignelse uteblifva.

Snart fingo dessa bröder erfara detta, ty skaran af dem, som ville lyssna till evangelium, förökades efter hand och många lämnade sina hjärtan åt Jesus, samt funno frid med Gud genom tron i hans blod.

Den första dopförrättningen hölls i den förutnämnda amerikanska kyrkan den 23 November, då tvänne troende iklädde sig Kristus genom dopet till döden.

Verksamheten fortsattes och Herrens ande var med. Flera blefvo omvända och döpta, hvarigenom den troende och döpta skaran småningom förökades och man började alltmer och mer känna behofvet af att bilda egen självständig församling.

Omsider rådfrågades de amerikanska bröderna om saken och då dessa tillstyrkte församlings bildande,

Andra svenska baptistförsamlingens i Chicago, Ill., kyrka.

tills vidare såsom en gren af den amerikanska, men med oinskränkt rättighet för den nybildade församlingen att besluta om och handlägga alla församlingsangelägenheter, såsom den för godt syntes, skred man till verket, och sålunda organiserades andra svenska baptistförsamlingen den 11 Mars 1874 af följande personer, hvilka voro dess första medlemmar: Anna Cole, Charlotta Cole; Sofia Orgren; Lovisa Orgren; Elien Peterson; John Peterson; Mrs. Charlotte Peterson; Fredrik Wenzell; C. M. Björkman; Nellie Peterson; Sofie Oman och Anna Wahlgren. Dessa tolf utgjorde nu en församling beredd att kämpa Herrens strider, samt att i hans namn vinna segrar.

Församlingens förste pastor var B. Orgren, som också var hennes sångledare och organist.

Församlingens första kyrka var belägen vid Butterfield str., emellan 31:a och 32:a gatorna; men den blef snart för liten, så att man måste se sig om efter en annan plats. Då uppfördes den kyrka, som församlingen nu har. Under den tid då detta arbete utfördes var E. Sandell hennes pastor, hvilken icke allenast arbetade för det materiella husets uppförande utan äfven för det andliga. Under hans ledning växte församlingen och förökades storligen. Många bröder hafva tjänat såsom pastorer: De äro, förutom de redan nämnda, följande: C. Silén, Frank Peterson, L. Johnson, G. Peterson, A. Tjernlund, E. Halvarson, G. Holmberg, E. Wingren, C. A. Sandvall, August Johnson, J. A. Edgren, O. J. Engstrand och hennes nuvarande pastor P. A. Hjelm. Församlingen har haft en stadig framgång. Hon har redan 1899 firat sin 25-års högtid. Hon besitter

egendom, värd 30,000 dollars, med någon skuld. Hennes medlemsantal är nu närmare 500.

Vi sade att andra svenska baptistförsamlingen i Chicago gått stadigt framåt. Hon har också haft förmånen hafva goda, trogna och kraftfulla män såsom pastorer, hvilka hon vördat. Namnen Sandell, Engstrand och Hjelm beteckna hedersmän, aktade inom hela samfundet. Den största framgången och utvecklingen hann troligen inträffa under Engstrands tid. Sandell, den vänsälle professorn, måste församlingen alltför snart uppoffra för lärarestolen i vår skola. Pastor Hjelm, den kraftfulle och mångbeprófvade samfundsveteranen, leder, då detta skrifves, denna flock i bet och sin skara till seger.

Svenska baptistförsamlingen i Moline, Ill.

Denna församlings första tid sammanfaller med församlingens i Rock Island, Ill., ty ur den sistnämnda har hon sin upprinnelse. Många af medlemmarne i Rock Island-församlingen bodde i Moline och församlingen kallades ofta: "Rock-Island-Moline-församlingen". Som vi redan sett byggdes kyrka i Rock Island 1857. Åtta år senare eller 1865 byggdes kyrka äfven i Moline. Tomten till denna kyrka kostade $325 och byggnaden $1,800. Kyrkan rymde 160 personer. Verksamhet som utfördes där kräfde detta hus. Vännerna i Moline hade alltså kyrka 11 år innan självständig församling bildades. År 1876 uttogo de medlemmar, 75 till antalet, som bodde i Moline sina betyg och bildade "Moline svenska baptistförsamling". De å ömse sidor förefintliga bönehusen tillföllo vid delningen de respektive församlingarna.

Svenska baptistförsamlingens i Rock Island, Ill., nuvarande kyrka.

Svenska baptistförsamlingens i Moline, Ill., nuvarande kyrka, uppförd 1883.

Den gamla kyrkan i Moline fyllde sitt ändamål till 1883, då under pastor P. A. Hjelms tid en ny kyrka af tegel uppfördes med sittplatser för 500 personer. Denna byggnad kostade $9,500. Bland pastorer, som arbetat i samband med denna församling märkas O. Lindh, J. Stadling, P. A. Hjelm, O. P. Peterson, Th. Grandin, A. Wester m. fl. Dess nu varande pastor är Bennet Erikson. Hennes medlemsantal är för närvarande omkring två och ett halft hundra. Församlingen i Moline har förmånen bland flere veteraner hafva såsom medlem den förutnämnda syster Inga Anderson, som är en af de första af F. O. Nilson döpta i Halland, en br. E. Löfqvist döpt i Norrland på 1850-talet m. fl. Må församlingen i Moline och moderförsamlingen i Rock Island blomstra och skjuta skott samt med Gud vinna segrar!

Rockford svenska baptistförsamling, Rockford, Ill.

Denna församling organiserades den 11 Sept. 1880 af 10 medlemmar, hvilkas namn voro som följer: Gust. Stromberg med hustru, Andrew Peterson med hustru, Pet. Anderson med hustru, G. Lilja med hustru, Amanda Johnson (numera Mrs. Gabrielson), samt Rev. L. J. Ahlstrom.

L. J. Ahlstrom var församlingens förste lärare och han arbetade med intresse för församlingens bästa.

Att börja med mötte medlemmarne i State street baptistkyrkan, hvilken godhetsfullt hyresfritt upplåts för de svenska trosförvanterna i omkring tre års tid.

Under denna tid erhölls af nämnda församlings söndagsskola utom allt annat $50.00 om året till hjälp för pastors lön.

De af State street-kyrkans medlemmar, som särskildt intresserade sig för den svenska verksamheten och därför intaga ett stort rum i församlingens hågkomst äro: H. W. Carpenter, J. F. Leonard, L. M. West, Joshia Pope, M. E. Rewell, L. Throwbridge m. fl. Genom dessa och andra bröders hjälp och råd, köpte församlingen en egendom å hörnet af 1st Ave. och 5:e gatan, och en mjölbod inrättades till predikolokal.

Där fortsattes med möten tills år 1888 på hösten, då församlingen inflyttade i sitt nuvarande hem.

Under tiden hafva flere lärareombyten gjorts. L. J. Ahlstrom hade afgått från sin befattning och Christopher Silene intagit platsen som lärare, en plats som han skötte troget och på ett tillfredsställande sätt. Han gaf åt församlingen en säker hållning och god karaktärsriktning. Efter honom betjänades församlingen ett års tid af G. H. Lilja, en man som alltid var redo och villig att ömma och uppoffra för församlingen.

J. P. Forsell kommer näst i ordningen ibland predikanter och föreståndare. Han var en man som genom sina goda predikningar och sitt tålamod i lidande och motgångar, utöfvade ett hälsosamt inflytande på församlingen. Uno Brauer blef Forsells efterträdare, och under denna tid byggdes församlingens nuvarande trefliga och ändamålsenliga kyrka. Alla medlemmarne, stora och små, arbetade med en sällspord ifver och resultatet blef det bästa.

Svenska Baptistförsamlingens i Rockford, Ill., första kyrka.

Svenska baptistförsamlingens i Rockford, Ill., nuvarande kyrka, uppförd 1888.

Då kyrkan var färdig, kallades Petrus Swartz till lärare, och under fem års tid verkade han med nit och ifver. Under hans ledning och herdevård ökades församlingen snabbt, så att hon uppnådde den högsta siffra hon haft i medlemsantal, nämligen 269. Mycket folk kom för att höra ordet och allt syntes lofvande. Några svårigheter, såsom helgenistisk villfarelse i läran och ekonomiska förvecklingar stötte dock till och hade till följd bland annat medlemssiffrans nedgående till 193. Pastor Swartz lämnade 1894, hvarefter N. N. Morten, A. P. Hanson och en C. F. Levin tjänade någon tid hvar, tills församlingens nuvarande pastor, M. Larson, 1897 tillträdde föreståndareskapet, som han ännu (1900) innehar. Under Larsons tid har en lyftning i församlingen förnummits både i andligt och pekuniärt afseende.

Magnus Larson.

Nuvarande pastorn i svenska baptistförsamlingen i Rockford, Ill., föddes den 15 Augusti 1860 å ett landtställe i Älfsborgs län, Sverige. Han erhöll afgångsbetyg från folkskolan vid tio års ålder; men alldenstund vår Magnus redan nu visade stor lust för studier öfvade han elementära sådana under en informators ledning i tre år. Vid nitton år reste Larson till Amerika, i afsikt att genom arbete anskaffa sig medel till fullbordande af sina studier.

I sitt barndomshem hade han mottagit strängt kristlig uppfostran, samt närde från sitt nionde år längtan efter sann frid. Efter sex månaders vistelse i Förenta Staterna inträffade en afgjord öfvergång från mörker till ljus, från satans makt till Gud. Nu förföll

också tanken på vidare studier i den påbörjade riktningen. Han blef döpt af pastor O. Lindh i Mariner baptistkyrkan i New York, N. Y., den 16 September 1883 och började snart taga del i andlig verksamhet. Från skilda håll kommo nästan samtidigt påtryckningar om att han borde söka inträde i skolan vid Morgan Park. Han fann häruti en särskild Herrens ledning, och då allt stämde öfverens med en hos honom förefintlig inre maning begärde han och erhöll inträde vid den skandinaviska afdelningen af seminariet i Morgan Park. Här hade Larson den oskattbara förmånen att sitta vid den vördade d:r Edgrens fötter. På våren 1885 afskildes Magnus Larson till ordets tjänst, hvarvid John Anderson var ordförande och Frank Peterson sekreterare.

Under skoltiden tillbragtes ferierna i Chanute och Swede Center, Kansas. Den unge studenten, säges det, var där väl emottagen och gärna hörd. Icke få blefvo omvända till Gud, döpta och lagda till församlingen.

Sommaren 1885 verkade han med framgång i Scandia, Minnesota. Nu erhölls och antogs en kallelse att blifva föreståndare för församlingen i Chanute, Kansas, där han stannade i två år. Nettotillökningen i församlingen under denna tid var 25 medlemmar. Hans nästa fält var Topeka, Kansas, och arbetade han här i fyra och ett halft år. Under denna tid döptes mellan 90 och 100 personer. Medlemsantalet var, då Larson tillträdde 29, och då han lämnade 133. Under samma tid byggdes församlingens därstädes kyrka för en kostnad af tillsammans med tomten $10,000. På denna hvilade då en skuld af $1,500.

Magnus Larson.

Topeka, Kansas, utbyttes mot Stromsburg, Nebr. Hårda strider hade här utkämpats. Det behöfdes här en man med pastor Larsons energi och kraft. Lagens arm måste anlitas för att återvinna kyrkobyggnaden, som blifvit tagen i besittning af en fientlig skara. Det lyckades efter stora ansträngningar att rädda såväl kyrkoegendomen som församlingen. Tiden i Stromsburg blef endast ett och ett halft år, dock kommo icke så få till församlingen.

Pastor Larsons kall blef härnäst till Duluth, Minnesota. Hans arbete varade här fyra och ett halft år. Medlemsantalet steg under dessa år från 68 till 120. Omkring 50 af dessa blefvo af honom döpta. Hårda tider hade inträdt vid hans ankomst till Duluth, hvilka fortforo under hela tiden. Larson dels samlade dels gaf af egna medel $1,300 till församlingen, som hade en stor skuld på sin kyrka.

Den 1 Januari 1897 upptogs arbetet i förening med svenska baptistförsamlingen i Rockford, Ill., och har äfven här hans arbete krönts med framgång.

Pastor Larson är en mångsidigt och rikt begåfvad man. Han är en god talare, står orädd för en en gång omfattad sak. Hans bestämdhet och takt, ett väl utprägladt ordningssinne, gör honom till en lyckad ledare. Han är i sin krafts dagar och hinner, om ej Gud annorledes beslutar, utföra ett ännu större verk.

Första svenska baptistförsamlingen i Worcester, Mass.

För drygt 17 år sedan funnos några baptister i Worcester, Mass., som alla voro immigrerade från Sverige. Dessa kände behof af att sammansluta sig

till församling dels för egen nytestamentlig uppbyggelse, dels för att bland landsmännen verka för Kristi rikes utbredande. Denna deras önskan verkställdes och församling bildades den 17 Nov. 1880. Förhandlingarne leddes af pastor A. Tjernlund.

Man samlades den första tiden "här och där i husen" för offentlig och enskild gudsdyrkan; och sålunda fortgick verksamheten och man var lycklig och glad och hopen, som trodde, förökades något. I förtröstan på Guds löften vågade den lilla församlingen den 5 Mars 1881 kalla pastor P. A. Hjelm från Falun, Sverige, till sin pastor. Denne antog kallelsen och tillträdde den 4 Juli samma år. Församlingen räknade nu 16 medlemmar, men förökades med 12, som hade flyttningsbetyg från Falun, Sverige. Med en församling, som alltså räknade 28 medlemmar, var det Hjelm började sitt arbete i Worcester, Mass.

Herrens verk gick nu raskt framåt trots motstånd. så att medlemsantalet vid årets (1881) slut var 46.

I Augusti 1882 antog P. A. Hjelm kallelse till Moline, Ill., och efterträddes i Dec. af pastor Petrus Öström, från Örebro, Sverige. Under 1882 ökades medlemmarne till 95 och arbetet kröntes med välsignelse af höjden. 1883 väcktes förslag att bygga kyrka. En sådan uppfördes också i hörnet af Eastern ave. och Mulberry str. och invigdes den 31 Maj 1884. Den nya kyrkan hade sittplatser för 400 personer.

Pastor Öström stannade där i två år och fem månader, under hvilken tid många fördes till sanningens kunskap. Efter honom har P. A. Hjelm, L. J. Källberg, J. W. Hjertström och A. Tjernlund tjänat för-

Första svenska baptistförsamlingens i Worcester, Mass., kyrka,

samlingen. Hennes nuvarande pastor är sedan 1898 C. W. Anderson.

Församlingen har haft svåra bränningar att genomgå, isynnerhet under och såsom en följd af Källbergs föreståndareskap. I trots af allt har hon vunnit och skall vinna segrar i Herrens namn.

Svenska baptistförsamlingen i Boston, Mass.

Den 21 Augusti 1871 anlände pastor Lauritz Johanson från Göteborg till Boston. Han var ej i stånd att finna några troende svenskar i staden vid sin ankomst, och var han, så långt vi kunnat utröna, den förste svenske baptisten i Boston. I honom, mänskligt att tala, har svenska baptisternas verksamhet i Boston sin upprinnelse.

Pastor L. Johanson skrifver:

"På hösten 1871 började en verksamhet ibland skandinaver, särdeles ibland sjöfolk, uti en sjömanskyrka å Salem str. Där verkade jag tillsammans med en gammal norsk broder, Larson, tills jag i Maj 1872 reste till Chicago. Under dessa månader blef en och annan frälst bland sjöfolket. På uppmaning af några vänner i Boston att komma tillbaka dit, lämnade jag Chicago och var i Boston igen i September samma år. Efter en tid öppnades 'The Baptist Bethel' på Hanover street för svenska möten. Några personer blefvo där omvända till Gud; några svenskar och finnar läto sig ock där döpas.

Vid denna tid sammanträffade jag med K. A. Östergren, som studerade i Newton Centre, Mass. Han kom in till Boston och predikade ibland samt

hjälpte oss i många afseenden, särdeles med att få lokal i Tremont Temple, dit verksamheten flyttades i September 1873. Där fortsattes med reguliära möten två gånger på Söndagen och bönemöte hvarje onsdagskväll. Gud bekände sig till oss så att själar blefvo omvända och icke så få döptes och blefvo medlemmar af Tremont Temple-församlingen. Kanske voro de inalles 29, som till slutet af år 1874 förenat sig med ofvannämnda församling, de flesta af dessa genom dop".

Den 16 Januari 1875 sammanträdde i pastor Johansons hem i N:o 48 Shawmut ave., för att organisera arbetet, följande personer:

Bernhardina Anderson, Kristina Larson, Kristina Malmström, A. Lovisa Johnson, John Chellman, Betty Olson, A. Nilson, Kristina Lundin, Lina Samuelson, Andrew Peterson, Wilhelmina C. Johanson, Mary Person, P. Le Mander, pastor L. Johanson och K. A. Östergren. Dessa 15 trossyskon ordnade sig och förenade sig i full öfverensstämmelse med Guds ord som en församling med ordförande och tjänare i öfrigt. Från denna afton räknar baptistförsamlingen i Boston, Mass., sin begynnelse. Emedan ofvannämnda personer ej uttogo sina certifikat från Tremont Templeförsamlingen, utan voro nominellt medlemmar i den, så har inför amerikanska församlingar svenska baptistförsamlingen i Boston blott räknats som en mission, tillhörande Tremont Temple. Den var ock i själfva verket på grund häraf icke en självständig baptistförsamling. De räknade sig äfven själfva blott som en missionsförening till en början. Denna förening har dock under årens lopp tappat bort titel

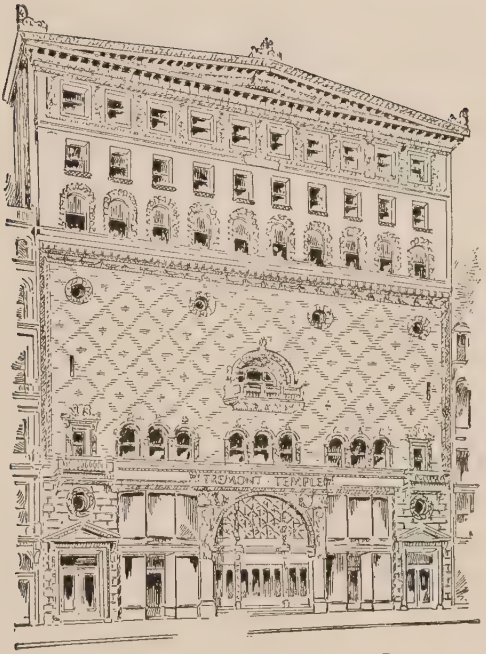

Tremont Temple, Boston, Mass.

"förening" — när och hvar kan ej utrönas — och har gällt inför svenska systerförsamlingar som en ordinarie baptistförsamling; den har äfven gjort skäl för sitt namn.

Det torde här vara på sin plats att vidfoga, det församlingens medlemmar ej förr än den 21 Juli 1896 utskrefvos från den amerikanska församlingen i Tremont Temple, och erkändes den 18 Mars 1897 genom formligt råd, bestående af delegater från femton systerförsamlingar, äfven inför de amerikanska församlingarne som en reguliär baptistförsamling.

Församlingens förste ordförande var K. A. Östergren, sekreterare P. Le Mander och kassör A. Peterson (numera den välkände pastor A. P. Ekman i New York). Dessa invaldes vid mötet den 16 Jan. 1875. Pastor L. Johanson var predikant och missionär. Vid församlingsmötet den 6 Mars samma år beviljades han ett månatligt understöd af $25.00, förutom hvad som kunde erhållas från amerikanska vänner.

Pastor L. Johanson fortsatte arbetet i församlingen till den 17 April 1878, då han antog kallelse från andra församlingen i Chicago, Ill. När han lämnade Boston hade inemot 70 förenat sig med församlingen, däraf omkring 47 genom dop.

Under de cirka 7 år Johanson var i Boston utöfvade han verksamhet i Worcester, Lowell, North Easton och Newport m. fl. platser. I Quincy och East Providence utbröt väckelse, därvid icke så få blefvo frälsta och läto sig döpas.

Efter Johansons flyttning hade församlingen en tid af beprövelser. Hon lyckades ej erhålla någon

pastor på tvänne år, trots alla försök i både Sverige och Amerika. Det var meningen, att då i Augusti 1879 pastor O. Lindh kom från Sverige, han skulle åtaga sig församlingsvården; men den 15 Augusti, samma dag han kom till Boston, blef Tremont Temple lågornas rof.

Pastor Lindh fortsatte härför resan till västern. Att församlingen ej gick under, då den nu var utan både hem och lärare, berodde på, näst Gud, de trosfriska och självuppoffrande syskon, som utgjorde denna grupp och som ej skydde några försakelser för uppehållande af missionen bland vårt folk. Naturligtvis var där några som nu, då det gällde att uppoffra sig mer än vanligt, bedja och arbeta i tro utan att se, drogo sig makligt tillbaka in i den oberoende amerikanska församlingen. Härom vittnar anmärkningar i församlingsboken sådana som dessa: "Går bland amerikanarne", — "Liknöjd för församlingen", — "Intet intresse för församlingen", — "Går i amerikanska församlingen", o. s. v. Det oaktadt vittnar förhållandena om att gruppen redan då vunnit stadga och en tät sammanslutning under sin jämförelsevis korta fostringstid.

Församlingen hyrde nu för ett år Freeman Place Chapel å Beacon street, och verksamheten pågick, ledd af församlingens egna bröder, på bästa möjliga sätt. Syskonen Ellen Peterson, Hattie och Lovisa Johnson m. fl. af församlingens veteraner från den tiden, tala med mycken rörelse om denna pröfvosamma period. Församlingen eller missionen hade nu tillryggalagt de första fem åren af sin bana och räknade i sitt sällskap omkring 63 själar vid begynnelsen af

år 1880. Flera af dessa namn måste dock strykas samma år.

På våren 1880 kallades pastor A. Tjernlund, som då studerade i Morgan Park, Ill., att blifva församlingens predikant. Han antog kallelsen och begynte sitt verk i Boston den 30 Maj samma år. Tills i Augusti höllos mötena fortfarande i Freeman Place Chapel, men som hyrestiden då var ute och Templet inom ett par månader igen var färdigt, förflyttades verksamheten dessa månader till "The Baptist Bethel" å Hanover street. I November samma år flyttades verksamheten tillbaka till Tremont Temple, som nu var återuppbyggdt. Nu såg det igen mera förhoppningsfullt ut för församlingen. Den hade både lärare och en centralt belägen samlingslokal. Att verksamheten lidit betydligt under växlingarne, som den haft att genomgå, synes vara påtagligt. Pastor Tjernlund säger: "Första bönemötet efter flyttningen tillbaka till Templet besöktes af 18 personer, förmiddagspredikningarne af från 5 till 15 personer, och kvällspredikan på söndagarne kunde det någon gång samlas nära 30 personer.

Efter något år af hvarjehanda rensningsarbete begynte Herren välsigna församlingen och dess lärare med glädjande tillökning i alla afseenden. Härom skrifver pastor Tjernlund:

"Utom att rätt många såsom nyomvända blefvo döpta, inflyttade också icke så få från Sverige, så att, då jag efter nära fem års samverkan med församlingen lämnade den i April 1885, var medlemsantalet 101".

Det vore intressant att i detalj följa utvecklingen denna församling; men vi måste af flere orsaker, så-

som utrymme och plan, härefter inskränka oss till blott några få anmärkningar.

Pastor Lauritz Johanson är grundläggare af församlingen och leder verksamheten de första sex åren. Pastor Axel Tjernlund har sedan varit församlingens föreståndare i två terminer, 1880—85, 1888—97. Pastorer, som kortare tider hafva arbetat i samband med församlingen äro: E. Lundin, John Westerberg och O. Lindh. Nuvarande ungdomlige och driftige pastorn Alf. Lindberg, tillträdde föreståndareskapet Mars 1897.

Bland pröfningar, som denna församling haft att genomgå, må vidare nämnas adventism, såsom en följd af adventistisk litteratur; Tremont Temples brand må också räknas till sådana.

Upp till 1900 hafva 841 medlemmar förenat sig med församlingen, 559 hafva under samma tid utgått, hvadan medlemsantalet nu (1900) är 282.

Alfred Lindberg.

I sammanhang med Bostons svenska baptistförsamling meddela vi en kort teckning af den man, som nu är dess pastor. Han är visserligen ännu ung — just börjat sin bana såsom vårdare af Guds församling, men af flere orsaker, däribland betydelsen af den församling han tjenar så väl som hans personliga karaktär, må en liten runa om honom här försvara sin plats.

Pastor Alfred Lindberg föddes den 10 Mars 1869 på Söderfors bruk i Uppland, Sverige. Då han var nio år dog hans fader, hvarefter gossen hade att för-

Alfred Lindberg.

tjäna sitt eget bröd — bana sin egen väg genom lifvet; han lärde snickareyrket.

I Mars 1885 blef han vid ett besök i hemmet omvänd till Gud och började strax verka för själars frälsning. I likhet med många andra nyomvända kunde han icke predika; men han läste Spurgeons predikningar för folket och arrangerade vittnesbördsmöten, hvarigenom han fick de troende att deltaga. Detta väckte intresse och mycket folk samlades söndagligen i privata hem och väckelse uppstod. Med baptister hade han haft liten eller ingen beröring; men han hade hört att de förkastade barndopet och "döpte om sig", samt att de i öfrigt voro ett mycket bittert och afskyvärdt folk. Efter att ha läst sin bibel i ett och ett halft år fick han dopfrågan klar och döptes i Dalälfven vid Söderfors på hösten 1886. Två år senare var han i Luleå i Norrland och deltog där lifligt i arbetet för Guds sak.

På våren 1889 anlände Lindberg till New York och blef medlem af därvarande svenska baptistförsamling. Här ledde han ungdomsarbetet och deltog i verksamheten så långt tiden och förmågorna sträckte sig tills 1892, då han inträdde i skolan i Morgan Park. Här studerade han tills på våren 1895. Under sin skoltid i Morgan Park undervisade han i svenska språket och geografi tvänne terminer. Genom privatstudium här i landet såväl som i Sverige har han samlat sig en icke ringa kunskap i många nyttiga ämnen. Den första församling han predikade för var i Sycamore, Ill., där han tillbragte sina första julferier under sin skoltid. Sommarferierna tillbragtes i församlingen i Meriden, Iowa, och sista julferierna i Cleve-

land, Ohio, dit han flyttade 1895 och tjänade församlingen därstädes i något mer än två år, hvarunder församlingen fördubblades. På våren 1897 antogs kallelsen till Boston, Mass., där Lindberg är kvar ännu, och af alla goda tecken att döma kommer han nog att blifva där länge. Äfven där har han rönt framgång och fått glädja sig åt församlingens tillväxt i alla goda riktningar. Omkring 120 hafva välkomnats till församlingen, hvaraf mer än hälften genom omvändelse och dop. Pastor Lindberg är en god, liflig, inspirerande och mycket omtyckt talare. Han äger en förmåga som få att intressera och behålla sina åhörares uppmärksamhet. När Herren förökar predikanternas skara med sådana tidigt beprövade, samfundstrogna män hafva vi all anledning att vara tacksamma.

Svenska baptistförsamlingen i Englewood, Ill.

Svenska baptisternas i Englewood jämte ombud från närgränsande baptistförsamlingar samlades till möte den 10 Oktober 1885 för att bilda en svensk baptistförsamling i nämnda stadsdel. Ombuden voro: John Ongman och E. Wingren från Chicago första församling; E. Sandell från Chicago andra församling; A. M. Lindh och Julius Bihl från South Chicago; samt A. P. Hanson och Louis Winberg från Joliet.

Pastor John Ongman valdes till ordförande och A. P. Hanson till sekreterare för mötet, hvarefter följande trossyskon: E. J. Edlind, Amanda Edlind, Louis Johnson, Kristina Johnson, John Erikson, Emma Erikson, John Nystedt, Rebecka Nystedt, C. E.

Englewood svenska baptistförsamlings kyrka vid Princeton ave., Chicago, Ill.

Svenska baptistförsamlingens i Englewood, Ill., nuvarande kyrka.

Sweiberg, Ida Sweiberg, Alfred Winberg, Anna Winberg, John Öst, Kristina Öst, Kristina Myrén, Louis Myrén, Mary Myrén och Lovisa Nelson, framlämnade sina betyg och på sedvanligt sätt förenade sig till församling.

Under tiden 1885—1900 intogos i församlingen 431 på betyg, 178 blefvo döpta, 22 intogos på bekännelse och 36 blefvo återupptagna. Medlemsantalet var vid 1899 års slut 392.

Följande pastorer hafva arbetat i samband med Englewoods församling: Petrus Swartz, A. Backlund, J. P. Forsell, C. G. Lagergren, och nu sedan 1893 Erik Rosén.

Församlingen har haft kyrkoegendom allt från början af sin tillvaro såsom sådan. Utom hennes nuvarande kyrka, som uppfördes 1898, återgifves genom illustration äfven en äldre, som var belägen vid Princeton ave.

Församlingen i Englewood är en lifskraftig sådan, och ledes som ofvan nämnts af pastor Rosén*), en vislig och bepröfvad man af den äldre stammen. Framgången är stadig.

Lake View svenska baptistförsamling.

Ursprunget till denna församling är en mission, utöfvad af Chicagos första församling. Missionen började formligen den 26 Juli 1886, då en missionsförening bildades af följande personer: Redaktör E. Wingren, Mrs. Bianca Wingren, Miss Jeanette Wingren,

*) En kort biografi om pastor Erik Rosén finnes införd i första delen af detta arbete, sid. 152.

August Olson, Mrs. Lovisa Olson, John Kling, Mrs. Carolina Kling, Christian Johnson, Mrs. Augusta Johnson, K. A. Karlson, Mrs. Anna C. Karlson, Andrew Larson och Mrs. Karin Carlson.

Red. E. Wingren förestod verksamheten, som florerade. Tomt anskaffades och kyrka byggdes och snart började den tanken göra sig gällande att man borde bilda församling. "Visserligen", säges i tioårsberättelsen, "var det svårt att upplösa kära och dyra förbindelser med församlingen; men fältets behof af en kraftigare verksamhet än den, de kunde utföra som en missionsförening, föranledde beslut att bilda en församling", hvilket inträffade den 6 November 1889.

Vid detta högtidliga tillfälle voro de närmaste systerförsamlingarna representerade genom ombud, hvilka godkände det steg, som här togs såsom visligt och af fältets behof påkalladt. Rådet, inom hvilket P. A. Hjelm var ordförande och A. P. Nelson sekreterare, biträdde äfven vid församlingens organisation.

Församlingen bildades af följande personer: Red. E. Wingren, Mrs. Bianca Wingren, Miss Jeanette Wingren, August Olson, Mrs. Lovisa Olson, John Kling, Mrs. Carolina Kling, Christian Johnson, Mrs. Augusta Johnson, Miss Anna Johnson, Joseph Franzén, Mrs. Adelina Franzén, K. A. Karlson, Mrs. Anna C. Carlson, Andrew Larson, Mrs. Mary Larson, C. J. A. Peterson, Mrs. Emma Peterson, C. G. Lindgren, Nils Lund, Anders Matson, Mrs. Anna Sofia Oman, Mrs. Karin Carlson, Mrs. Anna Lagerlöf, Miss Mary Larson, Miss Christina Larson, Miss Anna

Svenska baptistförsamlingens i Lake View, Ill., kyrka.

L. Holmberg, Miss Margaretha Anderson, Miss Lovisa Berglund och Miss Ida Broberg, tillsammans trettio, alla på betyg från Chicago första församling.

Församlingens första tjenstemän voro: Red. E. Wingren, ordförande; K. A. Karlson, sekreterare och John Kling, kassör. August Olson och Christian Johnson valdes till diakoner, hvilka befattningar de innehafva ännu. Trustees blefvo August Olson, John Kling och Christian Johnson.

Lake View missionsförening och församling hafva betjänats af följande predikanter och pastorer: P. Rosenholm, C. E. Benander, Theo. Grandin, N. N. Morten, Nils Ek, C. W. Anderson, och nu sedan 1898 Petrus Swartz. Denna församling har äfven hon haft att glädja sig åt framgång. Medlemsantalet är 224 och kyrkoegendomen värd $12,000.

Petrus Swartz.

I sammanhang med församlingen i Lake View må nämnas hennes pastor, som fastän jämförelsevis ung, redan är tämligen mångbetrodd inom svenska baptistsamfundet.

Pastor Swartz är född i Ousby socken af Kristianstads län den 13 April 1860. Han blef omvänd vintern 1881 i Stockholm, Sverige, samt döpt af pastor Wilh. Lindblom den 15 April samma år. Endast ett år efter sin omvändelse eller sommaren 1882 började han förkunna evangelium om Jesus sin frälsare.

Då pastor Swartz sålunda blifvit viss om sin kallelse och pröfvats i ordet och läran ingick han Betelseminariet i Stockholm 1884 och studerade där ett år. Därefter fortsatte han sina studier i Morgan

Park samt graduerade därifrån på våren 1889. Såsom pastor har han tjänat församlingarna i Englewood, Pullman (nu Chicago fjärde), Rockford, Omaha och för närvarande i Lake View.

Pastor Petrus Swartz är en bepröfvad arbetare, den där rätt delar sanningens ord. Hans predikan är gedigen, anderik, manande till ett sant helgadt troslif. Han har rikt välsignats af Herren i sitt arbete och varit lyckad som församlings-föreståndare. Man lär icke känna pastor Swartz så hastigt; men känd finner man honom vara en flärdlös, vänsäll och pålitlig kristen och medarbetare. Samfundet behöfver många sådana män.

Chicago har icke mindre än elfva svenska baptistförsamlingar inom sin "hank och stör". Utom de församlingar, öfver hvilka tecknats en liten historik, hafva vi:

Svenska baptistförsamlingen i South Chicago, bildad 1882.

Chicago fjärde svenska baptistförsamling, bildad 1882.

Salem-församlingen, bildad 1890.

Svenska baptistförsamlingen i Austin, bildad 1891.

Svenska baptistförsamlingen i Humboldt Park, bildad 1891.

Tabernakel-församlingen, bildad 1893.

Elim-församlingen, bildad 1899.

Dessa yngre och mindre församlingars historia tillhör framtiden.

Till den senare kategorien hör ock första svenska baptistförsamlingen i Evanston, Ill., bildad 1886.

Petrus Swartz.

Evanston ligger vid Chicagos nu varande stadsgräns, hvarför hon egentligen tillhör den tecknade gruppen.

Svenska baptistförsamlingen i Oakland, Cal.

Sommaren 1884 anlände pastor Gustaf Liljeroth till Californien, efter att hafva grundlagt baptistförsamling i Portland, Oregon, och måhända i Nehelim Valley, samma stat. Med hopp om framgång började han sitt arbete i Oakland, Cal., 1884.

Våra närvarande resurser tillåta ingen om än så kort historik af Oakland svenska baptistförsamling — den äldsta i Californien. Genom henne började verksamhet i San Francisco. Hennes grundläggare är den godmodige, på sin tid verksamme och nu sedan några år tillbaka hemförlofvade pastor Liljeroth. Hon äger kyrka och är kanhända den mest stabila af våra församlingar på kusten. Utom grundläggaren, som bör räknas till våra veteraner, har hon sedan förestått bland andra af sådana män som pastor Allfrid Sjölander och sedan 1897 af A. W. Backlund, båda begåfvade, verksamme och om Guds församling nitälskande män.

Gustaf Liljeroth.

Det skulle säkert och med rätta anses såsom en lucka om Gustaf Liljeroths namn och bild fattades i ett arbete som detta.

Pastor Liljeroth föddes i Sandhults socken nära Borås. Fadern dog tidigt och modern, som var änka, hade svårt att anskaffa dem lefvebröd, hvarför vår Gustaf ej blef i tillfälle att börja skola förr än vid 13

års ålder. Med lust och anlag för studier lyckades han finna hjälp och medel, och med tanken på att blifva präst genomgick han nödvändiga förberedande studier och därpå sex klasser i elementarskolan i Göteborg. Då Liljeroth hunnit så långt på vägen mot det prästerliga målet blef han förd från mörker till ljus. Han blef frälst från synden och världens barnaläror; ledd till bibelns lära om dop och församling blef han döpt i Uppsala af C. G. Lagergren.

Sedan Liljeroth till de kunskaper han redan förvärfvat lagt en kurs i Betelseminariet i Stockholm begaf han sig ut på Guds åkerfält.

Så bildade han och förestod baptistförsamlingen i Sala. Här samlade han också medel för ett kapell. Samtidigt, som det synes, gjorde han vidsträckta resor i landet i nykterhetens intresse. Till Förenta Staterna reste han 1882 och blef en vägrödjare för svensk baptistverksamhet på västkusten, hvarest han bildade församlingar i Portland, Oregon och Oakland, Cal. Hans kroppskrafter voro små, men i jämförelse med dem utförde han ett stort verk. Hans sista fält var Chicago fjärde församling (Pullman). Han dukade tidigt under för en svår lungsjukdom, sökte sin hälsa i fosterlandet, men fick i Hellby nära Eskilstuna den 31 Juli 1891 sluta sin jordiska bana. Han afsomnade i en triumferande tro på Jesus med orden: "Jag lefver, I skolen ock lefva".

A. W. Backlund.

Pastor Backlund år, född den 6 December 1862 i Garpenberg, Dalarne, Sverige, och omvänd till Gud vid nitton års ålder. "Som vi", säger Backlund, "då

Gustaf Liljeroth.

alla voro lutheraner och min fader lofvat mig att få bli präst i statskyrkan, var det ej att tänka på annat än kyrkan och dess härlighet''. Backlund insåg snart att statskyrkan ej var den i bibeln omtalade Guds församling, hvarför han pingstdagen 1882 lät sig döpa i By af Anders Samuelson från Dala Husby, och hälsades välkommen till församlingen af broder Dubois från Domnarfvet.

Strax han blef omvänd kände han det som sin kallelse att säga andra, hvad Jesus gjort för honom. Han begynte först med söndagsskola i olika byar samt ledde små möten här och där i husen. Uppmuntrad af bröderna fortsatte han och gjorde så sin första missionsresa till närgränsande socknar hösten 1883, då han på vintern fick bevittna och glädjas öfver stora väckelser i flera socknar. På våren samma år kallades han att arbeta som distriktpredikant och fortsatte därmed tills han i Maj 1885 reste till Amerika.

Hans första arbete här var i förening med församlingen i South Chicago, under de sex månader församlingen var utan pastor.

I Januari 1886 antog han kallelse till den lilla nybildade församlingen i Englewood, Ill. (Församlingen räknade 17 medlemmar). Här var ett hårdt arbete, ty församlingen var liten och fattig, hade ingen lokal att samlas uti, kunde ej få någon hjälp med ekonomien, hade intet anseende bland folket m. m. Men efter ett års hårdt arbete välsignades församlingen af Herren med en väckelse. Ganska många blefvo frälsta och på hösten 1887 räknade församlingen 70 medlemmar och hade under sommaren byggt en kyrka, som invigdes i Juli samma år.

På hösten 1887 lämnade Backlund församlingsvården och gick ut på fältet utan understöd från något sällskap för att predika på platser, där inga församlingar funnos. Efter någon tid antog han kallelse af Illinois-konferensen att blifva missionär i Illinois och Indiana, hvilken plats han innehade tills han på hösten 1889 ingick vid seminariet i Morgan Park, Ill.

Under den tid han var i Illinois tills tiden, då han ingick i Morgan Park, hade han antingen ensam eller i sällskap med andra bröder deltagit i bildandet af åtta församlingar, af hvilka sju utföra ett godt arbete i dag, och en upplöstes genom utflyttning.

Nu inträdde delvis ett afbrott i arbetet på fältet på grund af studier. — I Sverige genomgick Backlund de vanliga folkskolorna, och på mellantiden tills han ingick i seminariet läste han något privat. Han graduerade från seminariet på våren 1891.

Under fritiderna vid skolan arbetade han i förening med flera församlingar. Sommaren 1890 förestod han första församlingen i Chicago medan pastor Hjelm var i Sverige för att reparera sin nedbrutna hälsa.

På våren 1891 reste pastor Backlund till Seattle, Wash., till hvilken församling han antagit kallelse. På vägen till Seattle stannade han i Salt Lake City, Utah, och organiserade en församling i mormonstaten. I Seattle var Herren med och välsignade arbetet rikligen, men B. måste snart, den 11 November 1892, på grund af nedbruten hälsa lämna Seattle för Californien.

Sjuk reste han sålunda till södra delen af Californien, där han fick kallelse att för sex månader ar-

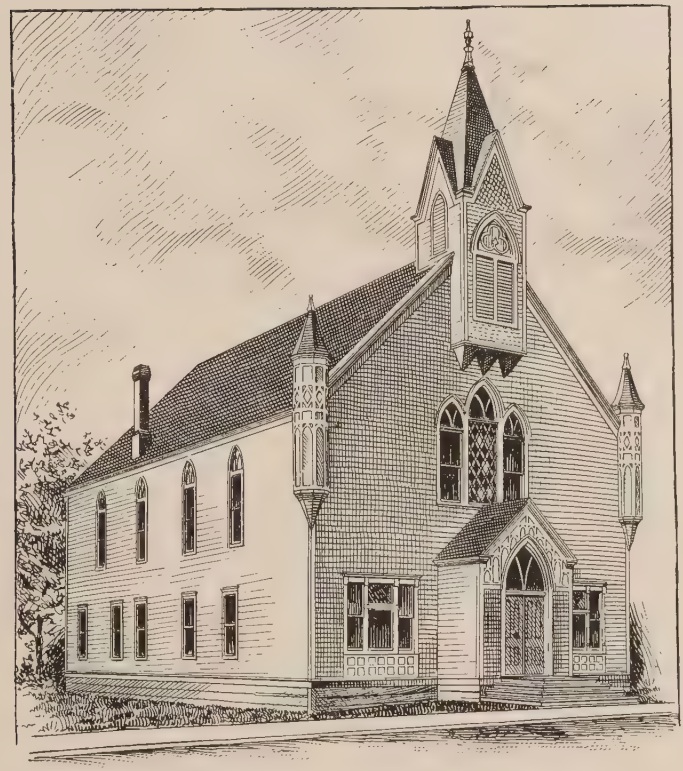

Fjärde svenska baptistförsamlingens i Chicago, Ill., kyrka.

beta som missionär. Sedan antog han kallelse af församlingen i Los Angeles att blifva dess predikant och föreståndare, och fortsatte därmed tills den 1 Oktober 1897, då han öfvertog vården af församlingen i Oakland, samma stat. Under tiden han var i Los Angeles ombyggdes kyrkan, och hade han förmånen att hälsa mellan 70 och 80 personer välkomna till församlingen.

Vi finna häraf att pastor Backlund är frisk till kropp och själ, fullkomligt arbetsför och drager framåt till seger.

Första svenska baptistförsamlingen i San Francisco, Californía.

Af det föregående hafva vi sett att pastor Gustaf Liljeroth var den, som grundlade svensk baptistverksamhet i Oakland, Cal. Han var också den förste, som i San Francisco började liknande verksamhet. Att icke något vidare synligt resultat följde var icke hans fel, och antagligen ingen annans. Omständigheter förefunnos, hvilka reste nästan oöfverstigliga hinder i vägen. Inför Gud skall dock på den stora dagen möjligen bli synligt mer af pastor Liljeroths arbete, än i tiden kan uppvisas. Faktiskt är dock att första svenska baptistförsamlingen i San Francisco, Cal., är dotter-församling till Oaklands, Cal.

Pastor C. M. Nelson, Liljeroths efterträdare som pastor i Oakland, upptog också nu med större framgång verksamheten i San Francisco, Cal. Han kunde nämligen först taga åhörarne med sig.

Till en början höllos möten i den första amerikanska kyrkan, men emedan den visade sig vara

olämplig, hyrdes ett rum på Mission street. Småningom började åhörareantalet ökas, några inflyttade. Gud bekände sig till det goda verket, och man började tänka på möjligheten och nödvändigheten af att organisera församling. Denna tanke förverkligades den 15 Februari 1889, då en församling utaf 14 medlemmar, de flesta med betyg från Oakland, bildades i den första amerikanska baptistkyrkan under pastor Nelsons ledning. Några amerikanska bröder hade på kallelse samtidigt infunnit sig. Pastor Nelson, den ende svenske predikant närvarande, gaf dessa bröder äskade upplysningar med afseende på, och nödvändigheten af svensk verksamhet, samt hvilka framtidsutsikter en dylik verksamhet kunde hafva. De amerikanska bröderna uttryckte sin tillfredsställelse med den nybildade församlingen samt sin tacksamhet till Nelson för det arbete han utfört.

Då församlingen organiserades ägde hon hvarken tomt, hus eller kapital, endast fjorton fattiga och oansedda medlemmar. Dock voro dessa medvetna om, att församlingen var bildad efter nytestamentligt mönster och sålunda förvissade om Guds välbehag. Till en början höllos möten på söndagseftermiddagarne kl. 3, då pastor Nelson från Oakland vanligen kom öfver och predikade. Emedan den lilla lokalen var obekväm sökte man och erhöll en mera praktisk sådan, nära intill den förra. Då verksamheten först i Juli flyttades in i denna lokal, ändrades tiden för mötena till kl. 11 f. m. och 7.30 e. m. Söndagar, samt bönemötena från Fredagar till Onsdagar kl. 8 e. m. Mr. M. Paulson, hvilken valdes till församlingens ordförande vid dess organisation, predikade. Han ar-

Första svenska baptistförsamlingens i San Francisco, Cal., kyrka.

betade med sina händer för sitt uppehälle. Redan från början var man betänkt på att få en man, som kunde ägna hela sin tid åt verksamheten. Kallelse utfärdadades till pastor Aug. Olson, då i Los Angeles, Cal., hvilken antogs och öfvertog han församlingsvården i Oktober 1889. Pastor Olson arbetade med trohet och sannt nit. Under hans verksamhetstid blefvo åtskilliga frälsta och döpta. Många förenade sig med församlingen medelst betyg.

Nödvändigheten af att få en egen samlingslokal gjorde sig förnimbar. Men blott att förskaffa en centralt belägen tomt var mer än den unga församlingen kunde åstadkomma. En god början gjordes dock, i det att subskriptioner upptogos för byggnadskassan, till hvilken syföreningen redan samlat en liten grundfond, som sedan från tid till tid förökades. I April 1890 organiserades söndagsskolan under Mrs. Aug. Olsons ledning. Sålunda synes att verksamheten gick, om än sakta, framåt. Pastor Olson inlämnade sin resignation och flyttade i Dec. 1892 till Seattle, Wash., dit han blef kallad. Vid årsmötet i Jan. 1893 var medlemsantalet 71.

Efter pastor Olson antog pastor C. M. Nelson församlingens kallelse och arbetade denna gång i samband med henne från hösten 1893 tills inemot slutet af år 1895, hvarpå pastor Mats Karlson tjänade henne i sex månader. Båda synes hafva arbetat troget och med nit, dock med mer eller mindre ringa framgång. Under mellantiden, tills församlingens nyvalde lärare pastor Chas. Palm omkring den 1 Jan. 1897 anlände, betjänades församlingen med ordets predikan af C. M. Nelson, d:r Edgren och J. O. Johnson. I början

af Jan. 1897, då pastor Palm anlände, räknade församlingen 90 medlemmar. Ännu höllos mötena i hyrd lokal; men redan föregående höst hade man fått syn på en tomt vid 10:de gatan och beslöts att köpa den för en summa af $2,500. Kyrkan, som nu är uppförd på denna tomt, är 70 fot lång och 44 fot bred och kostar $8,000. Hon har sittplatser för 500 personer och upplyses med elektriskt ljus. Pastor Chas. Palm har haft att glädja sig åt en stadig framgång och har i missionärinnan Hulda Löfgren haft en god medarbetare. Medlemsantalet är enligt statistiken för 1899—1900, 147.

Charles Palm.

Pastor Palm föddes i norra Västmanland år 1859 och hade vid 13 års ålder genomgått folkskolan med högsta betyg och fortsatte sedan med studier tills han blef konfirmerad. Omvänd till Gud blef Palm några dagar innan han fyllde sitt 18:de år. Han hade förut från tidigaste år varit medveten om frälsningens nödvändighet, hvilket utan tvifvel var en frukt af hans moders undervisning och böner. Hon var en ädel, from kvinna och Herren hemförlofvade henne då Palm var blott 13 år gammal. Endast få troende funnos på trakten där han bodde, hvadan han i saknad af nödig undervisning "gick under lagen" i fyra månader. År 1880 i April månad blef han döpt och samma år reste han till Amerika. Pastor Palm kände tidigt Herrens maning och kallelse till sitt verk, hvadan han genast efter sin omvändelse började vittna om Herren och hålla söndagsskola m. m. Här i Amerika tänkte han sig kunna finna flera ut-

Chas. Palm.

vägar att förskaffa medel för att bättre kunna utrusta sig för predikokallet. Med penningen kom kärlek till densamma, från hvilken Gud måste frälsa honom och använde därtill en sjukdom, som varade i åtta månader. År 1834 inträdde han uti predikantskolan vid Morgan Park och graduerade år 1887. Under skoltiden tjänade han församlingarna i Kansas City och Topeka, Kansas. Efter fullbordade studier verkade Palm som missionär i Kansas i nära tre år. I Sept. 1889 började Palm sin verksamhet i Evanston, Ill., hvarest han stannade tills i Jan. 1897. Under denna tid uppbyggdes den nätta, trefliga kyrkan och det ändamålsenliga boställe församlingen nu äger. Äfven fick han se församlingen växa i inre kraft och numerärt hänseende ifrån en liten till en rätt ansenlig skara. Palm är nu sedan 1897 pastor i San Francisco, Cal., där en ny och treflig kyrka uppbyggts och saken haft stadig framgång.

Palm är en mycket energisk och företagsam arbetare. Inga hinder tyckas vara stora nog att trotsa hans mod. I sina predikningar som i arbetet i öfrigt är han enkel, praktisk och liflig Hans ungdomliga och vänsälla sätt gör honom till vän af både gamla och unga. Han är en god organisatör och förstår att sätta krafterna inom sin församling i verksamhet. Hans hustru, dotter till Wassell i Sister Bay, Wis., är en mycket förståndig, gudfruktig och verksam kvinna, som i allt delar sin mans intresse och kärlek för Guds sak. Deras hem är ett lyckligt och gästvänligt kristligt sådant, där man trifves godt och väl. Där har mången medlem och resande predikant och andra funnit ett ömt och varmt välkommen.

FJÄRDE KAPITLET.

Fortsatt framåtskridande och utveckling.

1871—1898.

Tillkomsten af dessa äldre, större eller inflytelserikare församlingar, af hvilka här ofvan en kort historik tecknats, må vara representativ. Så där har det gått. Några från gamla landet invandrande baptister ha slagit sig ned i stad eller på land, börjat samla sig omkring Guds ord, och då antalet och andra omständigheter tillåtit det hafva de organiserat sig till församling. Därpå har verksamheten vanligen utvecklats, någon ordets tjänare, från början eller en tid efter, kallats att leda och förkunna evangelium i det samhället och andra samhällen. På detta sätt har åter verksamhet börjats i närgränsande städer eller settlement och församlingar bland mindre eller större grupper af landsmän i sin ordning bildats. Nya fält hafva dock oftare upptagits och nya församlingar organiserats af resande predikanter, kolportörer och missionärer.

Många äro de trogna Jesu vittnen, som genom outtröttlighet i arbetet, heligt nit om själars frälsning och förkunnandet af ett rent evangelium, hafva medverkat till den stora framgången. Några biografier äro i all korthet tecknade. Ett fåtal skall ännu finna rum. Många af dem komma aldrig att få sina namn i våra häfder; ytterst få äro de hvilkas lifsgärning af brist på utrymme ens

Svenska baptistförsamlingens i Evanston, Ill., kyrka.

kan nämnas i kortaste ordalag i detta arbete. Bland den skara af ädla Guds män, som sedan 1871 varit banérförare må blott nämnas följande namn: John Ongman, Frank Peterson, J. A. Edgren, C. Silene, N. Hayland, A. B. Nordberg, M. Dahlqvist, O. S. Lindberg, A. Tjernlund, L. Johanson, John Westerberg, Gust. Liljeroth, A. P. Ekman, J. P. Forsell, E. Wingren och P. A. Hjelm.

Vi ha endast delvis följt den svenska baptiströrelsens utbredning i detta land. Vi hafva funnit banbrytares självförsakande arbete rikligen välsignadt af Herren, och församlingar såsom en frukt planterade snart sagdt i alla delar af Förenta Staterna. På samma gång som vi erinra oss att trogna och framgångsfulla män uppväckts och fostrats i vårt fädernesland och, så att säga, där tagit första stegen, sedan gått i spetsen i evangeliseringsarbetet i detta vårt adoptivland, må vi ej förglömma den stora välsignelse, som härflutit från vår af Edgren under så stora självuppoffringar bildade predikantskola. En sky af vittnen har utgått från henne. Hon har varit en härd där af Gud kallade helige män fått andlig fostran för sitt kall och gått ut värmda af Guds kärlek, förkunnande det glada budskapet.

Dessutom böra vi icke glömma det skrifna ordet — den periodiska pressen och annan litteratur som utsändts — och den framstående del redaktör E. Wingren m. fl. hafva haft i detta arbete.

Utom församlingarnes och enskildes företag hafva också små föreningar uppkommit för befrämjande af evangelii predikan bland våra landsmän. Så bildades

1886 Nordvestra Minnesotas Missionsförening och kort därefter Nordöstra Minnesotas Missionsförening. Den förstnämnda hade missionär på fältet i nära åtta år, och mycket godt uträttades — själar blefvo frälsta och församlingar bildade. Den sistnämnda föreningen fortfar ännu. En dylik missionsförening har under flera år arbetat i Wisconsin.

I samband med statskonferenser och senare äfven med söndagsskolföreningar har "Am. Bapt. Publ. Society" understödt kolportörer och söndagsskolmissionärer. Bland sådana må nämnas Olof Bodien, som i flera år var sällskapets representant i Minnesota; John P. Rosqvist i samma stat; Hagström och Nordlander i Illinois; Engberg i "östern", samt Göranson och Johnson i Västra Washington m. fl. Alla dessa hafva utfördt ett godt arbete såsom söndagsskolmissionärer och evangelister, till hvilket allt vi i det följande något vilja återkomma.

Samfunds-tidningar.

Redan tidigt kände de svenska baptisterna här i landet behof af ett tidningsorgan, som kunde tjäna dem såsom en föreningslänk genom inbördes meddelanden och behandling af deras gemensamma angelägenheter.

Det första försök af svenska baptister att utgifva en samfundstidning gjordes i Galesburg, Ill., 1860. Namnet på denna tidning var "Evangelisten", tydligen adopteradt från A. Wibergs "Evangelisten", som då redan fyra år utkommit i Stockholm. Icke allenast namnet var taget af den senare utan plan och format voro alldeles lika. Redaktionen är okänd;

men man prenumererade hos en viss Ahnberg och priset var $1.00 för år. Denna Galesburg-Evangelist synes endast ha blifvit årsgammal.

Det andra*) försöket gjordes på uppmaning af en konferens, som hölls i Minneapolis 1873, till d:r J. A. Edgren att utgifva en samfundstidning, och följaktligen utgaf Edgren "Zions-Vakt". Icke ens denna blef långlifvad.

Bättre lyckades det med "Evangelisk Tidskrift" äfven den af d:r Edgren, hvars första nummer utkom i November 1877. Biträdd af åtskilliga bröder fortfor d:r Edgren att utgifva "Evangelisk Tidskrift" tills i Februari 1880, då den öfverlämnades till red. E. Wingren, som sedan dess varit hennes utgifvare och redaktör.

Första året utgaf han "Evangelisk Tidskrift" efter samma plan, format och antal nummer (ett i månaden), som då han mottog densamma, men rönte sådan uppmuntran från allmänhetens sida, att han följande året kunde öka formatet och utgifva två nummer i månaden utan att höja priset, som var $1.00. Wingren fortfor därmed vid sidan af predikoverksamhet och församlingsvård till nära slutet af 1884. Behofvet af veckotidning gjorde sig nu allt mer och mer gällande, hvilket gaf anledning till tidskriftens hela omgestaltning. Tidningen utgafs från och med den 1 Januari 1885 hvarje vecka. Namnet ändrades till "Nya Wecko-Posten". Utom samfundsangelägenheter och uppbyggelse in-

*) Äfven af K. A. Östergren utgafs en tidning "Facklan", som ock blef af kort varaktighet.

rymdes från denna tid en afdelning för söndagsskolan, en afdelning lättare läsning för ungdom, en afdelning allmänna nyheter från Sverige, samt en afdelning allmänna nyheter från in- och utlandet. Priset för Nya Wecko-Posten blef $1.50.

Sedan dess har tidningen utvidgats två gånger, nämligen 1890 från fem- till sexspaltig och 1893 från sex- till sjuspaltig. För öfrigt har den intill närvarande tid fortgått efter oförändrad plan, hvad innehållet angår. I mån af ökad spridning och därmed ökade inkomster, har mera kostnad nedlagts på och mera omsorg ägnats åt ett värdefullt och omväxlande innehåll.

Från och med Januari 1887 började E. Wingren utgifva "Dufvo-Posten", religiös barntidning för söndagsskolan. Denna tidning öfverlämnades 1895 åt "Am. Bapt. Publ. Society", hvilket sällskap då började utgifva "Barnens Tidning".

"Barnens Tidning" är en fyrasidig veckotidning, med godt, för barnen afpassadt innehåll och vacker utstyrsel. Den utgifves från Philadelphia, Pa., samt redigeras af Henry Nelson, Chicago, Ill., och S. Svenson, Philadelphia, Pa.

"Trons Seger" är ett annat tidningsföretag, som kom till stånd under 1880-talet. Denna tidning var månatlig, ultra-spirituell och ultra-chiliastisk den tid hon lefde, men blef af kort varaktighet.

År 1889 började A. G. Hall och A. Sjölander utgifva "Missions-Bladet", första året två nummer i månaden men därpå hvarje vecka. Missions-Bladet vann ett varmt mottagande och icke ringa spridning; såldes af grundläggarne 1892 till L. J. Ahlström. Missions-

Bladet mötte flera vidrigheter, däribland en för utgifvarne ruinerande eldsvåda, och slutade tidningen utkomma 1895. Hon hade före sitt frånfälle valt det anspråksfulla namnet: "Svenska Baptisternas Tidning".

I östra staternas konferens hafva A. Tjernlund och J. W. Hjertström under några år utgifvit "Tempel-Facklan", "Vakttornet" och "Östra Vecko-Posten", den förra afsedd för svenska församlingen i Boston och den senare för vidsträcktare spridning. Den sistnämnda köptes af Missions-Bladet, ingick i detta, som nu kallades "Svenska Baptisternas Tidning", hvarpå hon som sagt förgicks.

Äfven dessa tidningar inom samfundet, hvilka af en eller annan anledning dött, hafva haft sin mission att fylla. Vi veta att tusenden minnas dem med saknad. Det att de dogo är icke något säkert bevis för att de icke voro värda att lefva. "Ungdomens Tidning" och "Fyrbåken" äro nämnda i sammanhang med beskrifningen af ungdomsrörelsen.

Båda dessa tidningar äro utmärkta organ för den allt mer sig utbredande ungdomsrörelsen. "Ungdomens Tidning", som låg i dödsryckningarne och dessutom råkat i vanrykte, räddades af redaktör A. A. Holmgren, som redigerar henne på ett utmärkt sätt. Hon är både på grund af utstyrsel och innehåll en prydnad för vår periodiska litteratur.

"Fyrbåken", som började utkomma 1898 och redigeras af Robert Larson, är en tidning i pamflettformat å 12 sidor. Hon är en andligt sund och tidsenlig tidskrift med omväxlande innehåll och uträttar

mycket godt bland den läsande ungdomen. Båda dessa tidningar äro månatliga.

"Macedoniska Ropet", en liten pigg missionstidning, som redigeras och utgifves af pastor Frank Peterson. Hon är nu i sitt elfte år. Detta blad, som är månatligt, har varit till stor uppmuntran och upplifvat missionsintresset.

Dessutom ha pastorer utgifvit s. k. församlingstidningar månatligen. Initiativet bland våra svenska pastorer härtill togs redan på 1880-talet af Frank Peterson, då pastor för första svenska baptistförsamlingen i Minneapolis, Minn. Församlingsblad hafva sedan tillfälligtvis utgifvits af flere bröder å olika orter. Dessa ha varit till stor nytta för församlingar och samhällen, där de utgifvits. Af dessa må följande nämnas:

"Församlings-Bladet", Minneapolis, Minn. Utgifvare: Frank Peterson.

"Församlings-Bladet", Minneapolis, Minn. Utgifvare: O. Bodien.

"Bethel Herald", Minneapolis, Minn. Utgifvare: C. E. Oberg.

"Församlings-Vännen", St. Paul, Minn. Utgifvare: O. P. Peterson.

"Församlingen och Hemmet", Chicago, Ill. Utgifvare: G. A. Hagström.

"Månads-Posten", Chicago, Ill. Utgifvare: Th. Hessel.

"Församlings-Vännen", Lake View, Ill. Utgifvare: Petrus Swartz.

"Tempel-Facklan", Boston, Mass. Utgifvare: Alfr. Lindberg.

"Församlings-Posten", Worcester, Mass. Utgifvare: C. W. Anderson.

"Herde-Rösten", Evanston, Ill. Utgifvare: A. G. Hall.

Böcker.

Icke så få böcker med baptistisk färg hafva publicerats. Vi kunna här ej gifva en historik öfver vår bokspridning. Tid och utrymme tillåta oss icke ens att omnämna allt i den vägen.

Endast följande: "Biblisk Troslära", "Bibeln Guds Bok", "Bibeltolkningens Lagar", "Minnen" och "Brännande Frågor", "Öfversättning och Utläggning af Mattei Evangelium", — alla af d:r J. A. Edgren; "Theodosia Ernest", öfversättning; "Klosterlifvet Afslöjadt", öfversättning; "Chas. H. Spurgeons Lif och Verksamhet", öfversättning; utgifna af E. Wingren; "Andens Ämbete", öfversättning; "Huru Kristus kom till Församlingen", öfversättning, m. fl. utgifna af "Am. B. Publ. Soc."; "Sabbaten" af O. Lindh, och "Nytt och Gammalt" af C. G. Lagergren, samt "Sjundedags-Adventismen Förkastad", öfversättning, utgifven af "Swedish Bapt. Publ. Soc." Bland sångböcker må nämnas: "Frids-Basunen" utgifven af E. Wingren; "Valda Hymner" och "Triumf-Sånger", utgifna af "Am. Bapt. Publ. Soc."

E. Wingren.

Bland dem som verkat till fromma för en sund utveckling af svenska baptisterna i Förenta Staterna intager E. Wingren ett framstående rum, i synnerhet

genom "Nya Wecko-Posten". Några anteckningar ur hans lif äro därför här fullkomligt på sin plats.

Pastor Erik Wingren föddes i Mårdsjö, Stuguns socken, Jämtland, den 17 December 1843, blef vid 16 års ålder omvänd och ett år senare döpt af pastor August Hjelm i Ragunda. Han studerade vid elementarskolan i Sundsvall och ingick i Betelseminariet i Stockholm, då det öppnades 1866, och var den yngste medlemmen i klassen, bestående af Wilhelm Lindblom, A. E. Backman och E. Wingren. Efter studiernas slut tjänade han någon tid församlingen i Sundsvall och höll på samma gång skola för blifvande lärarinnor. År 1869 flyttade Wingren till Kristianstad och tjänade församlingen där ett år, under hvilken tid han på samma gång gjorde predikoresor i kringliggande trakter. Han började missionsverksamhet i Malmö år 1870, hvilken hade till frukt att en församling blef bildad, hvars predikant och föreståndare han blef. Här blef det hans lott att stanna i tio år och fick han under denna tid förmånen se församlingen växa ifrån fem till 150 medlemmar. Samtidigt upptogs missionsverksamhet i Lund och Trelleborg m. fl. platser, hvilken bar frukt i det att i Trelleborg bildades församling af 30 medlemmar. I Lund bildades församling något senare. Under dessa år hade pastor Wingren till stor del ledningen af missionsverksamheten i Skåne, Kronobergs län och Blekinge-distriktet, hvarest han ofta gjorde längre eller kortare missionsresor. För verksamhetens befrämjande höll han ock under någon tid hvarje år skola för utbildande af skollärarinnor och unga predikanter. De två sista åren utgaf han dessutom en månatlig tidskrift kallad

E. Wingren.

"Hem-Missionären". På kallelse af andra svenska baptistförsamlingen i Chicago, flyttade han år 1880 öfver till Amerika och upptog vården af denna församlings verksamhet, utgifvande samtidigt ett tidningsorgan för de svenska baptisterna här i landet, samt biträdde äfven d:r J. A. Edgren med undervisningen i predikantskolan i Morgan Park. I Juli 1882 mottog Wingren vården af första svenska baptistförsamlingen i Chicago, Ill., och fortfor i denna egenskap till den 1 September 1884, då redigeringen af Nya Wecko-Posten tog hela hans tid i anspråk. Som vi funnit har Wingren lyckats väl såsom pastor, i synnerhet i Sverige, och är en god predikant. Dock är och blir utan tvifvel hans förnämsta lifsgärning den, att hafva upparbetat och så väl redigeradt Nya Wecko-Posten att den kan anses såsom en förstklassig religiös-politisk tidning.

Red. Wingren har alltid haft ett öppet öga för samfundets väl, hvilket har visat sig på mer än ett sätt. Vid Lake View församlings organisation och utveckling har han deltagit på ett aktivt sätt, såväl som vid flera andra församlingars i Chicago bildande.

Den 14 Nov. 1870 förenades han i äktenskapets heliga band med fröken Bianca H. Ch. Åman, hvilken ock alltid med sin man varit en verksam medlem i den församling, där deras medlemskap varit. Denna förening har välsignats med tio barn, åtta söner och två döttrar, af hvilka alla utom ett lefva.

A. A. Holmgren.

Samfundets utmärkta ungdomstidning är redan nämnd. Den man, som likt en annan barmhärtig

samarit 1898 upptog henne i döende tillstånd och gjorde henne såväl till innehåll som utstyrsel till en heder för vår litteratur, och förmedels henne gjort en hälsosam insats i ungdomsrörelsen, bör med rätta här något närmare omnämnas.

Pastor A. A. Holmgren föddes i Bjurholms socken, Västernorrlands län, Sverige, den 11 Oktober 1866, och vistades i föräldrahemmet tills han fyllt nio år, sedan dess har han fått försörja sig själf. Han utgick med goda betyg från folkskolan samt konfirmerades vid 16 års ålder. I gossåren var han ofta kraftigt besökt af Guds ande, men blef först omvänd 19 år gammal vid Svartvik nära Sundsvall. Sex månader senare eller den 6 Mars 1886 blef han af pastor A. Ullmark döpt och förenades med baptistförsamlingen därstädes. Strax efter omvändelsen började han offentligt och med frimodighet omtala hvad Gud gjort med och för honom, och stora skaror, särskildt ungdom, samlades i stugorna dit han inbjöds att hålla möten. Icke så få blefvo omvända. Nu började han känna maning att helt ägna sig åt evangelii verksamhet, men tillbakahölls en tid af fruktan att icke hafva erforderlig begåfning för en så viktig kallelse. Dock kände han sig ansvarig inför Gud att rätt bruka det pund han erhållit. Efter en tids bön och samråd med sin pastor blef saken klar och han följde sin inre och Andens maning. På hösten 1878 bevistade han C. G. Lagergrens predikantskola i Sundsvall och likaså en kortare kurs, som hölls i Hässjö eller det s. k. Rigsta Kapell. Holmgrens iörsta fält blef Ångermanland och Västerbotten, hvarest han arbetade dels som distrikts- och dels som söndagsskolmissionär.

A. A. Holmgren.

År 1893 anlände han till Förenta Staterna och har här tjänat församlingarna i Burchard och Lake Sarah i Minnesota samt Stratford och Burlington i Iowa. Som ofvan är nämndt öfvertog han "Ungdomens Tidning" i September 1898 och har till alla delar arbetat upp henne, så att prenumerantantalet sprungit upp ifrån en obetydlighet till cirka 2,000. De första två åren pastor Holmgren redigerade "Ungdomens Tidning" innehade han vården af baptistförsamlingen i Burlington, Iowa. Numera ägnar han all tid åt tidningen. "Ungdomens Tidning" har en viktig mission att fylla och det är en lycka att hafva en så sund och beprövad man såsom hennes redaktör. Må båda blifva långlifvade!

Henry Nelson.

Söndagsskoltidningen: "Barnens Tidning"; sångböckerna: "Valda Hymner" och "Triumf-Sånger" äro nämnda. "American Baptist Publication Society", dess befordran af svenska söndagsskolor och svensk söndagsskollitteratur, är kändt. Den man, hvars namn läses öfver dessa rader är visserligen predikant — har arbetat som pastor —; men den förbindelse han innehar såsom hufvudredaktör för "Barnens Tidning", de nämnda sångböckerna och direktör för svenska afdelningen af "Am. Bapt. Publ. Society" berättigar honom till ett närmare omnämnande här.

Redaktör Henry Nelson föddes i Färlöfs socken, Skåne, Sverige, den 14 Januari 1861. Vid 15 års ålder eller 1876 emigrerade han med sina föräldrar från fäderneslandet. Deras hem blef i Valley, Nebr. Året därpå blef Nelson omvänd, samt kort därefter döpt

af pastor N. Hayland. Kännande en inre maning att ägna sitt lif åt evangelii tjänst ingick han 1881 i seminariet i Morgan Park, Ill. Han graduerade från skolan våren 1885. Skolan var då, som vi veta, förlagd i St. Paul, Minn. Såsom pastor har Nelson verkat med församlingarne i Lincoln, Minn., tillfälligt; i South Bend och La Porte, Ind. i två år. Å båda dessa platser byggdes kyrkor åt de respektive församlingarna under H. Nelsons föreståndareskap. Samtidigt verkade han som kolportör i Am. Bapt. Publ. Societys tjänst. I denna egenskap arbetade han i Manistee och Grand Rapids, Mich., 1888—91, hvarefter han antog anställning å Nya Wecko-Postens kontor. Här stannade han i två år.

Den viktiga plats Henry Nelson nu innehar (redaktör för Barnens Tidning och föreståndare för den svenska afdelningen i Am. Bapt. Publ. Societys bokaffär) tillträdde han den 23 Okt. 1894 och har fyllt den till sällskapets fulla belåtenhet. Genom denna befattning blir Nelson detta traktat- och boksällskaps officielle representant bland det svenska baptistsamfundet i Amerika. Han utöfvar i detta afseende ett godt inflytande på vårt folk och medverkar för spridning af sund litteratur. Särskildt må nämnas den omsorg han ådagalagt vid utarbetandet och redigeringen af den tämligen digra sångboken "Valda Hymner" såväl som den just nu utkomna söndagsskol-sångboken "Triumf-Sånger". Dessutom har H. Nelson varit en förespråkare för och framstående organisatör af söndagsskolverksamhet. För närvarande är han Illinois söndagsskolförenings korresponderande sekreterare.

Henry Nelson.

Jämförelsevis ung, är Henry Nelson en god nutidsman och lofvar godt för framtiden.

Sven Svenson.

Medredaktör för "Barnens Tidning" och i Am. Bapt. Publ. Societys tjänst, nämna vi också denne man i detta sammanhang.

S. Svenson föddes den 13 Maj 1844 i Hafverö, Sverige, men blef genom föräldrarnes flyttning tidigt bosatt i Torp, Västernorrlands län. Gud arbetade på hans hjärta redan i unga år. Det var under de tidigare rörelserna i Norrland på 1850-talet. Svenson säger: "Lifligast minnes jag bland Guds redskap från den tiden, Näs Per Person. Någon verklig öfvergång blef det icke då; men de intryck jag då fick utplånades aldrig". Då Gud sedan blef honom öfvermäktig (Svenson var då 17 år) försiggick en hård kamp. Han säger själf: "I flera månader ropade jag till Gud, bedjande om nåd utan att erfara frid i min själ. Då det blef som mörkast och jag trodde allt hopp vara ute uppgick Guds ljus för själen och jag kunde tro, att allt var fullkomnadt. Jag erfor 'den frid som öfvergår allt förstånd'." Svenson hade långt innan han blef omvänd insett barndopets oskriftenlighet och att lutherska statskyrkan icke var en Guds församling. På grund af lokala omständigheter (där fanns ej på orten någon församling af troende döpta) dröjde det två år innan han kunde blifva döpt. Detta skedde den 2 Juli 1865.

Redan förut hade han fått utstå förföljelse för Jesu namns skull, ty han hade börjat, som han säger: "vittna om Herren och tala med andra om det enda

nödvändiga''. Men döpt, blef motståndet svårare. Han blef nödsakad att lämna sin bokhållareplats, som han innehaft i fyra år. På pastor Hamvalls från Örebro råd, som öfverensstämde med Andens inre maning, gick han ut på sin första missionsresa — det var i Västmanland och Västergötland. Han inträdde i Betelseminariet i Stockholm 1867, och studerade där sammanlagdt fyra år.

Efter afslutade studier verkade han första sommaren i Nerke, därefter sex år i Norge. Såsom T. Truvés i Göteborg medhjälpare arbetade han i sex år, hvarunder två insamlingsresor gjordes till England för Tabernaklet i Göteborg. I Jönköping tillbragtes åtta månader. Svensons sista pastorat i Sverige var fjärde baptistförsamlingen i Stockholm, hvilken han förestod från November 1885 till våren 1891. Herren välsignade rikligen hans arbete här. Många blefvo omvända och döpta. Medlemsantalet var vid tillträdet 75 och då han lämnade platsen något öfver 300. Under samma tid byggdes kapellet, ''Tabernaklet'' kalladt, ett af de ståtligaste kapell i Stockholm. Äfven för detta hade Svenson gjort två insamlingsresor till England. Församlingens ekonomi-börda, som hvilade på honom samt svårigheter, för att icke säga värre från falska bröders sida, bräckte totalt ned hans krafter. ''Det blef'', säger han, ''en mörk tid, den mörkaste i mitt lif, öfver hvilken jag önskar att draga en slöja. Herren var dock under allt med mig och halp mig och förde mig genom de djupa vattnen''.

I sju år har nu Svenson förestått den lilla församlingen i Philadelphia, Pa. Han säger att det varit ett hårdt fält, men en fridfull tid.

Sven Svenson.

Som vi finna är S. Svenson fastän icke gammal till åren en af den gamla stammen. Hans omvändelse är nästan idealistisk. Hans lif har tillbragts i Guds skola. Han är luttrad i bepröfvelsens ugn. Svenson är en predikant med mer än medelmåttig begåfning. Strängt andligt sinnad och varmt religiös, är han en man af stort värde för församling och samfund och är af icke liten betydelse för "Barnens Tidning", hvars medredaktör han är.

Konferenser.

I början af denna afdelning hafva vi nämnt om uppkomsten af Minnesotas konferens 1858 och Illinois-Iowa-konferensen 1864. Stadgarna för våra statskonferenser skilja sig ganska litet från hvarandra. För jämförelses skull lämna vi här rum för Minnesota- och Illinois-konferensernas stadgar:

Konstitution för svenska baptisternas i Minnesota konferens.

Antagna på mötet i Worthington den 12—15 Juni 1890 och ändrade på årsmötet i Alexandria den 16 Juni 1892.

ART. I.

Namn. Namnet på denna korporation skall vara: "Svenska Baptisternas i Minnesota Konferens".

ART. II.

Ändamål. Ändamålet skall vara att underhålla svenska baptistsamfundets i Minnesota andliga, skol- och finans-intressen, och att samverka med vårt samfunds föreningar i allmänhet för att utvidga Kristi rike öfver hela jorden.

ART. III.

Denna konferens skall bestå af reguliära baptistförsamlingar.

Ombud. Hvarje kontribuerande församling af denna konferens är berättigad att sända två (2) ombud, samt ytterligare ett (1) för hvarje femtiotal (50) medlemmar eller en större bråkdel däraf.

ART. IV.

Mötestid och plats. Denna konferens skall möta årligen på tid och ställe, som må bestämmas af konferensen, eller styrelsen, hvilket mötet må besluta.

ART. V.

Tjänstemän. Föreningens tjänstemän skola vara: En ordförande, en vice ordförande, protokollsekreterare, korresponderande sekreterare och kassör, som skola väljas vid konferensens årsmöte, samt en "Board of Trustees" bestående af ordföranden, protokollsekreteraren och kassören — *ex officio* — och sex andra "trustees", af hvilka två skola väljas vid hvarje årsmöte för en tjänstetid af tre år. Denna "Board of trustees" skall hafva allmän ledning af korporationens affärer enligt korporationens föreskrifter, och "trustees" skola genom bilagar eller resolution föreskrifva de andra tjänstemännens skyldigheter.

ART. VI.

Församling, som önskar förena sig med konferensen, skall insända till årsmötet en skrifven anmälan, innehållande uppgifter om dess uppfattning, dess tillkomst och organisation. Om detta anses tillfredsställande, och omröstning skett för dess antagande, skall korresponderande sekreteraren å kon-

ferensens vägnar skriftligen meddela sådan församling konferensens beslut.

ART. VII.

Hvarje församling skall årligen till den korresponderande sekreteraren insända berättelser om hennes tillstånd och verksamhet, och vore det önskligt att sådana skrifvelser, för att vara gällande, vore upplästa inför församlingen och af henne skriftligen godkända.

ART. VIII.

Denna konferens skall ingalunda befatta sig med församlingarnas enskilda angelägenheter, men skall hafva rättighet att från sin gemenskap utesluta sådan församling, som efter försiktig och opartisk undersökning anses obiblisk i lära eller praktik.

IX.

Denna konstitution, jämte bilagar och ordningsregler, kan genom omröstning förändras endast vid något årsmöte, af två tredjedels majoritet af de närvarande, förutsatt ändringen blir föreslagen vid ett föregående årsmöte.

Konstitution för Svenska Baptistkonferensen i Illinois.

§ I. *Namn.*

Konferensens namn skall vara: "Svenska Baptistkonferensen i Illinois".

§ II. *Ändamål.*

Ändamålet med denna konferens skall vara: a) att åstadkomma en närmare sammanslutning mellan de svenska baptistförsamlingarna inom Illinois och andra närliggande stater, hvilka sakna egen konferens;

b) att genom sådan sammanslutning utföra en kraftig missionsverksamhet bland vårt folk på de fält konferensen anser sig böra upptaga och bearbeta.

§ III. *Medlemskap.*

Hvarje reguliär svensk baptistförsamling kan erhålla inträde i konferensen, och bör när inträde önskas skriftlig ansökan därom insändas till styrelsen, som framlägger den vid årsmötet, då konferensen äger rättighet att genom omröstning sådan ansökan antaga eller förkasta.

Om någon församling i konferensen ej på tre år låter höra af sig genom bref eller ombud eller om den vandrar okristligt eller hyllar osund lära, uteslutes den ur konferensen.

§ IV. *Möten.*

Konferensen skall hvarje år sammanträda till årsmöte på tid och rum som af styrelsen bestämmes. Dessutom kunna kvartalsmöten hållas, om konferensen anser sådana vara af behofvet påkallade.

§ V. *Ombud.*

Hvarje församling under femtio medlemmar äger rättighet att sända tre ombud, men om församling öfverstiger femtio, kan den sända *ett* för hvarje femtionde medlem.

§ VI. *Tjänstemän.*

Konferensen skall årligen välja: a) ordförande, vice ordförande, sekreterare och vice sekreterare för mötet; b) en af fem medlemmar (ordförande, sekreterare och kassör inom Chicago, samt två ledamöter boende utom Chicago) bestående styrelse, som under året skall sköta konferensens angelägenheter.

§ VII. *Tjänstemännens åligganden.*

1. Mötets ordförande skall leda förhandlingarne och hålla god ordning i mötet, och sekreteraren föra noggrant protokoll öfver mötets förhandlingar och öfverlämna det till konferenssekreteraren för att förvaras.

2. Styrelsen skall ordna och bedrifva missionsverksamheten i öfverensstämmelse med konferensens tillgångar och afgifva skriftlig redogörelse för sin verksamhet vid årsmötet.

§ VIII. *Ändring.*

Dessa stadgar kunna genom allmän omröstning ändras, såvida förslag därom blifvit gjordt vid föregående årsmöte. För att ändring skall kunna företagas, måste två tredjedelar af ombudens antal rösta för densamma.

De olika konferenserna, af hvilka de flesta äro stats- och några distrikts-konferenser, äro fjorton:

1) *Minnesota-konferensen* bildades såsom vi redan funnit i Scandia, Minn., den 19 September 1858. Församlingarna voro då fyra, nämligen: Houston, Scandia, Wastado och Chisago Lake.

2) *Illinois-Iowa-konferensen* bildades i Village Creek, Iowa, Torsdagen den 16 Juni 1864, då beslut fattades att bilda konferens, och Tisdagen den 21 Juni, då uppställda stadgar diskuterades och antogos. Denna konferens fortlefver nu under namn af Illinois-konferensen. År 1872 utgingo en del församlingar och organiserade sig till: "Västra Iowa- och Nebraska-konferensen".

3) *South Dakotas skandinaviska konferens* bildades den 31 December 1874 i Lodi, South Dakota, och inkorporerades den 21 September 1888. Till denna konferens höra svenska, norska och danska baptistförsamlingar i South Dakota.

4) *Kansas-konferensen* bildades i Topeka, Kansas, i September 1879.

5) *Iowa-konferensen* bildades i Des Moines, Ia., den 29 Juni 1883.

6) *Östra staternas konferens* bildades i New Haven, Conn., den 11 Februari 1883. Beslut fattades den 26 Maj 1899 i Arlington, N. Y., att dela denna konferens i två sådana. Sålunda hafva vi nu i stället för ofvan angifna namn: "*New York-konferensen*" och "*New England-konferensen*". Den förra är egentligen den gamla konferensen med nytt namn; ty beslut fattades att New England-staterna med undantag af Connecticut skulle gå ut och utgöra särskild konferens; beslöts ock att de kvarblifvande församlingarna under namn af "New York-konferensen" skulle behålla och förvara alla föregående konferensförhandlingar, protokoll etc.

7) *Nebraska-konferensen* utgick från västra Iowa och konstituerade sig i Oakland, Nebraska, i Juni 1883.

8) *Missouri-konferensen* bildades i Mountain Grove, Mo., i Augusti 1884.

9) *Wisconsin-konferensen* bildades i Ogema, Wis., den 3—5 Oktober 1884.

10) *Västra Washington-konferensen* bildades 1893.

11) *Öfre Michigan-konferensen* bildades den 25 September 1893 i Norway, Michigan.

12) *Södra Michigan-konferensen* bildades i Muskegon, Michigan, den 29 Juli 1893. Dessa båda Michigan-konferenser kommo till stånd genom delning af den förut sedan 1884 existerande Michigan-konferensen.

13) *New England-konferensen* bildades i Worcester, Mass., den 29 Juli 1899. (Se ofvan.)

14) *Kalifornia-konferensen* bildades i San Francisco, Cal., den 18 Juni 1899.

Församlingar, hvilka då detta skrifves icke tillhöra någon konferens, äro: Silverhill, Alab.; Rat Portage, Can.; Scandinavia, Can.; Boulder, Col.; Colorado Springs, Col.; Denver, Col.; Dassel, Minn.; Anaconda, Mont.; Great Falls, Mont.; Bismarck, N. Dakota; Deapolis, N. Dakota; Fargo N. Dakota; Kulm, N. Dakata; Mandan, N. Dakota; Rutland, N. Dakota och Salt Lake City, Utah.

Den största konferensen är Minnesotas, som består af 78 församlingar och 5,450 medlemmar. Näst komma Illinois' med 32 församlingar och 3,749 medlemmar och östra staternas: New York-konferensen med 24 församlingar och 2,032 medlemmar, New England-konferensen med 14 församlingar och 1,599 medlemmar. Genom dessa våra konferenser har "Am. Bapt. Home Miss. Society" utfördt ett arbete bland vårt folk, som icke kan till sitt fulla värde uppskattas och antagligen aldrig blir riktigt kändt.

De allra flesta af våra nybildade och svaga församlingar hafva haft understöd för sina pastorer tills de blifvit starka nog att själfva underhålla dem. Detta har kunnat dröja från tre till tio år. Sällskapet har bidragit med från $1.00 till $5.00 för hvarje dollar,

som inkommit till detsamma från våra församlingar. Utom reguliära pastorer hafva stats- och föreningsmissionärer också understödts helt eller delvis af sagde sällskap. I sanning "Am. Bapt. Home Miss. Soc." har varit liberalt mot oss. Det faller af sig själft, att hvad det gjort för oss såsom ett folk har det gjort åt sig själft. Sällskapets arbete har betalat sig väl. Intet fält af annan nation har varit mera gifvande och i en framtid äro våra församlingar icke mera svenska utan amerikanska sådana. Redan tillhör något tusental af svenska baptister amerikanska församlingar och antalet svenska baptister tillhörande svenska församlingar utgör nu ett medlemsantal af 20,621.

Baptistförsamlingarna i Förenta Staterna äro dessutom sammanslutna till ett helt — ett samfund under namn af allmän konferens. Allmänna konferensen sammanträdde första gången i Village Creek, Iowa, den 12—14 Juni 1879 — åtminstone var den icke förut konstituerad. Den kallades då: "De skandinaviska baptisternas allmänna konferens". Här uppsattes en plan så lydande:

"1. Vigten af en solid sammanslutning Nordvästerns skandinaviska baptister emellan:

a) Vi hafva gemensamma missionsföretag att utföra bland vårt folk.

b) Dessa företag kunna icke utföras utan praktisk sammanslutning.

2. Bästa sättet att komma till denna sammanslutning:

a) Att underhålla en resepredikant, hvars uppgift i första rummet skall vara att uppsöka landsmän

och predika evangelium för dem, i synnerhet på sådana platser, där ingen församling finnes, att uppsöka nyligen invandrade baptister, ordna dem till församlingar, därest detta är praktiskt, samt meddela dem nödiga upplysningar rörande vår verksamhet i detta land.

b) Att sprida samfundets tidning och annan sund litteratur, meddela upplysningar rörande vår missionsskola, samt söka uppväcka församlingarna till mera nit för sin tro och samfundets väl".

Vid årsmötet 1880 i Moline, Ill., antogs en konstitution, som vi dock icke skola upptaga rum för. Under årens lopp åstadkoms af vissa skäl den förändringen, att allmänna konferensen blef kallad "Svenska baptisternas i Förenta Staterna allmänna konferens". När denna ändring skedde är oss obekant; men vid dess möte i Council Bluffs, Iowa, 1881 fattades beslut om att upprätta en "skandinavisk" skola, hvilket visar att gemensamma företag ännu sattes i fråga. Årsmötet i Minneapolis 1882 är det sista som kallas "skandinaviskt" ("allmänna skandinaviska konferensen") och om vi ej missminna oss, diskuterades frågan om skilsmässa af svenska och norska församlingarna hvad allmän konferens angår, å sistnämnda möte.

Den nuvarande konstitutionen för allmänna konferensen må meddelas och lyder sålunda:

Konstitution för svenska baptisternas i Förenta Staterna allmänna konferens.

ART. I.

Namnet på denna konferens skall vara: Svenska baptisternas i Förenta Staterna allmänna konferens.

ART. II.

Ändamålet med denna konferens skall vara de svenska baptisternas i Förenta Staterna sammanslutning till verksamhet för: a) att befrämja missionsverksamheten bland svenskarne i Amerika; b) att uppmuntra och understödja utländsk missionsverksamhet; c) att understödja samfundets predikantskola; d) att förskaffa samfundet litteratur och sprida den.

ART. III.

Endast reguliära svenska baptistförsamlingar i Förenta Staterna kunna tillhöra denna konferens och vid dess årsmöten representeras.

ART. IV.

En församling, som räknar 100 medlemmar eller mindre än 100, har rättighet att sända två ombud. Sedan sändes ett ombud för hvarje fullt nytt hundratal af medlemmar.

ART. V.

En gång hvarje år sammanträda församlingarnas valda och befullmäktigade ombud på ort och ställe, som af konferensen själf eller verkställande utskottet bestämmes. Vid årsmötet afgifvas skriftliga redogörelser för de olika verksamhetsgrenarne, hvilka afses i Art. II; väljes nytt verkställande utskott för tiden intill nästa årsmöte samt behandlas alla frågor och förslag, hvilka konferensen behagar upptaga till behandling. Inga andra än församlingarnas och statskonferensernas befullmäktigade ombud äga rättighet att deltaga i omröstningarna, så framt icke mötet genom särskildt beslut annorlunda bestämmer.

ART. VI.

Föregående årsmötets ordförande, vice ordförande, förste sekreterare eller någon af ombuden därtill utnämnd person öppnar konferensen samt anställer val af ordförande för mötet, hvilken sedan låter förrätta val af vice ordförande, en förste sekreterare, minst två biträdande sekreterare samt en kommitté af minst fem ledamöter, hvilka skola uppsätta förslag till verkställande utskott och öfriga förtroendemän. Ordförandens åligganden äro de vanliga sådana, och tillkommer det honom såvida konferensen ej annorlunda beslutar att tillsätta öfriga kommittéer, hvilka hafva att rapportera skriftligen till mötet.

Förste sekreteraren är ansvarig för att noggrant protokoll föres öfver årsmötets alla beslut och förhandlingar.

Verkställande utskottet, som utgöres af ordföranden, korresponderande sekreteraren, kassören och minst fyra andra ledamöter, skall vaka öfver och tillse, att konferensens beslut utföras, samt till konferensen afgifva skriftlig redogörelse för sitt arbete under det gångna verksamhetsåret.

Korresponderande sekreteraren skall föra all korrespondens under tiden mellan årsmötena, i god tid annonsera årsmötet samt programmet för detsamma, från församlingarna insamla och i ordentlig form uppsätta statistiker samt ombestyra dess tryckning.

Kassören skall mottaga, förvalta och redovisa alla för allmänna konferensens verksamhet inflytande medel. Penninge-utbetalningar verkställas enligt verkställande utskottets beslut.

ART. VII.

Ofvanstående konstitution kan endast vid ett årsmöte ändras, försåvidt skriftligt förslag därom inlämnats till verkställande utskottet tre månader före årsmötet samt tre fjärdedelar af de i mötet deltagande röstberättigade afgifva sina röster för ändringsförslaget.

Tillägg.

N:o 1. Till Art. III. Det må vara skandinaviska baptistförsamlingar samt församlingar utom Förenta Staterna tillåtet att tillhöra allmänna konferensen.

N:o 2. Till Art. III. Hvarje distrikt-konferens må sända ett ombud till allmänna konferensens årsmöte, och skall hvarje sådant ombud hafva säte och stämma i konferensen.

Allmänna konferensen har såsom sådan icke utfört så utomordentligt stora ting; dock är den ett medel till sammanhållning, som nog icke är alldeles utan betydelse. Utom predikantskolan hafva vi vissa andra gemensamma missionsintressen, som icke kunna hänföras till en viss statskonferens, och dessutom praktiska samfundsfrågor, hvilka bäst behandlas och afgöras vid de allmänna konferensmötena.

Vi hafva i det föregående något behandlat uppkomsten af våra konferenser, inberäknadt allmänna konferensen, och alltså den allmänna verksamhetens organisation distriktvis och såsom ett helt sammanfattadt. Åtskilliga af våra samfundsmän hafva därvid inlagt stor förtjänst, varit organisatörer af första rang. Några af dessa skola här nedan något närmare biografiskt omnämnas.

John Ongman.

John Ongman.

En af de män, som tagit en framstående del i samfundets allmänna angelägenheter är pastor John Ongman, hvarföre några drag af hans lif och arbete här beredes rum.

Pastor John Ongman föddes i Myssjö socken, Jämtland, Sverige, den 15 November 1845. Han kom till detta land sommaren 1868 och vistades först i Chicago, Ill., några månader. Härifrån reste han till Red Wing, Minn., där han verkade något samt studerade engelska språket. Han bodde äfven någon tid i Houston, Minn., under hvilken tid han reste som missionär i Minnesota och verkade bland de där redan inkomna svenskarne. Den första församling pastor Ongman tjänade var den i Anoka, Minn., hvarifrån han flyttade till St. Paul, Minn., i slutet af 1872 och tjänade församlingen där tills han antog en af första församlingen i Chicago, Ill., till honom ställd kallelse och flyttade hit till Chicago på våren 1875. Många blefvo omvända genom ordets predikan, döpta och lagda till församlingen, och hennes olika verksamhetsgrenar ordnades på ett bättre sätt.

Den 1 Okt. 1881 flyttade Ongman till St. Paul, Minn., för att återupptaga församlingsvården där och verkade Herrens verk i St. Paul till den 1 Mars 1885, då han på kallelse af Chicago första församling flyttade dit igen. Vistelsen och arbetet i Chicago blef icke så långvarigt nu, som första gången; men om sin arbetstid i Chicago skrifver pastor Ongman helt nyligen, att han har oförgätliga minnen och sina bästa erfarenhetsrön därifrån. Till St. Paul, Minn., flyttade han för tredje

gången hösten 1886 och var där tills på upprepade kallelser ifrån Örebro, Sverige, han reste dit för att upptaga verksamheten därstädes i Oktober 1890, och har varit där allt sedan. Ongman tjänar nu en därstädes nybildad församling.

Pastor Ongman är nu gift för tredje gången. I första giftet hade han två barn. Med sin andra hustru, dotter till pastor John Erikson, hade han två söner. Med sin nuvarande hustru förenades han i äktenskap i Sept. 1894.

Pastor Ongman är känd för att vara en allvarlig och nitisk arbetare. Han är en god predikant och har varit medel till mångas frälsning, och som han ännu är frisk och arbetsam, kan han troligtvis länge användas af Herren till mycket godt på Guds åkerfält.

P. A. Hjelm.

Pastor P. A. Hjelm föddes i Viby, Örebro län, Sverige, den 26 Aug. 1848. Barnaåren förflöto i hembygden. Omvänd 1872 började Hjelm att predika redan ett år därefter i Motala missionsförenings tjänst. Arbetet kröntes med rik välsignelse, hvilket tydligt ådagalade att Gud kallat honom att predika. Viss, som han var härom, sökte han inträde i Betelseminariet år 1875 för att bättre förberedas för evangelii kall.

Efter fullbordade studier öfvertog Hjelm vården af baptistförsamlingen i Falun. Här mötte honom ett hårdt men på samma gång framgångsrikt arbete. Fiendskapen mot baptisterna var stor och vännerna i Falun fruktade mer än en gång att genom fiendernas ökade bitterhet, de snart skulle få sörja sin pastor som

P. A. Hjelm.

död. Prästerskapet var ursinnigt. Stundom hände det att präster infunno sig i bönehuset, då lärjungar skulle döpas, och försökte genom störande uppträden hindra detta. Hurudan den ogudaktiga folkhopen under sådana förhållanden skulle vara, kan man lätt tänka sig. Hjelm hade att vid stora möten, där motsägande präster infunno sig, afgifva skäl för sitt hopp. Han gjorde det troget, bibliskt och beslutsamt utan fruktan. Prästerna, inseende att de intet kunde uträtta, tröttnade, och en fördragsammare opinion uppväxte för baptisternas sak.

År 1881 antog Hjelm kallelse att blifva församlingens i Worcester, Mass., pastor. Denna församling var nyss bildad, men fick nu en god utveckling. Pastor Hjelm antog dock snart kallelse från Moline, Ill. Han arbetade med all sin kraft till församlingens uppbyggelse och själars frälsning. Krafterna gåfvo vika, och Hjelm beslöt att i sällskap med familjen söka en tids hvila i hemlandet. Hvilan blef dock kort, ty församlingen i Worcester återvalde sin forne pastor, som på hösten 1885 återtog arbetet på nämnda plats. År 1888 öfvertog Hjelm vården af första baptistförsamlingen i Chicago, Ill. Där tillbragtes åtta framgångsrika år. Församlingen bestod vid Hjelms ankomst af 400 medlemmar. Hennes präktiga kyrka uppbyggdes under denna tid och församlingen tillväxte på ett förundransvärdt sätt. Vi minnas de stora väckelserna från denna tid och de stora dopförrättningarna, hvilka så ofta lockade svenskar att till trängsel fylla kyrkan. Många "hörde, trodde och blefvo döpta". På hösten 1896 öfvertog Hjelm vården af andra svenska baptistförsamlingen i Chicago

och har äfven där fått inbärga skördar för den himmelska ladan.

Pastor P. A. Hjelm ingick 1878 äktenskap med Amalia Nordell, som varit honom till stor hjälp i arbetet. De hafva haft fem barn, af hvilka tre, Sigrid, Henry och Ruth, lefva.

Pastor Hjelm är en kraftfull predikant, god pastor och en omutlig kämpe för sanningen. Blott 52 år gammal kan han dock blicka tillbaka på ett snart 30-årigt framgångsfullt vingårdsarbete.

O. S. Lindberg.

Pastor Lindberg föddes i Silbodals socken, Vermland, Sverige, den 16 April 1843. Här synes han också hafva tillbragt sina barn- och ungdomsår. Vid 25 års ålder blef han här född ofvanifrån — lärde känna Gud och den han sändt har, Jesus Kristus. Han emigrerade till Amerika 1870 och bosatte sig i Hastings, Minn. Året därpå (1871) blef han af John Anderson, då pastor i Vasa, Minn., döpt och förenad med församlingen.

Lindberg har förestått följande församlingar: Cokato, Minn., i fem år; Vasa, Minn., i tre år; Ogema, Wis., i fyra år; Grove City, Minn., i tio år; Annandale, Minn., i tre år. För närvarande (1900) är han sedan 1899 åter pastor i Cokato, Minn.

Häraf framgår att O. S. Lindberg varit pastor i tillsammans 27 år. Tilläggas bör, att han väl förestått både sitt hus och Guds församling. Mycket kunde säkert skrifvas om, och lärdomar hämtas ur hans mångåriga arbete såsom pastor och organisatör; men själf har han varit sparsam på uppgifter och där-

O. S. Lindberg.

SEATTLE GENEALOGICAL SOCIETY.

för må äfven vi stanna härvid. Af allt att döma finna vi att Lindberg varit en framgångsfull arbetare, som rätt delat sanningens ord.

Pastor Lindberg har, så vidt vi känna, icke studerat vid någon slags predikantskola; men har han det oaktadt samlat sig ett icke ringa mått af vetande. Hvad teologi angår, kunna vi säga att han är väl hemmastadd, om ej i dess teoretiska labyrinter så dock i dess praktiska tillämpning. Bibeln, osystematiserad, är pastor Lindbergs förnämsta vetenskapliga källa. Här finner han sig såsom i vår Guds gårdar. Lindberg är alltigenom en fridens man och intager ett framstående rum såsom evangelisk predikant.

Lauritz Johanson.

Denne man, äfven han en pelare i samfundet föddes i Gonäs, Ringerike, Norge, d. 10 Nov. 1843 — sålunda norsk till börden. Ännu en ung man 22 år gammal reste han till Sverige och stannade i Göteborg i sex år. Det var hösten 1869 som han första gången hörde pastor T. Truvé predika. Han kom i stor nöd för sin själ, och kunde först efter nära ett halft år omfatta Jesus såsom sin frälsare. Den 26 Maj 1870 blef han af pastor Truvé döpt och upptagen i församlingen i Göteborg.

Pastor Johanson började strax verka i söndagsskolan och predikade en och annan gång i Göteborg och omnejd. Pastor Truvé m. fl. tillrådde Johanson att söka inträde i Betelseminariet i Stockholm. Förberedelser härtill voro tagna; men hans håg var till Amerika. Hit afreste han i stället och anlände till Boston, Mass., den 21 Aug. 1871. I Boston utfördes

denna tid ingen svensk evangelisk verksamhet. Behof af sådan förefanns och Johanson började hålla möten för skandinaviska sjömän och andra i en sjömanskyrka. Denna verksamhet blef upprinnelsen till svensk baptistförsamling i Boston. I sju år stannade Johanson i Boston. Under tiden besökte han andra platser nära Boston och predikade där evangelium. Å sådana platser hafva vi nu församlingar såsom ett resultat af hans banbrytareverksamhet. År 1878 antog han kallelse till Chicago, Ill., andra baptistförsamling och förestod henne i ett och ett halft år.

Pastor Johanson studerade ett år i Newton Center under sin vistelse i Boston och blef i Maj 1876 ordinerad till ordets förkunnare, och fortsatte studierna i Morgan Park under d:r Edgren på samma gång som han förestod andra församlingen i Chicago, Ill. Hans andra pastorat blef Altona, Ill., hvarest han verkade i fyra år och upptog samtidigt verksamhet i Burlington, Iowa, hvilket resulterade i en församlings bildande därstädes. Han antog en till honom ställd kallelse från församlingen i Oakland, Nebr., och flyttade dit i Juni 1883. Det är alltså en tid af 17 år Johanson arbetat i samband med denna församling. Pastor och församling hafva så att säga växt upp med hvarandra — ett intyg om att det är en välsignelse för pastorer och församlingar att länge samarbeta med hvarandra.

Lauritz Johanson är af ett lugnt och fridsamt sinnelag samt är en gerna hörd och uppbyggande predikant och vinnande pastor. På grund af årens antal och därunder utöfvad verksamhet såsom en svenska baptisternas pioniär anse vi honom tillhöra våra veteraner.

Lauritz Johanson.

Svenska baptistförsamlingens i Oakland, Nebr., restaurerade kyrka.

N. Hayland.

Pastor N. Hayland föddes i Blekinge, Sverige, den 25 Sept. 1846, och blef i sin ungdom omvänd till Gud samt döpt vid 25 års ålder af redaktör E. Wingren. Året därpå finna vi Hayland i Chicago, Ill. Han kände sig tidigt böjd till ordets tjänst, hvarföre han ock sökte vinna den därtill erforderliga utbildningen. Han lär redan hafva studerat en del i Sverige. Här studerade han i "d:r Edgrens skola" (seminariet i Morgan Park) så väl som i den amerikanska afdelningen vid seminariet. Han hade god fattningsgåfva och inhämtade ett icke ringa mått af vetande. Haylands första fält var Weston, Nebr., och blef han en banbrytare för svensk baptism å flera orter i Nebraska och å Stilla hafs-kusten. Sist tjänade han församlingen i Tacoma, Wash. Han arbetade troget och hade god framgång. Denne banbrytares och veterans lifsgärning är fulländad. Han har gått för att vara när Kristus, hvila sig och sedan uppstå i sin del vid dagarnes ända. Hayland afsomnade i Tacoma, Wash., den 14 Mars 1900, endast 53 år gammal. Enligt upplysning af hans efterlämnade hustru var hans älsklingssång följande:

"Ej nu, men ack en gång ändå
Uti ett bättre land än här,
Hvar gjuten tår vi fatta må,
Ty allt skall bli förklaradt där.
Så tro på Gud till lifvets slut,
Sin nåd, sin hjälp han dig beskär.
Är stigen mörk sjung ändå ut:
Allt blir förklaradt ofvan där".

Såsom pastor Haylands egen svanesång, fastän den förekommer i prosa, må anses hans egna ord i en

skrifvelse till redaktör E. Wingren den 14 Februari 1900, alltså en månad före hemförlofningen. Åsyftade orden lyda som följer:

"Snart äro 29 år hänsvunna sedan vi gjorde sällskap ut i Östersjöns vågor, då jag blef begrafven med Kristus genom dopet. Broders ord och den högtidliga handlingen ha varit oförgätliga. Vi voro unga då, undrande hvad framtiden skulle bära i sitt sköte; många af dess gåtor äro nu lösta, och om en liten tid skall äfven det sista dunklet vika för evighetens klara ljus. Vid blicken tillbaka får jag säga: Alla Herrens vägar äro godhet och sanning. Den fadershand, som drog mig till tron på Kristus, har varit den makt, som behållit mig i denna tro och gifvit mig nåd att på mitt ringa sätt förkunna frälsningens evangelium äfven för andra". . .

Det må lämnas åt Herren Jesus att afgifva priset åt denne i en ringa ting gode och trogne tjänare på den stora vedergällningsdagen. Dock meddela vi pastor Silenes omdöme om Hayland. Han kände pastor Hayland bättre än många andra. Silene säger: "Han fick vara Moody och Sankey i en person — utmärkt predikant; utmärkt sångare; utmärkt musikant; utmärkt organisatör — icke underligt att han hänförde sina åhörare, hvilka på långa tider icke hört evangelium" *).

*) Vi hänvisa för öfrigt till pastor Silenes minnesruna i N. W.-P., April 1900, hvilken minnesruna är delvis följd vid denna vår teckning.

N. Hayland.

John P. Forsell.

Bland vägrödjare och banérförare för baptisterna både i Sverige och i Amerika och norrländingar till börden är också pastor Forsell. Han föddes i Torps socken, Medelpad, Västernorrlands län, Sverige, den 13 Maj 1847. Vid 14 års ålder lärde han känna Jesus såsom sin personlige frälsare. En hans broder, som sex år förut blifvit troende under de första rörelserna i Norrland, var redskap i Guds hand till den unge gossens omvändelse. Omkring två år senare i Oktober 1863 blef han döpt af P. O. Hjeltman*) och började predika Kristus 1872, alltså vid 25 års ålder.

Pastor Forsells arbetsfält hafva varit: Medelpad, Ångermanland, Jämtland och norra Helsingland, hvarest han verkade såsom resemissionär i sex år i Sundsvalls missionsförenings tjänst. Om denna tid säger Forsell: "Jag fick bevittna härliga väckelser. Det var tider, då man knappast fick tid öfrig att få sig mat och sömn, ty bekymrade, frälsningssökande själar önskade mellan predikningarne samtal och förbön".

I Tunadal var han pastor i fyra år. Under denna tid emigrerade många från församlingen i Tunadal till Amerika och bosatte sig i Muskegon, Mich. På dessas kallelse kom Forsell att resa till Amerika. Han anlände till Muskegon den 4 Juli 1881 och organiserade församling därstädes den 10 Aug. samma år af 32 medlemmar, af hvilka 28 voro från Tunadal, Sverige. Han stannade i Muskegon i fyra år. Hans tredje pastorat var Rockford, Ill., i två år.

*) Då föreståndare för församlingen i Torp, nu bosatt i Estina, Nebr.

I Englewood, Ill., förestod han församlingen i fyra år, samt i New Britain, Conn., i fem år. För närvarande är Forsell sedan fyra år pastor i Providence, R. I. Forsell har å hvarje plats lämnat efter sig kära minnen och ett godt namn och rykte. Han har varit trogen sin Mästare, hans ord och församling. I Rockford, Ill., blef arbetet kort. Kanske kunde han hafva varit där ännu. Hans resignation blef aldrig antagen. Men sjukdom i familjen, hans hustrus död, vaka och sorg nedbröto hans krafter, hvarföre han i en Sveriges-resa måste söka sig kropps- och själshvila. Gift andra gången, höll Forsell på att få göra samma erfarenhet i Englewood som i Rockford. Gud har dock hittills sparat hans andra maka. Själf är Forsell icke stark till sin kropp. Han har, då detta skrifves, varit sjuk och ur stånd att predika. Vi behöfva sådana män och hoppas vi att han ännu får lefva länge och bland oss verka Guds verk.

August Johnson.

Den välkände missionären, pioniären och filantropen, "Kansas-Johnson" kallad, föddes den 18 Aug. 1837 i Alsheda socken, Jönköpings län, Sverige. Om hans tidigare år är oss föga kändt. Åren 1851—69 vistades han på Gotland, Sverige, och afreste till Amerika och stannade i Chicago, Ill., sistnämnda år. Våren 1875 blef han förd från mörker till ljus, från satans makt till Gud. Han synes kort efter omvändelsen hafva börjat vittna om Herren i afsikt att vinna andra för samma lycka, som blifvit hans. Sedan han någon tid studerat i Morgan Park, Ill., reste han till Kansas, hvarest han allt sedan dess arbetat något så-

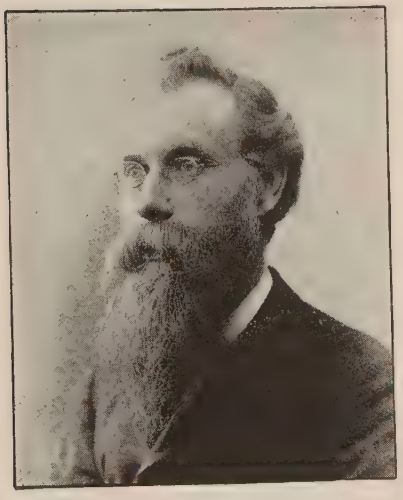

John P. Forsell.

August Johnson.

som pastor, men eljest nästan uteslutande såsom missionär. Många äro de, som genom honom blifvit förda till Jesus; många äro också de som i sin fattigdom mottagit hans sista slant, ja någon gång hans rock. Han har bland vårt folk i Kansas blifvit nästan oumbärlig. August Johnson är en enkel och flärdlös predikant. Han talar evangelium på ett älskligt småländskt hvardagsspråk. Med sin nitiska evangeliska verksamhet parar han välgörenhet, och är i detta afseende mer än mången en Jesu efterföljare. Han anses såsom Kansas' banbrytare och har äfven blifvit kallad dess "bräckplog". I allt sitt lif, enskildt och offentligt, är han gladlynt och humoristisk, en naturfilosof. Nykterhetsvänlig i högsta grad tyckes han först bli något het — indignerad, då rusdryckstrafiken kommer på tal.

Af ofvanstående korta drag framgår att August Johnson är en mera ovanlig karakter. Så är det ock. Denna karakter är parad med en barnslig, älskligt gudsfruktan, hvilket har gjort att Kansas-Johnson är allmänt älskad och aktad.

Olof Engberg.

Denne man tillhör egentligen baptismens i Sverige historia; men alldenstund han några år vistats i Amerika och arbetat såsom pastor i Isanti, Minn., baptistförsamling, och det med trohet, rättfärdigas åtminstone ett kort omnämnande här, i all synnerhet som en biografi af denne märkesman borde hafva influtit i förra delen af detta arbete. Materialier stodo då ej till att få. Samma är förhållandet nu, hvarföre vi taga oss friheten låna något ur en afhand-

ling af professor C. G. Lagergren i "Nytt och Gammalt", till hvilken vi för öfrigt hänvisa.

"Olof Engberg är född i Helsingland och döptes i Sundsvall 1855, där hans fader, Jonas Engberg, då var bosatt och var själen i den frikyrkliga och baptistiska rörelsen. Fadern dog den 6 September 1858 och från den dagen i hela 20 år eller till 1878 var Olof Engberg den ledande själen i all baptistisk missionsverksamhet i hela Norrland, sträckande sig äfven till Norge och Finland. Från 1878 till 1887 hade Engberg sin verksamhet i södra Sverige, företrädesvis Östergötland, Småland, Skåne och Blekinge, åtminstone tidvis i förbindelse med Stockholms missionsförening. 1887 flyttade han till Amerika och är nu bosatt i Isanti, Minnesota. — — —

"Alla som hafva känt och känna Engberg veta, att han är själfva vänligheten och mildheten. Alltid glad har han haft och har ett uppmuntringens ord, äfven i de stora bedröfvelserna.

"Han har vidare lagt i dagen ett nit för evangelium och kunskapers spridande, som berättigar honom till ett af de förnämsta rummen bland framstående män inom vårt samfund. Under 20 års tid uppfyllde han Norrland med kraftiga och begåfvade predikanter, som genomreste de olika provinserna, predikande synd och nåd med en värma och kraft som var sällspord". — — —

Själf var Engberg en effektiv predikant. Hans predikningar voro direkt bibliska, och tillämpningarne förstod han att göra som få andra med bibelns egna ord, något moderniserade. Engberg har just nedlagt

Olof Engberg.

sitt pastorsämbete, lefver lycklig i Herren, bidande sin hemförlofning.

Ungdomsverksamhet och ungdomsrörelse i Amerika.

Inom baptistsamfundet i Amerika hafva funnits ungdomsföreningar i nära trettio år eller sedan år 1870; men en organisation eller sammanslutning af dessa föreningar till ett förbund har ej existerat längre än sedan den 7, 8 Juli 1891, då en sådan sammanslutning ägde rum i Chicago, Ill.

Då det är en god sak för de unga medlemmarna af församlingen att hafva en förening för att bättre kunna verka Guds verk, och äfvenså godt för sådana föreningar att äga en sammanslutning ibland våra engelsk-talande församlingar, så är det naturligt att det skulle gå i samma riktning med ungdomen i våra svenska församlingar. Numera äro ungdomsföreningar komna till stånd i nästan alla församlingar där ungdom finnes. Att deras inflytande i missionsverksamheten redan gjort sig känd, är ock en sanning som är påtaglig.

Det har dock nu utvecklats ett steg längre, i det att dessa föreningar hafva sammanslutit sig till s. k. statsförbund och hafva sina årliga möten i samband med sina respektiva konferenser, och äfven oftare då behofvet och omständigheterna så fordra.

Det första af dessa stats-ungdomsförbund är det i Illinois och har sin upprinnelse på följande sätt: Redan år 1892 då pastor O. L. Swanson, nu missionär i Assam, var lärare i Sycamore, Ill., började han agitera för en närmare sammanslutning af ungdomen

i våra församlingar. I denna agitation deltog C. E. Oberg, då medlem af Chicago andra församling, och agitationen hade till följd att församlingen i Rockford, Ill., som 1893 hade inbjudit Illinois-konferensens årsmöte, utfärdade kallelser till ungdomsföreningarna att sända ombud och rapporter. Detta möte hölls den 23, 24 Juni 1893. Pastor G A. Hagström presiderade och sexton föreningar voro representerade genom ombud och skrifvelser. Frågan om bildandet af ett förbund diskuterades. En kommitté utsågs att upprätta förslag till stadgar samt att kalla möte för antagande af dessa stadgar och att formligen bilda ett ungdomsförbund. Konferensen antog samma år en resolution, som andades varm sympati för ett sådant steg.

Denna kommitté fullgjorde sitt uppdrag, kallade möte af föreningarnes representanter i samband med allmänna konferensens möte, som hölls i första församlingens kyrka i Chicago, Ill., då Måndagen den 2 Oktober 1892 stadgar antogos och bildades det första förbund af svensk baptist-ungdom i världen. Vid detta möte tjänade pastor Sundmark som ordförande och G. A. Hagström som sekreterare. Förbundets namn blef "Svenska baptisternas i Illinois ungdomsunion". Ordet "union" har sedermera utbytts mot "förbund". Dess första tjänstemän voro: C. E. Oberg, ordförande; pastor Chas. Palm, v. ordförande; Carl O. Dahlén, sekreterare; Frank Johnson, kassör; öfriga medlemmar af verkställande kommittéen: Jos. O. Hylén, J. F. Malmer och Anna B. Swanson.

Detta förbund har fortgått med oafbruten verksamhet allt sedan. Dess arbete och arbetssätt kan bäst beskrifvas med Art. II i stadgarna: "*Ändamål:*

Ändamålet med denna organisation skall vara: en närmare sammanslutning emellan svenska ungdomsföreningarne inom Illinois, att bidraga till utvecklandet af mera andlig värma och kraft, samt upplifva till mera nit för kristlig verksamhet, uppväcka ifver till studium af bibeln, baptisternas trosläror och historia, samt att mera aktivt taga del uti samfundets missionsverksamhet''.

Exemplet har manat till efterföljd — statsungdomsförbund finnas nu, förutom i Illinois, i Minnesota, S. Dakota, södra Michigan och östra staterna.

Hvad som mer än något annat bidragit till ett sådant resultat är ''Ungdomens Banér'', en ungdomstidning, som först utgafs i November 1892 och fortsatte i omkring tre års tid. Sedan den 1 April 1896 har ungdomens talan förts af ''Ungdomens Tidning'', grundlagd af ett tiotal Chicago-pastorer, men nu redigerad af pastor A. A. Holmgren i Burlington, Iowa. Äfven har sedan sommaren 1898 en tidning ''Fyrbåken'', utgifvits i Minneapolis, Minn., hvilken också är en ungdomstidning och för dess talan.

Organiserad ungdomsverksamhet är en makt, som mer och mer håller på att göra sig erkänd, såväl i detta land som i Sverige. Det senaste året har mer än något föregående på ett kraftigt sätt vittnat därom.

G. A. Hagström.

Detta namn tillhör en af de yngre predikanterna inom vårt samfund. Pastor Hagström är dock en märkesman. Han kommer icke allenast att blifva en länk mellan våra nu afgående förkämpar och nästa

århundrades blifvande samfundsmän i språk och seder; han är också nu bemärkt såsom ledare af den här i landet bland svenska baptister nyfödda ungdomsrörelsen. Denna rörelses sunda början, stadiga och harmoniska utveckling, kan med skäl tillskrifvas pastor Hagströms visa ledning. Det är också därför man med rätta sätter hans namn och några drag ur hans så väl började lefnadsbana i sammanhang med ungdomsrörelsen.

Pastor G. A. Hagström föddes i Sundsvall, Sverige, den 8 September 1867. Ankom med sina föräldrar till Amerika och Red Wing, Minn., 1868, hvarefter familjen flyttade till Minneapolis, Minn., 1872, och hvarest han efter fullbordade folkskolekurser fortsatte sina studier i teckningss- och affärsskola. Vid 15 års ålder blef han omvänd till Gud, döpt af pastor Frank Peterson och förenad med första svenska baptistförsamlingen i Minneapolis, Minn. Han var där en verksam medlem och deltog i församlingens olika verksamhetsgrenar, tills han på hösten 1889 började sina studier vid teologiska seminariet i Morgan Park och graduerade därifrån den 14 April 1892. Under skolferierna tjänade han amerikanska baptistförsamlingen i Kenyon, Minn. På våren 1892 öfvertog Hagström vården af amerikanska baptistförsamlingen i Newark, Ill., hvarest han ock blef ordinerad den 22 April 1892. Han blef sedermera kallad till Illinois' söndagsskolmissionär och tillträdde denna befattning den 1 Februari 1893. Som han var den förste svenske söndagsskolmissionär staten haft, blef det hans lott att ordna föreningens första missionsarbete, hvilket han ock gjorde på ett förtjänstfullt

G. A. Hagström.

sätt, samt fortsatte med denna verksamhet tills han efter erhållen kallelse öfvertog vården af första svenska baptistförsamlingen i Chicago, Ill., och hvilken församling han i nära fyra år i Herrens namn fört framåt från seger till seger. Hagström är sedan den 1 Juni 1892 gift med Carolina W. Anderson, född i Scandia, Minn., den 21 Januari 1865.

Pastor Hagström är en god predikant, men ännu mer en praktisk och mångsidig arbetare. Han är trogen Guds ord och Herrens sak bland unga och gamla, och har tillvunnit sig välförtjänt kärlek och aktning.

C. W. Anderson.

En annan ung man, hörande till samma kategori som G. A. Hagström, är pastor C. W. Anderson, nuvarande pastor i första svenska baptistförsamlingen i Worcester, Mass.

Pastor Anderson föddes i Viby socken, Nerke, Sverige, den 20 Januari 1866. Hans fader blef omvänd vid 21 års ålder och började strax predika, med hvilket han fortsatte tills han dog 1892. Han var med bland dem, som måste samlas under takåsarne på vinden, där de blott vågade hviska till hvarandra under det länsman och fjärdingsman gingo utanför och spanade efter dem. "Då var det varmt i syskonkretsen", brukade han säga. Unge Anderson har alltså godt att bräs på och lyckan att hafva haft en sann kristlig uppfostran.

Pastor C. W. Anderson blef omvänd till Gud vid 12 års ålder. Blef sedermera affälling för en tid, men återupprättad vid 18 år. Vid denna tid blef han döpt

och förenad med samma församling som hans fader förestod. Strax blef en klass i söndagsskolan honom anförtrodd, i hvilken han troget undervisade tills han 1886 afreste till Amerika. Här arbetade Anderson i sin broders skobutik i Cadillac, Mich., i nära fyra år. På samma gång deltog han i härvarande församlings verksamhet såsom söndagsskollärare, orgelnist, vaktmästare, kassör och ordförande i ungdomsföreningen. En längre tid förnam han inom sig Guds kallande röst att gå ut med det glada budskapet om Jesus, och lofvade Gud att så göra om någon kallelse utifrån mottoges. Ehuru han ej yttrat ett ord om denna sak till någon, fick han efter en kort tid kallelse att blifva missionär för Michigan-konferensen. Efter någon tvekan mottog han denna kallelse såsom svar från Gud och vågade ej afböja densamma. Genom en särskild Guds ledning kom han att söka inträde vid skolan i Morgan Park hösten 1890, och graduerade från "The University of Chicago" våren 1893. Under skol'iden verkade han i Swea och Sioux City, Iowa, De Kalb, Manmouth och Galesburg, Ill., och från hösten 1892 i Lake View, Ill. På sistnämnda plats verkade pastor Anderson med stor framgång i sex år, och flyttade därifrån på kallelse till Worcester, Mass., 1898.

Vid sidan af Hagström har C. W. Anderson varit en framstående deltagare i och ledare af ungdomsrörelsen. Fastän jämförelsevis ung har han redan haft flere förtroendeuppdrag i samfundet och i föreningar. Han är en sympatisk och ledig talare. I sin predikan är han kanske icke så djupgående, men därför så mycket mer åskådlig och lättfattlig. Han är

C. W. Anderson.

i sitt väsende och verksamhet manlig, och tillhörande den yngre delen af vår predikantkår, kommer han, om Gud får bevara honom, att långt in i nästa århundrade förblifva en pelare i Guds hus och församling.

Organiserad söndagsskolverksamhet i Amerika.

En epok i svensk baptist-söndagsskolverksamhet inträdde 1892. Detta år bildades den första söndagsskolföreningen af svenska baptister i Amerika.

Söndagsskolfrågan i en eller annan form hade dryftats på konferensmöten i flera år förut och man utsåg från år till år söndagsskolkommittéer att vidtaga sådana åtgärder som voro nödvändiga för att befrämja den goda saken, men längre tycktes det vara svårt att komma. Vid Illinois-konferensens årsmöte 1892 tillsattes en dylik kommitté, som dock kom något längre, i det den föranstaltade om ett möte, som hölls i Lake View, Ill., den 20, 21 Oktober 1892, där frågan om visligheten och nödvändigheten af samt sättet för bildandet af en söndagsskolförening diskuterades. Resultatet blef att en sådan förening bildades, bestående af 37 medlemmar med professor E. Sandell som ordförande, redaktör Henry Nelson sekreterare och br. John Swanson kassör. Dessa fingo utgöra verkställande kommitté. Föreningens medlemskap består af hvar och en som är känd för ett sannt kristligt lif och uppförande, och som erlägger en årlig afgift af 50 cents, som bör förskottsvis betalas.

Föreningens verksamhetssätt kan bäst bedömas af följande paragraf ur dess stadgar:

"Föreningens ändamål skall vara:

1) Att genom söndagsskol-instituts hållande på olika platser samt genom spridning af god litteratur söka höja intresset inom våra församlingar för söndagsskolverksamheten.

2. Att så fort som möjligt utsända och understödja en eller flera söndagsskolmissionärer på föreningens verksamhetsfält".

Föreningen ingick genast genom dess kommitté med begäran till American Baptist Publication Society om hjälp till understöd för en missionär, hvilket äfven beviljades. En missionär kallades och kallelsen antogs. Den 1 Februari 1893 började G. A. Hagström det första söndagsskolmissionärs-arbetet, som af svenska baptister bedrifvits i detta land.

Föreningen har verkat oafbrutet på samma sätt till mycken framgång. Intresset för söndagsskolverksamheten har ökats, arbetare blifvit bättre beredda för sina åligganden och ej så få af lärjungarne i skolorna blifvit frälsta och insatta uti arbetet.

Föreningen har sedan den 1 December 1896 haft pastor E. J. Nordlander till sin missionär. Nordlander har arbetat med nit och värma både som söndagsskolmissionär och evangelist.

Dylika söndagsskolföreningar finnas nu i Iowa, Nebraska, Kansas och öfre Michigan, östra staterna samt i några mindre distrikt-söndagsskolföreningar i Minnesota. Uti alla dessa stater utom Michigan hafva de haft och hafva ännu söndagsskolmissionärer på fältet, hvilka alla verka med synbar framgång och välsignelse, och det synes sålunda vara en ljusare framtid för vår verksamhet än någonsin förut.

E. J. Nordlander.

Erik Johan Nordlander, sedan sitt fjortonde år en söndagsskolarbetare och nu flerårig söndagsskolmissionär, föddes den 24 December 1864 i Stigsjö socken i Ångermanland, Västernorrlands län, Sverige. Föräldrarne flyttade 1868 till Klampenborg, ett sågverk en mil söder om Sundsvall, hvarest hans barn- och ungdomstid tillbringades. Han var redan i späda år påverkad af den helige Ande och deltog med i bönemöten och sångförening för barn. Hade dock i barnaåren mycken lust till synd. På hösten 1877 blef det en hjärtats omskapelse, som gaf en ny lifsriktning åt den ostyrige och själfsvåldige gossen. Kristi himmelsfärdsdag år 1878 blef han, jämte omkring 50 andra, döpt i Bänkåsviken på Alnön. Vid endast 14 års ålder blef han söndagsskollärare, med hvilket han fortsatte tills han år 1886 gick ut på fältet som söndagsskolmissionär.

Vid 15 à 16 års ålder erfor han Andens maning att predika Herrens ord, men hölls alltid tillbaka i känslan af oförmåga därtill. Åren 1883, 1884 och 1885 gjorde han några försök i predikoväg, hvilka öfvertygade honom själf om att han var alldeles oduglig att blifva predikant. All tanke härpå slogs därför helt ur hågen med det beslutet, "att vill Gud hafva mig till predikant så vet han hvar jag är", och arbetet i brädgården fortsattes med mera lugn än förut, med undantag af tanken på att blifva affärsman.

Mellan jul och nyår 1885 erhölls kallelse från Sundsvalls söndagsskolförening att i tre månader resa som dess missionär. Nordlander såg ingen utväg att slippa undan, ehuru planer för resa till Amerika voro

uppgjorda. Kallelsen antogs, emedan han icke vågade annat. Reste så vintrarne 1886 och 1887 för nyssnämnda söndagsskolförening.

Hösten 1886 deltog Nordlander i Sundsvall i en kort kurs för predikanter, hållen af C. G. Lagergren, I. St. Österman och A. O. Engblom.

Hösten 1877 emigrerade Nordlander till Amerika, särskildt med tanke på att blifva affärsman. Efter ungefär två veckors vistelse i Michigan erhöll han kallelse af Michigan-konferensen genom pastor A. A. Hammar att blifva resepredikant för densamma. Förblef sådan ett och ett halft år, hvarefter han antog församlingens i Cadillac, Mich., kallelse att blifva hennes lärare. I Cadillac stannade han ett och ett halft år till hösten 1890, då han ingick i skolan i Morgan Park och graduerade därifrån 1892. Därefter studerade han i Chicago Universitet från 1892 till 1894 och erhöll i Juli 1894 vid graduationen graden B. D.

Från den 1 Maj 1891 till den 1 December 1896 var han lärare för Chicago fjärde församling, och från December 1896 till närvarande tid är han missionär för svenska baptisternas i Illinois söndagsskolförening och American Baptist Publication Society. Såsom förtroendepost har han innehaft sekreterarebefattningen för allmänna konferensen från 1895 till 1899.

*P. E. Engberg**) är en annan söndagsskolans mångårige gynnare. Engberg är en son till den sedan de första baptiströrelserna i Norrland bekante Jonas

*) Af en händelse sakna vi alla daton för Engbergs födelse, omvändelse, dop, m. m., samt ortbestämningar för händelser i hans lif.

P. E. Engberg.

Engberg och yngre broder till den ännu mera bekante Olof Engberg. P. E. Engberg är alltså äfven han en norrländing och antagligen född i Sundsvall. Från Norrland — vårt samfunds Galileen — hafva vi fått många af våra förnämsta förkämpar inom samfundet — apostlar i nittonde århundradet. P. E. Engberg har icke vansläktats. Med sådana anor, sådan fostran skulle man vänta en Herrens trogne tjänare. I några år förestod Engberg skandinaviska emigranthemmet i New York, N. Y. Inom detta hem var han en riktig husfader — en patriark och missionär på samma gång. Många äro de landsmän, som från sin landstigning i New York och gästande i emigranthemmet räkna sin väckelse och omvändelse.

Sedan flere år tillbaka har Engberg varit en framgångsfull och älskad söndagsskolmissionär i östra staterna. Detta är måhända hans förnämsta lifsgärning. Engberg är numera icke ung, men ungdomlig, godmodig och glad bland unga och gamla. Han tyckes vara outtröttlig i arbetet såsom söndagsskolmissionär, städse ute på resor inom sitt distrikt. Bland det unga släktet reser han sig en lefvande minnesvård, och söndagsskolan skall inbärga skördar för församlingen och härligheten såsom resultat af sina trogna om barnens väl ömmande söndagsskolmisionärer.

Flere bemärkta arbetare.

Ur den skara af ädla Jesu Kristi stridsmän och vårdare af Guds hjord hafva vi valt några, hvilkas viktigaste lifsgärning skulle tecknas. Sedan dess hafva vi funnit att den för vårt arbete bestämda ramen är för trång för till och med de kortaste ordent-

liga biografier, hvarföre vi nödgas meddela dessa biografiska anteckningar i betydligt sammandragen form som följer:

Gustaf Lundquist är född den 27 Okt. 1843 i Fryeleds socken, Jönköpings län, Småland, Sverige. Han blef uppfostrad af troende föräldrar och var redan tidigt påverkad af Guds ande. Vid 16 års ålder lämnade han hemmet och flyttade till Malsta socken i Uppland, där han förut hade sin äldre broder, hvilken var en varm kristen, och hans umgänge utöfvade ett godt inflytande på vår Gustaf, hvarföre han redan andra året af sin vistelse där blef förd till tron på Herren. Det var 1860. Han reste till Ahlsborg 1867 och genomgick en tvåårig kurs i där då varande missionskola. På sommaren 1869 antog han kallelse till resepredikant i Vermland inom en missionsförening och verkade i flera församlingar, särskildt må nämnas Elfsbacka, Sunnemo, Ransäter och Ullerud. Dessa församlingar utgjorde hans missionsfält i 13 år. Pastor Lundquist blef döpt den 28 Juli 1877 i Öfre Ullerud och tillhörde därvarande baptistförsamling tills han 1881 emigrerade till Amerika. Här i Amerika har han tjänat nedanstående baptistförsamlingar: South Chicago, Pullman, Ill., Ogema, Ashland, Wis., och Iron Mountain i Michigan. Tvänne församlingar byggde kapell den tid han tjänade dem (South Chicago och Ashland). Han antog kallelse från baptistförsamlingen i Kansas City, Kansas, i slutet af December 1897. Herren har välsignat denna 30-åriga verksamhet till själars frälsning och sitt rikes fromma.

Gustaf Lundquist.

L. Arlander.

L. Arlander föddes i Herslöfs socken, Malmöhus län, Sverige, den 21 Aug. 1857. Han lärde snickareyrket i Stockholm och blef där omvänd till Gud vid 16 års ålder samt tre år senare döpt och förenad med första baptistförsamlingen därstädes. På hösten 1877 ingick han i Betelseminariet och började samma år predika. Eftersom han strax ingick i andra klassen graduerade han redan 1880. Därefter verkade han i Kristianstad och omnejd i tre år, under hvilken tid medlemsantalet i församlingen i Kristianstad fördubblades. Våren 1883 kallades han att blifva pastor för församlingen i Gäfle, hvilken han lämnade hösten 1884 för att styra färden till Amerika och antog kallelse från församlingen i Omaha, Nebr. Där verkade han i fyra år, under hvilken tid den nya kyrkan byggdes och medlemsantalet nästan tredubblades. Efter att hafva varit i Stromsburg, Nebr., ett och ett halft år och i Hamilton, samma stat, ett år flyttade han till Cadillac, Mich., där han ännu efter öfver nio års verksamhet känner sig förhoppningsfull och lycklig i arbetet tillsammans med en snäll församling.

J. M. Shulene är född i Sköns socken, Sverige, den 20 Maj 1850. Han stod i sina tidigaste barnaår under den helige Andes inflytande. Efter sin nattvardsläsning beträdde han dock syndens väg och fortfor på denna väg tills han nått 24 år. I Februari 1874 kom Shulene till besinning och en sann tro på Jesus om sina synders förlåtelse. I Juni samma år blef han af pastor Arvid Ullmark döpt och förenad med församlingen i Timrå. Kort efter sin omvändelse tog han med stort intresse del i söndagsskolverksamheten. Han lämnade dock snart hemorten, reste till Arboga

och genomgick dess "Praktiska skola" samt fortfor där någon tid som medlärare. Samtidigt deltog han äfven här lifligt i söndagsskolan. Sommaren 1879 reste han till Amerika. Här hängaf han sig ännu mer och i vidsträcktare mening åt evangelisk verksamhet och, kännande en inre kallelse att helt ägna sitt lif åt ordets predikan, inträdde han hösten 1880 i skolan vid Morgan Park, hvarest han genomgick en fyraårig kurs. Under skoltiden predikade han i Ishpeming, Mich., Sioux City, Iowa, m. fl. platser. Sedan Shulene graduerade från skolan har han föreståtf församlingarne i New Haven, Conn., ett och ett halft år; Princeton, Ill., två och ett halft år; Cambridge, Minn., öfver fem år; Forest City, Iowa, tre och ett halft år; och förestår nu församlingen i Grove City, Minn. Såsom pastor har Shulene haft god framgång och särskildt var detta fallet i Cambridge, Minn.

Under sin vistelse i Princeton, Ill., började han tillsammans med Lindhagen och E. Halvarson utgifva tidskriften "Trons Seger". I ett år var pastor Shulene stadsmissionär i St. Paul, Minn. Det var innan han hösten 1889 började sitt arbete i Cambridge. I Grove City, Minn., hans nuvarande pastorat, synes han också verka med framgång. Församlingen har just ombyggt sin kyrka sedan S. kom dit. Hon tager sig riktigt nätt ut.

O. J. Engstrand är född den 10 Maj 1857 i Kils socken, Vermland, Sverige, och omvänd i Mars 1872 i sitt föräldrahem samt döpt af Per Nilsson i Frykerud den 23 Juni 1877. Han började hålla söndagsskola 1876. Under vintern 1878 började han göra prediko-

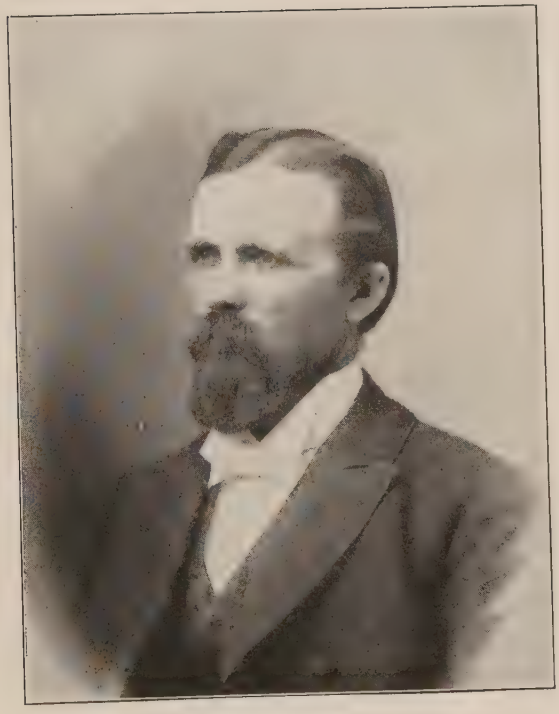

J. M. Shulene.

Svenska baptistförsamlingens i Grove City, Minn., 1899 restaurerade kyrka.

O. J. Engstrand.

turer tillsammans med pastor A. Fernholm, som då var kapellpredikant hos Adlersparres, nära Kristinehamn. Engstrand idkade dessutom privatstudium under pastor Fernholm vintern 1877. Höstterminen 1878 inträdde han i Betelseminariet, Stockholm, Sverige, och graduerade därifrån våren 1882. Under sitt sista skolår var han biträdande predikant i Salemkapellet, Stockholm, hvarest han också tjänade såsom tillfällig pastor sommaren 1882, tills han den 1 Sept. samma år antog församlingsvården i Kristinehamn. Från och med nyåret 1883 hade Engstrand pastorsvård af båda församlingarne, den i Kristinehamn och den i Karlstad. Den 1 Okt. 1884 antog han en till honom ställd kallelse af Salem-församlingen i Stockholm, hvarest han stannade i nära fyra år. Till Amerika reste pastor Engstrand i Dec. 1888. Här antog han andra svenska baptistförsamlingens i Chicago, Ill., kallelse och arbetade i samband med henne tills han den 1 Okt. 1896 öfvertog första svenska baptistförsamlingen i Brooklyn, N. Y., hvilken han ännu tjänar. Pastor Engstrand har arbetat med stor framgång på hvarje plats, där han varit stationerad. Han besitter goda predikoförmågor och är lyckad som pastor samt äger ett vinnande umgängessätt.

*John Olander**) föddes den 4 Sept. 1854 i Hässjö socken, Västernorrlands län, Sverige. Hans föräldrar voro sannt gudfruktiga och tillhörde de första baptisterna i Norrland. Fadern dog då unge John endast var fyra år. Redan i barndomen erfor han den helige Andes verk på sitt hjärta. Då han var i sitt fjortonde år gick en kraftig väckelse fram genom traktens befolk-

*) Egentligen Ålander.

ning; tre af hans syskon blefvo frälsta och ett omvändelsens verk försiggick i den fjortonårige Johns själ, och han var för en tid mycket lycklig i Gud; men efter någon tid kom han i djupt mörker och menade att han hade syndat mot den helige Ande. Det gick därhän att han efter månaders kamp under förtviflan gaf upp sig själf åt syndens tjänst, i afsikt att njuta af detta lifvet då han i alla fall härefter skulle lida evig elds pina. Hörde dock gerna äfven under denna tid några, som han ansåg allvarligare predikanter såsom A. Ullmark, J. P. Forsell, E. Rosén och O. Lindh. Efter åtta års förirring fick Olander erfara förnyad nåd att tro sina synders förlåtelse. Denna uppståndelse till nytt lif ägde rum vintern 1878 i Stugun, Jämtland, Sverige. I Aug. samma år blef han döpt af O. Lindh, som då var pastor i Hässjö, och förenades med församlingen därstädes. Strax efter omvändelsen började han taga del i bönemöten och söndagsskola. Han kände sig snart kallad att helt ägna sig åt evangelii tjänst och efter samråd med sin pastor, O. Lindh, m. fl., hvilka uppmuntrade honom i denna sak, samt bön om Andens ledning, var han snart ute på Guds åkerfält.

De första sex åren arbetade han som "resepredikant till fots" (hans egna ord). I två år (minus fyra månader då han mottog inalles 40 kronor) arbetade han på egen sold. De öfriga fyra åren arbetade han för Jämtlands och Sundsvalls missionsföreningar. Fältet var Ångermanlands och Jämtlands fjällbygder. Här gälde det att gå till fots från en till tre svenska (7 till 21 engelska) mil om dagen öfver moar och fjäll, och så gå i husen och bedja om att få hålla möten.

John Olander.

Kanske ofta bli nekad och i stället utkastad såsom villoande, landstrykare m. m. Men om arbetet var hårdt och utfördt under strapatser, så bar det dock frukt i väckelser och omvändelser. Där Olander dessa tider fick bedja att få komma in och hålla möten finnes nu församlingar såsom resultat af arbetet.

Pastor Olander har såsom föreståndare arbetat i samband med församlingarne på Alnö, nära Sundsvall, Sverige, 1884; Hässjö, Sverige; Providence, R. I.; (han reste nämligen till Amerika 1885); Evanston, Ill.; Gothenburg, Nebr.; Stromsburg, Nebr.; Estina och Mead, Nebr.; Portland, Oreg.; Topeka, Kansas; Grand Rapids och Muskegon, Mich., och nu i Warren, Pa.

I fråga om teologisk bildning säger han själf: "Jag är icke mycket skolad". Utom folkskolan, som han genomgick med goda betyg, mottog han undervisning i fru Maria Lagergrens skola. Han genomgick en kurs i Östermans och Engbloms predikantskola i Hernösand, likaså i Lagergrens predikantskola i Sundsvall. Härtill kan läggas en specialkurs, som Olander tog i vår skola i Stromsburg, Nebr. Olander har dock studerat icke så litet på egen hand.

Thorsten Clafford föddes i Stockholm, Sverige, den 11 Mars 1860. Efter att hafva genomgått åtskilliga klasser i folkskolan inskrefs han vid tio års ålder i den s. k. Gravesmühlska skolan; men nödgades redan vid tretton års ålder lämna denna för att söka förtjäna sitt uppehälle.

I söndagsskolan började han i tidiga år och blef såsom mycket ung påverkad af Guds ande, hvilket hade till följd att han vid sjutton år vardt omvänd

till Gud samt ett år senare döpt och förenad med Stockholms första baptistförsamling. Brinnande af begär att tjäna sin nyfunne frälsare, tog Clafford en klass i söndagsskolan och verkade där med lif och lust tills han vid knappt fyllda tjugu år emigrerade till Amerika. Vid framkomsten till New York befanns därvarande svenska baptistförsamling nästan upplöst och utan ledning, hvadan ynglingen i likhet med många andra fick söka reda sig utan församling till dess att pastor O. Lindh tog ledningen om hand. Nu dröjde det ej länge förrän Clafford med glädje deltog i verksamheten, särskildt i bönemötena. Hans pastor med den vakna praktiska blicken upptäckte snart att den unge mannen ägde predikogåfvor och uppmuntrade honom på flera sätt. Så inträffade bildandet af de svenska baptisternas, i östra staterna, konferens och verkställande utskottet fann för godt att kalla Clafford till dess första missionär. Detta skedde i Mars 1883.

Connecticut blef hans verksamhetsfält och New Britain utsågs till hufvudqvarter. Genom pastor Lindhs bemedling erhöll Clafford understöd af så väl "Home Mission"-sällskapet som "State Convention". Clafford kan därföre betecknas såsom Connecticuts apostel, så vidt det angår vårt samfunds verksamhet där i staten.

Efter tre och ett halft års verksamhet, hvarunder församling bildats i New Britain af 35 medlemmar, af hvilka några bodde i Meriden, reste Clafford med familjen till sin födelsestad Stockholm, Sverige, för att i därvarande Betelseminarium åtnjuta undervisning. Detta kunde ske endast genom vänners och församlingars i östern frikostighet. År 1888 kal-

Thorsten Clafford.

lades han till Uppsala baptistförsamlings pastor. Under de fem år Clafford i denna egenskap vistades i den uppsvenska universitetsstaden tog han tillfället i akt att bevista såväl universitetets offentliga föreläsningar som ock mera enskilda sådana, hvilket ej kunde bli utan gagn för hans framtida verksamhet.

År 1893 återvände pastor Clafford till Amerika och verkade såsom pastor för svenska baptistförsamlingen i Meriden, Conn., tills 1898, då han öfvertog vården af församlingen i Bridgeport, Conn. Clafford är sedan 1881 gift med Tekla Henrietta Törnblom.

August Olson, som är den yngste af fyra barn, föddes i Askers socken, Nerke, Sverige, den 7 Sept. 1855. Han fick i tidiga år vara med ute på åker och äng, samt vid 12 års ålder redan börja förtjäna sitt eget bröd.

Då han var 17 år ledde Herren honom till en metodist-familj. Här kom han under inflytandet af ett kristligt familjelif. Visserligen motstod han några månader, men föll såsom segerbyte för Herren och blef frälst den 18 Februari 1874. Han blef därpå förenad med metodistkyrkan och fick snart börja deltaga såsom klassledare, samt mottog af sin pastor fullmakt att predika — men arbetade sex dagar i veckan och predikade ofta ända till tre gånger på Söndagen. Han hade flera socknar till sitt missionsfält och utsträckte sina resor till Eskilstuna. Han led en del förföljelser för ordet och var därvid i lifsfara.

År 1878 kom Olson till Stockholm och började där såsom traktatspridare samt arbetade i nykterhetens

intresse under pastor Wibergs ledning. Han kom så i umgänge med baptister och sammanträffade äfven där med författaren, som bragte läran om dop och församling på tal. Olson predikade nu på flera utstationer såsom Lidingö, Huddinge med flere platser, och fick glädjas öfver flera, som blefvo frälsta. Dessa började fråga honom om dopet, hvarvid han kom att grundligare rannsaka sin bibel angående dopfrågan. Öfvertygad om det kristliga dopet, blef han af pastor W. Lindblom i Stockholm döpt den 11 Sept. 1878.

Olson är känd i många socknar i mellersta Sverige såsom: Asker, Sköllersta, Ekeby, Norrbyås, Stora Mellösa, Vingåker, Kumla m. fl., som en flitig arbetare och god predikant.

Till Amerika anlände han 1882 och tillhörde först svenska baptistförsamlingen i St. Paul, Minn.; men erhöll snart kallelse att tjäna två församlingar i Kandiyohi County, nämligen Willmar och Lake Elizabeth, och tjänade dem i tre år. Därefter gick han till vår skola i Stromsburg, Nebr., som då var under ledning af den ädle d:r J. A. Edgren. Pastor Olsons lott af Herren synes hafva varit att bryta nya fält. Så var det under Olsons ordförandeskap som församlingen i Denver, Col., blef organiserad. I flere år har han arbetat på västkusten, och tjänat församlingen i Los Angeles, Cal. Därnäst San Francisco, Cal., samt därefter första svenska baptistförsamlingen i Seattle, Wash. Dessutom organiserade han församlingen i Spokane, Wash., där vår verksamhet var alldeles i lägervall, samt tjänade församlingen i nära fyra år. För närvarande är Aug. Olson

Aug. Olson.

statsmissionär i Iowa, och har således varit baptist i 21 år samt predikat Kristus i omkring 24 år.

Pastor Olson är sedan den 29 Mars 1889 gift med f. d. missionärinnan Anna Sandberg, hvilken är honom till stor hjälp i arbetet.

Ernest Hallgren är född den 18 Dec. 1852 i Vadstena, Östergötland, Sverige, och blef omvänd till Gud i Dec. 1877. Han började att predika Guds ord redan 1878. Fastän uppmuntrad därtill af människor var Hallgren dock mycket oviss huruvida det äfven vore Herrens vilja, och saken framlades inför Gud i bön, med begäran att Herren ville visa sin vilja genom att en viss kväll frälsa en själ. Bönhörelse kom. En själ blef frälst, men tviflet ville dock icke vika. Återigen bad han till Gud om en själs frälsning. Herren gjorde mer än så. Tio själar fingo frid med Gud den aftonen, och en kraftig väckelse utbröt. Dessa första predikoförsök utfördes i Klockrike socken, Östergötland, Sverige, och mycken förföljelse från prästerskapets sida blef en följd af denna första verksamhet.

På våren 1879 reste Hallgren till Göteborg och började strax vid ankomsten dit att deltaga i verksamheten. Han blef döpt af pastor T. Truvé på hösten samma år. Under vistelsen i Göteborg började Hallgren verksamhet i Partilled, ej långt från Göteborg. Denna verksamhet blef till stor välsignelse. Många själar blefvo frälsta, döptes och lades till församlingen i Göteborg. I detta arbete fortsatte han hvarje Söndag i nära ett års tid. Därefter reste han någon tid för en baptist-missionsförening i Västergötland med Sköfde som utgångspunkt, och fick där till-

sammans med V. Palmblad utstå många trakasserier, jämte kyrkoråds förbud, endast för vittnesbördet om Jesus.

År 1880 företog han resan till Amerika och bosatte sig i Evanston, Ill. Hallgren arbetade här i sitt yrke (han var målare) samt predikade på Söndagarna såväl i Evanston som Winnetka, Highwood och Chicago. Hallgren var den förste baptistpredikant, som predikade Guds ord i Evanston. År 1883 flyttade Hallgren till Brainard, Minn., och verkade där något mer än ett år. På vintern 1885 blef han kallad till predikant i Vasa, Minn., och stannade där tills i Okt. 1887.

Under vistelsen i White Rock (Vasa församling) uppehölls verksamhet delvis i Cannon Falls, Springgarden, Minn., Trim Belle och Stockholm, Wis. I Nov. 1887 upptogs verksamhet i förbindelse med församlingen i Alexandria, Minn., och på många utstationer uppehölls verksamhet samtidigt, såsom i Crooked Lake, Garfield, Holmes City, jämte många andra platser. Pastor Hallgren arbetade i Alexandria till i Okt. 1891, då på kallelse af församlingen i Helsingborg, Sverige, resa företogs dit. Arbetet på sistnämnda plats började den 1 Jan. 1892, och fortsattes tills Okt. 1893, då Hallgren upptog nykterhetsarbetet i Skåne och en tid äfven i Östergötland, och hade han i detta arbete en ovanlig framgång. Denna slags verksamhet kunde dock aldrig tillfredsställa hjärtats kraf och den högre kallelse Gud gifvit, hvarföre den nedlades, och i Aug. 1896 anträddes återresan till Amerika, och anlände han med familj till Chicago i Sept. samma år. Här

Ernest Hallgren.

antog han kallelse att blifva Salem-församlingens pastor.

I samband med denna församling verkar pastor Hallgren med god framgång. En ändamålsenlig kyrka har under hans föreståndareskap uppbyggts.

Kort efter sin första ankomst till Amerika 1880 ingick pastor Hallgren äktenskap med Hanna Rahm från Sköfde, Sverige.

John P. Westerberg föddes den 14 Mars 1846 vid Erikslund, nära Ystad, Sverige. Stor okunnighet om frälsningens väg och sant kristligt lif var rådande i hans hembygd. Predikningar, postillor och bibeln lästes dock med ett visst intresse. Unge John måste snart ut för att förtjäna sitt bröd och kom då också mera ut i världslifvet. Han fruktade dock för döden och beslöt, när han var sjuk någon gång, att om han fick lefva börja ett bättre lif. Guds ande verkade, som det synes, nästan oaflåtligt på honom, och en tid omkring 1870 tyckes han icke hafva varit långt ifrån Guds rike. Dock försvann sådana inre rörelser snart på grund af inflytande från hans ogudaktiga omgifning. I Malmö, där han efter några år bosatte sig, blef han i tillfälle att höra Guds ord, hvilket bar frukt i hans efter frälsning längtande hjärta. Vid samma tid sammanträffade han med Christian Cederholm och blef genom honom ledd att höra E. Wingren, då pastor i Malmö. Ägande frid med Gud, började han studera dopfrågan till försvar för barndopet med det resultat, att han begärde att blifva döpt och förenad med baptistförsamlingen i Malmö. Detta skedde den 18 Juni 1873. Westerberg blef vald till söndagsskollärare och sökte på

det sätt som var honom möjligt verka Guds verk. Hösten 1876 inträdde Westerberg i Betelseminariet i Stockholm och studerade där tills i Juni 1879. Sedan dess har han fortsatt med ordets predikan, och hafva hans fält i Sverige varit mest Kungsör, Hellby och Ärila, på hvilka platser Gud bekände sig till arbetet. Många själar blefvo frälsta och lagda till församlingarna. Den 2 Augusti 1883 anträdde han resan till Amerika och har här varit bosatt och verkat på åtskilliga platser. Pastor Westerberg är äfven han en samfundstrogen, enkel predikant, den där rätt delar sanningens ord.

Martin Carlson är född den 10 Februari 1864 i Blekinge, Sverige. Han blef omvänd till Gud i Jennings, Mich., 1884 och döpt i Mars samma år af H. P. Peterson i Cadillac, Mich. Pastor Carlson började snart verka för att andra skulle lära känna den frälsare, som blifvit dyrbar för hans egen själ. För att bättre dugliggöras för evangelii kall genomgick Carlson en kurs i skolan i Morgan Park. Pastor Carlson har arbetat i samband med församlingarna i Worcester, Mass., ett år och nio månader, och i Humboldt Park, Chicago, Ill., nära fem år, och senast nära fyra år i Kansas City, Mo. Pastor Carlson är en varmhjärtad predikant, särskildt hemmastadd med Guds ord och äger ett vinnande umgängessätt.

Ludvig Djupström, en yngre broder till den hemgångne pastor Djupström i Kårsta, är född den 27 April 1853 i Boo socken, Örebro län, Sverige, och omvänd till Gud 1869, således vid endast 13 års ålder. Han blef döpt den 5 April samma år. Dopförrättaren var Karl Erik Malm. Djupström inträdde i Betel-

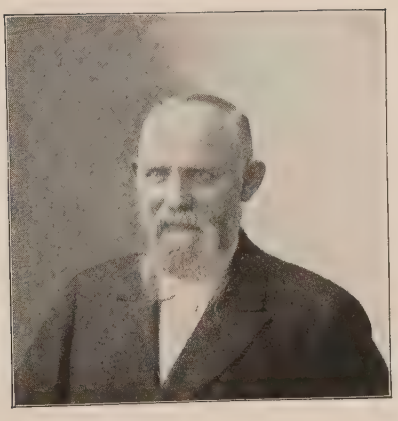

John P. Westerberg.

Martin Carlson.

Ludvig Djupström.

seminariet i Stockholm 1878 och studerade därstädes i tre år. Vi sakna uppgifter om hans tidigare verksamhet· men alldenstund vi känna till att en tids predikoverksamhet ställes såsom villkor för inträde i Betelseminariet taga vi för gifvet, att Djupström några år förut arbetat i ordet och läran.

Efter fullbordade studier har pastor Djupström förestått baptistförsamlingen i Falun, Sverige, i tre år; svenska baptistförsamlingen i Manistee, Mich., tre år; svenska baptistförsamlingen i Iron Mountain, Mich., tretton månader; svenska baptistförsamlingen i Menominee, Mich., och Marinette, Wis., (samtidigt) i fyra år. Dessutom har pastor Djupström verkat såsom missionär i Michigan i sex år, däraf tre och ett halft år endast i öfre Michigan.

I Prentice, Wis., hvarest han nu är pastor, började han församlingsvården den 1 Januari 1899.

Pastor L. Djupström besitter goda predikoförmågor. Hans sätt är ett stilla, fridsamt och allvarligt sådant. Han är god sångare och musikant, hvilket betydligt bidragit till hans framgång. I både Sverige och Amerika har han fått vara medlet i Guds hand till många själars frälsning.

Svenska baptisterna i Förenta Staterna och utländska missionen.

I förra delen af detta arbete har blifvit framhållet, hurusom svenska baptisterna ända från deras första framträdande hafva varit intresserade i hednamission. Samma förhållande har visat sig hos våra svenska trosförvanter i Förenta Staterna. Vi hafva icke allenast bidragit med våra medel, utan också med trosvarma,

för hedningarnes nöd och hednamissionens ädla sak hänförda och väl kvalificerade män och kvinnor. Dessa för vår nationalitet hedrande fakta, böra i våra häfder icke förbigås, oaktadt vi ej kunna tala om någon egen hednamission.

De medel, som bland svenska baptisterna här i landet sändas för utländsk mission, gå till de respektive fälten nästan uteslutande genom "American Baptist Miss. Union". Vårt folk är, såsom ofvan är sagdt, besjäladt af en kraftig missionsande. Det är oss obekant med huru stora summor svenska baptisterna under årens lopp bidragit till den utländska missionen. Detta kan icke utan ett nästan ändlöst arbete bli kändt. Men vi veta att bidragen från våra församlingar såväl som från enskilda varit rikliga och jämförelsevis vida öfverglänsande de amerikanska baptisternas. Om således det vårt samfund uträttar för hedningarnes frälsning aldrig skall bli kändt på jorden, så skall nog den stora uppenbarelsens dag utvisa, att äfven vi hafva skörd för den himmelska ladan bland hednafolken. Vidare må märkas att om icke vårt pekuniära m. m. arbete kan bli till sitt omfång kändt, så är det väl bekant att från vårt samfund af endast 20,000 personer hafva utgått icke mindre än åtta eller nio missionärer. De äro: Miss Johanna Anderson, Birma; Rev. och Mrs. Ola Hanson, Birma; Miss Erika Bergman, Indien; C. A. Sahlqvist, Kina; O. L. Swanson, Indien; samt i Syd-Amerika en E. A. Nelson med fru. Härtill kommer nu E. Lund, missionär till de halfhedniska filippinerna. Såsom en följd af svenska baptisternas intresse för hednamission må räknas att en af vårt folk, Rev. F. Peterson, innehar den

betydelsefulla tjänsten att vara distriktsekreterare för "A. B. M. U. of The Northern District." Det skulle säkert intressera våra läsare att här finna några utförliga teckningar af dessa våra missionärers så utmärkt började lif och verksamhet; men utrymmet medgifver endast några korta drag.

O. Hanson.

Vår hednamissionär till öfre Birma, föddes i Åhus, Kristianstads län, Skåne, Sverige, den 25 Juni 1864. Faderns namn var Hans Person och moderns Bengta Olson. Hans mormoder var en af de första, som döptes i Yngsjö. Den säd, som af en gudfruktig moder tidigt nedmyllades i unge Olas hjärta var groende, men dröjde att skjuta brådd och bära sinnesändringens frukt tills några år senare.

Utom den folkskoleunderbyggnad, som Hanson åtnjutit, blef han också i tillfälle att mottaga undervisning i en privatskola, hvarest han bereddes för inträde i en elementarskola. Matematik och grammatik voro här hans älsklingsämnen, och började han bl. a. också studera tyska språket. Men på samma gång insöp han vid denna skola vissa rationalistiska tänkesätt, som medförde en domning af de förut mottagna religiösa intrycken. Hans läsning för prästen, som han visste var ogudaktig, konfirmation och "första nattvardsgång", som också blef hans sista i världskyrkan, åstadkom afsmak för statskyrklig religion och beredde möjligen hans själ för ofvannämnda rationalistiska tänkesätt.

Vid sjutton års ålder sade Hanson farväl till fädernejorden och anlände den 25 Juli 1881 till Oak-

land, Nebr., Nordamerika. Han vistades i morbroderns (Swan Olson) i Oakland lyckliga hem. Den dagliga husandakten, bevistandet af kyrkan och pastor L. Johansons allvarliga varnings- och evangeliska inbjudningsord — allt lämnade ett djupt intryck på den unge, själfulle mannen. Dock säger han sjelf: "Jag gick längre bort på syndens vägar än någonsin förut". Men Gud sade: "Härintill skall du gå men icke vidare". Efter att hafva blifvit räddad från att krossas under ett hölass, då ett par hästar skenade för honom, samt underrättelsen från hemmet, att hans moder var död och att hennes sista uttalade önskan var att få möta honom i himmelen, fördes han till besinning. "Jag kände", säger han, "på hvilken lös grund jag stod, att jag blott sökte bedraga mig själf". I Februari 1884 kunde han aflägga vittnesbörd om sina synders förlåtelse; och alldenstund han från barndomen såsom en Timoteus känt de heliga skrifterna och hvad som höfves oss, blef han den 2 Mars 1884 begrafven med Kristus genom dopet af pastor L. Johanson i Oakland, Nebr.

Hanson kände sig snart genom en inre maning kallad till evangelii tjänst. Pastor L. Johanson uppmuntrade honom, och snart var han åter hängifven åt studier, men för ett högre kall. Han inträdde i "vår predikantskola" då hon logerade i St. Paul, Minn., fortsatte därpå i Stromsburg, Nebr. Hanson säger om denna tid: "De intryck jag fick af mina första lärare, synnerligen d:r Edgren, äro och förblifva outplånliga". Redan vid sitt första inträde i skolan i St. Paul, Minn., kände Hanson sig manad att blifva hednamissionär. Han blef också uppmuntrad härtill af

Ola Hanson.

Rev. Frank Peterson. Då denna inre kallelse var stadgad önskade Hanson komma i åtnjutande af en grundligare utbildning, särskildt i språkvetenskap, hvarföre han sökte och vann inträde vid Colgate University, Hamilton, N. Y. Här studerade han i tre år. 1890 blef han antagen och utsänd af "Am. Bapt. Miss. Union" såsom dess missionär till Bhamo, öfre Birma. Den 23 Juni 1890 blef han högtidligen afskild för detta kall i första svenska baptistförsamlingens i Minneapolis, Minn., kyrka, hvarest han var och är medlem.

Innan resan till missionsfältet företogs ingick han äktenskap med Minnie Johnson i Oakland, Nebr. Därpå aflade de unga missionärerna ett afskedsbesök i Sverige. Den 22 Okt. lämnade de Liverpool, England, och den 22 December samma år nåddes bestämmelseorten, Bhamo. Här började nu Mr. och Mrs. Hanson ett missionsarbete, som de flydda åtta åren burit rik frukt och är af den beskaffenhet, att det lofvar härliga resultat för framtiden. Sedan Hanson anlände till sin missionsstation i Bhamo har han utom predikoverksamhet och undervisningsarbete utfört följande litterära arbete:

På svenska språket: 1) "Tankar och Bilder från Missionsfältet; 2) Ett tämligen stort antal tidningsartiklar för tidningar både i detta land och i Sverige; 3) Ett antal poem af stort värde, vittnande om en ovanligare poetisk begåfning.

På engelska språket: 1) "A Grammar of the Kachin language"; 2) "A Kachin Spelling-Book with vocabulary"; 3) Tidningsartiklar för "The Indepen-

dent", "The Standard" och "The Missionary Review of the World."

På Kachin-språket: 1) Öfversättning till Kachin af första och andra Moseböckerna, profeterna Jonas och Obadja, Lukas och Johannes evangelium; 2) Kachin-Rättstafningslära; 3) Kachin-Katekes; 4) Sånger öfversatta eller författade på Kachin, 125. Detta är så mycket han hunnit få ut från trycket, men han har ett manuskript färdigt för en ordbok (Kachin-English) innehållande omkring 9,000 ord.

Detta allt under så kort tid! Hanson är också ung. Han skall ännu med Guds nåd uträtta stora ting. En sådan man på hednafältet talar godt för den svenska nationaliteten.

O. Hanson med fru stå nu redo att efter en tids vistelse i Förenta Staterna för någon hvila, återgå till deras missionsfält i Birma, lämnande sina två präktiga gossar här.

Det gläder oss att här kunna bereda våra vänner förmånen att läsa ett af O. Hanson författadt och i Missions-Bladet för flera år sedan infördt poem:

Hemlängtan.

Jag blickar mången gång mot Sveas gamla fjällar,
Mot polens stjärnering, på himmel hög och blå;
Och önskar än en gång vid klippans hårda hällar,
Få höra Östersjön emot dess grundval slå.
Men intet eko hörs i denna vrå af världen,
Ifrån mitt barndomshem och kära fadershärden.

Hur skönt i lundens djup där trastens toner svälla,
Få drömma än en gång som i min barndomsdag;
Och svalka kinden het vid någon järnfrisk källa,
Där nordens näktergal slår sina djupa slag; —

Men ack! ej mer jag hör hur hemmets tallar hviska,
Och blott till fordom hör hvar bäck, hvar äng och siska.

Jag andra länder sett, hört nya vågor brusa,
Och tjusts af en natur i söderns rika skrud;
Där Mississippi går och vestanskogar susa,
Jag längtat, älskat, sökt och dyrkat lifvets Gud;
Ibland jag dragits dock af toner underbara,
Från Minnehahas smek och skumblekt Niagara.

Där indianen led, vid Minnetonkas stränder,
En fristad hägrade vid hennes vågors lek;
Men där på nytt jag hör hur någon hälsning sänder,
Till Sveas fasta berg, dess sjöar, fur och ek;
Och djupt ur mossväxt grift den "röde mannen" klaga, —
Och då jag önskar än mot hemmets oskuld draga.

En högre makt dock styr och leder våra öden,
Och visar mången stig den vi ej tänkte på;
Ej lifvet tillhör oss och ej dess väg, ej döden,
Och dit vi icke tänkt vi ofta måste gå.
Så ännu längre bort mig lefnadsbanan leder, —
Dit söderns majestät sitt skaparspråk utbreder.

Men huru mystiskt är det språk som palmen talar,
Hvad Himalayas berg ha att förkunna mig,
Och dessa tusen lif bland brända bernstensdalar,
För nordens son hur nytt, hur okändt ter det sig —
Vid morgonrodnan's brand och när dess åskor dundra,
Bland prakt och yppighet — jag kan blott ana, undra.

Men än jag älskar dig, du land vid polens isar,
Med evig snö uppå din panna hög och klar;
Men du Amerikas folk som guld och frihet prisar,
Du också någon del utaf mitt hjärta har;
Utöfver båda, frid! Dock se'n jag skådat jorden,
Hvad, om mig gafs en graf bland lindarne i norden!

Att klaga höfves ej, men blott den godhet bida,
Som reder oss ett hem invid Guds ljusa tron;
Och då härnedanom vi få hemlängtan lida,
Det slutar allt en gång uppöfver stjärnebron;
Så dit jag blicka vill, hur tidens hjul sig vänder,
Ett evigt hemland finns på himlens ljusa stränder.

Mrs. O. Hanson.

Mrs. Minnie Hanson föddes den 1 Maj 1869. Hennes föräldrar äro Mr. och Mrs. P. G. Johnson, tillhörande församlingen i Oakland, Nebr. Minnie var det första af deras barn, som blifvit född å denna plats. Redan tidigt blef hon omvänd, samt tillsammans med sin syster döpt. Dessa voro de första som den välkände pastorn för Oaklands församling L. Johanson fick döpa efter det han tagit ledningen af denna församling. Hon besökte publikskolan i Oakland, en högskola i West Point, Nebr., ett "College" i Shenandoah, Iowa, och var skollärarinna under något öfver tre års tid. Den 11 Juni 1890 ingick hon äktenskap med Birma-missionären O. Hanson och på hösten samma år anträddes resan till det aflägsna landet. Där arbetade hon vid sin mans sida med nit, trohet och stor skicklighet. Hon var den första som lärde de små Kachin-barnen det alfabet, som hennes man utarbetat. Hon verkade flitigt i söndagsskolan och utöfvade ett godt inflytande på de vilda Kachinkvinnorna, hvilka alltid sökte hennes hjälp och hvilka satte stort förtroende till henne. Efter sex års träget arbete måste hon återvända till sitt hemland till följd af den sjukdom, som hennes barn ådragit sig i det malariauppfyllda landet. Hemma har hon användt ej så liten tid med att hålla tal uti missionens intresse

Rev. and Mrs. O. Hanson and Arras sons: Leslie, Dodge and Harold Tignal

och har gerna varit hörd i både engelsk- och svensktalande församlingar.

Johanna Anderson.

Bland svenska missionärer till hednaverlden från baptistsamfundet är Johanna Anderson den första. Hon är född den 2 Okt. 1856 i östra Ocksjön, Vermland, Sverige. Hennes föräldrar voro tidigt troende och bland Vermlands första baptister. Johannas fader, som äfven talade Guds ord, hette Anders Magnuson, mera känd i Amerika under namnet A. Anderson. Familjen emigrerade, att döma af de erhållna uppgifterna, till Amerika i Johannas barndom. Vid 14 års ålder, eller 1870, blef Johanna omvänd och döpt af sin fader i Juni samma år.

Till hednamissionens heliga sak har Miss Anderson känt sig dragen och kallad från sin tidigaste barndom och arbetade många år för att få sin faders samtycke. Hon fick det, och utgick till missionsfältet i Toungu, Birma, 1888. Sin skolbildning har hon till största delen fått i normalskolan i St. Cloud, Minn., från hvilken hon graduerat. Hon har utfört ett godt arbete å ofvannämnda fält under en tid af nära tio år, och är då detta skrifves hemma för en tids hvila.

Erika Bergman.

Den andra af våra kvinnliga missionärer är Miss Erika Bergman. Hon är född i Ljustorp, Sverige, den 24 Juli 1864, och kom äfven hon med sina föräldrar till Amerika 1868. Erika var då alltså endast fyra år. De bosatte sig i Village Creek, Iowa.

Miss Bergman blef omvänd till Gud 1880 och döpt den 6 Juni samma år samt förenad med församlingen i Village Creek, Iowa.

Redan såsom barn närde hon den önskan att få utgå som missionär till hedningarne. Endast 10 à 11 år gammal frågade hon sin moder om hon finge gå till Kina och hjälpa Miss Field, hvilket besvarades jakande, kanske utan tanke på hvad det innebar. Sedan Miss Bergman blef omvänd blef också längtan till missionsfältet mera allvarlig och oemotståndlig.

Miss Bergman hade naturligtvis genomgått den publika skolan; men då kallelsen att blifva hednamissionär hade mognat till beslut genomgick hon en tvåårig kurs i "The Missonary Training Institute" i Minneapolis, Minn. I Maj 1891 afreste hon till sitt fält i Telugu, Indien, utsänd af "The Womans Foreign Missionary Society of The West."

I fem år har Erika Bergman arbetat i Cumbum och i nära två år i Vinukanda. I två år hade hon ledning af en skola af 150 barn. Den öfriga delen af tiden har hon varit upptagen af hvad de kalla "evangelistic work." Allvarsamt nedbruten till sin hälsa vistas hon för närvarande i Amerika men önskar, om hon blir återställd, återvända till sitt kära arbete och lefnadskall bland Indiens folk.

O. L. Swanson.

Vi hafva ofta läst i våra tidningar om den framgång i arbetet, som kommit O. L. Swanson till del. Att en ung missionär, som är så godt som nybörjare på hednafältet, vinner själar för Jesus är en glädjande företeelse. Det är med tillfredsställelse vi äro i stånd

Erika Bergman.

O. L. Swanson med fru.

att meddela följande om äfven denne vår framgångsfulle missionär.

Oscar L. Swanson föddes den 11 Febr. 1867 i Rångedala, Älfsborgs län, Sverige, och är den yngste af nio syskon. Hans fader dog då Oscar endast var tio månader. Sedan han var tolf år gammal har han varit nödsakad att förtjäna sitt eget bröd. Till Amerika afreste han tillsammans med flere af sina syskon 1880 och bosatte sig i Moline, Ill., hvarest två af hans bröder bodde. Den ene af hans bröder är den välkände söndagsskolföreståndaren i Moline och mångårige kassaförvaltaren för Illinois' söndagsskolförening, Mr. John Swanson.

O. L. Swanson blef förd till tron på Jesus vid 14 års ålder. Detta skedde i Moline, Ill., 1881. Här blef han också döpt och förenad med baptistförsamlingen den 1 Mars samma år.

Tidigt blef O. L. Swanson en kristen. Tidigt kände han sig kallad till evangelii tjänst, hvarföre han ock sökte den därför nödvändiga förberedelsen. Han inträdde vid seminariet i Morgan Park, Ill., 1889, hvarifrån han graduerade efter genomgående af den sedvanliga kursen. Såsom pastor har han arbetat i Sycamore, Ill., i två år.

Den 26 Maj 1892 blef O. L. Swanson förenad i äktenskap med Emelia H. Wenberg, också hon från Moline, och född därstädes 1867. Utnämnda af "A. B. M. U." till missionärer lämnade de båda makarne detta land för Indien sommaren 1893. Efter att en tid hafva verkat i Sibsagar och North Lakimpur hafva de för närvarande sitt verksamhetsfält i Golaghat, Assam, Indien.

Erik Lund.

En vigtig epok i vår utländska missions historia har inträdt. Icke allenast Kuba och Puerto Rico utan äfven Filippinöarne i Stilla hafvet äro öppna för protestantisk missionsverksamhet.

Då missionär E. Lund för ett par år sedan besökte Förenta Staterna var han af amerikanarne anmodad att öfvergifva Spanien och upptaga missionsarbetet å Kuba. Han afböjde detta, anseende sitt lif vara helgadt åt missionen i Spanien. "American Baptist Missionary Union" har nu lyckats vinna Lund för grundläggande af missionen å Filippinerna.

Visserligen har E. Lund mer än vanliga personliga förtjänster. Han är en språkkännare i allmänhet; men han är mästare i spanskan och förtrogen med spaniorens seder och tänkesätt, hvilket allt utan tvifvel tagits med i räkningen då han kallats till det anspråksfulla och maktpåliggande arbetet att bland detta barbariska öfolk grundlägga en mission. Men oaktadt allt detta anse vi det vara en heder för vår svenska nationalitet att en svensk utses till denna förtroendepost. "En kristnad vikingstam", äro svenska baptister erkändt utmärkta missionärs-ämnen. Flerfaldiga exempel kunde anföras till stöd härför.

Emellertid är baptistisk mission grundad på Filippinerna. En svensk man är i spetsen därför. Såsom svenska baptister i Amerika lemna vi därtill både moraliskt och pekuniärt understöd. Därför rättfärdigas dess omnämnande här. Af samma skäl må ock meddelas några få data ur den förste filippinmissionärens lif.

Erik Lund.

C. A. Sahlquist.

I Mora socken, Dalarne, Sverige, föddes Erik Lund den 21 Okt. 1852. Vid 15 år lärde unge Erik känna Jesus såsom sin personlige frälsare. Redan från denna tid kände han böjelse för den yttre missionen och gjorde förberedelser därför. Han sökte på egen hand studera teologi och språk, men blef i tillfälle att mottaga en tids förberedande studier under pastor A. Fernholm i Kristinehamn. Därpå ingick han i Betelseminariet i Stockholm, Sverige, och graduerade därifrån våren 1875. Sedan han ytterligare genomgått en kurs i "The East London Institute" utgick han tillsammans med en Mr. Previs till Spanien den 1 Maj 1877.

Erik Lund har utfört ett godt missionsarbete i Spanien efter en ny metod, som möjligen är en gammal sådan, utöfvad af sådana män som Petrus, Paulus, Johannes och Barnabas m. fl. och berättad af Lukas.

Det är öfverraskande att finna att Lund hunnit med så mycket litterärt arbete. Vi nämna däraf blott: "Cositas från Spanien"; "Baptistsamfundets Hednamissioner"; Spansk sångbok; månadstidningen "El Evangelista" och "El Eco de la Verded" m. fl.

Som sagdt, denne man är det maktpåliggande uppdraget gifvet att grundlägga vår mission på Filippinerna. Valet är lyckligt. Han är därtill den rätte mannen. För närvarande håller han på att öfversätta Nya Testamentet till en å nämnda öar förhärskande dialekt. Vi skola icke vänta att missionsarbetet bland ett sådant halfhedniskt, halfkatolskt och halfbarbariskt folk skall gå med storm; men ett ädelt arbete utfört i trohet mot missionens Herre och under

bön skall med tiden gifva "en skörd, som skälfver lik Libanons skog". Ps. 72: 16.

Frank Peterson,

Visserligen är denne mans lifsarbete universellt. En stor ande (vi säga detta i bättre mening) kan icke inskränkas till ett visst fack. Frank Peterson har varit en framgångsfull pastor, värderad professor i vår predikantskola, en vist ledande själ inom våra konferenser. Hans råd har sökts och hans inflytande har gjort sig gällande inom amerikanska "state conventions" och "Home Mission Society". Det oaktadt anse vi honom, såväl på grund af öfvervägande personliga egenskaper som den befattning han under flera år innehaft, tillhöra den utländska missionen.

Frank Peterson är född i Stockseryd, Östergötland, Sverige, den 19 Nov. 1847 och anlände med sina föräldrar till Amerika vid fyra års ålder. Familjen bosatte sig först i Rock Island, Ill., men flyttade till Lansing, Iowa, 1855.

Vid 13 års ålder blef Frank omvänd till Gud och döpt af A. G. Svedberg i Village Creek, Iowa, 1861. Då Peterson ännu ej var 16 år gammal inskrefs han 1863 i nionde Iowa kavalleri-regemente och utgick såsom soldat i inbördeskriget — att kämpa för slafvarnes befrielse. Värmd af den kärlekslåga, som är följden af egen befrielse från synden, hängaf Peterson sig själf åt Herrens tjänst och själars befrielse ur syndens och satans slafveri. Återkommen från kriget studerade han vid "The University of Chicago." Sedan han gjort en rekreationsresa till Sverige antog han kallelse från Worthington, Minn., att blifva den

Frank Peterson.

svenska baptistförsamlingens därstädes pastor. Han har sedan varit pastor i Lincoln, Minn.; Chicago, Ill., andra baptistförsamling; samt i Minneapolis, Minn., första svenska baptistförsamling. Den sistnämnda tjänade han i nära tio år, under hvilken tid denna församling växte till en af de största svenska baptistförsamlingar i detta land. År 1891 mottog han utnämning af "Am. Bapt. Missionary Union" till dess distriktsekreterare, hvilken syssla han skött på ett i allo utmärkt sätt och ännu innehar.

Utnämningen till denna betydelsefulla post måste anses som en stor utmärkelse. Dock grundar sig denna kallelse på hans personliga förtjänster. Uppväxt i detta land, i borgerligt och andligt afseende fullkomligt amerikaniserad, helt invigd i alla missionsoperationer och i språkligt afseende fullt mäktig såväl svenskan som engelskan, blefvo hans omfattande förmågor och klara blick på missionsarbetet kända af amerikanska missionssällskapen; och Missionary Union gjorde sig till godo dessa egenskaper genom att kalla honom till nämnde ämbete.

Frank Peterson är icke i egentlig mening en lärd man; men han är en predikant som få. Hans praktiska anlag och skarpa omdömesförmåga gör honom till en mer än vanligt duglig lärare och andlig konstruktör. Han är sannt broderlig i umgängelsen, varmt kristlig i sitt väsende och parar han med lifvets allvar, en följd af de ansvarsfulla poster som lagts på honom, en viss kristlig humor och glädtighet i kretsen af vänner. Peterson tillhör veteranerna, är upphöjd och aktad, har haft sällspord framgång, men

söker aldrig lysa med något. Någon öfversittareanda finnes ej hos honom.

År 1878 ingick Peterson äktenskap med Emma C. Johnson, en gudfruktig, älsklig kvinna, som sedan dess varit en god och Peterson värdig maka. Länge lefve och verke Rev. och Mrs. Frank Peterson!

FEMTE KAPITLET.

Slutkapitel: Sammandrag. — En biografi. — Reflektioner. — Statistik.

Öfverblick.

Sålunda hafva vi sett huru ett samfund af svenska baptister har grundlagts af ett fåtal fattiga immigranter till ett främmande land samt utvecklats till ett väl organiseradt sådant. Det lilla antalet af sex troende och döpta Guds barn, G. Palmquist inberäknad, hvilka 1852 sammanslöto sig till en Guds församling, har under de flydda 48 åren sprungit upp till ett antal af mer än 20,000 i 294 församlingar med 214 kyrkor. och sammanslutna i 14 stats- eller distriktskonferenser, Härtill komma 22 församlingar, hvilka på grund af lokala omständigheter icke kunna tillhöra någon konferens. Dessutom hafva vi en allmän konferens, bestående af alla distrikts- och statskonferenserna tillsammans.

Vi hafva en predikantkår 248 man stark. En skola står till vårt förfogande där unga, af Gud till

ordets tjänst kallade män, få den för deras kall behöfligaste bildningen. Det finnes ju också en liten gryende svensk baptistisk litteratur. Dessa äro betydande faser, hvilka möta oss vid en öfverblick.

Våra församlingar äro utspridda i 30 af våra stater samt Canada. Rörelsen tog sin början i nordvästra Illinois, nordöstra Iowa och sydöstra Minnesota och inskränkte sig till dessa orter i flere år. Gustaf Palmquist och F. O. Nilson voro ledare och de förnämsta arbetarne. Då de lämnade detta land, den förre 1857 och den senare 1860, funnos icke män med bärkraft. En reaktion inträdde 1859—63. Verksamheten var slapp och de få små församlingarna förde ett tynande lif.

Då A. Wiberg 1864 vistades i Förenta Staterna besökte han de små församlingsgrupperna jämte den samma år (16—18 Juni) hållna konferensen i Village Creek, Iowa. Detta föranledde ett uppvaknande till mer ordnad verksamhet och lif.

En förstärkning af arbetare och utvidgning af fält inträffade med 1866, då O. Okerson och John Ongman anlände till Minnesota, som från denna tid genomkorsades i alla väderstreck — ja ock öfver gränserna. Nästan samtidigt ankomma till Illinois O. Lind och John Ring m. fl. Rock Island, Moline, Houston och Scandia äro missionscentra de första aderton åren. Missionscentra af andra ordningen utveckla sig särskildt från och med 1871 i Minneapolis och St. Paul, Minn., New York, N. Y., och Chicago, Ill. I senare tider hafva utgångspunkter för våra missionsrörelser uppstått i olika delar af landet såsom Big Springs, S. D.; Kansas City i Kansas och

A. W. Backlund.

Första svenska baptistkyrkan i Seattle, Wash.

Missouri; Topeka, Kansas; Duluth och West Superior i Minn. och Wis ; San Fransisco och Oakland, Calif.; Seattle, Wash.; Portland, Oregon; Boston och Worcester, Mass.; Cadillac, Manistee, Ishpeming, Mannistique, Mich.; m. fl.

Nya sträfvanden krönas med framgång. Män, hvilka äro nämnda i det föregående, komma under 1870-talet i têten. Man börjar öppna blicken för det hela och för framtiden. Församlingar besättas så vidt möjligt är med föreståndare. Den genom d:r Edgrens bemödanden nyfödda skolan förser några. Det är ännu före 1880 så godt som endast förarbeten. De voro plöjnings- och såningstider dessa åren 1852—80, skördens tid var förbehållen 1880—90-talen.

Immigrantströmmen drogs till Minnesota, Wisconsin, Dakota och Nebraska Arbetsstyrkan följde med. Särskildt tycktes all uppmärksamhet under en följd af år ägnas Minnesota, där rörelsen tog språng och ryckte närliggande stater med sig. Själfva skolan i Morgan Park attraherades först till Minnesota, därefter till Nebraska. Illinois med jättestaden Chicago går sin egen ban'. Rik på svensk befolkning och resurser af flera slag och aflägsen nog från den svensk-starka nordvästern går Illinois själf i kraft framåt likt Minnesota och tager Iowa och Indiana med sig. Så utvecklar sig samfundskroppen under öfverherden med fler och fler vunna redskap upp till den närvarande tiden (1900). Östra staterna, hvilka de senare fem åren hållit någorlunda jämna steg med Illinois, hafva särdeles den allra sista tiden gjort ett vackert uppsving.

A. P. Ekman.

Bland samfundsarbetare intager pastor Ekman ett af de främsta rummen. Nyss nämndes en tjuguårig framgång och utveckling och män, som hafva haft del däri hafva blifvit framhållna. Ekmans ihärdiga och omfattande arbete som allmän missionär har förbigåtts tills nu; men vid en öfverblick af samfundets större och systematiska rörelser, i hvilka denne man tagit så framstående del, bör också hans personlighet mera träda fram.

Pastor Ekman föddes i Uppland, Sverige, den 9 Dec. 1853. Föräldrarne dogo tidigt. Vid 13 års ålder var gossen både fader- och moderlös. Efter fullbordad skolgång kom han i skomakarelära, men anträdde, fjorton år gammal, resan till Amerika och anlände till New York, N. Y., den 1 Nov. 1871.

Innan Ekman lämnade fosterjorden hade han gifvit sitt hjärta åt Herren, och blef nu den 18 Maj 1872 döpt i Mariners Temple, New York, N. Y. Efter ett och ett halft år reste han till Boston, Mass., och förenade sig med Tremont Temple-församlingen därstädes. Här fick han tillfälle att deltaga i verksamheten bland våra landsmän tillsammans med pastor Lauritz Johanson.

I September 1875 inträdde Ekman i Baptist Union Seminary i Chicago, Ill. Här och i "Edgrens skola" öfvade han studier till jultiden 1878. Ordinerad till ordets förkunnare, blef hans första pastorat Grove City, Minn., hvarest han stannade i två år. Under denna tid ombyggdes församlingens i Grove City

A. P. Ekman.

kyrka*) och hans arbete gynnades för öfrigt af Herren med framgång. Hösten 1882 antog Ekman en honom af allmänna konferensen tillställd kallelse att blifva dess "generalmissionär" inom Förenta Staterna och Canada.

I två år innehade Ekman denna befattning. Han har varit den ende verklige allmänna missionär samfundet haft. Genom sin hustru blef Ekman introducerad för general Sheridan och erhöll genom hans bemedling fripass å alla de största järnvägarne i västern samt å några öster om Chicago. Detta satte honom i stånd att lätt komma hvart han behagade och genom att resa om nätterna kunde han dagligen hålla möten på mycket skilda platser. Sålunda reste han under denna tid närmare 42,000 mil, öppnade nya fält, bildade flera församlingar och dels motiverade, dels deltog i bildandet af fem distriktkonferenser och ställde dem i organisk förbindelse med de amerikanska "State Conventions", en plan som sedan dess har fullföljts öfver allt. Ekman fick tillfälle och nåd af Gud att uttöra mycket godt: bilägga svårigheter, borttaga fördomar mot gemensam samfundsverksamhet och fostra samfundsanda. Han sökte få viktiga punkter besatta af för dem passande män, samt att från amerikanska sällskapen få understöd åt sådana. Ekman var missionär, men han ådagalade en faders omtanka om samfundet såsom ett helt.

*) Antagligen ombyggdes den 1868 uppförda kyrkan under pastor Ekmans tid och icke under Hallströms, hvilket måste vara en felaktig uppgift. Ett styggt fel måste vi erkänna det vara att Ekmans pastorat, som infaller mellan Hallströms och och Norbergs, är helt uteglömdt i historiken öfver Grove City församling. Se sid. 60, 61 och 62.

Hälsan började dock gifva vika för det myckna resandet och det ihärdiga arbetet, hvadan han resignerade och antog kallelse till församlingen i Stromsburg, Nebr., dit han flyttade med sin familj i November 1884. Här låg verksamheten så godt som nere och det var att börja nästan på nytt. En väckelse utbröt snart och många blefvo omvända till Gud, så att två månader efter ankomsten planer måste läggas för byggandet af ny kyrka. En stor och tidsenlig sådan uppfördes för omkring $8,000 och efter ett år och två månaders träget arbete invigdes hon nästan skuldfri för gudsdyrkan.

Efter fyra år af det trägnaste arbete i Stromsburg mottog Ekman kallelse från första svenska baptistförsamlingen i New York, N. Y., som var hans moderförsamling, att blifva hennes pastor. Han anlände hit i sällskap med sin familj den 1 Nov. 1888. Här saknade församlingen eget hus, hvilket hon dock efter fem års träget arbete i förening med sin nuvarande pastor lyckades förskaffa sig, och efter ytterligare fem år eller 1899 har församlingen förvärfvat sig en kyrka värd minst $50,000. Ekman har nu förestått församlingen här öfver 10 år och intagit öfver 500 medlemmar i densamma. I Oktober 1898 hölls en stor tioårsfest, då församlingen på ett värdigt sätt bevisade honom sin tacksamhet för den långa samverkan.

Pastor Ekman är en predikant med mångsidig begåfning. Han är bland de få, som ådagalagt originalitet, och har kanske därför blifvit missförstådd. Han har lagt i dagen en ovanlig uthållighet, ett vidt omfattande missionssinne, samt ett vinnande, kärleksfullt och sannt gudfruktigt väsen.

Trossatser.

Hvad tro och öfvertygelse angår stå svenska baptisterna i Förenta Staterna på samma område, som deras trosförvanter i Sverige och i världen för öfrigt. Samfundet har ingen lärofader, inga bekännelseskrifter, ingen allmänt gällande trosbekännelse. En dess mest utmärkande och heligaste princip är, att låta Nya Testamentet utan bearbetning utgöra på en gång bekännelseskrift och trosbekännelse. Då fråga är om Guds eviga frälsningsråd: försoningen, utkorelsen, omvändelsen, nya födelsen, rättfärdiggörelsen och helgelsen, visa de helt enkelt till Guds eget ord, "som rätt är och lära kan". Samma är förhållandet med läran om dop, nattvard och församling. Jesu och hans apostlars lära och föredöme är samfundets rättesnöre. Detta är baptism. Läran om försoningen, predestination och de yttersta tingen är också därföre ingen brännande utan en reciprokt afgjord och praktiskt öppen fråga. Vid predikanters examination fästes ett visst afseende vid uppfattningen om de stående termerna: predistination, parusi och kiliasm; men kandidatens lutning åt den ena eller andra sidan eller förklaring att han ej förstår dessa saker, inverkar icke hindrande på hans antagande och ordination. Är denna andens frihet en brist? I så fall insåg icke Jesus densamma. Den är i hvarje fall biblisk. Århundradens praktik, som haft till följd bibelkristendom, som vi kalla baptism, och dess förundransvärdt bibehållna konformitet, är ett bevis på dess företräde framför att smida tanken i dogmatikens fjättrar.

Afvikelser från den sunda bibeltron har ibland våra trosförvanter i Amerika varit vida obetydligare än i Sverige. Då sådana å vissa orter och tillfällen förekommit, har det varit samma slag: "syndfrihetslära", "helgeanism" och delvis adventism, uppkommen och befordrad genom inflyttningarne från Sverige. Men som sagdt, dessa förirringar hafva här varit obetydliga. Orsakerna till detta lyckliga förhållande kunna vara många. Lifsverksamhet, andliga och intellektuella resurser, hvilka rikare frodats i detta land, hafva nog sin andel häri. Lif, rörelse, frisk andlig atmosfär och ljus äro saker som nämnda förirringar icke uthärda. I mörkret vill syndfrihetsläran, helgeanismen, adventismen och dess barn leeismen verka. I mörka, undangömda och för okunnighet kända orter hafva de frodats. När sorg och slitningar uppstått i en församling, strax hafva dessa villfarande riktningar haft sina representanter där.

Svenska baptistsamfundets framtid i detta land.

Denna fråga, som osökt tränger sig på oss, må här lämnas obesvarad: Först emedan hon icke kan med visshet lösas. För det andra emedan en undersökning, som skulle lämna ett någorlunda sannolikt antagande som resultat, skulle blifva oss för vidlyftig. Vare det blott sagdt: Vårt fält är för närvarande minst 1,000,000 (en million) svenskar, spridda till största delen i till hvarandra angränsande stater. Svenska språket blir, att döma af flere oemotsägliga bevis, tämligen långlifvadt, så ock svensk-amerikansk baptism. Af statistiken framgår, att tillökningen var obetydlig under invandringens glansperiod; men att

Bethelförsamlingens i Duluth, Minn., kyrka.

den stigit fyradubbelt sedan invandringen nästan afstannat. Antalet svensk-talande personer ökas också med hvarje år oafsedt invandrande svenskar, tack vare ökad bildning, tilltagande svensk litteratur, svensk föreningsverksamhet, kyrkoförsamlingar och söndagsskolor. Svensk litteratur, svensk sed (icke osed), svensk religionsverksamhet, etc., är en välsignelse för det amerikanska religiösa lifvet — för amerikanska nationen. Må man därför lämna full frihet åt dess kontinuitet, så att när slutet kommer det må bli naturligt. Härmed hafva vi velat säga: Lefve det amerikanska baptistsamfundet och lefve det ädla i svensk baptistisk kristendom, in i och assimilere sig med den stora engelsk-talande samfundskroppen, till dess sunda utveckling till full hälsa och andligt lif när Kristus kommer.

Statistiskt.

Icke så få förändringar hafva under årens lopp försiggått. Namn, tillhörande män, som en tid glänste bland pelare, finnas icke mer i våra rullor. De flesta hafva triumferande ingått i hvilan; men några ledo skeppsbrott på tron. Ehvad nu dessa senare hafva dött i otro eller äro lefvande döda äro de saltstoder, varnande: "Kom ihåg Lots hustru!"

Vi finna namn å församlingar, hvilka försvunnit ur våra statistiker. Detta har sin orsak i två omständigheter. Den ena är att församlingen försvunnit och alltså namnet naturligtvis måst strykas. Det andra är att församlingen helt enkelt ändrat namn och alltså ett nytt namn tagit det förras plats. I förra fallet har

ettdera otro, synd, villfarelse eller dylikt tagit öfverhand och allmän död följt, eller har flyttning och förening med annan församling eller bildande af ny sådan inträffat. Bland sådana försvunna namn å församlingar nämna vi några af de äldsta:

New Sweden, Iowa, bildad 1853. Tynade af på grund af utflyttning och gaf första materialet till församling i Stromsburg, Nebr.

Swede Bend, Iowa, bildades 1853. Förde under flera år ett tynande lif. Hon blef uppfriskad igen och reorganiserad för några år sedan, bär nu namnet Stafford, och är i vår årsbok orätt angifven bildad 1856.

Carver, Minn., bildad 1856. De närmare omständigheterna okända.

Chisago Lake, Minn., bildad 1856. De närmare omständigheterna okända.

Wastado, Minn., bildad 1857. Orsakerna okända.

Galesburg Ill., bildad 1857; men kallades redan 1864 "Altona (f. d. Galesburg)". Alltså en namnförändring. Den nuvarande Galesburg församling har intet genestiskt samband med den ursprungliga Galesburg-Altona, som fortlefvat identiskt med sig själf hela tiden. Hvarföre hon i våra nya årsböcker uppgifves vara bildad 1868 är oss obekant.

Acton, Minn., bildad 1859. Orsakerna okända.

Cambridge, Minn., bildad 1860. Ändradt namn till Isanti. Nuvarande Cambridge, Minn., är dotterförsamling.

Otter Creek, bildad 1862. Okändt.

Trettiofem namn å senare församlingar äro dessutom försvunna.

Det har varit vår uppgift att lämna en så vidt möjligt fullständig statistik. För att förverkliga denna enligt vår mening vackra tanke har mycket arbete utförts och jämförelsevis stora uppoffringar gjorts. Resultatet är nästan utan betydelse. Den förlorade statistiska länk, som förefinnes mellan 1864 och 1888, hvilken vi tänkte finna, saknas nästan helt och hållet ännu. Endast ett hundra af tre hundra statistiska blanketter återkommo ifyllda. Några hafva dock varit af den godheten och svarat att de helt saknade anteckningar. Saknad af matriklar, sekreterare- och kassaböcker är nog tämligen allmän de första åren. I sådana fall äro vederbörande delvis ursäktade*). I hopp att den statistik vi lyckats uppställa ändock kan vara till någon nytta, meddelas den härmed:

*) Det är för sakens skull vi utom allt arbete kostat på cirka $20.00 för tryckning af blanketter, kuvert och cirkulär samt postporto. Boken skulle säljas lika lätt utan statistiken. Men för samfundets gemensamma intresse hafva dessa bemödanden och omkostnader blifvit gjorda.

Sammandrag af svenska Baptistförsamlingarnes i Förenta Staterna Statistik 1852—1899.

År.	Församlingar bildade.	Döpta.	Återupptagna.	Inflyttade från Sverige.	Utflyttade till Sverige.	Utesluta.	Döda.	Hela medlemsantalet.	Barn i söndagsskolan.	Söndagsskollärare.	Byggt kyrka.	Understöd från Am. Bapt. Home Miss. Society.		Bidrag.	
												Dollars.	cts.	Dollars.	cts.
1852	1	5	.....	.....	.....	.....	.....	6	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1853	2	.....	.....	.....	.....	.....	.....	68	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1854	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1855	1	.....	.....	.....	.....	.....	.....	95	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1856	3	.....	.....	.....	.....	.....	.....	179	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1857	2	.....	.....	.....	.....	.....	.....	232	.....	.....	1	.....	.....	.....	.....
1858	1	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	.....	.....	.....	.....
1859	2	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1860	3	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1861	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1862	1	.....	3	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1863	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1864	.....	.....	1	.....	.....	2	1	360	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1865	.....	.....	.....	.....	.....	4	.....	372	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1866	4	.....	8	1	.....	3	.....	474	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1867	1	.....	16	9	.....	4	.....	681	.....	.....	.....	300	00	.....	.....
1868	2	.....	12	8	.....	10	.....	207	.....	.....	1	500	00	.....	.....
1869	6	.....	.....	5	.....	9	1	276	.....	.....	1	450	00	.....	.....
1870	3	.....	6	12	.....	16	5	304	.....	.....	.....	750	00	.....	.....
1871	7	.....	6	60	.....	16	7	352	.....	.....	.....	555	00	.....	.....
1872	4	.....	15	15	2	9	2	416	.....	.....	.....	726	00	15	00
1873	7	.....	5	9	4	12	4	472	.....	.....	1	80	00	329	00
1874	4	.....	11	22	.....	19	2	447	.....	.....	2	52	00	1,335	55
1875	5	.....	23	2	2	33	4	490	.....	.....	.....	75	00	352	54

Sammandrag af svenska Baptistförsamlingarnes i Förenta Staterna Statistik 1852—1899.

År.	Församlingar bildade.	Döpta.	Återupptagna.	Inflyttade från Sverige.	Utflyttade till Sverige.	Uteslutna.	Döda.	Hela medlemsantalet.	Barn i söndagsskolan.	Söndagsskolelärare.	Bygst kyrkä.	Understöd från Am. Bapt. Home Miss. Society. Dollars.	ets	Bidrag. Dollars.	ets.
1876	5		10	3	1	22	1	519	.....	.....	1	.....	.....	243	34
1877	4		5	1	.....	13	5	497	.....	.....	.....	....	.....	52	87
1878	5		8	2	2	15	6	523	.....	.....	1	250	00	1,341	30
1879	4		3	11	.....	25	4	490	.....	....	.....	250	00	437	89
1880	10	758	38	29	3	25	4	589	.....	.....	2	200	00	2,812	42
1881	7	134	11	105	.....	50	7	1,014	27	.....	1	450	00	2,591	81
1882	14	189	24	56	.....	32	15	1,210	51	.....	2	575	00	3,980	86
1883	14	179	21	36	.....	100	15	1,269	75	.....	2	575	00	3,871	01
1884	17	166	24	21	3	52	8	1,360	160	.....	2	475	00	6,615	90
1885	12	155	21	31	1	68	15	1,446	182	.....	.....	625	00	4,859	97
1886	10	140	30	34	1	78	17	1,577	259	.....	3	475	00	4,896	34
1887	9	224	30	46	1	73	11	1,772	275	.....	2	935	00	8,502	49
1888	20	218	33	100	8	84	10	2,110	328	.....	3	775	00	9,471	49
1889	18	186	45	41	7	80	22	2,279	646	... .	2	1,375	00	90,879	00
1890	11	1,287	318	46	7	431	120	12,172	6,689	871	.....	1,905	00	158,115	58
1891	21	1,072	328	115	18	431	118	12,691	7,239	967	.....	2,250	00	151,243	18
1892	15	972	144	101	7	546	102	13,003	7 095	998	13	1,145	00	187,158	60
1893	21	1,498	392	94	19	536	118	15,908	10,422	1,264	.....	2,140	00	184,183	38
1894	15	1,619	426	57	20	672	143	17,223	10,698	1,376	34	2,886	00	193,464	98
1895	21	1,259	375	61	29	666	171	18,082	12,474	1,548	9	3,000	00	193,193	98
1896	11	1,348	300	41	28	872	161	18,902	11,854	1,615	11	3,910	00	194,972	03
1897	13	1,090	263	85	93	668	150	19,402	13,000	2,020	22	3,897	00	206,264	76
1898	6	1,308	224	81	105	725	192	20,260	14,915	2,151	6	4,093	00	250,807	77
1899	3	1,014	.....	104	81	566	173	20,621	15,512	2,154	3	650	00	246,114	07

Så hafva vi då å föregående två sidor meddelat våra läsare de statistiska uppgifter, hvilka stått oss till buds. Vi voro icke ense med oss sjelfva, huruvida det vore tillbörligt att publicera en så ofullständig statistik; men den må inflyta och isynnerhet utgöra en maning för våra vänner att till en möjlig annan upplaga lämna äskade uppgifter för fullständigande af statistiken. Oaktadt sin ofullständighet gifver den oss åtskillig uppbyggelse särskildt hvad angår tiden 1889—99, hvarom den är fullständig och tillförlitlig.

De första tjugu åren 1851—71 bildades 31 församlingar eller icke fullt två årligen. Följande tio åren 1872—81 kommo 55 församlingar till stånd eller något mer än fem på hvart år. Nästa dekad 1882—92 bildas drygt 14 församlingar och de sista åtta åren 13 församlingar om året — allt i genomsnitt. De senare tio åren hafva 12,467 personer blifvit döpta, hvilket i rundt tal gör 1,246 om året. Uteslutna äro omkring 556 för hvart år under samma tidrymd (10 år) och något mera än hälften af dessa återupptagna. Uppgifterna om understöd från "Am. H. M. Soc." äro ännu för ofullständiga för att äga något värde. Uppgifterna om bidragen från församlingarne äro tillförlitliga för sin tid och stiga sammanräknade till $1,912,000.51, och går alltså löst på två millioner dollars.

Söndagsskolan har gått stadigt framåt de senare åren. Lärjungarnes antal understiger dock ännu samfundsmedlemmarnes med omkring sex tusen.

Tillägg.

OM BAPTISMENS UPPKOMST OCH UTBREDNING I FINLAND OCH NORGE. I SAMMANDRAG.

Upprinnelsen af baptismen såväl i Finland som Norge är en frukt af svenska baptisternas missionsarbete. Evangelium har i båda dessa broderland — ty så kalla vi ännu äfven Finland — förkunnats af svenskar på svenska språket, och anse vi det vara fullkomligt på sin plats att här bereda rum för en kort historik af hvardera af dessa länders baptister.

Finlands baptister.

Redan 1854 besökte C. Möllersvärd de åländska öarne, hvarest redan funnos några troende. Deras antal ökades antagligen såsom en frukt af detta besök; men ett annat resultat vanns i det att skriftens lära om dopet blef uppmärksammad. Förstlingsfrukten i detta afseende blef en bonde, Erik Östling, som reste till Stockholm och blef där den 25 Maj 1856 döpt af pastor Wiberg. Denne man reste hem glad i Gud sin frälsare fastän han redan utstått förföljelse, som nu måste

bli ännu allvarsammare. Wibergs första bok om dopet och andra traktater hade blifvit tagna ifrån de kristna och brända af ljusets fiender.

Vid konferensen i Stockholm 1857 berättar Gustaf Fagerström från Föglö på Åland, att han och en kristlig vän snart följde den förres exempel och blefvo äfven de enligt hans berättelse samma år döpta af Wiberg i Stockholm, Sverige. Samme Fagerström hade sedan döpt fyra. En liten församling bildades med namnet Föglö redan 1856, hvilken förestods af sistnämnde broder, som vid ofvannämnde konferens bland annat sade: "Kärlek och frid råda, mycken inre svaghet och de yttre förföljelserna äro ganska svåra, hvarföre vi anhålla om våra svenska bröders trogna förböner".

Baptisterna voro sålunda vid tiden ifråga ytterst få på Åland. Dock synes det hafva blifvit "mummel om den vägen". Detta hade åstadkommit bekymmer hos myndigheterna, och dessa troende döpta blefvo kallade att inställa sig för domkapitlet i Åbo. Sedan hvarken prästerskapet i orten eller domkapitlet i Åbo, oaktadt förnyade förhör, funnit sig kunna återföra dem till kyrkans stadgar, hänsköto de lutherska prästerna denna sak till den grekisk-katolske kejsaren. Man kan förundra sig öfver att den lutherska sekten icke blygdes inför den eljest af dess präster förkättrade katolska kyrkan. Den sistnämnda kyrkans öfverhufvud visade sig här vara humanare, ja kristligare än den lutherska kyrkans målsmän. Utslaget löd, att endast ordets makt fortfarande skall begagnas för att söka återföra de affällige.

Då desse åländske baptister för sin inställelse för domkapitlet besökte Åbo blefvo de inbjudna till en vänlig prästman vid namn Heikel. Han förundrade sig öfver deras frimodighet och önskade närmare lära känna dem. Såsom synligt resultat af dessa främlingars vistelse i prosten Heikels familj blef att äldste sonen Viktor 1867 reste till Stockholm, Sverige, för att där blifva döpt, och året därpå följde dottern Anna sin broders exempel. Dessa voro således de första baptisterna på fastlandet i Finland.

Af den förhoppningsfulle Viktor Heikel spordes icke något vidare med afseende å lif och verksamhet; hans syster Anna däremot fortsatte med nit och allvar och spred till en början en mängd skrifter rörande bibelns lära om dop, nattvard och församlingsordning. Under tiden kommo åtskilliga baptistpredikanter öfver från Sverige och blåste på den tända elden, som nu spred sig allt mer. Bland dessa må nämnas Erik Rosén. Människor leddes att rannsaka Guds ord och så fördes den ene efter den andre till ljus och insikt angående dessa nya spörsmål. En baptistförsamling bildades i Jakobstad 1869 af sex eller sju medlemmar.

Å trakten omkring Jakobstad, där rörelsen började, var bland andra, "som kommo till", bonden Anders Henriksson Niss en af de första. Han hade redan en längre tid förut sökt sanningen och var nu en bland de 16, som år 1870 döptes af E. Rosén vid dennes besök i Jakobstad och Forsby. Två år senare började han med framgång vittna om den nåd och sanning han själf erfarit på sitt hjärta äfven för sina medmänniskor, och fick vara ett medel i Herrens hand

till mångas omvändelse. I Jakobstad och Forsby och närgränsande trakter uppstodo här och där grupper af troende och döpta kristna, hvilka sammanslöto sig enligt apostoliskt mönster.

Det är särskildt anmärkningsvärdt att tämligen framstående personer höra till de första banbrytarne i Finland. Vi ha redan funnit att prosten Heikels son Viktor och dotter Anna anslöto sig till baptisternas lilla skara där. Senare eller år 1871 tog lutherske prästen Johan Hymander afsked från prästämbetet emedan han fann lutherska läran sakna stöd i Nya Testamentet. Fröken Anna Heikel skrifver till A. Wiberg i Stockholm den 26 Okt. 1871 några rader, som gifver en inblick i hennes eget lif, i rörelsens utbredning i Finland för öfrigt och om Hymanders sak, hvilket bref därföre är af intresse nog att meddelas här. Hon skrifver:

"Vi hade i går hälsningar från pastor Hymander med underrättelse, att han nu inlämnat sin afskedsansökan, hvilket mycket, mycket fröjdat oss. Herren är då alldeles densamme nu som fordom. Hans kraft är ännu lika mäktig i alla dem som förtrösta på honom. Och särskildt kunna vi icke nog förundra oss öfver de stora ting han utför i vårt oansenliga land. Det tycks att de mäktiga i denna världen skola få svårt, huru mycket de än må bemöda sig derom, att utsläcka den eld, Herren inom en kort tid tändt, snart sagdt längs hela finska kusten. Vi ha haft den stora glädjen att se vår församling mer än fördubblas denna höst, i det tjuguåtta nya medlemmar blifvit där intagna".

Baptistförsamlingens i Petalax, Finland, kapell.

Kyrkoherde Hymanders afskedsansökan är af allmänt intresse nog att meddelas våra läsare. Den är af följande lydelse:

"Till Högvördiga Domkapitlet!

Alldenstund undertecknad vid i Guds ords ljus anställd mångårig pröfning och undersökning efter hand kommit till erfarenhet däraf och slutligen vunnit den orubbliga öfvertygelsen, att åtskilligt i vår Lutherska Kyrkas läror och religionsbruk icke finnes grundadt uti, utan står i strid mot Jesu Kristi och hans apostlar i Nya Testamentets heliga skrifter uttryckta lära och exempel, till följe hvaraf prästtjänsten redan länge varit för mig svår; men på senare tider isynnerhet blifvit så uttröttande, att jag med roligt samvete icke finner mig vidare kunna kvarstå i denna kyrkas tjänst; så får, efter 44-årig tjänstgöring, hos det Högvördiga Domkapitlet allerödmjukast äran jag anhålla om afskeds erhållande ifrån prästaembetet. Och hoppas jag att detta steg af mig hvarken må betraktas såsom en följd af lättsinnighet eller anses härflutet af ålderdomssvaghet, utan vara betingadt af mogen öfverläggning och sann öfvertygelse.

Perikkala den 3 Oktober 1871

Joh. Hymander".

År 1872 mottog Hymander, tillika med sin dotter Sanna, det kristliga dopet i Stockholm, Sverige. Han fasthöll vid Herren och hans ord till sin död, hvilken inträffade några år därefter.

Fröken Anna Heikel, som ännu var den ledande själen i det påbegynta verket, började nu småningom ändra sina åsikter. Detta blef för de nyomvända, som

hitintills blifvit ledda i sanningen, en svår stöt. Strider och partier, gränsande till svärmeri, uppstodo inom de unga och oerfarna församlingarna, så att icke blott det andliga lifvet utan äfven verksamheten i allmänhet led stort afbrott. Svårigheterna stegrades än mer, i det att förföljelse från lutherska prästerna härjämte uppstod och Anders Niss, som ännu fortsatte att predika och döpa dem som trodde, erhöll kyrkorådsförbud och blef för öfverträdelse däraf 1874 kallad inför Åbo domkapitel, som hänsköt ärendet till Wasa hofrätt, hvarifrån det hänvisades till Pedersöre häradsrätt, af hvilken Niss dömdes till 484 marks böter eller vid bristande tillgång 28 dygns fängelse vid vatten och bröd.

Verksamheten och församlingen i Jakobstad, hvilken var den första som bildades i landet, gick af flera orsaker under och måste reorganiseras.

Från år 1874 till omkring 1882 var den baptistiska rörelsen i Finland i ett svagt, ja nästan tillbakagående tillstånd, så att dess fiender, statskyrkans präster och andra, hade, mänskligt betraktadt, god anledning att fröjda sig öfver dess undergång. Men han, som sade: "och dödsrikets portar skola icke vara henne öfvermäktiga", hade likväl andra tankar. Herren sände förstärkning. Han hade under tiden tillredt andra redskap, som skulle bidraga till det påbegynta verkets framåtskridande.

Sommaren 1877 återkom E. Janson, hvilken under tolf års tid varit borta från Finland. Han tillbringade mer än halfva denna tid i Amerika. Han blef omvänd i Chicago, där han under fem år var medlem af Mr. Moodys församling (eller Chicago Avenue-

kyrkan), och denna tid var ej af ringa betydelse för hans andliga lif och uppfostran i evangelii tjänst. I sin hembygd i Petalax började han predika den sinnesändring, som är inför Gud, och den tro, som är till vår Herre Jesus Kristus, då motstånd och förföljelse genast uppstodo. Omvändelse och tro betraktades såsom en ny lära och af många såsom den farligaste villfarelse, hvadan allt skulle göras för att kväfva det onda vid dess början.

I Petalax — "Österbottens Sodom" — och trakterna söder om Wasa, där Janson hade sitt första arbetsfält, utöfvades synd och gudlöshet under alla former så väl af läraine, prästerna, som deras lärjungar. Ett enskildt och offentligt bestraffande af sådan gudlöshet under kristendomens sken, kunde naturligtvis icke fördragas. Då Janson år 1881 äfven till sin öfvertygelse i läran blef baptist, stegrades än ytterligare fördomar och förföljelse mot honom, och "döparens hufvud" sattes nu på spel. Skjutvapen, stenar, knifvar, rep och knytnäfvar blefvo ofta använda mot honom af den råa af prästerna uppretade pöbeln, och kyrkoråds- och domkapitels förbud från prästernas sida. I följd häraf blef Janson anklagad och stod inför landets olika domstolar icke mindre än 17 gånger. Vid ett tillfälle blef han hemma på sitt nattläger gripen af myndigheterna, som därtill uppeggats af de lutherska prästerna, fängslades och fördes emellan landets olika fängelser för att sedan inför Åbo domkapitel förhöras och ställas till ansvar. Alfred Öman blef 1886 af kejserliga Wasa hofrätt dömd att böta 192 finska mark för det han predikat Guds ord tvärt emot

kyrkorådsförbud. Men det gudomliga ljuset trängde småningom fram genom de mörka molnen.

På detta sätt, och ännu omedvetna om att andra baptister ens funnos i landet, grundlades den baptistiska verksamheten äfven söder om Wasa. Ryktet om baptisternas rörelse i Petalax spreds öfver hela landet t. o. m. öfver till Sverige. Vid samma tid fattade baptisterna omkring Jakobstad nytt mod och begynte igen röra på sig. Den frireligiösa verksamheten söder om Wasa omdanades småningom och församlingar efter Nya Testamentets föreskrift bildades här och där. På hösten 1882 bildades i Petalax af 27 medlemmar Åmossa baptistförsamling, hvilken den 1 Jan. 1898 räknade 347 medlemmar, och är för närvarande den största i landet.

Såsom ytterligare förstärkning för den baptistiska rörelsen i de tusen sjöars land återkom J. Liljestrand, hvilken blef omvänd och döpt i Sverige. Under somrarne 1879 och 1880 gjorde han sina första besök till sin hembygd i Tolby och Wasa. Sedan öfvergaf han sin affär i Sverige och flyttade öfver för att ägna all sin tid till evangelii verksamhet i Finland.

Nu började E. Janson, J. Liljestrand och A. Niss med allvar arbeta för att få en ordnad verksamhet till stånd och att få en närmare sammanslutning församlingarna emellan. Men detta var nu ingen lätt sak, alldenstund de genom missledning uppskrämda församlingarna norr om Wasa, numera icke ville anförtro sig åt någon som helst mänsklig ledning. Förut hade de blifvit vilseledda genom de lutherska prästerna och senare af sina ledare bland baptisterna, Heikels m. fl. Med dessa ledsamma erfarenheter framför sig,

hade de ej så lätt att komma med och att inse det goda i en närmare sammanslutning, som dock för baptisterna i Finland, och särskildt under dåvarande förhållanden, var af stor betydelse för dess framtida utveckling.

På hösten 1883 inbjöd Åmossa baptistförsamling i Petalax systerförsamlingarna till ett gemensamt möte för att bilda en distriktförening. Endast tre församlingar infunno sig genom befullmäktigade ombud, och af dessa jämte församlingen på platsen, bildades den 15 Okt. vid samma tillfälle en distriktförening, således af fyra församlingar, nämligen: Åmossa, Wasa, Forsby och Jakobstad. Vid allmänna årsmötet, som hölls 1892 i Jakobstad, utbyttes benämningen Wasa distriktförening mot konferens, i hvilken alla baptistförsamlingar i landet — tillsammans 30 med 1,686 medlemmar — nu äro upptagna. År 1884 bildades äfven en missionsförening.

I många år arbetade bröderna i Finland under stora pröfningar: förföljelse, fattigdom och lidanden af många slag. Bröderna Jansons och Liljestrands bekantskap i utlandet, den förre i Amerika och den senare i Sverige, gjorde att vid deras och baptisternas i Finland i allmänhet betryckta ställning slutligen fästes afseende. År 1883 begynte baptistmisionsföreningen i Sundsvall sända 25 kronor per månad till E. Janson, som då var i största behof af hjälp. Följande år ökades understödet med ytterligare 25 kronor, hvilket understöd samma sällskap fortfarande sänder för en annan arbetare, M. Eriksson, på samma fält. Under Jansons besök i Amerika 1884 intresserade han sina vänner och bekanta, såsom Rev. C. F. Tolman D. D., och ordföranden för the International Sunday

School Convention, Mr. B. F. Jacobs i Chicago, m. fl., för missionen i nämnda land, så att dessa å privat väg gåfvo löfte om understöd, hvilket på Jansons begäran blef sändt till honom genom sällskapet i Boston och baptisternas i Stockholm kassör P. Palmquist, till dess "The American Baptist Missionary Union" år 1889 slutligen upptog Finland såsom eget missionsfält.

Af finska konferensen af baptistförsamlingar, som hölls i Pensala den 2—4 Juli 1897, framgår "att till konferensen hörande 28 församlingar hade sändt 59 ombud och 22 skrifvelser; 1 församling hade sändt blott ombud och 2 endast skrifvelser, 5 församlingar voro icke representerade, af hvilka dock några sändt hälsningar.

Församlingen i Wiborg hade sändt skrifvelse samt begärde att blifva upptagen i konferensen, hvilket äfven beviljades.

Finska baptisterna samla medel för en predikantskola. En egen tidning "Finska Månadsposten" utgifves i Wasa sedan 1891. Hon redigeras af I. St. Österman och Janson samt synes omfattas med intresse. Liljestrand och Österman äro veteraner i Finland och kända där och i Sverige såsom trogna och framgångsfulla arbetare. Guds församling har utan tvifvel en härlig framtid för sig äfven i Finland.

E. Janson.

I Petalax, Finland, fem mil söder om Wasa, föddes E. Janson den 11 November 1848. Vid 16 års ålder gick han till sjös och förde ett ganska äfventyrligt af många faror fylldt sjömanslif i sju år. 1871 kom han till Chicago, Ill., blef där omvänd 1873 i

E. Janson.

Moodys efter branden nyuppbyggda bräd-tabernakel samt förenad med denna kyrka. Här blef han strax satt i verksamhet med att sprida skrifter och bjuda till möten.

Han återvände till Finland 1877 och började kort därpå predika evangelium i sin hembygd, den första tiden samtidigt arbetande med sina händer för sitt uppehälle. Vingårdsarbetet var stort. Herren, som behöfde honom helt, uppenbarade detta för honom på ett underbart sätt. Han verkade med stort nit, hvilket väckte icke litet motstånd men också syndare till lifs.

En broder Karlson, bördig från Finland, men som vistades vid ett sågverk i Norrland, var i sitt hemland på besök. Han vittnade om hvad Herren gjort med honom samt om det nytestamentliga dopet. Pastor Janson, som skulle bereda sig att bekämpa denna lära, blef därvid öfvertygad om dess skriftenlighet. Han reste själf öfver till Sverige och blef döpt af pastor Ullmark vid Svartvik den 27 Okt. 1881.

Sedan dess har han arbetat med stor trohet och nit för själars frälsning och Guds rikes utbredning i Finland. Han är nu ledare af det finska baptist-samfundet och har visat sig vara en god organisatör. Såsom resultat äro distriktföreningar och en allmän konferens bildade i landet. Han är medarbetare i samfundets tidning "Finska Månadsposten" och har dessutom utgifvit en själfbiografi: "Källor i Tåre-dalen".

Pastor Janson är en driftig arbetare och omutligt fast vid sin öfvertygelse. Man kan till och med i hans samfundsarbete i honom igenkänna sjömannen.

Norges baptister.

Den förste som synes hafva förkunnat ett lefvande evangelium i Norge var en präst på 1700-talet vid namn von Westen. Pontoppidan, biskop i Bergen, verkade också genom kristligt lif, predikan och andliga böcker till någon andlig upplysning.

Omkring 1740 uppträdde i Drammen en student, Bölle, från Köpenhamn. I början undervisade han på enskild väg i Guds ord. Några vunnos. Snart måste de framträda öppet. En dag döptes tolf personer i Dramsfjorden; men detta bragte präster m. fl. i verksamhet. Bölle tillika med de förnämsta af hans vänner blefvo fängslade och förda till Kristiania, hvarest de insattes på tukthuset. Såsom Paulus och Silas sjöngo här Bölle och hans vänner lofsånger och prisade Gud i fängelset. De blefvo nu dömda till landsförvisning. Det blef svårt att få någon skeppare att taga dem ombord; ty de fruktade att det skulle gå med dem som det fordom gick dem hvilka togo profeten Jona ombord. Slutligen lyckades det att få dem fördelade på flere skepp och förda utomlands.

En annan man, Hans Nielsen Hauge, född i Thune 1771, blef frälst utan mänskligt medel och uträttade mycket godt.

Den förste baptistpredikant, som uppträdde i Norge, var F. L. Rymker från Danmark, sjöman, omvänd och döpt i New York, N. Y. Han verkade som evangelist och skriftspridare, understödd af "Am. Bapt. Publ. Society", som i samband med svenska missionen utförde missionsarbetet i Norge 1857. Den första nytestamentliga dopförrättning i Norge inträf-

fade, så vidt vi kunna finna, 1858, då Rymker döpte två troende i Porsgrund. Den norska missionen har sedan hufvudsakligast bedrifvits af de engelska baptisterna, hvilka understödde norrmannen Hybert i flera år. Hans förnämsta arbetsfält var, som det vill synas, Skien.

I Tromsö började pastor Ole Larson verksamhet 1868. Han reste dit i egenskap af korgmakare, arbetade i detta handtverk om dagarne och predikade om kvällarne. Några troende funnos där, som inbjödo honom att predika bland dem, om han blott visade sig renlärig.

Dessa troende liknade baptisterna i många ting; men antogo icke troendes dop. Dock hade dopet äfven bland dem varit ifråga. År 1858 reste en norsk sjöman till Hamburg och blef där döpt och afskild att lära och döpa i sin hemort; men blef vid hemresan spolad öfver bord och drunknade. Tanken på dopet synes sedan bland dessa troende ha legat nere.

Larson lofvade dem ej annat än att försöka förkunna dem "allt Guds råd". Snart kommo flere till honom där han satt och gjorde korgar och rådfrågade honom om Nya Testamentets doplära, hvadan han måste säga dem sin öfvertygelse. Följden blef att han snart fick döpa några och så flere strax därefter samt bilda församling. Sålunda arbetade Larson med framgång till 1870, då Ola Hanson från Skåne, Sverige, ankom och upptog arbetet. Hanson har arbetat i Tromsö från denna tid tills för några år sedan med stor framgång. Denna församling är antagligen den största baptistförsamling i Norge. Hanson har dessutom bildat den nordligaste församling

i världen. Hon är norr om Tromsö och inom polcirkeln.

I Kristiania, Norges hufvudstad, började S. Svenson baptistisk verksamhet 1873. Han skrifver härom sålunda: "Skien den 4 Okt. 1873. Har nu varit i Norge en månad. Då jag började detta bref var jag i Skien, men är nu i Porsgrund där jag blifvit inbjuden att predika i metodistkyrkan. I Kristiania har jag hyrt lokal, som tillträdes om 14 dagar härefter, då jag skall öppna den för predikan. Det är ingen baptistförsamling i Kristiania, utom några enskilda medlemmar, hvars kristliga lif jag knappast känner. Jag ämnar tala evangelium och söka framhålla dess sanningar".

Svensken J. M. Sjödahl började verksamhet i Norge 1874 såsom predikant och skriftställare. Norrmannen Helbostad har utöfvat en vidsträckt verksamhet i södra Norge såsom predikant och utgifvare af "Banneret", norska baptistsamfundets tidning.

Det är först på senare åren som baptisterna i Norge haft någon betydligare framgång. För några år sedan upptog "Am. Bapt. Missionary Union" Norge såsom sitt fält, hvilket har gifvit en lyftning åt baptisterna i brödrariket.

År 1887 funnos i Norge 29 församlingar, 26 predikanter, 280 personer döptes 1896, och hela medlemsantalet är 2,244. Framtiden, framgången, triumfen tillhör baptisterna äfven i Norge; ty segern är Herrens.

Några data

Ur baptismens historia, eller i sammanhang med baptismen intressanta kyrkohistoriska händelser, hvar och en under det årtal efter Kristus, då de inträffade.

— —

— 34 —

På våren detta år bildades den första kristna församling i världen, då i Jerusalem omkring 120 döpta troende sammanslöto sig till en Guds församling, hvilken såsom en frukt af en stor väckelse vid pingsttiden förökades med omkring 3,000 nyomvända och samma dag döpta.

— 52 —

Den första kristna församling i Europa bildades af Paulus i Filippi ofvannämnda år.

— 250 —

Vid denna tid började spädbarnsdop insmyga sig i kyrkan, som redan i en icke ringa grad var förvärldsligad.

— 281 —

Novatianus uppträdde till försvar för renare kristendomslif. Novatianerna gingo ut från världskyrkan och bildade särskilda församlingar. De hyllade troendes dop.

— 323 —

Kristendomen blef detta år antagen som statsreligion under kejsar Konstantin. Från denna tid går kyrkan med stora steg mot sitt förfall.

— 1104 —

Vid denna tid uppträdde Peter af Bruis. Han förkastade barndopet och verkade för bibehållande af församlingens renhet.

— 1170 —

Petrus Valdus framträder och predikar i sann evangelisk anda. Han tog sig särdeles an valdensarna, hvilka allt sedan 900-talet florerat. De sökte behålla församlingen fri från världen, och många af dem fasthöllo troendes dop.

— 1505 —

Menno Simonis föddes detta år i Friesland. Han hade varit katolsk präst men omfattade baptisternas grundsatser och blef ordnare och ledare för sextonde århundradets omfattande baptiströrelser.

— 1528 —

Baltasar Hubmeyer, inflytelserik protestant och baptist, dog på bålet den 10 Mars.

— 1529 —

Ludvig Heltzer hyllade baptistiska åsikter och halshöggs i Konstanz den 4 Februari.

— 1531 —

Sicko Schneider, en gudfruktig troshjälte, blef halshuggen därför att han lät sig döpa.

— 1536 —

Menno Simonis blef detta år döpt enligt Nya Testamentets lära.

— 1639 —

Den första baptistförsamlingen i Amerika organiserades i Providence, R. I., af Roger Williams.

— 1561 . —

Menno Simonis dog den 5 Januari, 56 år gammal.

— 1611 —

Edvard Wightman, engelsk baptist, brändes på bål i Litchfield, England, den 11 April.

— 1628 —

John Bunyan föddes i Elston, nära Bedford, England.

— 1644 —

Den andra baptistförsamlingen i Amerika organiserades i Newport, R. I., af John Clark.

— 1644 —

En lag antogs den 13 Nov. i Massachusetts Bay bestämmande landsförvisning af alla baptister.

— 1653 —

John Bunyan blef döpt, 25 år gammal, af baptistpredikanten Glifford i floden Onse nära Bedford, England.

— 1664 —

Den första baptistförsamlingen i Boston bildades den 28 Maj af Thomas Gouldaud. Ledaren blef landsförvisad men församlingen fortlefde och växte till.

— 1688 —

John Bunyan dog i London, England, den 31 Augusti.

— 1775 —

Den förste svenske baptist man med visshet vet om, är John Asplund, antagligen döpt i Förenta Staterna mellan 1775 och 1790, reste sju tusen mil, det mesta till fots, i och för samlande af statistik. Han utgaf "Baptist Register" 1791—1794, som utgjorde amerikanska baptisternas första årsbok.

— 1783 —

Robert Raikes bildade i Gloucester, England, den första söndagsskolan.

— 1785 —

William Carey blef döpt den 14 Juni och förenade sig med baptistförsamlingen i Olney, England.

— 1788 —

D:r Adoniram Judson, Birmas apostel, föddes den 9 Augusti.

— 1793 —

D:r William Carey anlände såsom missionär till Kalkutta den 9 Nov.

— 1800 —

J. G. Oncken blef född den 26 Januari i Varel, Oldenburg, Tyskland.

— 1801 —

William Careys öfversättning af Nya Testamentet till bengaliska utkom den 7 Februari.

— 1807 —

Julius Köbner föddes den 11 Juni i Odense på ön Fyen, Danmark.

— 1808 —

Jonas Engberg föddes i Bollnäs socken, Sverige.

— 1809 —

F. O. Nilson blef född den 28 Juli å Vändelsö, Halland, Sverige.

— 1811 —

Konfirmationen, som i början af nittonde århundradet infördes i Sverige, blef först såsom lag påbjuden från och med den 7 Dec. detta år.

— 1816 —

Pastor Anders Wiberg blef född den 17 Juli i Wi socken, nära Hudiksvall, Sverige.

— 1822 —

David Forsell föddes den 22 Maj i Avesta socken, Dalarne, Sverige.

— 1834 —

Första baptistförsamlingen i Tyskland bildades den 22 April af sju medlemmar, bland hvilka var J. G. Oncken. Dessa utom Oncken döptes dagen förut. D:r Sears från Boston, Förenta Staterna, var dopförrättare och ledde förhandlingarne vid församlingsbildandet.

— 1834 —

D:r William Carey dog den 9 Juni.

— 1834 —

Charles Haddon Spurgeon blef född den 19 Juni i Kelvedon, Essex, England.

— 1835 —

F. O. Nilson blef omvänd å ett väckelsemöte i Mariners Church, N. Y.

— 1836 —

Julius Köbner blef döpt den 7 Maj i Hamburg, Tyskland, af J. G. Oncken.

— 1837 —

En väckelse, den första i Nerke, Sverige, uppstod i St. Mällösa socken under Joh. Palmquists verksamhet.

— 1837 —

Pastor A. W. Lindblom föddes den 24 Mars i Helgarö socken, nära Strängnäs, Sverige.

— 1839 —

Pastor Anders Erik Backman, en af svenska baptisternas veteraner, framgångsfull evangelii förkunnare och litteratör samt en bland de tre första studenterna i Betelseminariet föddes den 8 Oktober i Rogsta socken, nära Hudiksvall, Sverige.

— 1839 —

Den första baptistförsamling i Danmark bildades den 31 Oktober af elfva personer.

— 1842 —

Pastor A. Wiberg fick frid med Gud vintern detta år.

— 1843 —

En muraregesäll, Petterson, från Mala by, Skåne, Sverige, blef döpt af en dansk predikant Ryding, antagligen i Danmark.

— 1844 —

Kapten G. W. Schröder blef döpt i New York den 3 November.

— 1847 —

F. O. Nilson blef döpt i floden Elbe vid Hamburg den 1 Aug. af J. G. Oncken.

— 1847 —

Pastor A. Wiberg afsade sig prästämbetet den 8 November.

— 1848 —

Den första med visshet kända nytestamentliga dopförrättning i Sverige ägde rum den 21 Sept. vid Vallersvik, nära tre svenska mil från Göteborg, då fem lärjungar blefvo döpta.

— 1849 —

F. O. Nilson blef under bön och händers påläggning af Oncken, Köbner och Schauffler afskild till ordets tjänst den 6 Maj i Hamburg.

— 1850 —

Spurgeon blef döpt den 3 Maj vid 17 års ålder. Han hade nyligen förut blifvit omvänd.

— 1850 —

D:r Adoniram Judson dog den 12 April.

— 1850 —

Den 26 April afkunnade Svea rikes hofrätt landsförvisningsdomen öfver F. O. Nilson.

— 1850 —

Två fattiga familjer i Halland, Sverige, ledo våldet af tvångsdop. Hvardera familjen fick släppa till sin enda ko att betala länsman och präst för deras besvär att "föra barnen till dop och kristendom".

— 1851 —

Den första söndagsskolan i Sverige grundlades af Per Palmquist i Stockholm första Söndagen efter jul. Hans hustru var honom behjälplig i undervisningen.

— 1852 —

Gustaf Palmquist blef döpt i Juni månad i Galesburg, Ill.

— 1852 —

Pastor A. Wiberg blef af F. O. Nilson döpt den 23 Juli 1852 i Östersjön, nära Köpenhamn, då han var stadd på sin första resa till Amerika.

— 1852 —

Första svenska baptistförsamlingen i Amerika bildades i Rock Island, Ill., den 26 September detta år af sex medlemmar.

— 1853 —

I Maj afreste de första baptist-emigranterna såsom frivilliga landsflyktingar med landsförviste F. O. Nilson till Amerika.

— 1853 —

Den första svenska baptistförsamlingen i Minnesota bildades i Houston den 18 Augusti med nio medlemmar antagligen af F. O. Nilson.

— 1854 —

David Forssell blef döpt i Maj af pastor Schauffler i Hamburg.

— 1854 —

Hejdenberg blef döpt och ordinerad till ordets tjänst i Maj af pastor Schauffler i Hamburg.

— 1854 —

I slutet af Maj månad ägde den första dopförrättning rum i Stockholm, då sju troende blefvo döpta.

— 1854 —

Den första dopförrättning i Dalarne försiggick i Enån, vid Stenbergsby, Orsa socken, i Juni månad.

— 1854 —

J. P. Lundquist blef af P. F. Hejdenberg döpt Hällestad den 19 Juli.

— 1854 —

Församlingen i Hällestad, Sverige, bildades af 26 medlemmar den 19 Juli.

— 1854 —

Den 16 September bildades baptistförsamling i Örebro, Sverige, af P. F. Hejdenberg, bestående af sex personer.

— 1854 —

Hösten detta år döpte P. F. Hejdenberg tolf personer i Norrköping, Sverige, hvilka voro de första baptister därstädes.

— 1855 —

I Augusti detta år bildades församling i Sundsvall, Sverige.

— 1855 —

Pastor A. Wiberg med fru anlände till Stockholm, från Amerika den 7 Oktober för att såsom representant för "Am. Bapt. Publ. Society" upptaga baptistmissionsarbete i Sverige.

— 1855 —

P. F. Hejdenberg bildade församling i Ljustorp, Sverige, af tre (?) medlemmar.

— 1855 —

Olof Engberg blef döpt den 18 Aug. i Ljustorpsån vid Stafre, Sverige.

— 1856 —

Stockholms missionsförening bildades den 13 Mars detta år.

— 1856 —

Anders Pålson, omvänd till Gud 1816 genom Joh. Hellman, blef döpt den 1 Januari och var den förste af döpta troende i Gransjö.

— 1856 —

Olof Carlson, fader till bröderna Carl och Allfrid Sjölander, blef döpt den 13 Aug. i Gransjö, Sverige, samt vald till församlingsföreståndare samma dag.

— 1856 —

Den 8 Augusti bildades församling i Bergsjö, Sverige, af nio medlemmar.

— 1856 —

Församlingen i Tuna, Skattböle, Sverige, bildades af fjorton medlemmar, hvilka omkring ett år förut blifvit döpta i Sundsvall.

— 1856 —

Johan Erik Östling från Åland blef döpt i Stockholm den 25 Maj af A. Wiberg. Östling blef Ålands förste baptist.

— 1856 —

Erik Erikson i Fogelvik, Vermland, Sverige, kom till frid med Gud på hösten detta år genom läsning af skriften: "Kom till Jesus".

— 1856 —

Karl Johan Edvall höll kolportörsskola i Stockholm under vintern. Denna m. fl. dylika skolor voro Betelseminariets föregångare.

— 1856 —

Ljustorps baptistförsamling bildades den 20 Aug. af 39 personer under Möllersvärds och J. Engbergs ledning.

— 1856 —

Första dopförrättningen ägde rum i Hassela, Sverige, då nio personer blefvo döpta af Möller svärd.

— 1856 —

Pastor Anders Wiberg började utgifva "Evangelisten", svenska baptisternas första tidningsorgan.

— 1857 —

Svenska baptisternas första allmänna konferens hölls i Stockholm den 13—16 Juni under pastor A. Wibergs ordförandeskap.

— 1857 —

Per Palmquist blef döpt af sin broder Gustaf Palmquist detta år.

— 1857 —

Pastor A. W. Lindblom blef döpt annandag pingst (14 Maj) i Stockholm, Sverige.

— 1857 —

Den första söndagsskolan i Sundsvall bildades första Söndagen på det nya året af P. Palmquist.

— 1857 —

Gustaf Palmquist återkom från Amerika till fäderneslandet den 23 Augusti.

— 1857 —

Den första svenska baptistkyrkan i Förenta Staterna uppfördes och invigdes i Rock Island, Ill.

— 1858 —

Baptistförsamlingens i Stora Mällösa kapell invigdes den 24 Oktober.

— 1858 —

D:r Adolf Drake blef döpt vid midsommartiden i Stockholm*) och förenade sig med Stockholms första baptistförsamling.

— 1858 —

Religionsfrihet tillerkändes de tyska baptisterna af dess senat i Maj.

— 1858 —

A. S. Rechnitzer från Visby, en omvänd jude, blef den 27 Maj döpt af A. Wiberg i Stockholm. Han blef Gotlands förste baptist.

— 1858 —

Församlingens i Örebro första kapell invigdes den 17 Oktober.

— 1858 —

Den 13 Juli detta år förrättades den första dopakt enligt Nya Testamentet på Gotland, då 20 personer döptes i Vamlingbo.

— 1858 —

Minnesotas statskonferens af svenska baptistförsamlingar bildades i Scandia, Minn., den 19 Sept. Församlingarnas antal var då fyra.

— 1858 —

Den första nytestamentliga döpelseakt i Vermland förrättades den 15 Augusti, då 21 personer, däribland Erik Erikson, blefvo döpta af J. P. Olsén.

— 1858 —

I Asker, Nerke, bildades församling den 9 Dec. af J. A. Hanner.

*) Enligt andra i Västervik.

— 1858 —

I Strängnäs bildades församling den 21 Juni af 15 medlemmar. Wilh. Lindblom afskildes vid samma tillfälle till hennes förste pastor.

— 1858 —

I Gäfle bildade pastor A. Wiberg församling på eftersommaren, då han döpte många troende därstädes.

— 1858 —

Robert Foster, Robert Charleton och Francis Fry besökte Stockholm i Augusti i religionsfrihetens intresse.

— 1858 —

Johannes Palmquist med fru döptes i Stockholm den 26 Juni.

— 1858 —

Minnesota svenska baptistkonferens bildades i Scandia, Minn., den 19 Nov. af fyra församlingar.

— 1859 —

Baptisterna i Tyskland firade sitt 25-års jubileum den 25 April.

— 1859 —

Pastor A. E. Backman, som år 1858 blifvit omvänd, blef natten mellan den 9 och 10 Maj döpt till Kristus i Hudiksvalls skärgård.

— 1859 —

Den 26 Juni försiggick den första dopförrättning i Vingåker, då tio personer döptes af Jonas Peter Lundquist. Bland dessa tio, som döptes, var J. Spann.

— 1859 —

Församling bildades i Stora Mällösa den 23 Juli af 65 medlemmar.

— 1859 —

Första upplagan af "Pilgrims-Sånger" utkom detta år.

— 1860 —

Församlingens i Sundsvall första kapell invigdes den 13 Januari, då J. A. Hanner höll invigningspredikan.

— 1860 —

Landsförvisningsdomen öfver F. O. Nilson blef den 11 Dec. upphäfd.

— 1861 —

Baptistförsamling bildades i Göteborg den 4 Aug. af 12 medlemmar. Fem af dessa voro kvar af den 1851 förskingrade församlingen. F. O. Nilson blef hennes förste pastor.

— 1862 —

Baptistmission började bland Förenta Staternas negrer detta år. Där funnos 1865 400,000 och 1895 1,000,000 negerbaptister i 13,000 församlingar.

— 1862 —

Predikantskola upprättades af Gust. Palmquist i Sundsvall med sju elever.

— 1864 —

Illinois-Iowa-konferensen bildades den 21 Juni i Village Creek, Iowa, under A. Wibergs ledning.

— 1866 —

I Maj månad bildade Gustaf Palmquist församling i Eskilstuna af 15 medlemmar.

— 1866 —

Betelkapellet i Stockholm invigdes Söndagen den 26 Aug. Pastor A. Wiberg höll invigningstalet, hvarpå församlingen firade nattvarden.

— 1866 —

Betelseminariet bildades hösten detta år med d:r Broady såsom föreståndare och förste lärare samt d:r J. A. Edgren, pastor A. Wiberg och d:r Drake såsom medlärare. De första eleverna, som samma höst inskrefvos voro: A. W. Lindblom, A. E. Backman och E. Wingren.

— 1866 —

Svensk baptistförsamling i Chicago, Ill., bildades den 19 Augusti af 28 medlemmar.

— 1867 —

Gustaf Palmquist dog den 18 Sept., 55 år gammal.

— 1867 —

Första svenska baptistförsamlingen i New York, N. Y., bildades den 11 Dec. af 34 medlemmar.

— 1867 —

Wåmhus baptistförsamling konstituerade sig den 12 Dec. till en af staten erkänd församling enligt 1860 års dissenterlag. Hon fortfor såsom sådan till 1891.

— 1869 —

Wecko-Posten började utgifvas detta år af d:r Drake.

— 1870 —

På våren detta år mottog pastor Wilh. Lindblom föreståndareskapet för Stockholms första baptistförsamling.

— 1871 —

Svensk predikantskola grundlades hösten detta år i Chicago, Ill., af d:r J. A. Edgren.

— 1871 —

Första svenska baptistförsamlingen i Minneapolis, Minn., bildades den 30 Juli af 24 medlemmar.

— 1873 —

Första svenska baptistförsamlingen i St. Paul, Minn., bildades den 18 Maj af 10 medlemmar under John Ongmans ledning.

— 1874 —

Andra svenska baptistförsamlingen i Chicago, Ill., bildades den 11 Mars.

— 1875 —

Näs Anna Persdotter, en af de första troende i Dalarne och 1875 döpta, dog den 24 Januari.

— 1878 —

I Ongole, Telugu, Indien, döptes den 3 Juli 2,222 personer af sex dopförrättare på nio timmar.

— 1881 —

Anders Magnus Claeson, "Smålands apostel", dog den 23 Januari.

— 1881 —

F. O. Nilson dog i Houston, Minn., den 21 Okt., 72 år gammal.

— 1884 —

J. G. Oncken dog i Hamburg den 2 Januari, 84 år gammal.

— 1887 —

Pastor Anders Wiberg dog i Stockholm den 5 Nov., 71 år gammal.

— 1892 —

Charles Haddon Spurgeon dog den 31 Januari i Mentone, Frankrike, omgifven af hustru, en son och två intima vänner, 58 år gammal.

— 1898 —

Svenska baptisternas i Sverige 50-års jubileum firades den 25 Sept. i Immanuelskyrkan, Stockholm. Representanter voro närvarande från Finland, Danmark, Norge och Amerika. Festligheterna slutade med nattvardens firande i samma kyrka af cirka 4,000 kommunikanter.

INNEHÅLL.

NÅGRA INLEDANDE ANMÄRKNINGAR.

ÅREN 1820—1852.

SID.

Fältet. — Sporadiska baptister 13

FÖRSTA KAPITLET.

Uppkomsten af de första svenska baptistförsamlingarne. — Organiseradt arbete. Sid. 16—54.

ÅREN 1852—1864.

Församlingars uppkomst... 19
Några reflektioner, grundade på föregående historiker.... 28

Sammanslutning till konferenser.

Minnesota-konferensen 36
Illinois-Iowa-konferensen 40
John Anderson 49
John Erikson..... 51

ANDRA KAPITLET.

Fortsatt grundläggningsarbete och sakta men lofvande utbredning. Sid. 55—113.

ÅREN 1865—1870.

Immigrationen 55
Ett par vägrödjande missionärer..... 57
Baptistförsamling i Grove City 59

Fortsatt missionsarbete i Östern 63
Första svenska baptistförsamlingen i Chicago, Ill..... 65
Första svenska baptistförsamlingen i New York, N. Y. ... 74
R E. Jeanson 85
Olaus Okerson..... 90
O. Lindh..... 96
John Ring 101
Svenska baptistförsamlingen i Big Springs, S. D. 105
Hvad vi finna 1870..... 113

TREDJE KAPITLET.

Storartad utveckling och framåtskridande. Sid. 114–265.

ÅREN 1871—1898.

Vår predikantskola 115
D:r J. A. Edgren 123
Carl G. Lagergren 130
Olof Hedeen 135
W. A. Peterson 139
Eric Sandell 144
N. N. Morten..... 151
Christopher Silene..... 152
Flere exempel på utbredningens förlopp..... 156
Första svenska baptistförsamlingen i Minneapolis, Minn.. 159
Olof Bodien 166
Första svenska baptistförsamlingen i St. Paul, Minn..... 172
Olof P. Peterson..... 176
Andra svenska baptistförsamlingen i St. Paul, Minn..... 183
Fredr. P. Palmborg 183
Axel Tjernlund..... 184
Första svenska baptistförsamlingen i Stromsburg, Nebr... 190
Allfrid Sjölander..... 193
Andra svenska baptistförsamlingen i Chicago, Ill..... 201
Svenska baptistförsamlingen i Moline, Ill..... 206
Rockford svenska baptistförsamling, Rockford, Ill..... 211
Magnus Larson..... 217
Första svenska baptistförsamlingen i Worcester, Mass..... 221
Svenska baptistförsamlingen i Boston, Mass. 225
Alfred Lindberg..... 232

Svenska baptistförsamlingen i Englewood, Ill. 236
Lake View svenska baptistförsamling 241
Petrus Swartz 245
Gustaf Liljeroth 249
Första svenska baptistförsamlingen i Oakland, Cal 249
A. W. Backlund 250
Första svenska baptistförsamlingen i San Francisco, Cal.. 257
Charles Palm 262

FJÄRDE KAPITLET.

Fortsatt utveckling och framåtskridande. Sid. 266—418.

ÅREN 1871—1898.

Samfunds-tidningar 270
Böcker 275
E. Wingren 275
A. A. Holmgren 279
Henry Nelson 283
Sven Svenson 287
Konferenser 291
Konstitution för svenska baptisternas i Förenta Staterna allmänna konferens 299
John Ongman 305
P. A. Hjelm 306
O. S. Lindberg 310
Lauritz Johanson 313
N. Hayland 319
John P. Forsell 323
August Johnson 324
Olof Engberg 329
Ungdomsverksamhet och ungdomsrörelse i Amerika 333
G. A. Hagström 335
C. W. Anderson 339
Organiserad söndagsskolverksamhet i Amerika 343
Erik Johan Nordlander 347
P. E. Engberg 348
Gustaf Lundquist 352
L. Arlander 357
O. J. Engstrand 358

John Olander 365
Thorsten Clafford 369
August Olson 373
Ernest Hallgren 377
John P. Westerberg 381
Martin Carlson 382
Ludvig Djupström 382
Svenska baptisternas i Förenta Staterna utländska mission 389
O. Hanson 391
Mrs. O. Hanson 398
Johanna Anderson 401
Erika Bergman 401
O. L. Swanson 402
Erik Lund 408
Frank Peterson 414

FEMTE KAPITLET.

Slutkapitel: Sammandrag. — En biografi. — Reflektioner. — Statistik. Sid. 419—439.

Öfverblick 419
A. P. Ekman 426
Trossatser 431
Svenska baptistsamfundets framtid i detta land 432
Statistiskt 435

TILLÄGG.

Om baptismens uppkomst och utbredning i Finland och Norge i sammandrag. Sid. 441—458.

Finlands baptister 441
E. Janson 453
Norges baptister 456
Ett historiskt kronologiskt register 462

July 22, 1958